

BOHEVSLAI BALBINI

RERVM BOHEMICARVM SCRIPTORIS

I N C L Y T I

B O H E M I A

D O C T A ,

S E V

VIRORVM OMNIGENA ERVDITIONE

ET DOCTRINA CLARORVM

BOHEMIÆ, MORAVIÆ, ET SILESIÆ,

NOMINA

ELOGIA, ET LITTERARIA MONVMENTA

OPVS POSTHVIVM

PRO HISTORIA LITTERARIA BOHEMA

RITE INTELLIGENDA

S Y S T E M A T I C V M ,

Q V O D

NOTIS ET ANIMADVERSIONIBVS CRITICIS
AC PRÆVIA DISSERTATIONE DE FATIS, CENSVRIS AC
RECENSIONE OPERVM BALBINI ILLVSTRATVM

E D I D I T

P. CANDIDVS A S. THERESIA

BOHEMVVS HENRICO - HRADECENSIS

ERËMITA AVGVSTINIANVS DISCALCEATVS CONVENTVI

S. WENCESLAI EIVSDEM ORDINIS PRAGÆ NOVÆ

A BIBLIOTHECA.

TRACTATVS I^{mus}

Cum Approbatione Casareo - Regiæ Censuræ.

PRAGÆ VETERIS

CHARACTERE JOANNIS CAROLI HRABA, INCLYTI
REGNI BOHEMIÆ DD. STATVVM TYPOGRAHI, 1777.

55. 4. 3

Bohemia Prosopopæja.

Marte diu vigui *Bojemia*, Marte *Leonem*
Stemina tuli; Studiis fax fuit ille meis:
Nunc præ Marte placent artes: sub Cæsare miti
Ille *Leo* priscæ nil feritatis habet.
Artibus ac armis olim præstasse Boemos
Tum fera bella Patrum, tum liber iste docet.

M. Joann. Campanus Vodnianus.

Epigramma.

Barbare, quid clamas, quod non tot patria doctos
Nostra viros habeat, pulchra quot Aufonia;
Præmia da Mæsis, surget mox copia Vatum!
Mox doctos pariet terra *Bohema* viros.

Joann. Bunno Poeta Bohemus.

PRÆFATIO.

Rei Litterariæ notitia cum nihil sit jucundius, nihil suavius, nihilque accommodatius, profecto non mirandum, eam omnes ad se allicere eruditos, ut eorum fere hodie nullus sit, qui eam aut non amet, aut magis familiarem sibi reddere non studeat. A quo tempore Litterarum studiis feliciter operari, eaque e tenebris in lucem protrahere, atque pristino restituere splendori cæperunt mortales, ab eo extiterunt, qui nihil habuerunt prius, nihilque antiquius, quam rei Litterariæ studium cum ipsis conjungere litteris, ejus virtutem eximiam, gloriamque immortalem docte interpretari. Nec nostris defuerunt temporibus homines patrii, qui præstantiam, insignemque rei Litterariæ Bohemæ usum popularibus suis egregie monstrarunt. E quibus honoris causa nomino litteratissimum *Adauctum Voigt*, & incomparabilem Virum *Franciscum Pelzlium*, qui collatis invicem consiliis, sociatoque labore patrios Viros eruditos, & Bohemæ Litteraturæ Parentes e tenebris oblivionis erutos, pristino splendori restituerunt, & monumenta eorundem Litteraria, squallore ignorantiae, & tetrus asperginibus invidiæ foedata, in lucem protraxerunt, & æternitati redonaverunt. Taceo de Actis Litte-

P R Æ F A T I O.

rariis Bohemiæ & Moraviæ ejusdem Clarissimi *Adaucti Voigt*, quibus quidnam præstiterit, quantumque decus rei Litterariæ nostræ attulerit, & quam feliciter a vicinis gentibus existimatam in studiis nostris barbariem sustulerit, adeo clarum, & perspicuum est, ut nulla commendatione ulteriori egeat. Verum palmam præ reliquis omnibus merentur gemini eruditionis patriæ Atlantes, nimirum Vir litteris, & armis inclytus Illustrissimus D. D. *Franciscus S. R. I. Comes Kinsky*, & Perillustris, ac Clarissimus *Ignatius S. R. I. Eques de Born*, qui labantem rem Litterariam Bohemam instituta in Vrbe Prægena privata societate Litteraria succollarunt, ipsisque Eruditis Bohemis ad res patrias elucubrandas auctores fuerunt, & incentores.

Quæ cum ita sint, nemo mirabitur *Bohuslai Balbini* rerum Bohemicarum Scriptoris inclyti *Bohemiam Doctam*, tot eruditorum votis jam pridem concupitam, me in lucem proferre, ac conspectui orbis eruditi sistere. Fluctuabam initio statim animo, an laborem hunc arduum, qui exercitatisima etiam in monumentis litterariis patriis ingenia difficultatibus innumeris implicare consuevit, in me suscipere, & exequi debeam. Imo hæc & alia me facile a proposito detertere, & abstrahere potuissent. Sed rei Litterariæ amor vicit animi fluctu-

an-

antis dubitationem, ac hunc arduum ita sublevavit laborem, ut in illustranda, & augenda *Bohemia Docta* ita fuerim versatus, ut varia vel antiqua, vel nova litteraria monumenta, quæ aut alibi frustra quærentur, aut raro inveniuntur, attulerim. Denique apparatus litterarius bibliothecæ nostræ non absque sumptibus undique collectus mihi ad manus fuit, ex quo deprompsi varias animadversiones litterarias, quæ ad emendandam, ac augendam *Balbini Bohemiam Doctam* apprime facere videbantur. Et cum omnino animadvertissem Tractatum *Balbini* de Universitate Carolina Pragenſi jejenum valde uno ab hinc anno prodiisse, & prudenter metuerem, ne id forte accidat in maximum damnum rei Litterariæ ejus *Bohemiæ Doctæ*, opus præsens maturandum, & inter alias centenas curas quantocitius finiendum, & prælo subjiciendum curavi.

Porro in opere ipso plane nihil immutavi; sed *Balbinum* ducem secutus in Eru-
ditis patriis recensendis in medio Sæculi XVII. stiti, meque Authoris scopo conformavi, probe sciens laborem in continuando hoc opere, & usque ad ætatem nostram promovendo, tantis difficultatibus obnoxium minime futurum. Tractatui secundo, qui agit de vetustis in Bohemia Bibliothecis, & Codicibus manuscriptis, præfationem de fatiſ quarundam Bibliothecarum.

P R Æ F A T I O.

thecarum Bohemiæ & Moraviæ, ultimis belli tricennalis annis a Suecis irreparabili patriæ damno expilatarum præfixi. Adjunxi pariter Chronicon Monasterii Zarenfis Ordinis Cisterciensis. Intendebam etiam (prout in nota ad Chronicon Aulæ Regiæ Petri Abbatis appromiseram) ad calcem operis inferere fragmentum primæ partis Chronicæ Aulæ Regiæ, sed cum illud a Francisco Pragensi Canonico de verbo ad verbum exscriptum deprehendissem, idem bis repetere nolui; sed loco ejus Indiculum quorundam Manuscriptorum Bibliothecæ Conventus S. Wenceslai Pragæ Novæ apposui. Ad calcem vero utriusque Tractatus indicem tam Virorum eruditorum, quam rerum notabiliorum fatis locupletem subjunxi, cujus ope benevolus Lector quid in opere hoc contineatur, facili negotio perspicere, & in usus suos convertere poterit. Quod emendatum, & copiose auctum, ita, ut instar libri systematici pro historia, & re Litteraria patria rite intelligenda, & docenda servire possit, tuo benevole Lector nunc sisto obtutui, tuoque benigno, ac perspicaci ponderandum permitto judicio. Menda si quæ forte, me absente, irreperint, pro ea, quæ tua est humanitas corriges.

Præterea malevolorum moderni Sæculi criticastrorum non exhorresco censuras,
nec

P R Æ F A T I O.

nec eorum, qui stylum torquere, & variis coloribus tingere consueverunt, & pro quibus similia non scribuntur, curo vocalas, sed potius rideo ineptias, ac iniqua, levissimaque de me, scriptisque meis iudicia flocci facio, omnemque injuriam generoso vindico contemptu. Si quis moderate, ac docte hanc meam censuerit editionem, eam emendaverit, melioraque attulerit, is a me non invidiam, sed laudem expectabit. Si igitur omnia rei Litterariæ monumenta in hoc opere Lector benevolus non invenerit, noverit me saltem varia, ac multa ad exornandam *Bohemiæ Doctam* attulisse, quæ diu ab Eruditis fuerunt desiderata, promissa, sed frustra expectata, sufficit me materialia, & introductoria in rem Litterariam patriam subministrasse, ex quibus, sociato plurium labore, ingentis ædificii moles exurgere aliquando poterit.

Verum ingemiscet forte quidam bonus patriota, & dicet laudo studium patriorum nostrorum hominum, qui in lucem proferendis veterum gentis nostræ Eruditorum litterariis monumentis, & historiæ patriæ anecdotis, omnem industriam, studium, laboremque impendunt, modum tamen scriptionis reprobo, postquam vix non omnia idiomate latino, aut germanico in lucem proferri video, popularibus interim nostris lingua Czechica solum utentibus,

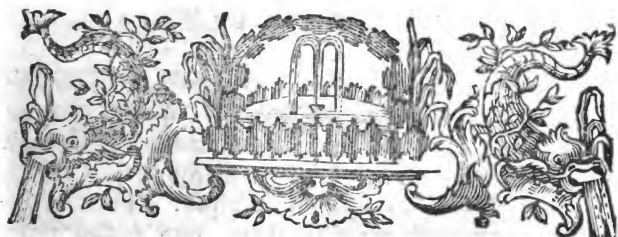
præ

præ fame bonorum librorum vix non per-euntibus, & in tanta raritate, & penuria librorum Bohemicorum, libellos erroneos Bohemicos in vicinis Typographiis, ut Halæ Magdeburgicæ, Berolini, Zittaviæ, Laubaniæ &c. plenis agminibus quotannis prodeuntes, maximis sumptibus sibi procurantibus.

Sed faceffant hæc lamenta ! Deus enim, in cujus manu etiam corda Regum sunt, providebit propediem, & tanget cor *Augustæ*, ac Clementissimæ Matris nostræ, quæ die, nocteque intenta procurandi bonum suorum fidelium subditorum, id efficiet, quod populis sibi subiectis, lingua Slavica in Regnis *Hungariæ, Bohemiæ, Galitiæ, Lodomeriæ, Croatia, Slavoniæ, & Marchionatu Moraviæ* utentibus, pro sua summa sapientia & prudentia, ac congenita *Augustæ Domui Austriacæ* Clementia judicaverit expedire. Nominabit Viros moderatos & doctos, ac linguæ Slavicæ peritos, qui brevi temporis intervallo in editione, & deletu librorum Bohemicorum Slavicæ gentis sitim explebunt, & languorem exinde ortum curabunt quam felicissime.

Annuat Deus votis meis, & *Augustos* nobis imperantes fervet quam diutissime ! Tu vero Lector benevole *Bohemia Docta* feliciter utere, & labori meo fave.

DISSER-

DISSERTATIO PRÆVIA

DE VITA, FATIS, CENSURIS, AC RE-
CENSIONE OPERVM TAM EDITORVM, QVAM MANV-
SGRIPTORVM BOHVS LAI BALBINI.

Bohuslaus Balbinus maximum Bohemiæ
decus exortus est Reginae Hradecii
anno 1621 Parentibus patricii, si-
mulque Equestris a *Worliczna* Ordini-
nis. Patre mature orbatus puerilem ætatem *Czast-
lovicii* in ædibus Baronis ab *Oppersdorff* exegit, inde
Braunovium celebre Ordinis Benedictini Cœnobium
missus, ibidem elementa latini sermonis perdidit;
Grammaticæ *Giezinii*, Syntaxi *Pragæ*, Poësi, ac Elo-
quentiæ *Olomucii* in Contubernio Cæsareo operam de-
dit. Incidit ibi forte in *Nicolaum Lancicium* e So-
cietate Jesu, quem simul ac cognovit, conscientiæ
sue arbitrium elegit, cujus suavissima consuetudine,
præclarisque potissimum exemplis illectus, desiderio
teneri cepit Societati Jesu nomen dandi an. 1636.

DISSERTATIO PRÆVIA.

Voti compos factus, emenso tyrocinio, Philosophicis, & Theologicis scientiis incubuit, quibus dum institueretur, parvum mole, sed magni æstimatum edidit libellum, quem legationem Apollinis Cœlestis ad Vniversitatem Pragensem inscripsit. Tum erudiendis adolescentibus totum fere, quo postea vixit, tempus insumpsit. Eodem quoque tempore munus ei concinnandorum Clementini Collegii annalium delatum est, indeque conicere pronum, eum utroque Orationis genere jam tum multum valuisse; cumque præstaret ingenio, ac posset, si vellet, gravioribus disciplinis operam tribuendo, honestiorem docendi provinciam obtinere, in litterarum humaniorum studiis continere se maluit, in quibus adeo excelluit, ut ipsius ævo nemo haberetur, vel latini sermonis elegantia, vel copia eloquendi, vel Poetica facultate, vel penitiorē litteratura, quam Philologiam vocant, præstantior.

Ad has potissimas artes adjecit diligentissimam Historiæ patriæ tractationem, qua eo provectus est, ut nihil ipsi antiquitatis Bohemicæ esset incognitum. Incredibile dictū est, quantum operæ, laboris, atque industriæ in eo studiorum genere Vir solertissimū insumpserit, ut firmiora sibi ad res patrias illustrandas præsidia compararet. Itaque totam fere Bohemiam studiose susceptis itineribus peragravit; vetusta monumenta, & superstites etiamnum Bohemorum magnificentix reliquias attente contemplatus est, Bibliothecas, & Urbium, Procerumque tabularia excussit, tantamque undique Veterum inemoriarum, Diplomatum, atque historicæ suppellectilis conquirit viam, ut præter numerosa, quæ typis edidit, inde concinnata Volumina, ingens etiamnum supersit rerum istiusmodi ab ipso relictarum apparatus.

Ami-

DISSERTATIO PRÆVIA.

Amicitiam, & litterarum commercium (sine quibus historię studium jejunum est) cum Viris doctissimis ut *Crugerio*, *Thoma Pessina*, *Paulo Stranschio*, *Petro Lambecio*, *Kirchmayero*, & aliis pluribus impense coluit. Ipsique *Pessina* scribendę historię patrię, & *Martis Moravici* edendi author fuit, & incentor. Hoc tanto studendi ardore nihilo minor in *Balbino* erat probitatis, ac Religionis cultus. Vt ingenio erat miti, aperto, ac simplici, ita modestissime de se sentiebat, alios summa comitate, affabilitateque tractabat, quo factum est, ut omnium sibi amorem, & studium conciliaret.

Virtutes ejus, ac præsertim patientia invicta, vel maxime enituit in fatis, quę subierunt ejus opera, antequam ederentur tot virgis censoriis castigata, quę tamen omnia, quamvis acerbissima, æquo animo tolerabat, ingemiuando solum sæpius *falsa scribere non didici, vera non audeo*. Vbi tamen de honore, gloria, ac existimatione Regni Bohemię agebatur, velut æstro quodam patrio percitus, censoribus contra veritatem nitentibus se mascule opponebat, ut apparet ex censura Lib. I. C. XVI. Historię Boleslaviensis fol. 7, ubi inquit Censor: *Catalogus Familiarum longus, quo recensentur fideles, qui Ferdinando II. adhæserunt, posset omitti; facile enim inde sinistrę opiniones trahi possunt **) Ad hæc *Balbinus*: *Quales sinistrę opiniones nasci possunt, cum dicam me tantum Barones, & præcipuos adferre? Et addam me Equites, & alios innumeros præterire? Quare hoc decus Bohemię esset prætereundum, cum isti omnes bona sua, & omnia amittere maluerint, quam fidem Regi suo debitam violare.* Deinde quadammodo calumnia ingens a Bohemis

b 2

remo-

*) MMss. *Balbini* Tom. VI. de censuris suorum Librorum.

DISSERTATIO PRÆVIA.

removetur, quia ignari putant omnes fuisse rebelles, cum tamen major Regni Nobilitas Regi suo fidelis permanserit. Item Censor invidus eodem capite carpit, & delenda judicat hæc verba: Bohemia cum vicinis Provinciis certare potest numero fidelium subditorum. Modeste id refutat Balbinus. Estne rogo falsum, & an bonus censor iste de hac re dubitavit? Facit profecto Bohemiæ insignem injuriam. Ego ceteris Provinciis fidelibus Bohemiam non præfero, sed ajo posse cum iis certare, quid est in hac re invidiosum?

Sed hæc minuta sunt, majora Viri fata intueamur! Non enim satis erat *Balbino* scripta sua Censoribus a Generali Societatis deputatis torquenda, & rimanda subjicere, ac acerbis, & veritati historicæ oppositas censuras recipere, imo cogeatur opus suum historicum *Epitome rerum Bohemicarum* intitulatum ipsi Generali Romam mittere, ut patet ex *Bohuslai* Epistola ad Comitem *Kinskyum* data, ubi eidem supplicat, quatenus dignaretur antedictum opus ab amanuensi secundo descriptum in protectionem suam recipere, & in Archivo conservare, ut si forte exemplar Romam missum quocunque demum casu deperderetur, saltem alterum in Regno remaneret. Ipsissimum opus *Epitomen rerum Bohemicarum* nuncupatum, atque injuriosissimis censuris per totum dilaniatum coactus est ab *Aristarchis*, simulisque suis vix non oppressus ad *Petrum Lambecium* Bibliothecarium Cæsareum mittere, & ejus censuram, ac *Leopoldi* Imperatoris protectionem implorare. Testimonium hujus luculentum habetur in Epistola ad eundem *Leopoldum Augustum* a *Lambecio* data, cujus fragmentum, ut rebus eo magis fides adhibeatur, & quanta Scriptores historici, quorum scopus veritas est, toleranda habeant, elucescat, ex Autographo transumptum hic subjicio:

Sacra-

DISSERTATIO PRÆVIA.

Sacratissime Imperator!

„ **E**pitomen rerum Bohemicarum, seu Histo-
„ riam Boleslaviensem R. P. *Bobuslai Balbini* e Soc.
„ Jesu, quam S. Cæsarea Maj. Vestra clementissime
„ mihi commisit recognoscendam, debita diligentia,
„ & fide perlegi, consideravi, & ubicunque con-
„ troversiosum quid occurrit, ipsis citatorum Au-
„ thorum locis, quantum fieri potuit, inspectis, ac-
„ curate perpendi, & examinavi. Demississime igi-
„ tur nunc refero, me totum illud opus deprehen-
„ disse adeo pie, docte, prudenter, ac solide scri-
„ ptum, & tam multiplici rerum eruditarum vulgo
„ incognitarum varietate refertum, ut illud jure, ac
„ merito publica luce dignissimum pronunciem, &
„ summopere suadeam, ne ejus editio, seu publi-
„ catio diutius differatur. Quamobrem & ipse mul-
„ to citius illud remissem, nisi eo jam fere perle-
„ cto, præter opinionem in manus meas pervenif-
„ sent anonymi cujusdam scioli animadversiones,
„ quibus idem opus improbare, ac damnare anni-
„ titur. Postquam igitur & illas pari sinceritate, &
„ candore contemplatus sum, abunde perspexi, eas
„ omnes laborare pernicioso illo, parvis & magnis
„ civitatibus communi vitio: *Ignorantia recti, & invidia,*

DISSERTATIO PRÆVIA.

„ *dia*, quod vix ulla, ut ut magna, ac nobilis est
„ virtus, vincere potest, & supergredi, sunt enim
„ illæ animadversiones partim inanes, & frivolæ,
„ partim perversæ, & inconvenientes, partim ma-
„ lignæ, & injuriosæ. Ideoque R. P. *Balbinus* recte
„ fecerit, si in præfatione ad Lectorem pravas hu-
„ jusmodi malevolorum Censorum criminationes ge-
„ nerali præoccupatione diluat &c.

Ex Museo meo die 19 Septembris
Anno 1671.

Petrus Lambecius.

Alterum testimonium, quod Viri integerrimi perse-
cutiones, & afflictiones prodit, est fragmen-
tum Epistolæ R. P. *Joannis Korzinek* S. J. de
dato 23 Maji 1674 Kuttinæ, in qua *Balbino* se-
quentibus compatitur :

„ **N**on credis, quam me affligat status tuus;
„ & ille Proconsulis vexationes; video enim cor, &
„ animos omnes opprimi ad audenda, & edenda,
„ quæ in bonum patriæ designaras. Nescio, quid
„ fiet cum meis Kuttinensibus memoriis, quæ jam
„ sub censura sunt ab uno mense, bene tamen spe-
„ ro, quia omnimode cavi, ne ponerem, quod
„ posset alicui displicere. Peci in iis gloriosam tui
„ me-

DISSERTATIO PRÆVIA.

„ memoriam, & Bohemicum *Livium* compellavi.
„ Suppono, quod hoc elogium Aristarchus aliquis
„ non delebit.

Confirmant hæc omnia ipsiusmet *Balbini* verba: dum
ita de *Censura Epigrammatum suorum* scribit *) :

„ **E**x his omnibus patet, quid animi habere
„ ad majora aggredienda oporteat eum, qui in tam
„ parvo opere sternitur ad terram, & quid spei su-
„ perfit, ut animentur Nostri hujus Provinciæ ad
„ conandum aliquid! deliberandum est, an non fa-
„ tius videatur nihil agere, quam se tot ærurnis, &
„ indignationibus subicere? utrum etiam suspicari
„ non licet, hæc omnia facta, & fieri, ut a scriben-
„ do impofterum deterreantur? aliqui enim ad cen-
„ suram librorum accedere videntur, velut ad The-
„ ses oppugnandas in scholis.

Tantis itaque laboribus pro gloria gentis suæ
exantlatis, totque persecutionibus, ab Aristarchis,
& æmulis suis forti, & magnanimo animo toleratis,
apoplexiæ ictu percussus est, qui dimidiam ei corpo-
ris partem exanimavit. Medicorum ope adhibita
quinquennio adhuc, sine usu tamen partis affectæ
vitam retinuit, e qua demum an. 1688 die 29 No-
vembris ætatis LXVII. Pragæ in Collegio Clementi-
no æternitati redonatus, emigravit. Paucis laudes
ejus quidam sequenti complexus est elogio:

*) MMs. Balbini Tomo VI.

DISSERTATIO PRÆVIA.
 BOHVSLAVS BALBINVS
 MVSARVM MANSVETIORVM DELICIVM
 ALTER BOHEMIÆ PLINIVS
 IN SE VNO DEDIT
 PATRIÆ LIVIVM
 GIMNASII QVINTILIANVM
 REGIBVS , ET NOBILITATI SVETONIVM
 MARIE ET DIVIS BOHEMIÆ FLORVM.

Opera ejus trifariam dividi possunt ; nempe in ea ,
 quæ Authore superstite lucem publicam aspe-
 xerunt , in posthuma , seu quæ eodem fati-
 functo juris publici facta sunt , & in ea , quæ
 defacto in MMss. delitescunt.

*Primi generis sunt , & quidem secundum an-
 norum seriem , quibus edebantur ,
 disposita :*

*Legatio Apollinis Cælestis ad Vniuersitatem Pragensem ,
 in qua veteres Poetas Auctor carmine est imi-
 tatus 1646. in 8vo.*

Sodalis Marianus Olomucii 1653. in 12mo.

Oratio de S. Maria Magdalena ibidem in 4to.

*Diva Montis sacri five orig. & mirac. B. V. quæ in
 sacro Monte prope Przibramium colitur ; Pra-
 gæ 1653. in 4to.*

*Diva Wartenfis , five orig. & mirac. B. V. quæ Wartæ
 in limitibus Silesiæ colitur ; Pragæ 1655. in 4to.*

Diva

DISSERTATIO PRÆVIA.

Diva Turzanensis, seu origines & miracula B. V. M. quæ Turzanæ in Moravia prope Brunam colitur; Pragæ 1658. in 8vo.

Vita V. Arnesti vulgo Ernesti primi Archiepiscopi Pragensis; Pragæ 1664. in 4to.

Origines Illustrissimorum Comitum de Guttenstein, ubi refertur *Vita B. Hroznatæ* Ord. Præmonstratensis. Pragæ 1665. in fol.

Veri similia humaniorum disciplinarum; Pragæ 1666.

Examen Melissæum, seu Epigrammatum Lib. V. quibus additus est Lib. VI. ex græcis fontibus; Viennæ 1670. in 12mo.

Quæsitæ Oratoria Pragæ 1677. Item *Tractatum de Amplificatione, & Auxilia Poëtices*.

Epitome historica rerum Bohemicarum, seu historia Boleslaviensis; Pragæ 1677. in fol.

Miscellanea historica Regni Bohemiæ, opus amplum, & plurimarum rerum ad notitiam Bohemiæ pertinentium copia refertum, cujus decem Volumina, videlicet Decadis primæ octo, secundæ vero duo prodierunt Pragæ anno 1679. in fol. & usque ad 1687.

Secundi generis nempe posthuma:

Vita Nicolai Lancicii S. J. Pragæ 1689. in 4to.

Syntagma Illustriss. Familæ Comitum de Kolowrat; Pragæ 1767. edidit Exim. P. Joannes Diesbach S. J. in 4to.

DISSERTATIO PRÆVIA.

Tabularium Bohemo - Genealogicum, quo Nobilium & Illustrium Familiarum in Regno Bohemiæ Genealogiæ delineantur in ætatem nostram continuatum, scholiisque perpetuis illustratum ab Eximio P. Jeanne Diesbach S. J. Pragæ 1770. in 4to.

Dissertatio Apologetica pro lingua Slavonica, præcipue Bohemica ad Clarissimum Virum Thomam Pessinam a Czechorod; Pragæ 1775. in 8vo edidit Clariss. Pelzl.

Specialis Tractatus de Vniversitate Carolina, ejusque Privilegiis; Pragæ 1776. in 8vo edidit Clariss. P. Raphael Vngar.

Tertii generis Balbini Opera MMss.

Annales Provinciæ S. J. in Bohemia, quorum facit mentionem Ep. L. 3. C. 14. p. 260.

Tractatus de Cænobiis Bohemiæ, cujus meminit Miscel. L. 4. p. 23. & 42. Item L. 5. p. 173. 196.

Historia S. Metropolitana Ecclesiæ Pragensis. Epit. L. 3. C. 15. p. 280.

De Cathedralibus & Collegiatis Ecclesiis. L. 5. Miscell. p. 38.

Arcis Carlsteinensis, & Districtus Podbricensis descriptio Vita Arnesti p. 180.

Origines Gentis Maloveciana. Miscell. L. 5. p. 53. Vita Arnesti p. 8.

DISSERTATIO PRÆVIA.

Catalogus de Carthusiis Bohemiæ Lib. 5. Miscell. p. 225. Servatur in Bibliotheca Metropolitana Pragensi, annexus Volumini MS. *Michaelis Prioris Carthusiæ Pragensis*, in quo agit de *Regimine Principum*.

Catalogus Magistrorum Hospitalis in pede Pontis Pragensis. Miscell. L. 5. p. 241.

Animadversiones ad Insignia Procerum Bohemiæ. Ad Clarissimum Virum Jacobum Spineram asservantur MMss. Pragæ in Bibliotheca Wunschwiciana.

Notitiæ Veteris Bohemiæ in Not. ad C. 2. L. 2. Vitæ Arnesti p. 151.

De Canobiis Cisterciensibus. Miscell. L. 5. p. 52.

De Parthenone S. Georgii, ibidem p. 62, 97.

Index supremorum Scribarum Regni Bohemiæ. Ibidem p. 261.

Rationarium temporum. L. 7. Miscell. p. 69. Servatur in Bibliotheca Conventus S. Wenceslai Pragæ Novæ. Item apud Clarissimum D. Heidl, & alibi, ac 80. facile phileras excedit.

De Civitatibus L. 7. p. 93.

Tractatus de Comitibus Waldstein. Miscell. Dec. 2. L. 2. p. 4.

Valerius Maximus Bohemiæ. Miscell. L. 7. p. 190. Servo hunc ego.

DISSERTATIO PRÆVIA.

De Magistratibus & Officiis Regni Bohemiæ. Miscell.
L. 4. p. 47. Delitescit apud Exim. D. Giranek, Præfectum Humaniorum Pragæ Veteris.

Epistolæ ad varios scriptæ, & responsoriæ vicissim ad *Balbinum*.

Supplementa ad Libros Miscell. & Diplomatarium Regni Bohemiæ, nec non censuræ Operum ejus, & alia pene innumera in grandibus XII. Voluminibus sparsim scripta reperiuntur.

BOHVSLAI

BOHVSLAI BALBINI
BOHEMIA DOCTA,

SEV

VIRORVM PATRIORVM PROMISCVA ERVDI-
TIONE CLARORVM VITAE, ET EORVNDEN
LITERARIA MONVMENTA.

SECTION I.

*Scriptores rerum Bobemicarum enumerantur; ac
de singulis iudicium fertur, ex sensu meo
privato.*

CHRISTANNVS MONACHVS,

BOLESLAI I. DVCIS BOHEMIAE FILIVS.

Christannus, primus, quod sciamus,
& cujus ad nos monumentum ali-
quod pervenerit, in Bohemia
Scriptor, *Boleslai Sævi*, Bohe-
miæ Ducis filius fuit; suspicio mea est, quam
etiam probavit, cum id ei apperuissem, *Geor-
gius Crugerius*, Vir in historia Patriæ versatis-

A

fi-

simus, *Christannum* hunc fuisse *Strachikvassum*, in cujus lustrico convivio cæsus est S. S. *Princeps Wenceslaus*, quem scilicet pœnitens Pater, *Cænobio S. Emerami Ratisbonæ* inclusit, Deoque donavit; fabulosum enim esse puto, quod de eo quasi a dæmone strangulato, historiæ nostræ commemorant; tacent enim in tanta re omnes eorum temporum Scriptores; neque Sacrilegium illud & simoniaca labes *Sanctissimo Antistiti Wilegiso*, qui eum, ut fingunt isti, conservabat *Moguntia*, potuit adhærere, qua de re plura in historia dicta sunt a nobis. Scripsit *Christannus* seu *Strachikwas* vitam patru sui *S. Wenceslai*, & abavæ *S. Ludmillæ*, Martyris, magna verborum simplicitate, majori etiam studio veritatis, qua tractatione Bohemorum ad Christi Religionem accessum, & causas & adjuncta memoravit; eam tractationem primi vulgavimus, & commentariis in loco nuper illustravimus.* *In Epit. Hist.*

COSMAS PRAGENSIS DECANVS.

Cosmas Pragensis Decanus, Vir certe fuit, ut illa ferebant sæcula, omni ex parte doctissimus, ut ejus historias legentibus patet. *Leodii*

- * R. P. *Athanasius a S. Josepho*, Ordinis Discal. S. Augustini, edidit genuinam & correctissimam editionem vitæ *S. Wenceslai*, & *S. Ludmillæ*, annumque emortualem *divi Wenceslai* secundum regulas sanæ criseos determinavit, collatis M. M. S. S. Metropolitano, Clementino, & Trebonensi, quod ultimum quoad Chronologiam & alia præcipue secutus est. Adjunxit insuper doctissimam Dissertationem de eodem *Christiano* Monacho, in qua de nomine *Strachikvas* pluribus agit, eundemque ab injuriis quorundam Scriptorum vindicat. Prodiit Pragæ An. 1767. Typis Pruschanis.

dii humaniores litteras & Grammaticam; magnum ætate illa decus condidit. Historiæ suæ primum librum *Severo Mielnicensi Præposito*, & *Gervasio Magistro*, quem nominat *Archibigerontam*, dedicavit. Librum secundum *Clementi Brzevnovienſis Monasterii ad Pragam Abbati*, qui per Clericum Bohomilum, id est: Deo carum, historiâ illam sibi placere significaverat, inscripſit. Alia, quæ de *Cosma* quæri possent, in Epitome historica expeditivimus, maximeque ostendimus: falli eos, qui *Cosmam* hunc, cum *Cosma* Pragenſi Episcopo confuderant, ætatis solius, & nominis argumento. *Cosmam* publici juris fecit *Marquardus Freberus*; ubi hic desinit, supplevit alius sine nomine Scriptor patrius, pari diligentia ac fide, quæ *Prælipomena Cosmæ* plerique appellant. Verbo de *Cosmæ* & *Christanni* chronicis dici potest: veritatis simplex est oratio; quodque in historicis maximum laudis argumentum habetur, nulla temporum, aut personarum, aut locorum, aut affectuum, qui in transversum agant, pulsu aut impotentia, res ut erant gestæ, scripſisse; at isti boni, temporum nostrorum *Politici* jubent virtutes tantum, & laudes historicas scribere, vitia omnia, in quibus se vident expressos, silentio præterire.*

A 2

CLIP-

- * Continuator Chronici *Cosmæ Decani* Pragenſis probabilius est *Jaroslavus Præmonstratensis*, quod nomen MS. Bibliothecæ S. *Wenceslai* Pragæ Novæ cum titulo Continuatoris *Cosmæ* in fronte gerit. Consonat etiam *Balbinus* in Epitome Histor. Lib. 3. Cap. 10. pag. 226. Quamvis contradicat *Pessina* nullo innixus fundamento. Prodiit hoc Chronicon An. 1752. Viennæ Typis Trattnerianis, dum Illustris Comes Joachimus Krakovsky de Kolowrat Jus Civile planum universum publico Eruditorum examini sub-

C L I P T A.

Clipta vetus Bohemiæ Scriptor, quem *Wenceslaus Ramefs* in vita Sigismundi Cæsaris citat, quis fuerit, qua lingua & quid scripserit, etsi multos manuscriptos codices excusserim, numquam scire potui.

NEPLACHO, ABBAS ORD. S. BENED.

Neplacho alter ex vetustis Bohemiæ Scriptoribus, hodie ignoratur natum eum esse Anno. 1222. asserit *Lupacius* in pago *Horziniewes* in Hradecensi districtu. Idemque ex *Lupacio* descripsit *Weleslavinus* (in calendario historico ad 21. Februarii) qui asserit Abbatem fuisse Opatovicensem Ord. S. Benedicti sub cunato monte, & ex plurimis Bohemicis Scriptoribus Annales suos, vel historiam aut quidquid illud demum fuit, concinnasse; unde necessario errasse convincitur Vir patriæ historiæ scientissimus,

mitteret, Præside Clarissimo Viro Joanne Baptista Piker. Verum multis in locis discrepat nostrum MS. ab exemplari impresso, incipitque ab An. 1225. & recenset statim a principio quosdam Viros magnos, qui ingressi fuerunt Monasterium Strahoviense (quod initium non obscure indicat *Jaroslauum Præmonstratensem*) & finit æqualiter cum exemplari impresso An. 1320. inque fine ita habet: *Hic Chronica Jaroslai finitur*, qui mortuus est, sepelitur, & ulterius: Ego ita corrogo. *Hic finitur Chronica Bohemiæ Jaroslai & Anonymi Canonici Pragensis*, qui Continuatores fuerunt *Cosmæ Decani*. Satisfiet itaque *Balbino & Pessina*, si dixerimus *Jaroslauum* fuisse Continuatores *Cosmæ*, & Anonymum Pragensem Canonicum *Jaroslai* Chronicon supplevisse.

mus, qui *Neplachonem* Abbatem *Carolo IV.* monstrasse cœnobii gazophilacium affirmat, quod ex Chronologia refutatur. *

JAROSLAUS, PRAEMONSTRAT. MS.

Jaroslav Praemonstratenſis ex Canonico Praegenſi, in monte Sion religioſam vitam profeſſus, non continuam quandam hiftoriam, ſed indicem rerum ſuo tempore in Bohemia geſtarum contexuit ſumma fide, & candore verborum; reperitur in Bibliotheca Eccleſiæ Metropolitanæ Pragenſis in grandi Codice, cui a fronte & tergo inſcriptus titulus eſt: *Chronica Bobemorum.* **

CHRONICON BOLESLAVIENSE MS.

Chronicon eſt quoddam incerti Authoris Bohemicis Rhythmis antiquis conſcriptum; pervenit narratione ad Regem uſque *Joannem Lucemburgicum*, *Caroli* Patrem, ab omnibus vetuſtis juxta & novis Authoribus titulo: *Chronici Boleslavienſis* citatur. Vide *Stranſkyum* C. 5. R. P. Bojem. §. 28. Copiam hujus Chronici mihi fecit Trebonæ vir Conſularis; nihil fere in eo codice legiſſe memini, quod non *Cosmas Hagek*, aliique noſtri Scriptores uberius, & clariuſ enarraſſent. ***

A 3

FRAN-

* Ejus MS. Chronicon ſervat Nobilis D. *Vocaunius*, proxime (ut a Viro quodam erudito accepi) lucem viſurum.

** Præter Indicem hiftoricum, edidit continuationem *Cosmæ*, ut ſuperius innui.

*** Chronicon MS. Bibliothecæ S. Wenceslai prodit Autho.

FRANCISCI PRAGENSIS MS.

Franciscus, Pragensis Canonicus, *Ottogari* calamitosissima Bohemiæ tempora, sub tutore Brandenburgico, item *Wenceslai* Regis VI, & *Wenceslai* VII. ejus filii regnum, & quantum memini etiam *Joannis* Regis initia tanta diligentia tantaque perspicuitate rerum, quæ gestæ sunt, describit, ut hunc unum (quod attinet illa tempora) cæteris omnibus ævi illius Scriptoribus anteferam; in eadem Capituli Pragensis Bibliotheca reperitur *Franciscus* Anno 1362. 3. Martii. *

BENE-

Authorem Chronici Boleslaviensis fuisse *Dalemilum Mezericzky* Canonicum Vetero-Boleslaviensem. Idem *Pessina* Phosphori Septicornis Radio I. pag. 26. disertis verbis exprimit. Vidi ego apud Prænob. ac Clariss. Dominum Zeberer Pragæ-Novæ Cancellarium MS. Chronica Boleslaviensis Sæculi XIV. quod nomen *Dalemili* præsefert, ita, ut jam nullus dubitationi locus supersit. Quo tempore vero vixerit, scripseritque *Dalemilus*, ipse prodit cap. IV. quo prælium Bohemorum cum Missnensibus describit, subiungitque: *Na ten Bog ga sem z miesta blediel*. Hanc pugnam ego ex civitate spectavi. Sub Joanne vero Luxemburgico ipsum scripsisse indubium fit ex cap. CVI. suumque Chronicon An. 1314. absolvit.

- * Ejus Chronicon prodiit Pragæ Anno 1754. cum The-
sibus Juridicis, quas sub Præsidio Clariss. Viri Fer-
dinandi Schwartz de Lauro; propugnavit Joannes
Augustinus Kneysl. Exscripsit *Franciscus* potiori ex
parte Chronicon Aulae-Regiæ, ita, ut nonnisi ter-
tius Liber valde brevis proprium ejus opusculum
dici possit.

BENEDICTVS DE WEITMIL,

CANONICVS.

Benessius de Weitmile itidem Pragensis Ecclesiæ Canonicus, sequitur, qui *Caroli IV.* Imperium & in eo quæ viderat, nam cum *Carolo IV.* & in ejus aula creverat, potissimum sibi sumpsit describendum; nihil ejus historia (sola latinitate excepta, quæ ejus Sæculi vitiis scater) illustrius, nihil etiam verius) quia visa abs se, vel comperta scribit) esse potest; utinam Bohemiæ veteris amantes, collatis in unum auxiliis *Weitmilensem historiam, Franciscum, Jaroslaum*, præter ea, quæ *Marquardus Freberus* sub Rudolpho, uno volumine collecta, vulgavit, publici juris faciant, & proferant in lucem! *Benessius* historiæ suæ titulum præfixit: *Chronica Pragensis. Lib. 4. Chron.* Idem Scriptor sæpissime citat *Chronicam S. Procopii*, ejusque libri *Chronicon* autoritate sua confirmat, cum Anno 1321. at illud numquam in manus meas pervenit. *

A 4

PETRVS

- * Laudata a *Balbino* *Benessii* a *Weitmil* de *Carolo IV.* Historia, quantum mihi constat, intra Bohemiæ Regnum amplius non existit. Sinistro enim quodam fato commodata a *Balbino R. P. Gamantz*, Collegii *Assafenburgensis* Alumno vitam *Caroli IV.* adornare volenti, nunquam revisit Bohemiam, sed morte prædicti Patris *Gamantz* interveniente, & conatus ejus *Historicos* abrumpente, & ipsa *Benessii* Historia *Assafenburgi* sepulta mansit. Ita fere *Gundling* in *Historia Imperii* pag. 832. Exhibent nihilominus ejus compendiosum extractum *M. M. S. S. Balbini* Tom. VI.

PETRVS, ABBAS,

AVTHOR CHRONICI AVLÆ REGIÆ.

*C*hronicon *Aulæ Regiæ* (quod inter Scriptores Bohemiæ a *Marquardo Frebero* Sæculi hujus initio Moguntia, tum correctius Hannoniæ ex duobus potissimum capitibus, quod sui temporis gesta, quæ ante se geri videbat, quodque religiosus, religiosa fide scribat, summam jure merito fidem in historia meretur; de auctore disceptatur; nam nusquam nec in principio, nec in fine Scriptoris nomen apparet. Sed quisquis totam historiam diligenter volutarit, facile perspiciet *Petrum*, eumque postea *Aulæ Regiæ* Abbatem Chronicon illud confecisse; *Sittavia* viro patria fuit, unde *Petrus* de *Sittavia* more illius Sæculi Scriptorum a patria potissimum cognomina mutuantium dicebatur; lege; si fidem non habes Chronici c. 20. in fine, & c. 21. ubi *Petrus* de *Sittavia* usque hodie gravissimum officii pondus portare scribitur; ipse posuit primum lapidem pro Ecclesia cœnobii illius, regiis opibus *Elisabethæ* Reginæ construenda, ut habet c. 21. (Ecclesia vero hæc multis post cœnobium fundatum annis extrui cœpit) fuit ejusdem Reginæ *Elisabethæ* a sacris & confessionibus, & exulem Reginam in *Bavariam* secutus, latis æque ac tristibus ejus involutus est. Eodem Chronici capite narrat, cum *Joannes* Rex cœnobii *Aulo-regiensis* ditionibus oculum adjecisset, ex sacri-legis manibus eripuisse castrum *Landspurg* & cœnobio suo recuperasse, cum jam illud Rex aduncis unquibus teneret. Idem *Petrus*, etsi in principio dum cœnobium fundaretur, nondum in eo religiosam vitam professus esset; tamen
non

non ita diu post *Cisterciensibus* se se adjunxit ; cum in libro Secretorum Aulæ Regiæ , qui etiam *Petri* parrus est , affirmet , se se omnes omnino , qui ab initio cœnobii vixerant , religiosos de facie novisse ; uno *Theodorico* , primo Custode cœnobii , quem virum sanctimonia inclytum fuisse inter omnes constat , excepto , qui *Theodoricus* primus ex eo cœnobio vitam mortalem cum immortalī commutarat prius , quam *Petrus* Ordini religioso nomen dedisset. Illud vehementer dolendum historiam , hanc *Petri* initio , medio , & fine , denique multis in locis mutilam & laceram apparere. S. Agnetis Virginis Canonismum & inter Sanctas relationem ab Ecclesia , titulus cujusdam capitis promittit , at narratio tota , & Bulla Pontificis ommissa est ; nihil dubitem , Chronicon istud integrum fortasse in vetusta aliqua Bibliotheca reperiri posse ; excutiant obsecro situ & pulvere squalientes codices , qui manuscriptis abundant , & non modo Chronicon istud , sed alios etiam Scriptores , qui nusquam apparent , & scripsisse sciuntur , quos postea enumerabo , patriæ postliminio restituerent , ut Majorum fortitudinem ac virtutes noscere , imitari , & si non lubeat , mirari possimus. Redeamus in viam. Huic *Petro Abbati Aulæ Regiæ* , *Cisterc. Ordinis Pragensis Diœcesis Hodœporicon* suum ad terram S. A. 1337. mittit in Bohemiam nobilissimus Eques Auratus *Wilhelmus de Baldensel* , quod excudit *Henricus Canisius Tom. 5. antiquar. lection.* mira , ac prorsus singularia sunt , lectuque dignissima , quæ in Itinerario illo leguntur. Promittit insuper *Wilhelmus* in eadem Epistola ad *Petrum Abbatem* , se finitis quibusdam Coloniz negotiis ad Aulam Regiam venturum (sine dubio ad religiosæ vi-

tz professionem) unde eum nisi mors retrahere nulla res possit. Credibile est Wilhelmum, quod habebat in votis progressu temporis explevisse.*

AENEAS SYLVIVS, SEV PIVS II.

HISTORICVS BOHEMIAE.

Aeneas Sylvius ex perillustri gente Piccolominza Senis natus, invicta Bohemorum, ut ipse fatetur fortitudine adductus, jam Cardinalis, gentis historiam scripsit, auxilio potissimum usus *Joannis Taussek*, Cancellarii Antiquae Urbis Pragensis, quem ipse alicubi Secretarium vocat. *Sylvius* primum Actuarii munus in Concilio Basileensi gessit, ejusque muneris commendatione, & quod elegantissime, latinissime, ac prudentissime scriberet, a Friderico III. Imper. ad aulam vocatus, secretis Epistolis adhiberi coeptus mox etiam consiliis. Friderici opera Episcopatum, tum Purpuram, tandem etiam Pontificiam Tiaram virtute adeptus, Pius II. in fastis appellatur. Dedicarat *Historiam Bob. Alphonso Magno*, Arragonum Regi, sed is eam non vidit, quippe A. 1458. (ut ex c. II. datur intelligi) morte sublati. Perrexit tamen *Sylvius*
&

- * Chronicon Aulae Regiae nunquam prodiit integrum, sed solum ejus Pars secunda edita fuit a Frchero. Parte prima intenebris delitescente. Citatur tamen saepius eadem Pars I. a Pessina in Marte Moravico ut fol. 379. & 329. Hujus Partis I. fragmentum reperitur inter M. M. S. S. Codices Bibliothecae S. Wenceslai Neo-Pragae. Orditurque narrationem a Rege *Ottogaro*, & finit in *Wenceslao III.* Olomucii occiso, & cum plurimum ad Historiam Patriam illustrandam faciat, ejus copia ad calcem operis, una cum Chronico Zarenfi inseretur.

& in balneis absolvit. Quo major fides operi debetur, Scriptore jam pene Pontifice, & vicina dignitate quodammodo afflato, ac sane paucis gentibus ea felicitas contigit, ut historiæ suæ Pontificem haberent authorem! magnam enim vero celebritatem nomini Bohemorum attulit, quos ab humanitate & comitate, ac hospitalitate laudavit, cum tunc, ab iis, qui Bohemiam numquam viderant, *laudati, amusi* verbo barbari (quæ *Sylvii* historia iacta esse docet) crederentur. Legatur a veritatis audioso vel una *Sylvii* Præfatio ad Alphonsum Regem, continuo concident illa, quæ *Joannes Aubanus*, (Behm cognomine, non natione) de Bohemia, quam numquam accesserat, & de Bohemis maxime, & injuriose, in libro de *moribus gentium* vulgavit (*adversus Joan. Aubanum in lib. de moribus gentium*), quemque Italus Scriptor, nuper adeo imperitissime, in *Sylvam narrationum suarum* transcripsit (*Selva di varia lettione 1670. di Pietro Messia*), quem satis vel Itali nostri *Murarii*, quibus Bohemia pro patria, & altera matre est, refellere, & errantem, ne dicam calumniantem, docere possent. Sed ad *Sylvium*: Tria deesse Sylvio prudentiores existimant, primum: *distinctionem temporum* numquam enim prope tempus annotatum in historia *Sylvii* invenis; veritas filia temporis est, historia vero filia veritatis. Negare videtur Parentes suos, qui veritatem non amat, & qui eam suis temporibus non consignat; at veritatis quidem curam, quantum fas erat peregrino in Bohemia, maximam *Sylvius* habuisse videtur. Alterum, quod vitio datur, est: *Corruptio nominum Bohemicorum* tanta, ut nihil magis esse possit; at homini bohemicam non callenti, nimirum veniam ego qui-

quidem tribuerim; quis enim culpam hanc præstare poterit umquam? nisi in Bohemia natus, & qui bohemicè, non perfunctorie, sed diligentissime in tanta asperitate vocabulorum, quod ultro fatemur, loquatur & scribat. Ac certe hæc *Sylvii* accusatio, tota in eum, qui a com-metariis fuit, amanuensi recidit, corrupte descripsit, sed est pecculiare. uti cuidam, ut in verisimilibus notavi, Nomenclationes vetustas, in Provinciis, urbibus, fluminibus &c. appellandis adhibere. *Sylvius* & quæ nunc in usu sunt, abstinere, *Natalis Comes* in historia sua fecit. *Tertium*, quod obijcitur *Sylvio* gentis historiam non scripsisse, sed Regum potius gesta videri: tam anxie Regibus inhæret, idque tanta brevitate, ut capita, & *summas*, ut cum meta dicam *cursu percurat aristas*. Tota hæc accusatio diluitur, si istud voluisse respondeat *Sylvius*: quis enim nolentem, & qui id propositum non habuerit cogere possit? gratiæ potius tanto viro sunt habendæ, quod historiam Bohemix, quam alius paulo morosior, inferiorem sua dignitate æstimaret, labore suo, & diligentia dignam esse putarit. Porro historia *Sylvii* bohemicè primum A. 1510. Pragæ expressa typis est; addidit ei postea *Martinus Cutbenus* civis & Syndicus Antiquæ Urbis Pragensis, non inutiles quasdam ex historiis notas, eundemque *Sylvium* iterum Pragæ A. 1539. typis expressit; *Cutbeni* tandem cum *Sylvio* novam editionem Præfatione præfixa, edidit Sæculi superioris fine Daniel Adam. Weleslawinus, ad quem nunc convertimur.

DA-

* *Sylvii* Historiæ Bohemix editiones (pleræque corruptis Nominibus bohemicis salebrosæ) in Bibliotheca Conventus S. Wenceslai extant sequentes. Basilcensis

DANIEL ADAM. WELESLAWINVS.

*F*uit *Weleslawinus* domo Pragensis, atque ut sciamus bona ingenia non tantum in Purpura, sed etiam inter araneorum telas nasci, molitor ei Pater *Stephanus Adamus* ex pago *Weleslawin* inter Pragam & *Brzewnow* sito orti fuerunt. Filius ad studia artium liberalium Pragam missus Philosophiæ in Vniuersitate Carolina Pragensi Magister creatus An. 1568. (*Mss. Carol. Vniuers.*) totum se historiæ cognoscendæ penitus, penitusque dedit. Atque ego quidem nullum scio, qui maioribus præidiis (de stylo sermo non est, nam bohémica lingua eaque per-eleganti scripsit) ad historiæ patriam conscribendam accesserit, instructus, ut ita loquar, infinita lectione Scriptorum, ex quibus omnia, quæ ad res Bohémicas pertinere poterant, summo iudicio, & seверо chronologiæ examine expressit; non enim contentus patrios authores inspexisse, vicinarum omnium gentium, cum quibus Bohémis aliquando negotium fuit, annales diligenter evolvit; ad linguæ bohémicæ cultum, & elegantiam, quæ Rudolphi II. tempore ad summum pervenerat, plurimum contulit ejus industria; compararat sibi insignem,

&c

lis cum Wittichindo Saxone, & aliis Scriptoribus germanicis An. 1532. 2) Pariter Basileensis una cum ejus operibus 1589. 3) Freheriana Hanoviz 1602. 4) Francofurtensis, una cum Dubravio 1687. 5) Helmstadii 1699. 6) Venetiis Idiomate Italico 1544. Bohémicæ duæ: una Cutheni 1539, & altera Weleslawinæ 1583. Verum correctissima editio, una cum quibusdam Commentariis prodiit Pragæ A. 1766. ex Typographia Collegii Academici, In qua corrupta nomina suo genuino florî restituantur.

& numeris omnibus absolutissimam Typographiam, ex qua, velut ex equo *Trajano*, aut *Amalthææ* cornu, ut *Lunanius* alicubi dixit, libri diversi, & utilis argumenti, sed maxime civiles, & de civili scientia tractantes, tum historici, & medici prodierunt. Debetur *Weleslawini* labori & diligentia sociato labore cum *Adamo Hubero Rudolphi* Cæsaris medico, ut vocant, cubiculario, ingens volumen, *Herbarium Matthioli*, in bohemicam linguam translatum, & *Dinastis Rosenbergicis*, & *Novodomais* dicatum; *Historia Ecclesiastica* a *Cocino* conversa; *Weleslawinus* enim minime omnium invidia (qui affectus alioqui sæpe viros doctos in transversum abripit) laboravit, laudator semper alieni laboris, non invidus obrectator; *Aeneæ Sylvii* & *Cutbeni* historiam bohemicè vulgavit, addita Præfatione, qua summis laudibus *Aeneam Sylvium*, *Dubravium*, *Cutbenum* exornat, tum addita etiam dissertatione de *Czechi*, & Majorum nostrorum in has oras adventu; vertit autem ex latino *Scholam Salernitanam* A. 1587. elegantissimis bohemicis versibus. A. 1592. *Descriptionem Hierosolymæ Veteris Adrichomii* sine omni servitute latinorum verborum, ut prudentem decet, interpretem; denique quidquid doctum & eruditum *Rudolpho II.* imperante in Bohemia lucem aspexit, *Weleslawinum* vel authorem, vel interpretem, vel adiutorem, vel ad extremum Typographum habuit, præclaro diligentia & de Patria bene merendi argumento. Infinitum esset percensere omnia, quæ *Weleslawino* quoddammodo obstetricante, ejusque typis in lucem venere; propriis auspiciis *Weleslawinus* multa quoque scripsit, ut Libros V. Politicorum, Volumen grande, omni genere eru-

eruditionis, & doctrinæ, ac præsertim exemplorum singularium copia refertum (*Edit. 1ma typis expr. A. 1584. 2da 1606.*). *Nomenclatorem Junii*, tum *Dictionarium quadrilinguæ* (græce, latine, germanice, bohémice) maximo adolescentum, & Poetarum crescentium, nam poeticas phrasas verbis adjecit, emolumento; sed in *Calendario historico* seipsum superavit, cujus duplex habetur exemplar: alterum antiquius A. 1577, vulgatum, rude & impoliticum; posterius A. 1590. editum, *demorsos sapit unques*; nihil est alicujus momenti in historia nostra, quod non tractarit, aut non innuerit, idque semper adjecta autoritate, quod illi perpetuum fuit, *omnem narrationem, & tempore, & Scriptoribus consignare*, maxime exteris, & alienarum gentium nominatis, ne quid affectui in patriam suo tribuisse videretur; *Calendario historico* adjecit *Genealogias Principum*, ac *Regum Bohemæ*, omni, qua potuit diligentia contextas; denique magnæ viro habendæ sunt gratiæ a patriis hominibus, quod historiam nostram, quæ multis ante ætatem suam pro fabula habebatur, stabilierit primus, aut stabilire conatus sit; unde Pegasus ille, qui in *Weleslawini* clypeo in altum evolans spectatur, & illa pure emicans stella, non vane *Weleslawino* gloriam & immortalitatem nominis promiserunt. Obiit Pragæ A. 1599. jam senio gravis.

Weleslawini hæredes multa, quæ reliquerat post ejus mortem vulgavere typis, inter alia est *Regula Christianæ vitæ* bohémice elegantissimum opus, prudentiaque plenissimum. A. 1600. Pragæ ditissimo, tum Bohemæ, & Pragæ civi *Christophoro Betengl de Negenperg*, Domino in
Bo-

Borobradek dicatum, & jam A. 1587. elaboratum, nihil aliud continet, quam sacræ Scripturæ sententias, quibus Decalogus diligentissime explicatur. Vulgavit etiam *Weleslawinus* insignem prorsus Librum patrio idiomate A. 1550. titulo *historiæ Moscovitiæ* posthumum opus *Matthæi Hosii* Altomutensis, quod ille ex diversis Authoribus, potissimum *Alexandrini Guagnini*, & *Antonii Possævini* S. J. Moscovia expressit. Adidit etiam itinerarium breve *Sigismundi* Baronis ab *Herberstein*, tum lectu dignissimum librum de execrabili, & inaudita tyranide magni Ducis Moscoviæ *Joannis* Bisiliadæ; omnia hæc Pragæ typis *Weleslawini* in lucem prodire.

Invenitur etiam a *Weleslawino* bohemicè editum ex Germanico *Henrici Bundting* itinerarium S. Scripturæ, liber valde accuratus 1592. Pragæ, cui eruditum & curiosum tractatum velut Mantissam adjecit de Moneta veterum Judæorum. Eodem anno edidit alium ex Latino librum de Providentia Dei. Plura de *Weleslawina* Part. 3. Eruditorum Bohemiæ recensentur.

WENCESLAUS HAGECIVS.

Judicium nostrum, & quis ille fuerit.

Wenceslaus Hagek de *Liboczan* Præpositus Vetro-Boleslaviensis sub *Ferdinando I.* vixit, & Catholicam Religionem, si quis alius, eo sæculo propugnavit; Ecclesiastes Bohemicus multis annis ad S. Thomam in minore Vrbe Pragensi; transtulit in patrium seu bohemicum sermonem: *Aurea Biblia Antonii Kampipolli* An. 1543, aliosque plures libros; sed annales Bohemiæ ingenti labore conscripti æternam Viro gloriam

riam pepererunt, de quibus nunc sensum animi mei (bona lectorum venia) libere proferam. Nullum præ *Hagecio* hætenus patria habuit virum historiæ scientiorem; in Chronologia lapsus est, quis id præstare potest? historia ex aliis petitur historiis, velut unda trahitur unda, & si illæ nos fallunt, omnes fallimur; defensio parata est historicis, si authorem nominarint, deinde facile est inventis addere. Qui *Hagecium* accusant, centum res memorabiles ab eo prius didicerunt, quas ante non audierant, tum unam reprehendunt. Verum opere in magno (ut de Homero dormitante canit Horatius) fas est obrepere somnum; somnum, ais, non mendacium, nam qui *Hagecium* quasi studiose in laudem Ecclesiæ Vetero-Boleslaviensis mentiri voluisse nuper asseruit, pace tanti viri dicam, insignem injuriam, & calumniam, quam revocare oporteat, *Hagecio* impegit, ut in capite de Vetero-Boleslaviensi capitulo luculente monstrabitur. At nihil hac de re habet *Cosmas*, nihil *Pulkawa*, nihil quidam alii, facilis responsio est: num trium aut quatuor Scriptorum autoritate nititur Hageciana historia? plurium quam triginta, quos initio Chronici sui laudavit, quosque nos hodie non habemus, non vidimus, non legimus, itaque si vel unus eorum id habeat, Hagecius vicit; nam duorum vel trium silentium, ac fortasse negligentia, aliorum assertioni & diligentia præjudicare non potest, & certe differte affirmat *Christannus Boleslai Sævi* filius, S. *Wenceslai* tempore Boleslaviæ Sacerdotum Collegium fuisse, qui divinum officium diu noctuque canerent, cui ut interesset S. *Wenceslaus* & properaret, a fratre sit cæsus, ex qua causâ Crugerius vir historiæ nostræ si quis peritus, veterrimam

Collegiatam Ecclesiam Boleslaviae appellat. At indulgit affectui suo plusculum *Hagecius*, ergo ne ex illo uno affectu tanto viro mendacium impinges? utinam sinister aliquis affectus in Ecclesiam Boleslaviensem abesset! non valeret hoc loco illud, quod Plato dixit Diogeni aulam calcanti: *Calcas fastum Platonis, sed fastu majore* (*Hagecii affectum Ecclesiae alterius nimio affectu occupatus*) manet igitur illud, quod idemmet *Hagecius* conscientiae suae praesidio confisus, ad *Ferdinandum I.* Austriacum in Praefatione latina scripsit: *Curavi omnia fideliter agere, nil studio addere vel metu suppressere: namque restant in promptu exemplaria, & authorum nomina, quos in hac historia velut testes secutus sum; adhuc tamen exspecto aemulos vel invidos &c.* Vates sibi ipse fuit bonus *Hagecius*. Ejusdem *Hagecii* ut viri integerrimi, qui a mendaciis & fingendi licentia procul abfuerit, commendatio, a *Magistro Briccio de Liczka* viro perdocto, operi *Hageciano*, praefixa est. Easdem laudes *Hagecii* iustissimas, historici, ab historico praestante profectas, *Weleslawinus* (*Weles. praef. in Sylvium Cutheni edit. 1585.*) attulit addiditque. Jam a multis annis aetate sua virum egregium (cujus nomen non addit) in nova editione *Hagecii* adornanda desudare, in quo correcturus sit quaedam, additurus non pauca, idque opus proxime (scribebat haec *Weleslawinus* anno Domini 1585) proditum in lucem; at nihil prodidisse postea scio, utinam sicubi latet, emergat e tenebris! Post chronologicos errores (qui merito objici possunt *Hagecio*) illud quoque reprehenditur, quod *M. Laurentii* (ita vocabatur) haeretici narrationibus multum tribuerit, eumque in *bellis Hussiticis* commemorandis sit secu-

secutus, qui cum suorum crudelitatem, quantum potest, excuset, eandem *Hagecio* lenitatem hæreticorum fuisse persuasit, itaque ejusdem *M. Laurentii* malignitate in Catholicis deceptus, plurimos viros egregios Martyrii gloria fraudavit, quos *Laurentius* hæreticus Pragensium articulis subscribere voluisse mentitur; ut quid enim ab hæreticis necati sunt, si hæresim admiserunt?

Multa *Hagecius* ab iis etiam passus est, qui minime hominem tam navum & tam bene de patria & Religione meritum lædere debuissent. Accusabatur ab Aemulis, quod Reliquiarum sacrarum exiguam haberi in Bohemia (Ecclesiam nominabat) (*MS. Slavac.*) reverentiam & curam, ac ignobiliter delitescere asservarique eas dixisset (ac forte tum ita erat) in albam turrim conjicitur Vir *Ecclesiasticus* & jam *Præpositus*. Vnde cognita melius caussa a *Ferdinando I.* dimissus est. Aliud illi certamen fuit cum *Wenceslao Halasz*, Typographo Pragensi: promiserat is contractu A. 1539. inito sumtus daturum 997. exemplaria impressurum typis, & ex venditis libris expectaturum manupretium; facto initio, nihil præstitit; unde annis duobus hæsit liber in typo, cum maximo Authoris damno, nec sine periculo; nam cum A. 1541. arx Pragensis arderet; vix, nec nisi *Hagecii* multa pecunia viatoribus oblata, libri illi eripi potuerunt; petebat tamen pretium Typographus, re ad judicium perlata perorante pro *Hagecio* Regio Procuratore Domino *Wenczelik* ejusque labores pro patria susceptos, & historiam amplissime laudante omnium Judicum suffragiis caussa *Hagecio* adjudicata est, cumque *Halasz* non ces-

faret, & litem renovaret, publice & per sententiam Comitiorum *homo nequam* appellatus est, æternumque ei silentium impositum. *Hagecius* porro moriens omnium rerum suarum *Virgineum Pragæ S. Annæ Partbenonem* scripsit hæredem; Epitaphium ejus in Ecclesia, & nomen saxo incisum hodieque spectatur & legitur. *Joannes* senior ab *Hodiejova*, Vice-Judex Regni Bohemix, qui una cum *Henrico Berka*, supremo Judice Regni, & *Petro Bochdaneczky* de *Hodkova*, Equite, ad editionem operis plurimum contulit, ipsumque authorem ab æmulis prostratum protexit, in suis ad *Hagecium* notis *Wenceslaus Hagecius*, inquit, obiit A. 1553. 15. Martii, apud S. Annam in Veteri Praga humatus, misereatur ejus animæ Deus! fuit Vir indefessæ diligentix, edidit complures Libros, tam a se, quam ab aliis scriptos, usus ad extremum valetudine perincommoda, & lecto diu affixus; ante vero per annos multos Decanus Carlsteinensis, tum Concionator ad S. Thomam in Minore Praga, tandem Boleslaviensis Præpositus; denique vale dixit laboribus & honoribus, & quietam ad S. Annam vitam instituit.

DE JOANNIS DVBRAVII EPISCOPI OLOMVCENSIS HISTORIA JUDICIUM.

Joannes *Dubravius* de Skala (postea in equestrem ordinem cum omni parentela cooptatus a Dubrawa) domo Plsnensis, magnum patriæ suæ decus ac ornamentum debet censerî; minima Dubravii laus est historia, maxima enim gessit, & Regum ac Cæsarum arcana tractavit; ad aulas Principum iter Dubravio stravit ingenii
sa-

sagacitas, styli cultus, & puritas, consiliorum
 promptitudo, morum probitas, solertia in re-
 bus agendis, ac dexteritas incredibilis; has do-
 tes multis legationibus, & ut vocant commissio-
 nibus gravissimis, suis Regibus approbavit non
 semel; unicam in exemplum referam. Ferdi-
 nando I. regnante anno 1546. gravis controver-
 sia inter Bohemos & Silesios exorta est, ut in
 Silesiographia narrat *Henelius*: utri genti Præ-
 fectura Silesiæ deberetur? Bohemi privilegium
 Ladislai Regis allegabant, Silesii aliud Regis pri-
 vilegium, idque annis duodecim antiquius, quam
 illud Bohemorum adferebant, utrique de jure
 suo nec unquam decedere affirmanti, bello fi-
 niendam controversiam vociferabantur, & sine
 dubio civilis belli incendium jam erat in fomite,
 tum *Dubravii Episcopi Olomucensis* experrectus,
 & exporrectus vigor apparuit, eamque & tam
 lenem viam invenit, ut pars utra satis sibi factum
 putaret. Paucis *Henelius*: *Res*, inquit, *ad ar-*
ma spectabat, nisi a Joanne Dubravio Legato
regio magna dexteritate fuisset composita. Plu-
 ra ejusmodi felicia *Dubravii* consilia possent ad-
 ferri. Obiit *Dubravius* An. 1553. octavo Idus
 Septembris. Sed historia Bohemiæ ab eo edita,
 nos vocat: eam primum Prostantæ An. 1550.
 excudi quam occultissime voluit, nec nisi ami-
 cis copiam ejus fecit. At ubi primum est mor-
 tuus, tum exemplaria omnia evolarunt, tanta
 omnium approbatione, ut nihil tum aliud in
 manibus eruditorum versaretur; itaque brevi
 post anno videlicet 1575 Medici duo: *Jordanus*
Moraviæ & Crato Maximiliani Cæsaris, anno-
 tationibus additis Basileæ alteram editionem e-
 mendatiorem adornarunt; tertiam eamque abso-
 lutissimam Hanoviæ, & nisi fallor etiam Mogun-
 tiæ,

tiz, *Marquardus Freherus* initio hujus Sæculi vulgavit.* Stylus *Dubravio* supra illam qua vixit ætatem, elegans, & illimis, sed sine omni temporum nota, cujus rei nullam etiam curam habuisse vel ex eo apparet, quod prius facta, posterius narrare, & tempora confundere, & permiscere, sit solitus. Mea sententia est: *Dubravium* ab iis, qui nihil dum de bohemica historia attigerint, utilissime & primum omnium legi posse, tum ad alios accedendum, qui temporibus historiam suam diviserint, & minutiora quoque persequantur: nam hæc ex *Dubravio*, maximis solum rebus & negotiis historiam suam implente, frustra quærentur. Magnum, ut hoc etiam addam, *Dubravii* meritum est in Moraviam, ex piscinis, quas tum libro de iis edito, tum etiam exemplo in ditionibus suis docuit, quo incitati, facto a *Tovaczoviensibus* initio certatim Moravi Proceres terram mergere cœperunt; quod quantas utilitates & pretia adferat, nostræ œconomix, periti noverunt. Scripsit alia plura; ejusdem est insignis *Commentarius in Psalmum V. Davidis*; item *Epistola de œconomia Ecclesiæ*; item Oratio funebris in *Sigismundi* Regis Poloniæ exequiis. Omnia hæc edita *Prostannæ* in Moravia An. 1549.

MARTINVS BOREK.

Martinus Borek Wratislaviensis, germanica lingua historiam *Bobemiæ* scripsit, an descripsit? nihil enim prope aliud ejus historia est, quam purus putus *Dubravius*, quem transtulit ex Latino.

BOHV-

* A. 1602. in fol. Et *Francof.* una cum *Hist. Sylvii* 1687. in 8.

BOHVSLAVS BILEJOVIVS.

Bobuslaus Bilegovius hussiticus Sacerdos inter historicos Bohemiæ, tum argumento ipso, tum forma operis locum non habet, etsi eum *Stransky* c. 6. Reip. Boh. inter historicos reponat, *Bobuslai Presbyteri* Chronicon Bohemiæ sæpius citans; scripsit libros tres de mutatione Religionis in Bohemia, de quibus libris alio in loco jam diximus; reperitur sæpe in Bibliothecis Bohemiæ hujus libri scriptum exemplar, ut in Bibliotheca domus Professæ S. J. Pragæ, tum etiam typis Norinbergenfibus excusum An. 1536. Obiit Bilegovius An. 1555. 8. Aprilis Pragæ, ætate confectus; nam testatur *Augustinum Sanctuariensem* belle novisse, qui A. 1473. 1. Martii est extinctus.

DE HISTORIA PVLKAVAE.

Přibík Pulkava scholæ parochialis ad S. Aegidium Pragæ Rector, Bohemiæ historiam bohemicè scripsit, & a *Czechbi* in Bohemiam adventu usque ad *Carolus IV.* summa diligentia, ac fide perduxit. Optarem maximo-pere, si eum latinitate donatum, in typi lucem Bohemus aliquis protraheret * certe ejus histo-

B 4

ria

* *Votis Balbini* abunde satisfecit *Clariss. Gelasius Dobner*, qui collatis ad invicem sex M. M. S. S. exemplaribus *Pulkavam* latinitate donavit, & edidit Pragæ Anno 1774. Orditur Historiam suam mox nominata editio, ab origine gentis, & finit An. 1330. *M. S. Pulkavæ* Bibliothecæ S. Wenceslai nulla prorsus nota, aut intercapedine apposita prosequitur suam narrationem usque ad An. 1470. Inque fine habet, &
ita

ria punctum ferret apud prudentes, quod & brevissima sit, & brevissimis capitibus divisa, & nihil memorabile ommissit, acuite diligentiam ejus *Carolo* Principis Joannis filio, post ad Imperium orbis evecto, quem sibi libros quosdam veteres, ac nominatim *Brandenburgensem historiam* submisisse, non immerito *Pulkava* gloriatur. Invenitur ejus historia manu scripta in Bibliotheca Cuttenbergensis Collegii S. J.

PAVLVS ZIDEK.

Paulus Zidek Episcopus Olomucensis designatus a Papa. In vita Caroli IV. MS. promiserat historiam se Bohemiæ scripturum, an id præstiterit, nescio, numquam eam vidi, neque ab ullo Scriptore umquam citatam inveni. * De Zidek plura inferius.

PROCOPIVS LVPACIVS.

Procopius Lupacius, cujus tumulus Tustæ prope aram majorem parochialis Ecclesiæ ad Evangelii latus visitur. Edidit latine Calen-

ita finitur Historia Pulkavæ. Nolim ego in Historia Patria novitius litem movere Historico veterano, omniumque nostra ætate Historiæ Patriæ Scriptorum antesignano opponendo M. S. Bibliothecæ nostræ, sed sufficiat illud tantum nominasse. Optassent tamen Eruditi, si *Pulkava* cum suo Continuatore, quis quis demum ille sit, luci publicæ datus fuisset.

* Plura de eo, & ejus Caroli IV. Historia *Balbinus* Miscel. Historic. Decade I. Lib. 7. ubi inter alia dolet M. S. Pauli ex Bibliotheca *Henrico-Hradecensi* Magni nominis Prælati concessum (suspicio hunc ego fuisse *Pessinam*) recuperari non potuisse. Illud defuncto omnes Eruditos later.

lendarium historicum rerum ad Bohemiæ historiam spectantium. Fuit vir græcæ & latinæ linguæ doctissimus, domo Pragensis, Magister Philosophiæ A. 1560. 1. Octobr. creatus, Decanus Philosophiæ A. 1566, & sequenti fuit. (*MS. Carol. Vnivers.*) Tustæ Senatoriam obtinuit dignitatem An. 1587. 7. Aprilis. (*MS. Pragen.*) Præclarus omnino ejus est Liber, & lectu dignissimus, magnoque comparatum labore velut quoddam mellificium offert legentibus. Dicitur etiam Caroli IV. vitam scripsisse, quam non vidi. * Porro in Calendario a *Weleslawina*, qui eodem titulo, sed patria lingua, superioris Sæculi fine scripserat, & multitudine rerum, & varietate, & diligentia, & autoritate Scriptorum majori, quibus nititur *Weleslawini* Calendarium, suum confecit, superatur *Lupacius* & quodammodo in castris suis cæditur, sic ut qui habeat *Weleslawinum*, *Lupacium* amplius desiderare non debeat. Sed ut verum fatear, totum hoc Calendarium, & illa historiæ scribendæ ratio, mihi quidem non satisfacit, quamvis sciam germanos quoque Scriptores, ut *Paulum*, *Ederum* Calendarium elaborasse. Ordo temporum anima est historiæ, quis autem ordo servatur, cum sub unum diem ea, quæ Sæculis distant, coguntur? cum jam Regum funera, jam prælia, postea cunabula narrantur, & modo Nepos, paulo post Abavus describitur. Hoc certe chaos rerum tam variarum non confirmat memoriam, sed confundit, & Lectores, qui rationis alicujus integræ historiæ scire ex fundamento cupiunt, eique rei uni imminent, numquam satis erudiuntur, male enim, quæ Sæcula, causæ & eventus divi-

se-

* Ejus Historia Caroli IV. edita fuit Pragæ An. 1584. typis Nigrinianis.

serunt, unus dies conjungit; alia ratio foret, si in titulos historia distribuatur; titulos enim v.g. Regum, Doctorum, bellorum, victoriarum, ut nos in præsentī miscellaneorum opere conamur &c. ante etiam quæ temporibus distant, possunt conjungi; verbo, optime historia, ut res serie temporum sunt gestæ, sic tempore divisa tractatur, idque omnes sensisse Scriptores omnium ætatum exempla demonstrant. Et de his satis. Porro ut Lectores historiæ nostræ studiosi norint, qui potissimum libri si haberentur, consulendi, si absint quærendi sint, adjiciam manuscriptorum codicum nomina, quibus adjutus *Procopius Lupacius* Ephemerides suas scripsit, quique apud eum citantur.

Cosmæ Decani Pragensis latinum MS. editum temporibus Wladislai XXIV. Ducis Bohemiæ & *Hermannī* Episcopi Pragensis. Nota: me numquam tam vetus MS. *Cosmæ* vidisse, præter illud, quod inter libros Metropolitanæ Ecclesiæ reperitur, scriptum, ut suspicor sub *Wenceslao* Rege II. *Ottogari* filio.

Przibiconis Pulkavæ MS. latinum (latinum Pulkavam equidem numquam vidi) ejusdem Pulkavæ MS. bohemicum habeo. *

Joannis de Marignola Episcopi Florentini MS. latinum, vixit sub Carolo IV. hoc etiam mihi videre non contigit. *Hagecius* ait in Præfat. *Marignolam* jubente Carolo IV. in originem Bohemorum inquisivisse, & qua de causâ *Bohemica* natio nostra vocetur? explicare voluisse, sed miris modis quæstionem hanc tersisse, ut
ali-

* Quidam sciolus hunc locum sic corrumpit: *Przibiconis Pulkavæ MS. latinum habui, ejusdem Pulkavæ MS. bohemicum numquam vidi*; utique contradiceret sibi Balbinus.

aliquid diceret. Sine dubio bonus *Marignola* veteres Bojos vel Bohemos ignoravit, aut Czechis Slavicæ genti conjunxit, quod illi sine dubio infelicitè cesserit; nam terram & appellationem habemus a Bojis, originem & linguam trahimus a Slavis.

Francisci Pragensis Canonici MS. vixit sub Carolo IV. Nota reperiri hanc historiam inter MS. codices Ecclesiæ Pragensis, ex quo quidquid erat memorabile excerpti.

Codex Aulæ Regiæ latinus MS. hunc typis vulgavit *Freberus*.

MS. Opatoviense latinum, cujus Author vixit sub Joanne Rege Bohemiæ, & Carolo IV. neque Scriptorem hunc umquam vidi.*

Bo-

* *De Neplachone Opatoviensis Chronici Scripturæ agendum fuisset pag. 4.* Sed cum serius fragmentum ejus Chronicæ ad me pervenerit, breviter quis ille fuerit, & ad quod usque tempus scripserit, propriis ejus verbis adumbrabo. Ita enim de se ipso scribit. *Anno 1320. Ego D. M. Abbas Regalis Monasterii in Oppatovitz, qui hæc pueriliter scribo, in carnis privio in Horzinoves in antiqua curia, in domo valde simplici natus fui. An. 1322. ultima mensis Martii fui susceptus ad Ordinem nostrum per Venerab. P. Dom. Horznatam Prædecessorem meum, in Abbatis Oppatoviensi: mediante voto Parentum intelligit. An. 1334. in die Dedicationis Ecclesiæ Oppatoviensis feci ad manus V. D. Horznatæ Prædecessoris mei professionem monachalem. An. 1340. missus fui ad studium Bononiense. An. 1347. Illust. Princeps Karolus in Regem Bohemiæ ab Arnesto Episc. coronatur, cui & nos Abbas inter alios interfuimus. Et hæc breviter, & pueriliter ad instantiam Illust. Regis Bohemiæ Karoli scripta sufficiant. Cætera, quæ scribentur, erunt de gestis ejusdem Illust. Principis ac D. D. Karoli. Ex quibus constat, vixisse Neplachonem sub Regibus Joanne & Carolo, adeoque ea, quæ dicuntur de Ga-*

Boleslaviense MS. bohemicum, ejus aliquot legimus exempla, alia aliis ampliora.

Vita Caroli IV. ab ipsomet Imperatore conscripta latine & bohemicè habetur passim, estque etiam edita a *Frebero*.

Ejusdem Caroli Epistolæ, atque *Diplomata*, latinum MS. numquam hoc titulo librum ullum vidi.

Joannis Portæ latinum MS. de coronatione Caroli IV. numquam istud videre licuit.

Epistolæ scriptæ nomine Wenceslai, Caroli IV. filii Regis Boh. MS. latinum non vidi.

Chronicon Martinianum latinum & bohemicum MS. sunt alia aliis auctiora, numquam vidi.

M. Simonis Slanæi, seu de *Slana Chronica* notationes latinæ MS. non vidi.

Ejusdem Panegyricus MS. dedicatus Regi Georgio, sub quo ut & Ladislao vixit, non vidi.

Thomæus Codex MS. seu breves notationes obitus illustrium Virorum &c. ex cœnobio D. Thomæ, non vidi. Hæc citata a *Procopio Lupacio* viro utriusque linguæ doctissimo & historiæ omnis peritissimo.

Adferamus etiam Scriptores, quibus usum se *Hagecius* initio annalium suorum profitetur. Primus ex Slavicis Scriptoribus *Miechovius* Polonus, hic Author est multæ fidei, vixit circa annum 1506. fuit Medicus, ac simul Cracoviensis Canonicus, ex eo digna memoratu attulimus pridem in historia.

Ja-

zaphilacio Monasterii a *Neplachone* Carolo monstrato, uti & de ejus Chronico, minime Chronologiæ adversari clare eruitur. Cæterum Chronicon ejus ita contractum, & junctum est, ut non nisi ad instar Indiculi Chronologici servire possit.

Jacobus Philippus Eremitanus, quem dicere velit *Hagecius*, nescio, probabile est *Bergomatem* intelligi; a paucis alioquin citatum invenio, quod argumento esse potest, eum obiter nostra tractasse.

Cosmas Pragensis Decanus, diximus de eo paulo ante.

Privilegia Ecclesiæ Pragensis. Felicem te *Hageci* si ea vidisti! nobis non licet esse tam beatiss! quod etiam sæpe queritur sibi esse negatum *Crugerius*.

Dalimilus Mezerzicensis, Ecclesiæ Boleslaviensis Canonicus; neque hunc mihi videre contigit, etsi sciam in amici manu fuisse.

Jaroslavus Strahoviensis, hunc legi, & quid de eo sentiam, dixi.

Petrus & Conradus, Abbates Aulae Regiæ, vide, quæ nuper attuli de Chronico Aulae Regiæ.

M. Laurentius de Brzezina, hunc extra ordinem *Hagecius* laudat, quod optime quaestionem illam a Carolo IV. Marignolæ propositam de Bohemorum appellatione, cui Marignola succubuit, dissolverit.

M. Laurentius Nimburgensis, de quo nihil habeo dicere.

Przibik Pulkava, Rector Scholæ S. Ægidii, de eo peculiariter egimus nuper.

Bobabojus, filius *Dlubovogii z dobre Hory*. Librum non vidi, ex vetustissimis Bohemæ Scriptoribus unus videtur.

Nicolaus Konacz de Hodyskova, annotat vir doctus & nobilis *Joannes* senior ab *Hodiejowa* hunc *Nicolaum* obiisse ætate sua A. 1546. 3. Aprilis, de quo aliquid in Cathalogo doctorum Virorum nostræ gentis adferemus.

Sylvium in præfatione operis ante *Hagecius* commendarat. His igitur Authoribus inniti se Hagecius affirmat; omisit tamen nonnullos in hoc codice, nam *Joannem Cliptam* citat fol. 174. & *Raczkonem Dobrobowsky*, quem fol. 72. & 75. historiæ suæ laudavit, & *Henricum Duchczowsky*, cujus Chronicon ad Annum Christi 938. citavit; atque hinc satis intelligitur, quod sæpe monuimus, historiam Bohemiæ a plurimis tractatam, & eorum injustam esse querelam de Majoribus nostris. Vtinam ætates nostræ paria illis, scribendo facere velint, vel possint, & audeant! quid si nunc & ego Scriptores manuscriptorum, aut typis expressos, quorum auspiciis historiam tractare aggressus sum, coner adducere? profecto deficeret me dies, ac fortasse ob multitudinem non paucos præterirem. Præcipuos tamen, quæ iusta mihi gloriatio numquam ab ullo erripietur, communicavi cum amicis, amore patriæ, qui aliquid in historia possent ac velent; neque modo legendos obtuli, sed plurimos etiam rarissimos inventu cum Superiorum licentia donavi codices liberaliter, cum contra præter *Erectionum Libros*, qui plurimis ad inspiciendum dari solent, & *Benessium* & Bohemorum MS. (cujus dum de *Jaroslao* Præmonstratensi agerem mentionem feci) Chronicon, nihil ab altera manu receperim; *inorato servire nefas*, ait ille, at felicitas numquam defecit, & sagacitas mea mihi in quærendo plurima aperuit.

HIERONYMVS BALBUS.

*H*ieronimus Balbus Italus, Juris Consultus, Elegia Hodœpericon vulgavit suum *Wladislai* ultimi hoc nomine Regis tempore, quo summe Bohemiam commendavit; ad adulationem hoc carmen esse *Bobusl. Lobkowicius* in quadam Epistola dicit, & placere voluisse auctorem. Inter opera *Lobkowicii* reperitur hæc Elegia à *Thoma Mite* inserta; fuit vero Balbus in eruditione civili præstans, quem An. 1515. cum Viris nobilitate conspicuis Bohemiæ Rex *Wladislaus* ad Cæsarem *Maximilianum* ablegavit. (*Decis L. 2. vetust. Pol.*) Plura de eo Sectione VIII.

THEOBALDVS SENIOR & JUNIOR.

*Z*acharias Theobaldus dum Historiam bel-
lorum Hussiticorum prosequitur, totam
prope Historiam Bohemiæ ab An. 1400. ad us-
que 1515. complexus est. Dicitur etiam Hussi
Martyrium, ita homo hæreticus vocat, scripsis-
se, sed hanc tractationem non vidi. Quod Hi-
storiam attinet, mallet magis ad veritatem &
fidem comparatus, ad eam scribendam accessis-
set, nec se torrente affectuum rapi passus esset;
ut quid enim supervacui illi excessus, & acerbæ
invektivæ in Societatem Jesu, in historia, quæ
centum amplius annis Societatis primordia ante-
cessit? Patris historiam germanice scriptam in
Latinum transtulit *Theobaldus Junior*, sed exo-
tico prorsus scribendi genere, dum novitatis glo-
riam quærit, vetustæ historiæ laudem, clarita-
tem, ac dotes cæteras infelix amisit. Edita est
Zachariæ Theobaldi historia Norinbergæ A. 1621.

Edi-

Edidit idem Author *Arcana Naturæ* librum egregium; in quo mineras, & metalla tractavit, & quæ in *Joachimi Valle*, & prope *Schlaccowaldam*, inde enim ortus fuit, viderat, diligenter explicuit. Post A. 1624. cum *Seminiverbii Lutherani* ejicerentur a Cæsare e Bohemia, ipse quoque ejectus Norimbergam se recepit, ubi beneficium Ecclesiasticum nactus, utpote in Lutherana urbe Lutheranus, reliquam exegit vitam. Ejus mihi opera petenti submisit, si Religionem excipias vir insignis, & antiqui Sæculi *Acbatius Hillius* benevolo semper in me affectu, quem multis aliis significationibus satis demonstravit, & ipse in Bohemia natus, tum autem Norimbergæ civis & mercator; narrabat is multa *Zachariam Theobaldum* reliquisse scripta manu sua, quæ numquam lucem aspexerint, conabatur *Acbatius* eorum me facere participem, sed hæredes cum audivissent pro Jesuitis ista quæri, nulla umquam prece aut pretio adduci potuerunt, ut vel *Acbatio* ostenderentur.

ANNALES VNIVERS. CAROLINAE.

 In MS. Volumine Philosophicæ Facultatis Carolinæ Vniversitatis ad An. 1546. citantur *Annales Vniversitatis & Collegii Caroli IV. Regesta*, in quibus omnia, quæ de Vniversitate dici possent consignata & divisa temporibus diligenter tractantur, non vidi hunc trium Sæculorum laborem. Vtinam mihi ea felicitas evenisset!

MATHIAS LAVDA.

Mathias Lauda Vir perdoctus, sed ut apparet hæresi corruptus, suorum temporum historiam, quæ est apud me, scripsit. Bona mens Scriptoris ex eo apparet, quod Taboritarum & ejusdem farinae hominum in patrios homines crudelitatem abominatur, & detestatur. Scribit bohemicè, & simplici quodam candore etiam suorum vitia aperit & reprehendit, ait: se Pragæ fuisse cum Ziskæ sagitta extraheretur ex oculo, quod vulnus penes arcem Rabi acceperat, sagittam jacente Equite *Koczowsky* atque ita utrumque lumen *Cyclopi* illi extinctum est.

BARTHOLOMAEVS DE DRAHONITZ.

Bartholomæum de Drabonitz Schicziannæ familiaris, qui bella sui temporis a morte *Wenceslai* Cæsaris usque ad annum 1435. maxima fide & diligentia describit, præcipue memorabilem illam obsidionem arcis *Carlsteinæ*, tum decretorium prælium, quod ad *Brodam* gestum est, quo *Procopii* duo interfecti sunt, & *Taboritæ* aliique affectæ hæreticorum deleti. Ex hoc Scriptore plurima in Epitomen conjeci sere aliis Scriptoribus ignota.

ANDREAS DE DVBA.

Andreas Baronis de *Duba* Historiam MS. citavit nonnumquam in Bohemia sua *Paulus Stransky* c. 9. §. 7. videtur exilis labor
C fuisse

fuisse, cum a nemine umquam laudatam legerim; alioqui *Andream* Baronem sororem *Ziskæ* in conjugio habuisse, in pluribus Scriptoribus legi, ac forte hic *Andreas* de *Duba* fuerit? si in manus meas liber venisset, potentior coniecturam haberem.

BENESS DE HORZOWICZ.

Beness de *Horzowicz* in equestri familia natus, quæ corvum, aureum annulum in ore tenentem in militari Clypeo gerebat, a multis Scriptoribus ob fidem & diligentiam commendatur; tractasse eum historiam Caroli IV. & Wenceslai Regum nostrorum, vel inde suspicor, quod ejus continuator Anonymus (qui est apud me MS.) *Ziskiana* tempora & bella prosequatur; bohémico itidem sermone scriptus est liber tanta animi æquitate, ut an Catholicus, an hæreticus fuerit, ex historia non possit agnosci.

MATTHAEVS AVROGALLVS.

Matthæus Aurogallus Commotoviensis Bohemiæ historiam scripsit, ut *Collinus* testatur, sed numquam sciscitando inveni, qui eum se vidisse diceret. *Aurogallus* An. 1543.

GEORGIVS BEATVS.

Georgius Beatus civis Francofordiensis An. 1604. historiam Bohemiæ vulgavit idiomate germanico abs re conscriptam, nihil prope aliud ea historia continet, quam paucissima
ex

ex iis, quæ *Hagecius* & *Sylvius* attulerunt; agendæ tamen sunt erudito viro, & diligenti gratiæ, quod exteræ gentis annales illustrare voluerit additis quibusdam in locis Cæsarum, & Regum litteris, quod duo illi, ex quibus cætera descripsit, non fecerant; si quid memorabile *Beatus*, & aliis inditum habuit, id ego pridem in Epitomen meam transcripsi.

JVLIVS SOLIMANVS.

S Julius Solimanus S. J. ex Italia patria sua Pragam a Majoribus missus, totum se historiæ Bohemiæ cognoscendæ, dum Rhetoricam in Vniversitate nostra, ac deinde Philosophiam traderet, impendit & consecravit, quo in studio tantum profecit, ut nulli ex patriis hominibus in peritia rerum nostrarum concederet. Scripsit multa, quæ in libro de Scriptoribus, S. J. P. *Nathanael Sotvellus* enumerat, unum opus est, quo commeruit inter Scriptores Bohemiæ numerari, scilicet Duces ac Reges Bohemiæ, quem librum imaginibus Ducum ac Regum distinctum *Ferdinando III.* cum Rex Bohemiæ Pragæ coronaretur, dedicavit. In summa brevitate nihil omisit Solimanus, quod ad historiam Regum ac Ducum Bohemiæ pertinet; annis tantum præteritis, de quibus in eo libro disputare difficile videbatur, cum Historici nostri plerique in diversas sententias discedant, & præcipue in tempore *Czechi* adventus, aliisque continua serie Ducibus usque ad *Borziwogi* primi Ducis Christiani imperium discordent. Sed hunc annorum neglectum abunde compensavit Author prudentissimo charactere scribendi, ele-

gantia, & ut ita dicam, illimitate styli, quodque in eo laudatissimum est, sententiarum prorsus illustrium copia, quæ vibrant, & paucis verbis rem totam explicant, & consilia suscepta a Regibus, vel meritis præconiis prosequuntur, vel modeste damnant pro merito, qua in re auspiciis ingenii sui optime usus; historiæ ipsius cursum reliquit ex aliis Scriptoribus petendum.

GEORGIUS BERTHOL. PONTANVS.

A BREITEMBERG.

Georgius Bertboldus Pontanus a patria dictus, Bohemus, & Jacobi Pontani nostri cognatus, aptissimum ad omne genus Litterarum ingenium attulit, carmine imprimis felix fuit, quo merito a Cæsare Rudolpho II. Lauro poetica coronatus est. Fuit imprimis a secretis Illustrissimo Principi Martino Archiepiscopo Pragensi, in cujus honorem, dum consecraretur, edidit Dialogum gratulatorium An. 1581. postea carminibus inclarescere cæpit, ut vix illis annis ullus honor publicus alicui decerneretur, aut nuptiæ, aut funus magnorum Virorum interveniret, quin Pontanus aut Poemate, aut Elegia abs se vulgata non prosequeretur. Sed hæc minora diligentiam meam effugiunt; vita beati *Hroznatæ* heroico carmine conscripta, multum ingenium ejus commendavit, mox ad Sacerdotium animum adjecit, cumque ingenio valeret, & Philosophiam, & Theologiam apud nos cum laude absolvisset in Academia Pragensi, commendatione Patronorum, quos habebat plurimos, Canonicus aliquot Ecclesiarum successive nominatus est, deinde Decanus Metropolitanae Ec-

Ecclesiæ, tandem Rudolphi II. voluntate & interventu Præpositus Metropolitanæ Ecclesiæ evasit. Præcipuus Societatis nostræ amator semper habitus est, cujus rei documentum habemus in Ecclesia Salvatoris tabulam inauratam, quæ maleato opere S. Ignatium (nondum eo tempore factis Divorum adscriptum) exhibet, cum præcipuis aliquot S. Viri miraculis, & *Pontani* ipsius solido & tenero affectu subscriptione signatur? Vulgavit typis, ut dixi, plurima, ingens concionum volumen plausum meretur, tum alterum minimum, distinctum ut vocant, conceptibus nervosis & solidis, non puerilibus, quo opusculo Oratores sacri, si ex tempore dicendum sit, adjuvari possunt, estque hic liber sapius typis expressus. Sed hæc omnia extra argumentum nostrum in gratiam historiæ Bohemiæ adferuntur, quam septem libris complexus est, in quibus omnem gentis nostræ pietatem exprimere conatus est; sed quia id sine ordine, etiam innumeris typi erroribus fecit, nullam apud vulgares Lectores, qui minimis offenduntur, gratiam invenit. Neque illud satis consulte, quod cum in manu Bullas omnes Pontificum, diplomata Regum, & Privilegia, immunitates exemptiones, Ecclesiæ Pragensi datas, haberet, de nullo istorum litteras integras recitavit, aliquarum initia, aliarum dimidium, sæpe non addito tempore aut loco &c. recitare contentus, reliqua omisit & lectorem, *ut cum Horatio loquar, delusit biantem.* Non tamen sua laude fraudandus, præcipue in sanctorum Patronorum vita describenda, quos etiam peculiari libello carminum celebravit. Inter *Pontani* sacra Poemata multum commendationis apud eruditos meruerunt Primitiæ sacræ. Edidit etiam

laudationem funebrem Zbignei Archiepiscopi Pragensis habitam in templo Metropolitano Pragæ An. 1606. Ad Illustrissimum D. *Ladislaum Bercam* D. in *Mezerzicz & Garoslavitz* S. C. M. Consiliarium & Camerarium; supremum Camerarium Marchionatus Moraviæ Zbignei fratrem &c. item Brixiam Bohemiæ civitatem carmine delineatam rebusque suis memorabilibus illustratam. An. 1592.

BOHEMIA PRAGENSIS COLLEGII.

Bohemia Collegii Pragensis, liber est non tam historicus quam poeticus, compositus a Magistris Collegii, qui R. P. Simone Sîdecio materiam suppeditante natus est, quod non ita accipi velim, quasi Poetæ illi fabulose in historia versati sint, sed quod fundamento historix prælocato poetice numero & versibus luserint, quod hoc genus hominum consuevit.

JOANNES COCHLAEVS.

Joannes Cochlaeus Saxo, Wratislaviensis ad S. Joannem Canonicus, sub Ferdinando I. Rege nostro hussiticam historiam scribere cœpit, ediditque magna fide & diligentia in hoc labore usus, & quamquam *Zacharias Theobaldus* Schlaccovaldensis Bohemus sæpe quærat *Cochlaeum* hallucinatum esse, facile, qui *Cochlaeum* legerit, calumniam esse deprehendet. Non enim *Cochlaeus* reprehendi potest, qui ex actis publicis, & litteris authenticis historiam suam contexit, dignus omni laude, etsi, ut erant tempora, barbariem latinitati permiscuerit, & inqui-

natius aliquando scripserit. Porro annotatum in vetustis memoriis inveni, *Cochlæum* rarissimos quosdam de Bohemia libros, ex Bibliotheca Ecclesiæ Pragensis, dum hussitica scriberet, mutuos accepisse, neque umquam restituisse, eamque in rem supersunt Canonorum Pragensium querelæ. Ex hoc igitur diligentissimo Scriptore, ista hussitica hæreseos origo, progressus, atque inde ex perversa doctrina natæ populorum seditiones, & cruentissima bella, ac cæsis duobus Procopiis Taboritarum & Orphanorum Ducibus, qualis pax & a bellis quies conventionem legitima, & legibus statuta cognosci poterunt.

AVBERTVS MIRAEVS.

Avbertus Miræus apud Belgas Bohemiam nostram quoque illustrare voluit, cui ob illud studium in nos, multas Bohemi gratias habemus; sed fere protrita, ac a nostris Scriptoribus pridem commemorata adducit.

JOANNES TANNER, S. J.

Joannes Tanner, Societatis nostræ Sacerdos minutis quidem opusculis, ad historiæ autem patriæ notitiam multum facientibus, Bohemiam exteris commendabilem reddidit. Edidit vestigium Bohemiæ piæ, tum duos tractatus de Waldsteiniis, & Sternbergicis plenos rerum memorabilium, & pulcherrimarum, præcipue in notis, quas vestigio Bohemiæ piæ subiecit. Optassemus omnes, si liber in patria lucem aspexisset, nunc procul a nobis excusus, nemine corrigente, innumeris scatet erroribus.

BARTHOLOMAEVS PAPROCIVS.

Bartholomæus Paprocus Polonus Eques, cum prius de nobilitate Polona, & patria sua optime meritus esset, libro vulgato, cui titulum imposuit: *Nidus virtutum* postea in Bohemiam se transtulit, & pulcherrimum opus de familiis Bohemiæ publicavit, altero volumine Moravicas familias earumque origines apperuit, *Speculum Moraviæ* indigitans; tum tertium *Dialogus de Silesitica Nobilitate*, quod ultimum obiter, & satis negligenter perfecit. In his operibus, etsi multæ inveniantur hallucinationes erroresque, ignoscendum optimæ Authoris voluntari, semper judicavi, quia & primus fuit, qui de Stemmatibus scriberet, & quia argumento tractabat, in quo proclive est labi, & quia quas petebat origines familiarum, a quibusdam, quorum causa agebatur, nullis precibus poruit impetrare, sed sæpe irrisus, ut jam ante quodam in loco narravi, discedere coactus est. Excerpta ex eo, & quidquid dignum erat memoriæ, in meos Stemmatographiæ libros; quibus hoc ipso Anno ultimam manum appono, transtuli, & ubi titubavit, lectori demonstravi. Edidit etiam vitas clarorum Virorum Pragæ 1597. carmine bohémico pervetusto, & Hassenburgicis dedicavit, quibus fuit charissimus, & quorum Genealogiam in præfatione contexuit.*

HISTO-

* AMPLIOR NOTITIA DE PAPROCIO.

Bartholomæus Paproczy de Glogol natione Polonus erat, circa Annum Salutis 1540. in has lucis auras editus, idque ut ipse aliquoties meminit, Domo Nobili ac Perillustri, nominatim in *Speculo Moraviæ* fol. 347. Pa-

HISTORIA CLATTOVIENSIS,

CVJVS AVTHOR

RADIMILVS, VEL ROTOMANNVS

A B B A S.

Historia Clattoviensis dignissima scitu, & necessaria est iis, qui historiam patriam architectantur; ejus historiæ tria exemplaria MS.
&

Parentes suos nominat Andream Paproczy de Glogol, & Elisabetham Pezewskiam de Gezewa; Aviam Paternam Dorotheam Babeczkiam, Aviam autem Maternam Dorotheam Przedborskiam. Quod si quis plura de Majoribus ejus volet, *Nidum Virtutum* ab ab eo conscriptum (de quo paulo mox) & *Silesiicum Opus* ejusdem statim quoque memorandum consulat. Ipsum quod attinet, is litteris egregie exultus priorem vitæ suæ partem a potiori in patria exegit. Vbi in ipso ætatis flore Opus laudatum sub titulo: *Nidi Virtutum* conscripsit; in quo Polonia suæ Illustres Familias egregie percenter. Laudatur liber hic etiam multis locis ab Okolskio, & Balbino Dec. 2. Miscell. lib. 1. c. 19. p. 107. ubi multa de hoc Scriptore. Qui deinde cæterarum Slaviæ Originis Stirpium disquirendarum desiderio succensus vicinam Polonia Silesiam adiit, in eaque *Stammbuch Silesiticum*, seu *Dialogum Viatoris Silesiam transeuntis cum hospite Silesio*. An. 1609. Brunæ editum concinnavit. Percententur in eo Familæ Slavico-Silesitiæ, sed fere Polonicis consanguineæ. Dedicatur opus sat cætera negligenter compositum Pruskoviis, cæterisque Silesiæ Baronibus, & Equitibus. Vide Balbinum citatum. Vide tamen & ipsum Paprocium in Diadocho in Kurtzbachiis p. 240. Porro cum Silesiam majori ex parte Stirpibus Teutonicisprehendisset refertam, utiliore ad propositum suum consilio Moraviam ingressus est. Ibi continuo opus sub titulo: *Speculi Moraviæ* in publicam lucem emisit, in quo imprimis Oræ illius Nobiles Prosapias proli-

& unum typis editum a *Joanne Clattowsky* cive
Novæ

xiore stylo prosequitur. Opus elaboratum, atque etiam liberali remuneratione acceptum. Speculum dictum, ab Authore bohemicæ adhuc linguæ ignaro in polonico idiomate conscriptum est; quod deinde, ut ultima libri testatur pagina bohémica Civitate donavit Joannes Wodiczka Bohemus Pragensis. Annus editionis 1593; locus Olomucium; typi Milichtralleriani. Primus hic Paprocius frangit glaciem, & facem præfert historiam Moraviæ scripturientibus. Moravia subinde relicta appulit in Bohemiam; hic celebrem illum Diadochum nobis exaravit; ubi de Familiis Regni Bohemiæ. De ejus variis Successibus, forteque diversa citatus Balbinus pag. 107, 108, 109, &c. Qui inter alia ait: Hunc Diadochum a Paprocio jam linguæ bohemicæ peritiore conscriptum. Quia tamen adhuc nonnullibi polonizabat liber, correctum, ac omni peregrinitate ablata sermonis emaculatum (idque ad ipsius Paprocii preces) a Raphaele Sobiherdo (ita eo tempore appellabatur) qui deinceps Raphael Missowsky de Sebuszina audiebat, & Balbino adolescente Regni Bohemiæ Vice-Camerarius erat; ex quo ipso se hæc audivisse, atque didicisse docet. Sub prelo adhuc sudabat hoc Opus Anno Christi 1660. Ita ipse Paprocius in statu Dominorum pag. 338. Eodem quasi tempore, uno tantum vel altero Anno tardius, nempe Anno 1602. in lucem emisit Opusculum in 4to sub titulo: *Obora, aneb Zábrada, w které rozličná Stworénj Rozmlauwánj swá magj. W nowu wydaná od Bartholomnége Paprocého z Glogol, a z Paprocého Wáile. Wytisštěná w Starém Měně přestém w Tiskárně Ssumanské Léta 1602.*

Vidi a præfato Paprockio in polonica lingua conscriptum, & An. 1599. Pragæ typis editum Opus in folio; an vero Pars sit ejusdem Nidi Virtutum, vel separatum aliquod Opus, ignoro. Cujus titulus hæc habet:

D Grod

Novæ Urbis Pragensis in manibus habui, duo concordant ad verbum, duo alia exemplaria differunt: illud, quod typis editum est, ex vetustissimo MS. Metropolitanæ Ecclesiæ Pragensis *Petrus de Emida* Decanus post multas preces concessit editori *Joanni Clattowsky* An. 1599. & latinum titulum præferebat hujusmodi: Historia de fundatione civitatis Clattoviæ ex memoriis consignatis a Petro Sacerdote Worilo, conscripta a Rotomanno Abbate Monasterii Clattovien-
 sis. Fuit vero *Rotomannus*, Bohemis *Radimil*, primus Abbas hujus Monasterii Ordinis S. Benedicti, ex Illustri Familia genitus Heskiorum, qui fuit ex posteris Tetcæ sororis Libusæ (nemo enim

D Grod Kralowsky,

W kterem o počatku Cesarow Rzymŝkych Arcy Kiazat Kaskuskych, Krolow Polskich, Czeskich, Kiazat Slanskych, Ruskych, Litewŝkych, Pruskych, rozrodzieniaich krotko opisane naidzieŝ. Præz Bartosza Paprockiego. P. C. I. M. H. Roku po Narodzienia na Swiat Zbawiciela Naszego M. D. XCIX. In rebus magnis difficile omnibus posse placere. Drukowano w Slawnym Starem Mieŝcie Praskiem u Daniela Siedlcanŝkiego, Szesnastego Dnia Mniessyaca Sierpna, Roku Panŝkiego MDXCIX.

Ultimus quod sciam Paprocii conatus: *Paralipomena Genoalogiarum Slavicarum*. In quo supplentur, quæ Author in prioribus libris omiserat; multæque etiam *Moscoviticæ* Illustres Familiæ enarrantur. Opus cætera ineditum. Nisi forte in Moscovia, quæ præcipue destinabatur, prodiisset. De Obitu tanti Viri nihil mihi exploratum. Credo exorientibus turbis domesticis patriam respexisse (& sane vicinam Patriæ Silesiam circa Annum Salutis 1610. pererrasse ex sæpe dicto *Stammbuch* constat) ibique paulo post obiisse. Nam apud nos quidem tumultus ejus nuspam monstratur; de quo utique non sileret traditio, si hic Scriptor tantus ossa sua apud nos posuisset.

enim in hoc cœnobium, nisi illustri stirpe ortus admittebatur) idque cœnobium *Theobalditii*, postea dicti *Szwicbowii*, fundarunt An. 1158. & ibidem sepulchrum Familiæ constituerunt, ut dicemus in libro de cœnobiis Bohemiæ. Sed *Clattowsky*, qui librum edidit, mala, vel potius audaci manu in eo labore versatus est: Chronologiam enim totam confudit, additis ex se se & *Hagecio* Annis, multisque sententiis auxit, malus autem Chronologiæ Author est *Hagecius*, ut sæpe dixi, & nimia audacia censeretur debet in alieno, præcipue tam vetusto libro sua in textum transfundere, quod fieri potest & solet ab eruditis in margine. Initium sumit hæc historia ab An. 752. narratque *Clattowkam* *Bitisi* filiam fontem reperisse, unde Vrbi nomen a fonte datum; a filiis ejus, qui in posterum *Studynecezi* dicebantur propagatam esse stirpem Clattovien- sium &c. habuisse *Radimilum Studyneczium* ex nostris Clattowæ filios duos *Bezdieum* & *Vitanum*, qui Aulici fuerint *Boleslai Pii*, Ducis Bohemiæ, & in familiaritatem S. Adalberti se insinuasse post An. 967. & ab eo sacris aquis Christianorum ritu ablutos esse; *Vitanum* deinde Clattoviam rediisse, comite Sacerdote *Swietislao*, quem Clattoviam mittebat S. Adalbertus; hic *Swietislaus* Apostolus Clattoviensium fuit, qui & plurimos ad Christi fidem Clattoviæ adduxit, Authorque Radomilo seni fuit, ut fanum & idolum fæmineum *Klywinam* in Christianum ritum converteret, & ipsam *Klywinam* flammis aboleret, unde bella civilia inter Christianos & ethnicos Clattovienses nata sunt (quæ describit) Christianis semper ope divina vincentibus; narrat postea legationem Christianorum ad S. Episcopum Adalbertum pro pluribus Sacerdotibus, qui eundem

Swie-

Swietislaus remisit additis duobus Capellanis *Dobrobonio* & *Bobuslao*, & 12. Scholaribus, qui in Ecclesia sancti Jacobi, quam de speciali S. Adalberti licentia *Swietislaus* consecraverat, Sacris interessent, & canerent. Jucundum etiam est legere de idolo etiam muliebri *Kliwina*, quod responsa petentibus dabat, quod in colle *Kurka*, qui ad occidentem urbi imminet, celebratur, occultis itineribus in collem ascendens *Swietislaus* S. Crucis signum illius ori impressit, illudque elinque reddidit, unde recrudit cruentissimum prælium, & malus dæmon non ad orientem ut ante, sed ad occidentem quasi victus ora convertit; sunt aliæ miræ in hoc libro narrationes, quas omnes hic recensere extra propositum duxi, deducta porro est historia ad Annum 1130.

Altera historia Clattoviensis manu scripta est Christiani Sacerdotis *Bobdani* Sacellani Clattoviensis An. 1017. compendio tradita, sic, ut philyram non excedat; nihil novi continet, præter ea, quæ *Radmil* scripserat; illud unum notabile est, quod affirmet in monte *Hurka* vel *Hrobka* in loco illius superstitosæ quercus, ubi idolum colebant, Christianos postea Ecclesiam B. V. condidisse, & se, *Bobdanum* scilicet, per multos annos illius templi curam habuisse, & Sacra administrasse, & Verbum DEI prædicasse. Hæc de duplici historia Clattoviensium. Edidit hanc historiam *Joannes Clattowsky* civis Novæ Civitatis Pragensis, qui præsentis operi memorabilia, quæ in urbe Clattoviensi gesta sunt, adiecit usque ad An. 1580. *

SI-

* Vtriusque Historiæ *Clattoviensis* M. S. servatur in Bibliotheca nostra.

HISTORICI PATRIL SIMEON EVSTACHIVS.

Simeon Eustachius Cuttnensis, ex Ordine Cisterciensi, qui historiam Sedlecensis cœnobii publicavit, non exiguam laudem meretur, præcipue ex duplici capite, quod cœnobii originem & foundationem cæteraque in eo gesta diligenter, & simplici candore pertexuit, deinde, quod ubi cessavit *Hagecius*, historiam Bohemiæ brevi indice chronologico usque ad Annum 1630. continuavit.

Eadem ratione, & infortunio *Adalberti de Wartawa* MS. & *Laurentii de Brzezowa*, & notationes Magistri *Marci Bidzowini*, tum etiam MS. *Joannis Silowsky* & historiam R. D. *Meixneri*, quam adjuvante *Slawata* Cancellario sub An. 1630. scripsit, quid quid agerem deprehendere numquam potui: regnat enim etiam in libris concedendis invidia, neganturque petiti a quibusdam, ut ipsi soli scire videantur. *Adalbertum de Wartawa* tamen legere mihi concessum fuit, cum in bibliotheca Litomericensis Collegii S. J. inveniatur, sed per tempus legere non licuit; cæteris, quos hic nominavi, æquo animo fero, me carere, cum singulare nihil in historia nostra tradidisse videantur, & si quæ traderunt, ea *Crugerius* noster suis mensibus historicis inseruit, quem semper in manibus fero. *

THO-

- * *Simeon Eustachius Kapiborsky*, Ordinis Cisterciensis, Decanus Chlumecensis, scripsit historiam ab origine Monasterii Sedlecensis, nimirum ab An. 1143. usque ad An. 1628. (non vero ut Balbinus asserit ad An. 1630.) secundum successionem Abbatum præfati Monasterii digestam. Præfixit quidem operi titulum: *Historiæ Sedlecensis*, sed merito Historicis res Patrias universaliter pertractantibus accenseri potest. Prodiit. liber Pragæ An. 1630. typis Pauli Sessii in fol.

THOMAS PESSINA.

Nullus ætate mea diligentius & feliciter, si unicum Crugerium excipias, Societatis nostræ Sacerdotem, historiam Bohemiæ, & Moraviæ tractavit, quam Reverendissimus *Thomas Pessina*, S. Metropolitanæ Ecclesiæ primum Canonicus, deinde Decanus, & Episcopus *Saman-driensis*, gaudeoque me nonnihil ad eum laborem contulisse: nam cum studiis philosophicis absolutis, & Theologia biennio audita, Sacerdos initiatus pro amicitia inviseret, multis ei, ut se historiæ patriæ cognoscendæ traderet, in eam rem *Pauli Stransky* librum obtuleram, quinimo & fortunæ ejus prope Author fui impetrato beneficio Decanatus Costelecii ad Albim, quod tum Collegium S. J. Pragensē ditione tenebat, postea ille suo cortice nare cœpit, & suis meritis, suisque auspiciis Litomislum primo, deinde Pragam promotus, omnibus honoribus parem se esse facile demonstravit. Hic ergo magnis, & raris dotibus præditus, & historicis studiis deditissimus Ecclesiæ Prælati (postquam Archivum Pernsteinense, deinde historiam *Zerotinianam* manu scriptam, tum ex Moravia sibi missa plurima antiqua documenta, præcipue Trebicensis Monasterii Annales, ac subinde contracta cum *Czenkone* de *Lippa* notitia intima, & familiaritate, Archivum omne Lippæanum eodem exhibente, pervolutasset) tandem Canonicus & Decanus, ad duplicem Ecclesiæ Metropolitanæ Pragensis Bibliothecam, alteram a *Pontano* Præposito relictam, alteram veterem Ecclesiæ Pragensis plenam Manuscriptorum ab omni antiquitate Codicum, insuper & omnes authenticas, aliasque Archidiœceseos & Archiepisco-
pa-

patus litteras quotidie ei accessus pateret, easque haberet in manu, quod nulli nisi ex Corpore Capituli conceditur, tantis auxiliis adjutus, multa sibi scribenda proposuit, quæ si vita supeditasset, immortale nomen Authori, & gloriam Majoribus nostris conciliaffet. Edidit Phosphorum septicornem Ecclesiæ Pragensis, quo quid quid illustre & gloriosum de sancta illa Ecclesia dici & scribi potuit, complexus est. Sed in Moraviæ historia non æque felix fuit, sumptus enim non præstabantur, nec memoriæ quarundam Ecclesiarum, & cœnobiorum submittebantur, & aliquorum in gratiis historiam Moraviæ scribere cogeatur; ergo historiæ loco Martem Moravicum scribere cœpit; sed neque hic morosioribus criticis satisfecit, qui jactabant, plura in eo libro de Bohemia quam Moravia, cui dedicatus erat liber, & in quem illi sumptus præbuisent, contineri. Dicitur alterum Martis Moravici volumen, quod ad hæc usque tempora deduxit, superesse, de cujus editione, ut audio, nihil laborabant hæredes, causanturque multa odiosa libro inesse, quibus nimium delicatæ hominum nostræ ætatis aures offendi possent, & læsos se indignarentur. Utinam Viro tam bene de historia patria merito vita longior contigisset, nullus enim hodie viventium majoribus præfidiis & auxiliis ad scribendam historiam accessit, ego certe, & mecum *Georgius Crugerius*, omnia propemodum, quæ profutura *Pessina* scribenti existimabamus, sine invidia communicavimus, quod ille beneficium grate in libris suis agnoscit, & sæpe deprædicat; vicissim tamen pauca ex antiquitate nobiscum communicavit, quod diceret: omnia nobis ante cognita esse, & cautum esse Capituli lege, ne quid ex Bibliothecis

& Ar-

& Archivis Ecclesiæ efferretur, aut cuiquam concederetur. Itaque præter Erektionum MS. tredecim volumina, & unum alterumve MS. nihil umquam impetrare potui, quod etiam sæpe questus est, quem ante nominavi *Georgius Crugerius*. Hoc loco subijcere oportet consummatissimum ævo nostro historicum, beneque de patria nostra meritum *Georgium Crugerium* Soc. nostræ, quem ego sine controversia primum in peritia & scientia rerum patriarum fuisse existimo, licet stylum & ejus cultum neglexerit, quo uno minor est aliis. Cæterum rerum notitia neminem ex nobis esse existimo, qui paria adferre potuerit. Plura de eo in Scriptoribus Societatis paulo post adferemus.

APPENDIX

Ad Veteres Bobemiæ Scriptores, quorum Balbinus non meminit, aut in notis prætermissi fuerunt.

Vincentii Canonici Pragensis Chronicon ab An. 1140. ad 1167. edidit Clariss. *Gelasius Dobner* Tomo I. mon. Pragæ 1764.

Excerpta ex Chronico *Anonymi* a nativitate Christi, usque ad An. 1185. Edidit idem *Dobner* Tom. III. monument. Pragæ 1774.

Chronographum Siloensem ab A. 1167. ad 1192. edidit idem Tom I. monum.

Gerlaci Abbatis Milovicensis fragmentum ab A. 1193. ad 1198. *Dobner*. Tom. cit.

Neplachonis Abbatis Oppatov. Chronicon Bohe-
miæ edidit *Herman. Pez.* Tom. II. Lipsiæ
1725.

Bartossii de *Drabonicz* Chronicon ab An. 1419.
usque ad Annum 1443. edidit *Gelasius Do-*
bner Tom. I. monum. Pragæ 1764.

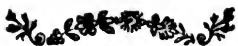
Chronicon Zdiarense edidit *Magnus Olaus Cel-*
sus Stockholmiæ 1751.

Joannis Marignolæ Historiographi Caroli IV.
Chronicon edidit *Gelasius Dobner* Tom. II.
monum. Pragæ 1768.

Bileioviî Bobuslai Chronicon prodiit Norinber-
gæ 1537.

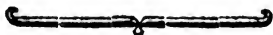
Rameßii Wenceslai Vita Sigismundi. Excusa est
Pragæ 1589.

S E C T I O II.

*Nobilitate Generis vel Dignitatibus Spectati in
Bohemia Scriptores recitantur.*

CAROLVS IV. IMPERATOR.

Carolus IV. Bohemiæ Regem, eundemque Imperatorem diu dubitavi, an in Eruditorum numerum referrem; parva nimirum hæc laus est in Imperatore, ad cuius nutum tremunt imperia, & tot millia ensium stringuntur, libros scriptitare; memor etiam fui illius dicti, nescio, de quo Cæsare: *parum visum esse Diis immortalibus, si eum facerent Principem Poetarum*: at cum laurea belli hanc etiam lauream non desiderari in Principe gloriosum esse puto: fuit hic Imperator doctissimus in paucis in sacris Litteris præcipue versatus, explicante illas adolescenti *Petro Abbate cænobii Fisceanensis*, postea Papa *Urbano V.* Scripsit *Carolus* vitam suam, & filiis suis duobus Regnorum sceptris tenentibus dedicavit. Quantos in commentatione sacrarum Litterarum progressus fecerit, specimen capi potest ex *homiliis*, super Evangelium: *Simile est Regnum cælorum thesauro*; aliud: *Simile est homini negotiatori*; & iterum: *Simile est sagenæ*; quas homilias recitat in vita sua *Carolus*, tum *Benessius* in Chronico, ac denique *Marquardus*

Freberus, qui Scriptores historiæ Bohemicæ initio hujus Sæculi vulgavit.*

WENCESLAUS VI.

Wenceslaus VI. Rex Bohemiæ latine scripsit Jura & Statuta Montium, qui codex reperitur in Pergamena MS. & in folio in Bibliotheca Cæsarea Viennensi N. 20. Scripsit præterea quædam opuscula versibus germanicis, quæ defactio extant.**

HENRICVS MÜNSTERBERGÆ DVX.

Inter doctiores Bohemiæ Principes omnino numerandus est & a majoribus numeratur *Henricus* seu *Hinek Münsterbergæ Dux* Georgii Regis filius ex *Joanna Rozmitalensi Pragæ* natus, scripsit librum titulo: *Somnium Maia* a veteribus laudatum, quem numquam vidi; sed ipse titulus Menippæum aliquid sapit, & Satyram qua vota inutilia & studia hominum ad spes novas hiantium irridentur.

ALBERTVS C. DE GVTTENSTEIN.

Albertus etiam Bohemia & habuit semper ex Illustrissimo ortos sanguine, qui bene mereri de posteritate libris editis conati sunt, quales hac tractatione multos adduxi. Inter eos *Albertus Comes de Guttenstein* (qui familia

* *Caroli IV.* Statuta & Jura Regni Bohemiæ. Procurante *Pavlo Geschinio* prodierunt Francofurti, & Hano-viæ Anno 1617. in fol.

** *Wenceslai* Jura & Statuta Montium typis excusa fuerunt Lipsiæ 1616. fol.

a Comitibus Mnielnicensibus, & S. Ludmillæ Bohemæ Ducis perentela descendit) qui Anno 1547. aureum tractatum Pragensibus typis Bohemæ obtulit, a se conscriptum titulo: *De charitate erga Deum & proximum*. Multa de Alberto Comite dicere possumus, fuit enim Tutor Rosentium pupillorum, sed in Stemmatographia plura adferemus, & jam nonnulla in edito a nobis Syntagmate Guttensteiniano attulimus.

WILHELMVS DE WALDSTEIN.

*W*ilhelmus de Waldstein Stiepanczky cum adhuc esset in disciplina Præfecti sui *Adami de Winorze*, transtulit ex Latino in Bohemicum idioma *Didaci Stellæ*: de contemptu mundi libros priores duos, quibus addidit tertium Magister Wilhelmi supradictus *Adamus*, omnesque tres An. 1589. Pragæ impressos dedicavit *Matri Mariæ de Waldstein natæ de Martinicz*.

WILHELMVS SLAWATA.

*W*ilhelmus Slawata summus Regis Bohemæ Cancellarius, Eques Aurei Velleris, primus e Bohemis proceribus Comes, in familias Rosenfem & Novodomæam cum posteritate insertus, locum sibi inter eruditos Bohemæ Viros merito vindicat; sed ejus vitam cum magna vitæ innocentia prope usque ad Annum 80. deductam, & fidelitatis Regi suo præstitæ exempla plurima multis meorum librorum locis late commemoravi; legatur liber IV. Miscellaneorum, item dedicatio *Melissarum mearum* ad

Illustriſſimum & Excell. D. Ferdinandum ejus Nepotem; item Inſcriptio, quam ejus imagini, & effigiei ſubjeci &c. Quod huc ſpectat, ſcripſit *Slawata* Vir maximus hiftoriam ſuorum temporum aliquot grandibus voluminibus comprehenſam patrio ſermone bohémico, in quo erat diſſertiffimus, & habentur eorum voluminum exemplaria complura, * ſed ad typum non pervenerunt; ea præcipue de cauſſa, quod ætas noſtra veritatem audire non ſuſtineat, ſi enim umquam valuit Terentianum illud: *Veritas odium parit*, in Sæculum noſtrum rectiſſime aptatur, ut non modo profani homines veritatem ode- rint, ſed etiam ſacri, veritatem dici & ſcribi prohibeant. Obiit *Wilhelmus* Viennæ 1652. 19. Januarii Novamdomum ad Collegium Societatis; & Eccleſiam S. M. Magdalenæ, quod excitarat magnifice, deſectus ad tumulum.

CHRISTOPHORVS HARANT

DE POLCZICZ.

Chriſtophorus Harant de Polczicz, nobiliſſima apud nos Equitum Proſapia genitus typis expreſſit ſuam ad montem *Sinay* & ad *ſepulchrum Domini* peregrinationem bohémico idiomate, & ſtylo cultiſſimo, in eo libro non contentus ſua adferre, omnes locorum, quæ vidit, antiquitates & origines diligenter percenſuit. Audivi ſæpe numero Viros doctiſſimos ſumme optantes, ut aliquis ex Bohémis laborem hunc ſuſciperet, & *Harantii* librum germanice aut

* Poſſidet pleraque nominata Volumina Clariffimus D. Putzlacher.

aut latine transferret! scio laborem placitum omnibus iis, qui laudabili studio aliarum nationum mores & urbes, aliaque ejusmodi digna scitu cognoscere cupiunt.*

BOBUSLAUS BARO DE LOBKOWICZ,

PHOENIX ERVDITORVM APPELLATVS.

Bobuslaus Hassensteinius a Lobkowicz, Illustrissima gente apud Bohemos editus, Regis Wladislai tempore, circa Annum 1450. tanta ingenii laude floruit, ut *Trithemius* audacter scripserit, *Germaniam ea etate nullum Lobkowiczio clarius ingenium, & politius habuisse.* Multa ejusmodi encomia divini hujus Viri attulit *Thomas Mitis* in editione operum *Bobuslai*. Argentinae litteris primum operam dedit, postea *Bononiae, Ferrariæ* in utraque Univerſitate (quod more eorum temporum gloriosum habebatur) *Juris utriusque Doctor* publice cum insignibus Litteratorum; rarum profecto in tanta nobilitate (quæ se scientiarum honoribus maculari stultissime somniat) decus; multos tamen alio in loco ex stirpibus Bohemiæ Gloriosissimis *Magistros & Doctores* numeramus. Perceptis cupidissime, ac mira felicitate litteris peregrinationem in Provincias & Regna suscepit, nec modo *Europam* universam, & Regum aulas, sed

D 4

to-

* *Votis Eruditorum, vivente Balbino* satisfecit *Frater Harantii Joannes Georgius*, qui peregrinationem Authoris ex Bohemico in Germanicum sermonem An. 1638. transtulit. Ejusque filius *Christophorus Wilhelmus* legionis *Cataphractorum* Colonellus hanc versionem germanicam prælo *Norinbergæ* subjecit Anno 1678.

totam *Asiam*, & totam *Africam* peragravit (unde *Vlissis Bohemici* cognomen accepit) ubique latinos & græcos (hanc enim linguam deamabat, & callebat optime) Scriptores maximo pretio colligens, & comparans, unde Bibliothecam Regiis opibus, codicum innumerabilium congregavit, de qua suo loco. Quæ viderit, & ubi peregrinatus sit, refert ipse ad *Sfelenbergium* Bohemiæ Cancellarium in Epist. 165. Aulam deinde secutus *Wladislai* Bohemiæ Regis, & Secretarii Regii titulum gessit, quo tempore *Petrus Schottus* Vir clarissimus, & *Bobuslai* quondam *Bononiæ* studiorum socius ei opusculum a se scriptum *de vita Christiana* Anno 1688. dedicavit. Deinde cum *Sinonias* aularum artes, & indignam se simulationis omnis infcio, histrioniam sæpius cogitaret, ejusmodi vitæ pertæsus bona Regis gratia aulæ valedixit, & jam pridem cœlibatum professus in *Hassensteiniam* arcem suam se contulit; ibi in litteris abditus vitam omnem reliquam traduxit: Dici non potest, quantas & quam liquidas voluptates ex hac non ignobili neque ignava solitudine perciperet *Bobuslaus*, præsertim, cum in libris peregrinationes suas relegeret, & quodammodo regustaret; in Epistola quadam sua ad *Stephanum Pisonem* (postquam itinera sua per *Africam*, *Asiam*, *Europam*, quas omnes permensus est, enumerasset) delicias illas suas litterarias sic expressit: *Quem me nunc fructum studiorum meorum capere putas? quo affectu versus canere? qua jucunditate priscarum historiarum recordari? nullæ profecto divitiæ, nulli honores, nullæ domesticæ deliciæ tantæ sunt, ut cum hac voluptate, quam ex tot gentium peregrinatione quotidie capio, conferri possint &c.* Sed neque facta discrepabant a dictis,

ais, ejusque rei illustre documentum præbuit
Bobuslaus : cum enim oblectandi Domini sui
 causa Venatores cervam maximam, ex sylvis ex-
 citatam in rupem præcipitem castri *Hassenstein* im-
 pulissent in tam vicinum locum, ut e fenestris
 jaculando confici posset, idque *Bobuslao* in Bib-
 liotheca sua chartis impallescenti propere famu-
 li nunciassent, ut vel ipse cervam conficeret,
 vel dejici ex rupe venatorum jaculis videret
 (quæ maxima est Virorum nobilium voluptas,
 nullo satis ære comparanda) rejecit heros, &
 famulis ire jussis *apagite* inquit, *gratiora mihi*
spectacula exhibent isti (libros ostentans) *qui*
mihi Regna & Imperia in ipsos Imperantes ru-
entia, aliosque longe Illustriores ludos repræsen-
tant. In eo otio cum totus esset, *Episcopatum*
 ei *Olomucensem* parabant amici, jamque & a
 Collegio Canonorum postulatus, & a Rege
 probatus erat, unus *Pontifex* (qui *Cardinali*
Montis Regalis eum *Episcopatum* promiserat)
 obsticit, nec *Romæ* quidquam aliud effici potuit.
 Extant Capituli *Olomucensis* litteræ pro *Bobu-*
slao ad Pontificem, tum *Vdalrici Episcopi Tri-*
dentini ad *Julianum* Cardinalem *Ostiensem* An.
 1490. 8. Decembris, in quibus magnæ *Bobuslai*
 laudes continentur; at is sua se virtute involvens,
 neque paululum connisus, nihil se movebat,
 scripsitque eo tempore ad Capitulum inter alia
 modestissime; *Invitis vobis Pontificatum Olomu-*
censem, etiam si id crepitu digitorum fieri liceret,
involare minime vellem. Consilium Pontificis de
Episcopatu Olomucensi invenies in vitis *Episco-*
porum Olomucensium Doctoris Augustini Mo-
ravi, ab hac dignitate exclusum esse *Bobuslaum*
 ægerrime tulit *Wladislaus* Rex, egitque apud
 fratrem *Poloniæ Regem*, ut ex *Epistola Regii*
 Se-

Secretarii *Schlechtæ* An. 1503. Budæ data licet intelligi, ut Wladislaviensis in Polonia Episcopus fieret, sed nec istud processit; tandem Wratislaviensi Ecclesiæ in Silesia *Bobuslaus* præficere cogitabat Rex; mirabili denique fato tot semper alia ex aliis impedimenta occurrere, ut quamquam omnia moventibus amicis, & Rege omnia pro eo conante, numquam ad Infulas pervenire, & Episcopale solium conscendere potuerit. Amabat *Bobuslaus* solitariam & cœlestem prorsus vitam, qui appellantur *Cælestinorum*, ideoque in quadam ad *Joannem de Bibra* Canonicum Epistola scribit, velle se aliquantisper in eorum cœnobio in castro Oibinensi versari, neque valetudini tantum, quam moribus animæque consulere. *Solent enim*, inquit, *omnes animorum boni mores ex bonorum hominum consuetudine incrementum accipere &c.* Sub hæc iterum Regem *Wladislaus* incescit tanti viri ad latus suum habendi desiderium, ac pene inter eos convenerat, ut duodecim equi *Bobuslao* Regiis sumptibus alerentur, utque Rex aureis mille oblati adderet ducentos, ut ex Epistola ad Secretarium *Schlechtam* intelligimus; sed hæc postrema consilia *Bobuslai* morbus, tum secuta mors videtur abruptisse. *Bobuslai Hassensteinii* ætate quamvis barbaria quædam Germaniam oppressisset (unde Lutherana hæresi aditus patuit pauculis eruditis ingeniis scelerata quadam prurigine nova sequentibus) tamen in *Bohemia* in litteris plurimi caput efferebant, cujus rei locuples testis ipse *Bobuslaus* Epistola ad *Rodericum Durbavium* data, ubi hæc leguntur: *Bobemos a Græcis Romanisque studiis litterarum hætenus vinci solitos, suo tamen tempore nonnullorum doctrina factam esse victoriam nutantem*; dicebat sæpe

sæpe *Bobuslaus Bohemis non ingenium, sed industriam hætenus defuisse.* Hac laudatione respexit sine dubio *Bobuslaus* Proceres Bohemiæ id temporis, *Wladislai* Regno, quorum plerique sic litteris ingenium excoluerant, ut non existimem ætatem ullam Bohemiæ illuxisse doctiorem, meritoque *Bobuslai* versibus mirifice celebrantur, & quidem (ne quid amicitia datum putes) jam vita functi. Talis *Joannes* ab *Hazenburg* *Wladislai* Legatus in maximis Regni officiis, præcipue supremi Judicis cum summa justitiæ & Jurisprudentiæ commendatione versatus, quem ob id *Soloni* & *Lycurgo* comparavit. *Putham* de *Risemberg Szwibovium* in eodem munere mortuum *Epitaphio* honestavit idem *Lobkowicius*, quod hic recitare (cum cætera ad idem exemplum sint) supervacaneum fortasse non erit; sic igitur habet:

*Hoc jacet in tumulo nostræ lux alma Coronæ
Et Rixmbergæ gloria Putha domus.
Magnus hic immensis opibus, currentibus annis
Magnus & antiqua Nobilitate fuit,
Major at ingenio, lingua, virtute, fideque
Ut perhibet luctu patria chara suo.
Extinctus tamen est nondum cogente senecta
Nempe decem tantum vidit Olympiades.
Hujus ni dederis lacrymas Peregrine sepulchro
Durius Hircana Tygride pectus habes!*

Vide mihi vinnulos & delicatos versiculos ea ætate cum fusa per omnes populos regnaret inciticia! Ejusmodi *Epitaphia* plura litteratissimis & doctissimis Proceribus Bohemiæ *Bobuslaus* condidit, ut: *Joanni* de *Ronow*; *Joanni* de *Raupow* curiæ Regalis Magistro; *Joanni* *Sflenber-*

bergio Regni Cancellario memoria, ingenio, judicioque summo, græce & latine doctissimo, *Wenceslao Wlczek de Sulewicz Equiti Kaplirzianæ stirpis*, sed hunc militia magis quam litteræ commendant, *Jaroslao Bozkowiczio*; Viris duobus doctissimis *Joanni de Wartemberg & Tetzen &c.* *Joanni de Kolowrat*, Ecclesiæ Pragenfis Præpositos, & cæteris; nec viventes præteriit, si quos noverat, doctrina perpolitos, ut *Petrum de Rosis* (quem *Roseum* appellat) *Henricum a Novadomo*, *Zdenkonem Leonem*, *Albertum Kolowrataeum*, *Perensteinium*, *Szwambergium*, *Georgium Dubskey &c.* *Joannem de Domaslavia* Equitem ad tabulas Regni, ad quem aliquot Epistolæ *Bobuslai* leguntur. Ac tum *Wenceslaum Planensem*, qui leges & Pontificalia Jura callebat. Elegantissima, eruditissima, & exporrecto quodam genio scripta sunt ejus carmina & profæ: singularem laudem meretur *Comparatio Vngariæ & Bobemiæ*; aculeatum, & cum elegantia quadam conjunctum est carmen, quod Lib. 3. Epigrammatum legitur: *de gratia & potentia Judaicæ gentis* in Bohemia; & eodem Lib. 3. præclara commendatio: *Tbermarum Caroli IV.* seu *Carlsbad*, denique magno judicio & ingenio scripta sunt omnia, Laudes *Caroli IV.* celebravit in Libro *Epicediorum* tota Elegia 3. in Satyra mores Procerum Bohemiæ eleganter describit:

— — — — quippe ruentis
 Nullus amor Patriæ, nullus qui publica curet
 Ex numero Procerum, satis est intexere vestem
 Auro Sidoniam, satis est gestare lacernam,
 Alite phasiaca stomachum satiare calentem
 Cretæo fervere mero, comitante vagari

Agmi-

*Agmine fervorum, jucundum ostendere vultum
Omnibus, & Stygium portare in pectore virus,
Luxus, & ambitio tenet omnia, limine cessit
Et pudor & probitas: calos Astræa petivit
Juncta pudicitia &c.*

Obiit *Bobuslaus privatus* An. 1510. Dominico ante festum S. Catharinæ die *Przisezni-
czii* tumultatus; obiisse senem facile probari po-
test: cum enim Bononiæ in studiis An. 1477. se
fuisse affirmet, & postea ad An. 1510. vivendo
pervenerit si studiis, quæ ætatem aliquam,
maxime Jurisprudentia requirit, 33. annos addi-
deris, confectarium est, cum decessit, minimum
sexagesimum annum attigisse, ipsemet certe E-
pistola ad *Adelmannum* gloriatur: sibi jam ver-
ticem canescere. Scripsit *Bobuslaus* quam plu-
rima, quorum Catalogum recitat *Thomas Mitis*,
uti sunt :

*Carmen Heroicum ad Imperatorem, & Chri-
stianos Reges, de bello Turcis inferendo.*

*Satyra in mores Procerum, Nobilium, & popu-
larium patriæ.*

Ecloga, sive Idyllion Budæ.

In tempus brumale.

De equo Glowka dicto.

De Stanislao Polono.

Praconium Divæ Virginis.

Elegiarum varii argumenti Libri II.

Epicediorum Epitaphiorumque Liber I.

Epigrammatum Libri III.

Traçtatus de miseria humana.

Liber de avaritia.

Oratio Apologetica pro Petro Schetto.

Libellus de felicitate.

Epi-

Epistolarum Libri V.

De Germanorum & Italarum propriis inventis ;
quod opus præclarum vocat Trithemius. *

De amore ejus in litteras exemplum prorsus singulare ante narravi: illud maxime dolendum: *Annales Bobemiæ*, quos *Bobuslaus* scripserat (nusquam certe apparent) periisse. Perpetuus fuit *Bobuslaus* hæreticorum hostis, acerrimus avitæ fidei defensor & vindex: *Bernardum Adelmannum* (qui postea *Augustanum Episcopatum* recusavit) Virum magnum, & in *Conventu Constantiensi* Episcopi sui *Eistettensis* Legatum, in Religionis negotio vacillantem, ac præsertim in utramque speciem Eucharistiæ populo præbendam inclinantem, fortissimis Epistolis ab hæresi *Calicariorum* (ita per contemptum *Bobuslaus Hussitas* appellat) a Calice revocavit, misitque *Hilarii* Decani Pragensis Ecclesiæ, qui divine de hoc argumento scripserat, legendum

- * Sunt & alia eaque plurima *Bobuslai* nostri litteraria monumenta, quæ perfractis Bibliothecarum repagulis, successive in lucem emergunt. Ego ducente bono genio, incidi nuper in grande Volumen manuscriptum Bohemicum, in quo præter alia rarissima, eaque majoris momenti (quæ alias referam) opera bohémica, reperitur mox laudati *Bobuslai* ab *Hassenstein* Tractatus politicus prorsus singularis, in modum epistolæ ad Petrum de Rosis supremum Regni Bohemiæ Governatorem scriptus. Qui præter plurima magni ponderis præcepta politica, statum Regni Bohemiæ, tempore Wladislai II. Regis vivis adumbrat coloribus; Procerumque ac urbium quarundam exorbitantias liberrime describit. Ejus initium est: *Bobuslaw z Lobkowicz a z Hassensteinu Welikomocznemu Muz'i Panu Petrovi z Rozenberka Kralowstwi Czeskeho Heytmanu pozdravenie wzkazuge*; Tractatus 13. phileras excedit. M. S. pecunia redemptum apud me servo.

dum volumen. Idem Sedis Apostolicæ defensionem, quoties Pontificum authoritas oppugnabatur, impigre suscipiebat, ut ex multis lucubrationibus cognoscimus, maluitque amicitiiis maximorum Virorum multo tempore corroboratis renunciare, quam silentio Religionis injuriam præterire. Fidem Regibus debitam omnibus Epistolis commendat *Hassensteinus*, ideoque cum urbs quædam in Bohemia sub *Wladislao* nimium sibi multa arrogaret, acerbissime in eam invecus est, quamquam tacito nomine, quod vix umquam bene de Regibus cogitet, digna cujus opes non tantum minuantur, sed plane extinguantur. Quid de *Gallorum* in *Italia* progressibus & bellis *Italicis* eo tempore natis sentiret, in quadam Epistola aperuit: *mallem*, ait, *si alterum eligere oporteret Imperii decus ad Italos, a quibus ad Germanos manavit, reverti, quam fastum insolentiamque Gallorum tolerare!* Quam validus in *Wladislai* Regis animo *Bobuslaus* fuerit, illud etiam ostendit, quod ab eo Rex Epistolam, qua bene populos regere doceret, postulavit, quod *Hassensteinus* copiose præstitit. A. 1497. 22. Aprilis. Ignaviam quorundam sui temporis Principum indignissime ferebat: *Apud Principes*, inquit, *plus interdum auctoritatis venatores perductoresque obtinent, quam litterarum periti. Arbitrantur illi quidem se artem populos gubernandi tenere, sed ne primis quidem labris eam gustaverunt.* In quem potissimum hoc telum contorserit, ex Epistolæ totius contextu perspicitur. Hæc de *Bobuslao*; multa si quis ejus gloriam ante nesciat, pauca iis, qui Virum ex Historiis & Libris suis novêre.

JOANNES B. AB HAZMBVRG.

Joannes Baro ab *Hazmburg*, D. in Budin (non ille *Joannes*, quem laudata doctrina *Bobuslaus Lobkowicius*) sed ex eius posteris, edidit librum de vita sua ad *Ferdinandum* Archiducem Austriæ, Gubernatorem Regni Bohemiæ, *Ferdinandi I.* filium, scriptum An. 1533. cum figuris: multa curiosa Liber continet, quæ alibi referemus. Fuit *Joannes* vir martialis, & in præliis diversis quinquies creatus Eques auratus.

LOBKOWICZII DOCTI.

De *Bobuslai Lobkowiczii* ingenio, litteris omnibus excultissimo nuper dixi; ex eadem *Lobkowicia* gente complures eandem doctrinæ gloriam feliciter quæsierunt: duo prohi dolor! amore doctrinæ in hæresim Lutheranam prolapsi, *Sigismundus de Lobkowicz*, *Wittebergenfis* Academiæ Rector, cum adhuc viveret, ibique degerent *Lutherus* & *Malanchton*; eosdem honores postea sibi delatos accepit *Bobuslaus junior de Lobkowicz* ut *Mitis* dedicatione Epistolarum *Bobuslai de Lobkowicz* Anno 1570. editarum commemorat. *

JOAN.

- * Infinitus prope se mihi offerret campus, de eruditione, & doctrina *Lobkowicziorum* tractandi, ast cum solum Balbini eruditos recensere scopus hujus operis fit, opponam nihilominus *Bobuslao*, & *Sigismundo* professione Evangelicis, alios duos eruditos Catholicos, nempe *Joannem seniore* & *Bobuslaum*. Primus conscripsit peregrinationem suam Hierosolymitanam An. 1493. MS. ejus Anni 1495. servatur in Bibliotheca S. Wenceslai Pragæ Novæ. Legationem tri-

JOANNES DE WARTEMBERG.

Joannes de *Wartemberg* ex linea Wartembergicorum Dieczinensi, Joannis ejus nominis decimi senior filius, in Italiani studio- rum gratia profectus *Philippum Beroaldum* celebrem ab editis libris virum in Rhetoricis cæterisque humanioribus litteris Magistrum audivit: tum Bononiam, quæ vulgo Mater studiorum appellatur, se se transtulit, ad utrumque Jus perdiscendum, in quo tantum profecit, ut ei consensu illius doctissimæ Universitatis Bononia parem non habuerit; adjecit deinde animum ad Ecclesiasticum Ordinem, initiari tamen Sacerdotio prohibitus, & Rege *Wladislao*, quia paucis iisque debilioribus capitibus familia constabat, apud Pontificem agente, atque ut honoribus Ecclesiasticis ornaretur, licet Sacerdos non esset, impetrante. Ac primum Collegiatæ Ecclesiæ S. Stephani apud Littomericenses Præpositus fuit, ac illius Ecclesiæ ditiones feliciter recuperare aggressus est; quo viso etiam Pragenses

E
Me-

trinam ad Summum Pontificem (a *Wladislao* Rege missus) cum summa laude obivit. Censuravit auctoritate publica Chronicon Hagecii A. 1527. & Maximilianum II. Statibus Regni Bohemiæ liberum. Augustanæ Confessionis exercitium indulgere volentem, in publicis Regni Comitibus, sua eloquentia prorsus divina, & ponderosissimis rationum momentis a proposito absterruit. Alter vero *Bobuslaus* ordinandis & publicandis Constitutionibus Regni cum munere supremi Commissarii, a Cæsare Rudolpho adhibitus, summa felicitate munus temporibus illis valde arduum executus est. Quanti vero Mæcenates Eruditorum *Lobkowitzii* extiterint, illud operaeorundem innumera gloriosissimo Nomini *Lobkowitziano* inscripta abunde testantur.

Metropolitani Canonici *Joannem* suum quoque Præpositum esse voluerunt, quem etiam Pontifex Administratorem Diocesis Pragensis appellavit: omnium consentientibus votis, imprimis Pontifice, Rege, ac Proceribus Archiepiscopus fuisset, si bona Archiepiscopatus ex manibus hæreticorum eripi potuissent. In hoc conatu Regis ac Procerum *Joannes* tot Infulis honorandus excessit e vita An. 1508. 8. Januarii, ætatis suæ 40. non amplius Anno. Plura de eo adferemus in Stemmatographia.

CTIBOR DE CIMBURG.

*C*tibor de Cimbürg & Towaczow in Illustrissima & antiquissima gente apud Moravos (quæ etiam postea in Bohemica Nobilitate censâ fuit) *Cimbürgiorum* genitus, in lingua nostra disertissimus grande volumen scripsit post An. 1467. idque *Georgio* Regi dedicavit: *est actio veritatis & mendacii, de Ecclesiasticis bonis, & dominio Ecclesiasticorum*; typis primo expressum volumen est Pragæ An. 1539. Optassem ut alteri argumento Vir ille Eloquentiam commodasset suam; nunc eidem potest occini vetus illud: *Dixerunt bonum malum, & malum bonum*; probare enim nititur argumentis prorsus futilibus, & ut vere dicam, nullis: non licere quidpiam Ecclesiastico velut proprium possidere nec in comuni nec in particulari; Ecclesiæ Romanæ donationem a Constantino Magno revocat in dubium &c. *cum & Dominus noster*, ut ait sanctus ille Pater *loculos habuisse legatur*, & in vetere Ecclesia ad pedes Apostolorum pretia facultatum ponerentur, de quo argumento *Bellarminum* nostrum

con-

consule. Nimirum læta res, & optabilis videbatur, ex cœnobiorum, & Ecclesiarum bonis, quæ Majores eorum Christo dederant, uxores suas liberosque compascere. *

KRABICE DE WEITMIL.

t doctrina clarus & nobilis in *Ferdinandi I.* regno habitus est *Hinek Krabice de Weitmil* Illustrissimæ Stirpis, qui & de se alia edidit, alia in patrium sermonem transtulit; legi ab eo translatus ingens volumen, cui titulus: *Regimen vitæ, & valetudinis*, regno Bohemiæ, & Ferdinando I. oblatum, & expressum typis Anno 1535.

E 2

WOLF-

* Et si *Criboſius* in ſua actione veritatis & mendacii hallucinatus fuerit. Summam tamen laudem meretur ejus opus: *Kniba Towaczowskyho Pana*, ſeu Codex Towaczowienſis Domini, quo Diplomata a Regibus Bohemiæ & Marchionibus Moraviæ ad Marchionatum hunc pertinentia, item Jus Provinciale ejusdem Marchionatus ſerimone bohémico complexus eſt. Alius tamen eſt Codex, quamvis *Towaczowiano* valde affinis (M. S. Sæculo XV.) qui ſervatur in Bibliotheca noſtra, & cujus titulus habet: *Znamenagi ſe Pouhonowe a nalezowe, przipowiedi, a Liſti Kralowske, a gine pamietne, a potzelne wiedczy w tomto Margrabſtwi Morawskem zbeible*; id eſt, notantur exempla & ſententiæ, conſeſſiones, & Diplomata, nec non aliæ res memorabiles hujus Marchionatus Moraviæ, a Rege *Joanne Lucemburgico*, uſque ad *Wladislai II.* Regis Bohemiæ tempora. Quantum vero hic Codex ad hiftoriam Moraviæ illuſtrandam faciat, ejus titulus ſatis declarat.

WOLFFGANGVS WRZESOWICIVS.

*W*olffgangus de *Wrzezowicz* equestri genere natus, Vir fuit usquequaque doctissimus; argumentum doctrinæ, & nobilis ingenii habes epistolam eruditissimam datam an. 1563. XII. Calendas Decembris, qua *Bobuslaum* de *Lobkowicz* laudavit, quamque in appendicem operum ejus *Thomas Mitis* rejecit. Sed nihil illustrius ad gloriam esse potest, quam *Constitutiones regni Bobemiæ* a *Wolffgango* an. 1564. cum supremi Scribæ munere in regno fungeretur, ordinatæ, vulgatæ, & publicatæ, quæ singularem ejus Viri diligentiam, acre judicium, summam Juris communis & patrii scientiam satis ostendunt; has postea ex bohémico in germanicum idioma, transtulit *Petrus Sturba* Cadanensis. Alius fuit ab hoc *Wolffgango* *Wenceslaus Wrzesowicius*, qui confessionis bohémicæ imprimendæ author fuit, obiitque an. 1583. de quo inter Benefactores Universitatis Carolinæ mentionem fecimus.

WENCESLAVS WRZESOWICZ.

*W*enceslaum *Wrzesowiczium* a *Wrzesowicz* Virum litteratissimum fuisse, & quosdam libellos eruditione plenos vulgasse in variis Scriptoribus ejus ævi lego, sed ipsos ejus partus videre non licuit. Obiit Pragæ an. 1583. 18. Junii. Sepultus apud S. Nicolaum in Vrbe Minore Pragenfi, & Senatui illius Urbis Bibliothecam suam nobilem legavit. *Weleslawinus* eum vocat doctrina & eloquentia clarum; *Thomas* Mi-

*Mitis Epitaphium scripsit, quod hodie nusquam apparet. **

JOANNES HODIEGOWINVS.

Joannes ab *Hodiegowa* Bohemus Eques splendidissimus superiore sæculo a cultu styli commendabatur. Rex *Maximilianus* abierat in Hispaniam, sponsam sibi inde petiturus, sed mandatum reliquerat domi, ut Bohema Nobilitas Genuæ sibi occurreret, portum subeunti. Res erat difficillima, ivere tamen Regis sui veneratione & amore Procerum filii complures, ut *Wilhelmus de Rosis*, *Zacharias de Nova Domino*, *Adamus Rzepusky* (hic Mediolani fatis con-

E 3

ces-

* *Christophorus Manlius* in suo Epigrammatum libello nomini *Wrzesowiczio* inscripto, *Wenceslaum* nostrum: antiquæ Nobilitatis insignibus, ac virtutis, & eruditæ doctrinæ ornamentis clarissimum nominat; eumque tanquam Virum sapientissimum, ac historiæ patriæ imprimis gnarum hortatur, ut gentis Bohemicæ historiam latinis litteris mandet. *Procopius Lupacius* in suis *Ephemeridibus*, Epitaphium a *Toma Mite* scriptum, recitat. Estque sequens:

Gentis *Ericeadum* flos fragrantissimus, & ros
 Concidit, heu: mortem WENCESILAVS obit.
 Quo Vir nobilior, vita neque dignior alter
 Linguarum studiis, & pietate, fuit.
 Exosus mundi fraudes, & gaudia cæli
 Aspirans, zelo non sine conspicuo,
 Expirat placide, CHRISTI confisus JESV
 Nomine, & hortatus, quos sibi adesse videt
 Ingeminat preces, ait: hymnum pangite mecum,
 In pace, e terris ut super astra migrem.
 Pax tua CHRISTE tuos juvat, & beat: expeto lætus
 Corpore dissolvi, vivere mente tibi.
 Tu mihi vera salus, mihi vita, redemptio palma,
 Hoc abitus obitu, tu mihi vera salus.

cessit) *Leskowecii* ac cæteri Rege moram trahente, Genuæ usque ad S. Catharinæ diem (quo Rex portum subiit) sedere Nobiles, multis coronatorum millibus frustra consumptis; totum hoc iter Nobilium & Regis usque in Bohemiam pereleganter *Joannes*, quem dixi *Hodiegowinus* descripsit, & typis vulgavit. Vidi *Joannis* hujus *Hodiegowini* manuscriptas eruditissimas in *Hagecium* glossas seu notas latine partim, partim bohémice (quarum copiam mihi fecit *Fabianus Blowsky*, Vir doctus & peramicus) hic ille *Hodiegowinus* est omnium Doctorum, qui una vixerunt ætate, per Bohemiam Mæcenas, ad quem innumeri Bohemi Poetæ velut ad arcem fortunæ suæ certissimam confugiebant; celebratæ sunt ejus laudes a plurimis, & certamen erat magnum Poetis, Oratoribus, Historicis *Hodiegowinus* (vide Farraginem, aut potius delicias Poetarum Bohemiæ, uno & altero volumine editas, & ipsi *Hodiegowio* inscriptas) * Sed maxime ejus opera enituit in *Hagecii* Annalibus, cum communi Scriptorum fato oppugnarentur jam jam supprimendi, tuendis & provehendis ad lucem; quo in conatu adjutores *Hodiegowinus* habuit *Joannem seniore* *Popel de Lobkowicz* in *Zbirow* supremum curiæ Judicem post (an. 1554.) supremum regni Præfectum; & *Hermannum Sedleczy* a *Duba* (obiit hic 3. Maji an. 1546.) hi opus

* Utinam plures hac nostra ætate exemplo *Hodiegowini* numerarentur Mæcenates, profecto res litteraria patria, aliam brevi faciem indueret. *Sed rari sunt nantes ingurgite vasto*

*O utinam nostris multi nascantur in oris,
Qui tibi vel similes sint, similesve tui.*

Ita Serifaber in Sylva Encosiniorum de Joanne ab Hodiegowa.

opus *Hagecii* approbarunt, & *Ferdinando* Regi diligentissime commendarunt. *Lupacius* tradit *Joannem* 28. circiter grandia volumina rerum memorabilium Bohemiæ scripsisse ac posteris reliquisse, utinam extarent! aut si in Hollandia ut aliqui affirmant, supersunt, ab emigrantibus illuc delata, Bohemiæ redderentur. Majorem patriæ Historiæ notitiam haberemus, nec opus foret Scriptores Bohemiæ velut in tenebris digitis micare, & divinare. Porro *Hodiegowinus*, ut ipsemet annotavit in *Cbotegrzim* natus an. 1496. 6. Januarii, Parentibus Nobilissimis *Raes* de *Hodiegowa*, & *Anna* de *Drachkowa*, habebat in conjugio *Annam Zabkianam* de *Limburg*. Arcem *Rzepicium* emit an. 1552. 22. Decembris a *Catbarina Rzepiskiana* de *Sudomirz*, Conjunge *Zdenkonis* de *Sternberg*, Domini *Sedlicensis*, & *Annæ Catbarinæ* sorore, cum earum frater *Adamus Rzepiczky* (ut paulo ante dixeram) *Mediolani* obiisset. Cum jam senio gravaretur officio Vice-Judicis (quod ea tempestate summe honoratum habebatur, quodque ab an. 1537. gesserat (an. 1555. sponte cessit, egitque privatam, ac beatam in studiis litterarum vitam *Rzepicii* in arce sua, & tranquille conclusit. Vir erat Catholicus, etsi ut erant tempora, de Concilii & Pontificum Romanorum concessione Eucharistiam sub utraque specie perciperet. Bonæ mentis in *Hodiegowino* indicium manifestum ex ejusdem autographo habetur; quod hic exscribo: An. 1521. die *Dominico* ante *Nativitatem B. Joannis* mane in *Ecclesia Corporis Christi* germanicum Concionatorem sub utraque audiui, a meridie *Magistri Thomæ Lutherani* in *Bethlehem* perorantis auscultator fui) quem *Pragenses Wittemberga* venientem summa pompa obviam profecti in urbem induxerant,

sed brevi post hominis illos piguit puduitque) ad noctem fratrem Matthæum Piccardum dicentem, ejusque conciones auscultavi in domo Krzinerzkiana; tum addit differte: Wſſech tech Rot pokuſiwſſe, dal ſem gimj q Zem; id eſt: Seſtis hiſce omnibus exploratis, omnes abjeci & procul ire juſſi. Grande vulnus Hodiegovinus an. 1541. accepit, cum in illo flebili incendio arcis, & Minoris Prægæ in ſua domo Bibliothecam, quæ nullo humano auxilio flammis eripi potuit, plurimis & ſeleſtiſſimis libris conſtantem amiſit, de quo damno, nimium quidem ſupra veritatem, tamen ut agnoſcere poſſis librorum copiam Vitus Orcinus Reginohradecenſis cecinit:

*Niliacus libros vix tot Philadelphus habebat,
Hodiegowina quot periere domo.*

Obiit *Hodiegowinus* an. 1566. 11. Februarii in Eccleſia S. Ægidii, quam ipſe a fundamentis extruxerat, ſub arce ſua *Rzepicziana* an. ætatis 70.

VDALRICVS DE PROSTIBORZ.

V*dalricus de Proſtiborz, Eques Bohemus, Vice-Scriba Bohemiæ, publicavit probante Ferdinando Rege noſtro, Jura & Conſtitutiones Regni Bohemiæ Prægæ 1550.*

SIGISMVNDVS DE PISNICZE.

S*igismundus Dominatus a Piſnicz, Eques Bohemus, Sacerdos, Pontificia & Imperiali Authoritate Notarius publicus, Vir humanioribus, quas vocamus, ſcientiis excultiſſimus; edidit plurima pedestri, & equeſtri, ut ita loqui liceat,*
ora-

oratione ; Romam bis profectus, diuque in ea urbe ingeniorum omnis generis feracissima Matre, & educatrice versatus, scripsit inter alia Romam, qui liber nondum lucem aspexit, at reperitur in Bibliotheca S. J. *Crumloviensi*, dedicatus primum Illustrissimo Principi *Wilbelmo de Rosis*, Bohemiæ Burggravio, deinde ut commendabilior esset Augustissimo Imperatori *Rudolpho II.* scriptus est in urbe liber sub Pontificatu *Gregorii XIII.* ; edidit etiam orationem, & panegyricum funebrem Annæ Mariæ Marchionissæ Badensi an. 1583. quæ fuit tertia conjux *Wilbelmi Rosensis*. Sed ante id quoque alia complura ut an. 1572. nobilem Orationem de afflictissimo Ecclesiæ statu in Germania ad *Rudolphum II.* tum Vngariæ tantummodo Regem. Orationem *de rebus adversis æquo animo tolerandis* dedicatam *Adamo Haslero* Chotieffoviensi Præposito an. 1570. Orationem *de Christi Resurrectione* eodem anno. *Declamationem* super illam Psalmi sententiam : *Quid mihi est in Cælo, & a te quid volui super terram ?* *Joanni* Abbati Teplensi dedicatam an. 1570. Item *S. Joannis Encomium* dedicatum *Balthasari* Ossecensi Abbati anno 1570. Orationem *de Christi Nativitate*, & aliam *de Epiphania Domini*, an. 1569. Orationem *de Sacerdotali dignitate* in Synodo Provinciali habitam Olomucii, & editam anno 1569. & alias plurimas magno eloquentiæ charactere conscriptas. In Bibliotheca *Crumloviensi* S. J. iustus liber invenitur cum titulo : *Panegyres heroicæ* editæ a *Sigismundo de Pissnicz*, Equite Bohemo ad *Gregorium XIII.* Pontificem Maximum. Sunt illæ publice ab Authore tum Romæ, tum Pragæ, tum in Italia recitatæ, collectæ & impressæ Bononiæ an. 1580.

HEN.

HENRICVS DE PISNICZE.

Frater *Sigismundo* fuit *Henricus* vir itidem pereruditus; cujus extat *Panegyricum carmen Zbignæo Archiepiscopo Pragensi* dedicatum: fuit Cancellarius ut vocant *Familiæ Rosenbergicae* an. 1582. An. 1585. *Poema Panegyricum* edidit de laudibus *Wilbelmi Rosensis*. Tandem commendatione doctrinæ & Juris scientiæ, adjutus etiam a *Wilbelmo Rosensi*, Burgravio supremo ad Vice-Cancellarii aulici apud Cæsarem *Rudolphum* dignitatem ascendit, suæque Nobilitate perverusta legitime probata *Diploma* obtinuit (quod recitat *Paprocus*) in quo ex antiqua Nobilitate Bohemiæ Majores ejus descendisse asseritur, atque ipse inter eos reponitur. Fuit hæreticis exosissimus, qui, dum sepelitur in Ecclesia Salvatoris S. J. magnas turbas ediderunt, ut in historia Provinciæ narravi. Invenio in quibusdam memoriis *Henricum Dominatum a Pisnicz*, Pragensem Canonicum S. Theologiæ Baccalaureum Ingolstadiensis in Academia creatum. *

JOANNES DE PISNICZE.

Joannes de *Pisnicze* martialibus illis Bohemiæ temporibus, sub *Georgio*, ad bonas artes animum adjecit, & Parisios profectus, non indecorum Nobilitati suæ putavit, primam Philosophiæ laurum ferreis examinibus præmissis aucupari; ea dote commendatus, Regi *Ludovico* puero morum, & scientiæ Magister est aditus, jam senex circa a. 1500. ut habet *Campanus*.

MAXI-

* Confudit *Balbinus* *Henricum a Pisnicze*, cum ejus nominis *Henrico Dominatio a Pisnicz* Ecclesiæ Metropolitana-

MAXIMILIANUS BARO DE SCHLEINICZ

EPISCOPUS LITOMERICENSIS.

Maximilianus Rudolphus de Schleinicz (quem inter primos nominare oportuit) ex Præposito Litomericensi primus ejusdem Urbis Episcopus, natus Baro, Vir scientiis omnibus, quæ in Academiis docentur, excultissimus, Poeta imprimis suavis, nec minus eruditus; ob quas amabilis ingenii, & profundissimæ doctrinæ doctes venerationem meruit, & non minorem æstimationem apud Viros Principes, adeo ut ab urbe Roma reversus mox ab *Ernesto II.* Archiepiscopo Pragensi Administrator, & Vicarius Generalis Archiepiscopatus Pragensis nominatus sit, quo munere laudatissime obito, Cæsar *Ferdinandus III.* ad Episcopatum Litomericensem, postquam prius Præposituram eidem contulisset, Virum tam bene meritum elevavit. Edidit *Curas Remissiores*, seu Memorabilia Romana poetice exornata Pragæ 1672. eaque *Leopoldo I.* Imperatori Augusto dedicavit, quibus addidit quædam carmina Urbano VIII. Pontifici Maximo, dum Romæ versaretur, oblata. Conatus est etiam historiam Bohemiæ illustrare duobus libris scriptis Vandalo Bohemiæ, sed hi libri nondum editi sunt, & si ederentur, satis ostend-

litanz Pragensis Canonico, & perperam attribuit primo *Panegyricum* carmen *Zbignæo Berczæ* non Archiepiscopo ut idem *Balbinus* asserit, sed tunc temporis solum Ecclesiæ Wissehradensis Præposito, & Cathedralis Olomucensis Canonico dedicatum an. 1578. Id enim clare exemplar hujus carminis inspectum declarat. Scripsit præterea *Henricus Dominarius a Pisnicz Panegyricum in laudes Rudolphi II.* Pragæ an. 1574. Item Panegyricos aliquot *Ferdinando* utriusque Bavariz Duci inscriptos Pragæ 1578.

ostenderent Authorem in historia patria peregrinum fuisse, neque ullum veterem Scriptorem consuluisse, sed suis tantum auspiciis (quod infelix scribendæ historiæ genus est) & suspitionibus scripsisse, & plus conjecturis suis quam testimoniis Veterum tribuisse.

Primum librum Vandalo Bohemiæ invictis rationibus lib. 2. Miscellaneorum toto refelli; at librum ejus secundum, in Stemmatalogia rejeci potentissimis argumentis, quod ipsemet *Maximilianus* agnovit, cum moriens vetuit historicos duos libros a se scriptos evulgari, nisi ego, quem novissimis verbis salutabat, aliud censerem, ob eam causam *Maximiliani* nomen inter Historicos Bohemiæ apponere nolui. *

RA-

* Schema compendiosum ex ejus *Historia Vandalo-Bohemica*, de primis Fundatoribus Regnorum Bohemiæ & Poloniæ, Lectori erudito hic subijcio.

Ait I. Incredibile esse, quod *Czech* & *Lech* putatitii Regnorum Bohemiæ & Poloniæ Fundatores, cum suis 600. Croatis comitibus, tam brevi tempore terras illas peramplas, locisque plerumque asperas, tam cito excoluerint, ut uno tantum & paulo plus vertente sæculo, mox earum Duces qui regnarunt a *Czecho* & *Lecho*, valuerint contra *Carolum* Magnum Imperatorem tam gloriose ubique circa illa tempora triumphantem, arma statim convertere, & contra formidandam illam Imperii totius Romani potentiam, belligerare; cum *Wittikindo* Magno illo Saxonum Ductore, connubia & affinitates contrahere; maxime cum certum sit, Bohemiæ terram, jam longe antea, etiam ante *Christum* natum fuisse diu inhabitatam & excultam a variis populis, *Suevis*, *Bojis*, *Marcomannis* &c. Quomodo igitur tam nobiles Provinciæ, subito incultæ & sylvestres evasissent, nullis præcedentibus ruinis, & expectassent *Czechum* quasi primum suum cultorem?

II. Judicat *Schleinius* & quidem probabilissime, *Czechum* illum deprædicatum, non fuisse alium quam

Ne-

RAPHAEL MISSOWSKY.

Hic in ortu suo civilem conditionem non excessit, natus enim erat *Tinborssovia* urbe Episcopali, audiui ab idoneis Authoribus, appellatum esse primum : *Sobiebrd* (quod nomen etiam subscripsit in *Paprocio*, cuius, utpote Poloni opus de familiis Bohemiæ bohemicè loqui fecit ex Polonico) deinde postquam in Catholicis Academiis studia altiora, & præcipue Jura civilia cum laude absolvisset, domum reversus *Missowsky* nomen sibi indidit; mox ad aulam Cæsaream vocatus inter Magistros linguarum

Neklan circa annum Christi 600 regnantem, & *Wittikindo* Saxoni adhærentem contra *Carolus M.* belligerantem per 30. annos, donec Saxones debellaret. Id ipsum probat de *Lecho* altero Fratre, Polonorum ficitio Conditore.

III. Manifestas esse fabulas ostendit, de *Przemislao I.* ficitio rustico, atque eum fuisse Dynastam aliquem potentem ex *Misnia* natum & evocatum, *Wandalicæ* nationis. Probat id ex *Joachimi Curæi* Chronico *Silesiæ*; imo vult eundem *Czechum* putatitium *Croatam*, fuisse Familix *Rosenfis* Fundatorem; vel etiam *Odoacrum* illum famosum, *Italiæ* expugnatorem.

IV. Existimat, nomen *Czechî*, non fuisse proprium Principis supradicti *Neklan*, sed tantum superadditum more antiquo, ubi joculariter nomina adjiciebant: v. g. *Carolus crassus*, *Carolus Calvus*, *Boleslaus sævus*.

V. Probabile etiam eidem *Schleinicio* videtur, in bello illo saxonico; contra *Carolus M.* Ductores exercitus fuisse *Czechum* & *Lechum*, Bohemorum illum, alterum Polonorum Duces: & turmas utriusque ad distinctionem fuisse vocatas, alteram *Czechorum*, alteram *Lechorum*. Hæc interim ex *Schleiniczii* historia strictim excerpta sufficiant.

Liber vero secundus *Vandalo-Bohemiæ*, continet familias Bohemicas, ab antiquo Baronales. Ejus exemplar autographum, propria manu *Balbini* scriptum, servatur inter M. M. S. S. codices Bibliothecæ nostræ.

rum Ferdinando III. Bohemicum idioma discenti additus est, quo Magistro usus ille non semel bohemicè ad Augustissimum Parentem Ferdinandum II. peroravit, quam orationem bohemicam in Collegio Gracensi S. J. dictam, meminisse me legisse; quo studio & diligentia, quam adhibebat Magister, ita placuit *Raphael Missowsky*, ut eum Cæsar in ordinem Equestrem coaptaret, & commendatum Bohemiæ Proceribus in Patriam Vienna dimitteret, hac commendatione effectum est, ut *Raphael* per multos honorum gradus, in quibus integre semper & laudabiliter versatus est, tandem dignitatem *Vice-Camerarii* in regno Bohemiæ obtineret. Novi hominem in severo & torvo vultu humanissimum & facitissimum, in quam rem plurima exempla adferre possum. Vulgavit plurima patrio sermone, & quidquid Vienna veniebat decretorum, *Raphaeli* in Bohemicum transferendum, & typo imprimendum dabatur. Poeticis studiis summe addictus, semper aliquid tale parturiebat, Elegias, Epigrammata &c. quoties aliquis Procerum novo honore auctus esset, gratulabatur, aut contra cum amicis dolebat carminibus funebribus, sibi etiam Epitaphia scripsit plurima, quodque mirum est longe ante id tempus annum nominavit, quo sibi esset moriendum, ut fieri contigit, cujus rei ipse testis sum, ut qui funeri interfuerim. Carmen in sepulchro incidi jusserat: *

*Regis in hoc regno Vice eram Camerarius; & nunc
Missowsky Raphael condor in hac camera.*

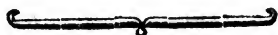
SECTIO

- * *Raphaelis Missowski a Sebuzina effigies ad vivum æri incisa, spectatur in opusculo Funebria Raphaelis Missowsky a Sebuzina. Intitulato: cum hac Epygraphie*
Ipsus sum RAPHAEL MISSOWSKI: mentem
Si vis addere, fabor & movebor.

SECTIO III.

Antistites & Prælati Ecclesiarum Bobemicarum, denique summi in sacris Viri, qui nomen suum editis Libris posteritati commendarunt, sine ordine temporis, & dignitatis relati.

ARNESTVS

I. ARCHI-EPISCOPVS PRAGENSIS.

Episcopi & Archiepiscopi Pragenses quam plurimi doctrina & eruditione claruerunt: de *Arnesto*, seu *Ernesto* Archiepiscopo primo Pragensi in ejus vita diximus: *Mariale* liber aureus, & *statuta*, & *Carolus IV.* (qui totus *Ernesti* opus fuit) testantur, quantus ille Vir fuerit; legationes tot obitæ satis Viri sanctissimi, virtutem, prudentiam, & doctrinam ostendunt; communis *B. Papæ* (ait ejus vetus vita) vox fuit; *non habere Alemanniam totam, talem Prælatum, qui observaret legem Excelsi*, imo de eo Papa creando fuisse cogitatum & actum eadem vita significat, plura in Bohemia sancta de eo diximus; quod sequitur ex *Beneficio* Canonico, qui rarus est liber, describo: An. 1316. *Electus est in Romanorum Regem Carolus; Legatus ab Electoribus Avenionem missus Ernestus, qui ante Papam habuit pulcram orationem, cum esset magnæ facundiæ, & litteraturæ, super hæc*
ver-

*verba ex libro Regum: Intereſpiciunt oculi Iſrael, ut judices, quis ſedeat ſuper ſolum: Papa ſenſit, quod non addidiſſet tuum, & ſequenti die expli-
cuit, quomodo per ſedem Apoſtolicam Imperium
fuerit translatum in Germanos &c. hæc ad ver-
bum Beneſſius. Vitam ejus peculiari libro pri-
dem vulgavimus, ut hoc loco repetere non ſit
opus. **

JOANNES DE NOVOFORO.

Joannes de Novoforo, primum Litomiſſlen-
ſis, deinde Olomucenſis Antiſtes Caroli
IV. Imperatoris & Bohemiæ Regis *Cancellarius*
doctrina ætate ſua eminuit; extat ejus *Cancella-
ria* (hic libro titulus) in plurimis Bibliothecis,
juſtus liber de negotiis quodammodo, orbis uni-
verſi, quod ad Carolum Cæſarem omnia refe-
rentur. Scripſit etiam Joannes vitam *S. Wen-
ceſlai* prorſus ſingularem, quæ habetur in Bib-
liotheca Pragenſi S. J. ad S. Clementem. Item
*Formulas & varios proceſſus Juris. Tractatum
de Advocatis, Judicibus, Syndico, & Actore &c.*
Linguas callebat quam plurimas Joannes, ut ejus
Epistolæ oſtendunt: *Latinam, Bohemicam, Ger-
manicam, Gallicam, Italicam.* Amavit *Ordi-
nem Eremitarum S. Auguſtini* ſummopere, cu-
jus commoda, ut eadem Epistolæ indicant, ſtu-
dioſiſſime procurabat. **

JOAN-

* Vide de Arneſſo plura parte I. Eruditorum Boh. & Morav.

** Joannes de Novoforo, aliter ferreus dictus, ob martia-
lem virtutem, Pragæ honeſtis Parentibus natus, ab-
ſolutis cum honore ſtudiis Theologiæ, & Jurispru-
dentia,

JOANNES DE MUTA.

Jis omnibus suppar, utpote Caroli IV. ætate *Joannes de Muta seu Meita* (urbecula apud nos proverbio notissima) Pragensis Vniversitatis Doctor maximi nominis. Nomen ei ab Academica Juventute Sophistæ inditum fuit; sub hoc *Joanne, Hussius & Jacobellus* an. 1393. Philosophiam publice defenderunt. Ejus est *Commentarius in Psalterium* liber publica luce dignus in Bibliotheca Clementina S. J. N. 35. Item *Commentarius secundi Nocturni Psalterii* ibidem N. 35. *

F

JOAN-

dentia, Ordinem Præmonstratensem ingressus, ac subinde Canonicus Metropolitane Pragensis Ecclesiæ, & Præpositus Wissehradensis, meritisque provehantibus, Episcopus Litomislensis, & paulo post Olomucensis renunciatus, postremo etiam Cardinalitia dignitate sublimatus fuit. Taboritis subactis Chrudimio Litomislensium tendentibus, de consilio suorum fugam arripuit, & in vicinam Moraviam se recepit. Vir non tantum Toga, sed etiam Sago clarus, armatus, & cataphractus aliquoties Taboritas cecidit, quem ob damnationem Hussi (ad quam sua autoritate in Concilio Constantiensi plurimum contulit) vatiniiano odio persequabantur, fractusque demum laboribus pro Ecclesia exantlatis, Strigonii in Vngaria diem extremum clausit An. 1430. die IX. Octobris.

* Fallitur *Balbinus* dum asserit *Jacobellum Misnensem* sub Magisterio *Joannis de Muta* Philosophiam publice defendisse. Contrarium enim docet *Codex Decanorum* Vniversitatis Carolinæ Pragensis, qui ad an. 1394. ita habet: *Sub Magistro Joanne de Mutha, Jacobus de Miza, id est: de Strzibro* (non vero *Jacobellus Misnensis*) *Joannes de Husseneck, Wenceslaus de Praga, & Joannes de Lutomericz* determinaverunt,

JOANNES DE GENSTEIN.

Joannes de Genstein Archiepiscopus Pragensis, cujus vitam scripsi Decade I. Lib. IV. Miscell. Nobilitate, litteris, prudentia, rebus gestis, sanctitate spectatissimus Præsul; edidit *Statuta Archiepiscopalia*, ad disciplinam Ecclesiasticam spectantia, quæ referuntur in Codice MS. Bibliothecæ Clementinæ S. J. N. 107. item eruditissimum Tractatum *de laude Nominis Jesu* vide MS. Clementinum 357. item doctissimum & piissimum libellum *de bono mortis*, qui invenitur in Bibliotheca Cœnobii Ossecensis. Item *de Nominibus Divinis*, qui reperitur Lipsiæ. *

STA-

* *Joannis a Genstein Acta* in Curia Romana, ex Vaticano Codice Sæculi XIV. excerpta, & in 38. Articulos divisa (in quibus lamentabiliter describit persecutiones Ecclesiæ Pragensis, & Ministrorum ejus a Wenceslao IV. Rege excitate, una cum Martyrio S. Joannis Nepomuceni) servantur inter MMSS. Codices B. S. W. & annexa sunt Dissertationi, cui titulus: *Dissertatio Historico-Chronologico-Critica de Joanne de Pomuk, qui fuit Vicarius in Spiritualibus Joannis a Genczenstein, seu Genstein, tertii Archiepiscopi Pragensis, nec non Canonici Ecclesiæ Wissebradensis, & Archidiaconi Zatecensis, per consequens etiam Canonici Ecclesiæ Metropolitanæ Pragensis: jussu Wenceslai, Romanorum & Bohemiæ Regis, in flumen Moldavam præcipitatus, & submersus. Ostenditur, illum probabilius esse unum, eundemque cum S. Joanne Nepomuceno Martyre, & ad ea, quæ videntur repugnare, responderetur. Demum adnectuntur acta Joannis Archiepiscopi Pragensis tertii in Curia Romana, cum notis Historico-Chronologicis.* H.L. C.S.

STANISLAVS PAWLOWSKY.

Stanislaus Pawlowsky, Episcopus Olomucensis, Vir natalibus illustris, honorem illum multis nominibus, sed virtute maxime & litteris inter Prælatos Ecclesiæ Olomucensis, & quoscunque alios competitores commeruit, de quo præclara multa *Paprocus* in Episcopis Olomucensibus, & *Crugerius* in Ephemeridibus vulgarunt; meum non est hoc loco gesta Magnorum Virorum consignare litteris, sed ea tantum, quæ ipsimet ad posteritatem transmiserunt, stylo simplici recitare; *Pawlowsky* igitur antequam Episcopales infulas indueret (quæ eidem an. 1579. delatæ sunt; & coronatio ipsa anno sequenti 1. Januarii peracta) vulgavit elegantem librum *Itinerarium* seu peregrinationem per præcipuas Europæ & Asiæ terras pietatis, Religionis, atque etiam gloriæ causa susceptas a D. Leone de Rozmital & Blatna Joannæ Reginæ Bohemiæ germano Fratre circa an. 1465. Hunc librum præcipue adjutus bohemico commentario latine *Pawlowsky* reddidit, & *Zdenko* ni *Leoni* supremo Moraviæ Capitaneo, cujus hodieque Illustrissima Stirps in Moravia superest, dedicavit an. 1580. Edidisse alia quoque Stanislaum Episcopum audiui & legi, quæ tamen mihi videre non contigit. *

F 2

CON-

- * Pluribus de *Itinerario* Leonis a Rozmital differuissim, si illud toties expetitur, mihi videre & legere obligasset. Sed nescio an ignorantia, aut malitia Bibliothecarii effectum fuerit, quod omnes conatus mei in auras abierint. Parco hic nomini illius, nec eidem litem intentare volo; cum sciam certissimum esse illud *Carolidis* laureati Poetæ Bohemi.

Ebrius est omnis stultus, sed stultior illo

Sobrius, adgreditur stultum qui libris istum.

CONRADVS

EPISCOPVS OLOMVCENSIS.

Conradus, Episcopus Olomucensis, seu Cuns-
so ex Illustrissima familia Procerum de
Zwole, quæ hodieque in Moravia perennat, li-
cet negligentia alicujus in munere suo accusetur,
non tamen omnino Ecclesiam suam neglexit, cum
ederet *Constitutiones Ecclesiæ Olomucensis*, fuit
enim Juris Pontificii peritissimus, & Doctor, &
sacri Palatii Apostolici causarum Auditor. Obiit
tertio anno sui Episcopatus an. 1433. porro ipsa
Statuta leguntur inter MS. codices Crumloviens-
is Ecclesiæ N. 5.

JOANNES DLOVHOVESKY.

Joannes Ignatius Dloubowesky in Equestri
apud nos familia Kotaucziorum natus,
quem in sacris Vicarium sibi, & Suffraganeum
legit Celsissimus Princeps Joannes de Waldstein,
Archiepiscopus Pragensis. Edidit hætenus *A-*
grum Benedictionis, seu B. Virginem Boleslavi-
ensem, cui Boleslavia in Minoribus constitutus,
antequam Præposituram Metropolitanæ Ecclesiæ
Pragensis votis Canonicorum conspirantibus ele-
ctus adiisset, servivit humillime. Plura ab eo
parari hac luce digna accepi. *

SI-

* Quæ & præstitit. Ediditque præter Agrum Benedi-
ctionis, *Coronam bohemicam*, seu devotas orationes ad
SS. Patronos Regni Bohemiæ, Pragæ 1673. Nec non
Historiam B. Virginis Glazoviensis, Pragæ 1690.
Et de Beata Teinitzenst 1678.

SIMON BROSIVS.

Simon Brosius Tinchorzoviensis, Præpositus Metropolitanæ Ecclesiæ Pragensis, Vir doctissimus & Religionis Catholicæ, per Bohemiam Columna, sub *Carolo Lambergio*, *Joanne Lobelio*, *Ernesto ab Harrach* Archiepiscopis vixit, omnibus Catholicis gratus, cuius merita, & in Religione tuenda cum Arsenio fortitudinem alio loco memorabimus. Edidit miracula B. Virginis, quæ apud Minores Conventuales Pragæ ad S. Jacobum summa Religione colitur, in iisque recensendis authentice versatus est, cuilibet miraculo juratos testes, & fere omni exceptione majores, ut *Zdenkonem* de *Lobkowitz* regni Cancellarium &c. eorumque subscriptiones adducens; quo opusculo mirifice Pragensium in hanc Divam pietatem inflammavit. Nostro tempore vixit, fuitque aliquot Archiepiscoporum Suffraganeus.

M. JOANNES PAPAUSSEK,

PRÆPOSITVS LITOMERICENSIS.

M Joannes Papaussek, Carolinæ Vniversitatis Professor (veteres Papauskonem appellabant) fuit prius Pragæ *Parochus in Tein*, postea etiam *Litomericensis Præpositus*; exilium pro Religione fortissime tulit, ideoque ab *Ænea Sylvio* laudatur. Edidit *Sermones de tempore*, quos inveni in Bibliotheca Trebonensi, vidi indicem ejus lit. T. Item Tractatum *contra usum Calicis laicorum* lit. Y. Ejusdem est *Declaratio super Compactata* &c. ibidem lit. D. 2. & inter Crumloviensis Ecclesiæ MMSS.

Quodlibetum Pragenſe liber doctiſſimus. Anno 1448. ſumma cum veneratione Legatum a latere Sedis Apoſtolicæ ſuſcepit; quod ei maximum hæreticorum conſcivit odium, ſic ut concionibus popularibus proſcinderetur; unam earum recitat MS. Codex Cuttnenſis.

SIMON FAGELLVS.

Simon *Fagellus Villaticus* Bohemus Domini Henrici de Roſis quondam Præceptor, poſtea *Præpoſitus Omnium SS.* in Arce Pragenſi; ſcripſit *Odarum* variarum librum; præcipui ſunt: *Hymni in SS. Bohemiæ Patronos* tam primi, quam ſecundi generis, ut de *B. Nepomuceno*, de *S. Benigna*, aliisque Tutelaribus Divis. Vidi ejus opera quædam uno volumine comprehenſa an. 1538. *Conciones de Cæna Domini*; *Hymnorum librum unum*, *Epigrammatum libros tres*; *Tumulorum unum*; *Diſtichorum itidem unum*; vixit ad initia Sæculi prioris.

JOANNES HASENBERGIVS.

Joannem *Haſenbergium*, cognomento Horatium, obſcuro apud nos loco pone Caſtrum *Haſenberg* natum, virtus cum ſumma eruditione conjuncta tantum extulit, ut ejus fidei Sereniſſimus Bohemiæ Rex & Cæſar *Ferdinandus I.* curam inſtituendorum utriusque ſexus liberorum ſuorum demandare non dubitarit; fuit poſtea Præpoſitus Litomericenſis, ac ſine dubio Archiepiſcopus Pragenſis, niſi ei dignitatem præpropera mors invidiſſet; certum tamen eſt, cum de reſtituendo Archiepiſcopatu Bohe-

Bohemiæ in comitiis ageretur, hunc unum ab omnibus Ordinibus Bohemiæ præpositum, Re-
 gique amplissimis verbis commendatum. Scrip-
 sit complura, quæ mihi videre non contigit,
 excepta una eaque differtissima Epistola in *Martinum Lutherum*, una cum carminibus, & ma-
 xime anno, quo idem *Martinus* cum *Catharina*
 de *Born* sacrilegas, & ut Tulliane dicam: *in-*
nuptas nuptias celebravit; erudita est Epistola,
 simul honoris Divini zelo ardens, edita Pragæ
 1528 ex qua una satis apparet, quantus vir *Ha-*
senbergius ille fuerit.*

JOANNES SIXTVS,

PRÆPOSITVS LITOMERICENSIS.

Joannes Sixtus a *Lerchenfels*, Præpositus
 Litomericensis, Protonotarius Apostoli-
 cus, Wissehradensis, Boleslaviensis, & Budissi-
 nensis Canonicus, ut erat Vir doctissimus plu-
 rima prosa & metro panxit; neque his conten-
 tus, musicis etiam modulis ipsemet illigavit a se
 scripta carmina; interque censentur: *Trium-*
phus & *Victoria Joannis Comitis Tillii Ligæ*
Catholicæ Ducis, quam publicavit an. 1626. Li-
 tomericii typis suis. Quanto me adhuc puerum
 octennem amore sit prosecutus, testamentum
 ejus, quod alibi recitatur) declarat; sed nihil
 ex ea hæreditate ad me pervenisse, vel a me
 visum esse contestor; adjiciam Lessum exequia-

F 4

lem

* *Joannes Hasenbergius*, aliter *Horak* scripsit multas Epi-
 stolas ad *Nauseam* Episcopum Viennensem, quæ una
 cum aliis litteris ad Viros eruditos Patrios, & ab
 iis vicissim ad alios exaratis, curante Clarissimo
Pelzlio lucem publicam proxime videbunt.

lem magno illi Archidioceſeos Præſato a Lito-
mericenſibus ſcriptum, & typis editum, cui ego
id temporis puerulus, nihil niſi pueriles lacry-
mas impendi, & afflevi.

Edidit etiam dictam abs ſe *orationem fune-
brem Chriſtophori Lobkowiczii*, ſupremi Regni
Præſecti, qui obiit an. 1609. 24. Maji, quæ
Cæſari imprimis *Rudolpho*, qui inter Auditores
eſſe voluit, & Ordinibus omnibus Procerum,
& univerſæ Coronæ Nobilitatis mire placuit. *

LESSVS EXEQVIALES

AD TVMBAM

Reverendiſſimi & Illuſtris Domini Domini

Joannis Sixti a Lerchenfels, Pro-
tonot. Apoſt. S. C. M. nec non Illuſtriſſ.
Reverendiſſ. Principis, Cardinalis ab Har-
rach, &c. Conſiliarii, Eccleſ. Metropol.
Pragenſis Wiſſegrad. Boheſ. & Budiſſinen-
ſis Canonici. Montis S. Stephani in Nova
Civitate Litomerienſi ad Albim Præpoſiti
quondam Ampliſſimi.

Cui mors immatura quidem etiam poſt an-
nos, ſed matura immortalitati virtus ad æterni-
tatem 3. Novembris anno M. DC. XXIX. ſtra-
vit viam

Mœſtis Muſis Litomerienſibus, mœſto
& compatiendi animo

F V S I.

I.

- * Ejus præterea eſt *Oratio de dilectione habita in Cama
Domini an. 1605. Nec non Luſcinia Cæleſtis, ſive
Sanctorum gloriæ paraphraſis elegiaca, in Exequiis Ni-
colai Lobkowiczii Praga 1599. Item deſcriptio Ele-
giaca Viridarii Cæſarei in formam ſtellæ conſtructi.*

I.

*Ab! quo Sixte fugis, nostri pars summa Lycei!
Heu te sublato nostra Camæna ruet!*

*Quis tibi Parca furor nostri quod Præsulis ævi
Stamina decurtas? quæ tua sævities?*

*Heu dolor! abubi sum? quid ago? quis plangor, &
angor?*

*Quos fundit querulos, nostra Minerva sonos?
Ætbera quod repetas, tristi & nos orbe relinquo;*

Hinc mens assiduo fracta dolore gemit.

Cogimur hinc tristi consumere tempora luctu,

Hinc gemitus mæstos angulus omnis habet.

Verum quid superest? quorsum suspiria? quorsum?

Ni Superi votis bis meliora dabunt?

Vuanimus nosmet capiant hæc gaudia vitæ

Optamus, restat cum mora parva solo.

II.

Exoritur passim luctus, dolor undique & angor;

Sentit mærorem pontus, & omne solum.

Occidit antiqua Præsul virtute fideque,

Dives consiliis, & pietate gravis.

Occidit heu multis qui erat utilis! occidit eheu!

Spes qui Doctorum, & qui Regionis bonos!

Occidit heu patriæ Curator, & Arbiter æquus!

Fortuna dives, qui fuit atque animo.

Omnia quis referat? nil non laudabile habebat;

Quem miremur, erat; quemque imitemur, erat.

Non erat immitis; sed spes & amicus egeno

Iro, suppetias non sine laude tulit.

Salve Vir præstans, mollem, & sine pondere terram,

Emerito tibi dent, fata benigna! VALE.

Symbolum Defuncti

SVSTINE, ABSTINE.

JOSEPHVS MACARIVS.

Josephus Macarius, Canonicus Pragensis, Theologiæ Doctor in Seminario Romæ Germanico studiorum curriculum summa ingenii, & doctrinæ commendatione absoluit, Principibus in Bohemia Viris carissimus, & fidei Catholicæ promovendæ studio flagrans; edidit Orationes quasdam a se in Metropolitana Ecclesia S. Viti habitas, easque dedicavit *Jaroslao Martinicchio*, postea *Burggravio Pragensi*.

K O T W A.

Supra ætate, eloquentia, & rerum gestarum gloria major etiam, ut reor, *Macario* fuit: *M. Joannes Ctibor Kotwa* primum Brunensis & Olomucensis, deinde etiam Pragensis Canonicus *Smeczna* an. 1615. Decanus, tandem post mortem *Joannis Sixti* a *Lerchenfels*, Præpositus Litomericensis; hunc Fridlandiæ Dux *Albertus Waldsteinus* deamabat, & ob morum & vitæ probitatem, atque eloquentiam admirabatur; cumque Episcopatum in urbe sua *Giczinensi* fundare cum Cathedrali Ecclesia cogitasset, *Kotwæ* Infulas Episcopales promiserat, ut in historia Collegii *Giczinensis* narravi; post *Joannem Czernowsky* Archidiaconum Reginohradensem, non memini audivisse me disertius in rostris sacris bohémica lingua perorantem robustissimo quodam charactere dicendi. Multa vulgavit *Kotwa*, laudatur maxime *Mumrey* seu *Larva*, qui liber pupugit hæreticos, & de eo in Apologia II. queruntur. Scriptus est stylo bohémico novo, novatis scilicet compositione ver-

verborum vocibus, qua ratione bohemicam linguam locupletari posse primus ostendit.

HENRICVS SCRIBONIVS.

Henricus Scribonius Plsnensis domo, Juris utriusque Doctor, Vir in omnibus Scientiis versatissimus; cujus Encomium *Crugerius* noster concinnavit, primus ætate sua in Clero Bohemiæ, sive auctoritatem & gratiam apud Proceres collectam, sive eruditionem profundam, & interiores litteras, sive gesta spectamus; edidit non pauca. Vidi typis editam ejus *Orationem* perelegantem, qua *Ferdinandum I.* Cæsarem an. 1565. laudavit. Præcipuam gratiæ apud Proceres, & Regem *Ferdinandum* causam hanc fuisse conjicio, quod privatim *Passavii*, & *Crumlovii* nobilissimos Adolescentes Bohemos schola solis illis aperta docuerit, quales erant *Lobkowiczii*, *Berca*, *Plavenii*, & maxime *Wilhelmus a Rosis*. Annæ vero Reginæ *Ferdinandi I.* conjugii a confessionibus annis 12. unde collecta gratia certatim inter Canonicos Pragenses adlectus in eo honore 50. annis permansit. Præpositus & Administrator creatus, etiam Archiepiscopus designatus a *Ferdinando I.* nisi Tiaræ multis precibus rejecisset. Obiit 1586. 14. Januarii Societatis nostræ eximius amator.

PAVLVS ZIDEK.

Paulus cognomento *Zidek* in quinque celeberrimis Universitatibus (quod tum summæ laudis erat) post probatam publice doctrinam, datumque aliquot continuis diebus specimen,

men, Doctorum insignibus ornatus, *Cracoviæ, Vienna, Paduæ* (ubi Conciliatorem Magistrum habuit) *Bononiæ, & Pragæ*; quantus fuerit, honores ei oblatis præbent argumentum, nominatus erat a *Papa Olomucensis Episcopus* (ut ipse scribit) quod consilium, qua ratione interversum fuerit, mihi non constat; rursus ei ab *Eugenio Papa Litomisslensis Episcopatus* fuit promissus, *Georgio Rege* probante. Tandem *Decanatus Collegialis Ecclesiæ Omnium Sanctorum*; at ubi Rex ad infectandos Romanæ Sedi fidos Proceres se se convertit, omnibus honoribus speratis excidit Paulus in eamque (ut ipse in *Lib. Chronicorum* initio narrat) contemptionem adductus est, ut nihil illo foret egentius: describit ipse suam paupertatem, famem, sitim, contemptum ab *Husacis* (ita *Hussitas* appellat eodem Libro) irrisum semper, ter etiam graviter verberatum, & de vita periclitantem, neque tamen a Rege *Georgio* discessit, quinque annis ad *mensam Regiam* se stetisse (vir tantus tantaque ætate, qui jam triginta annos in Collegio Canonorum expleverat, toties designatus Episcopus, neque umquam a Rege invitatum, nec sibi umquam panis frustulum porrectum; octies tantum hoc quinquennio cum Aulicis pransum, & quinquies a Rege prandium sibi missum commemorat, ac queritur, neque nisi semel in die edere solitum ob paupertatem. Scripsit bohemicè laudatissimum opus, *Instructio nem regnandi* (*Zprawowna*) ad Regem *Georgium* libris tribus, quibus omnes errores a Rege admissos adducit, mirabili prorsus in tam irritabilem Principem, & audacissima fiducia veritatis; quam audax illud! *Pastucha lepe opatvǝj sive Stado, neźli twa Welebnořt sive Kralowřtwj*;

id est : *Pastor gregi suo melius providet , quam tu 6 Rex regno tuo.* Probat mala omnia Bohemix ex hæresi ortum habere ; suadet *Regi Georgio* ante omnia , ut Pontificem sibi placare conetur , & regnum universum obedientix ejus submittat ; de *Statua Georgii* , quæ super *Ecclesiam Teinensem* inter *Calices* stabat cum *ense* (quod is *sub utraque* Religionem armis tueretur) author est *Regi* , ut potius *Beatissimæ Virginis* (cujus titulum *Basilica* illa gerit) Statuam poni curret , (quod nostro primum Sæculo factum videmus) illud etiam inculcat , ut *Archiepiscopatum Bohemix* restituat , & *Vniversitati Pragensi* pristinam celebritatem reddere , qua potest ope , conetur ; *Ecclesiasticas ditiones* pro iis , quibus debentur , recuperet ; corrigat novos *Nobilium habitus* , quos describit ; non sinat infantibus *Eucharistiam* porrigi , multa enim absurda in ea sumptione contingere , quæ lepide commemorat ; ad Aulam eruditissimum quemque accersat ; demum mentione injecta prælii illius decretorii quo *Taboritæ & Orphani* ad *Brodam* internecone deleti sunt , suadet ut in illo loco illius prælii , campoque *Templum* aliquod condant , in quo Divina peragantur mysteria , idque facile *Caurzimenses , Brodenses , & Colinenses* facturos , si Regis nutus accedat. Prophetica quædam , in iis libris , qui an. 1471. scripti sunt , leguntur , ut cum *Regi Georgio* in morte ob eleemosynam gratiam a Deo promittit , quod factum esse in *Epitome nostra* probavimus clarissime ; item *Regi* mortem instantem sæpius prædicit , quod *post tres menses* ab oblato libro accidit. In fine *libri tertii* affirmat disserte cum *ob interdictum Pape* triennio *Pragæ* *Missam* *Divinæ Majestati* offerre nequiverit , se an. 1471. die *Nativitatis*
Cbr-

Christi Pragæ sub una specie Eucharistiam sum-
 turum scilicet ob *Regis mortem*, qua 22. Mar-
 tii eodem anno sublatus est. Præter *Carol. IV.*
 vitam; Instructionem *Regis Georgii* libris tri-
 bus; item *Librum Cronicorum*, quæ legimus;
 edidit etiam grande *Historiarum volumen* eosque
Libros magnos appellat, ac sæpe citat; sed hunc
 Viri doctissimi laborem numquam in ulla Biblio-
 theca potui reperire, neque inveni, qui vidis-
 se se diceret. In *Libro Cronicorum Compen-
 dium Theologiæ* recitat tanta proprietate Bohe-
 micorum verborum, ut post *S. Cyrilli Libros
 slavice scriptos*, nullum de hoc argumento lin-
 gua patria tam genuine loquentem inveniam.
 Astrorum aspectibus plusculum tribuisse visus est
 Author, ait enim: *se ex astris conjicere*, *Fri-
 dericum Austriacum Dominum fore maximarum
 Provinciarum*; sed ista vaticinatio primum in
Friderici filio Maximiliano I. finem accepit.
 Ut ut sit maximus ille Vir fuit, *Rokiczanæ hæ-
 retici flagellum*, in quo Catholica fides trium-
 phabat; is enim quiquennio ad latus *Regis hæ-
 retici* stetit, numquam fractus animo, & diserte
 profitens (quod intrepide, & feliciter præstitit)
 omnes hæreticorum quæstiones, & nodos dissol-
 vere, & Catholicæ, ac Romanæ fidei authorita-
 tem tueri. *

CASPARVS ARSENIUS.

asparus Arsenius de Radbuza Pragensis
 Ecclesiæ Metropolitanæ Decanus, cum
 Romæ in Collegio Germanico Theologica stu-
 dia absolvisset, eademque in Theses ut vocant,
 con-

* Vide de eo p. 512. Cod. Decanorum.

conjecta cum maxima gloria propugnasset, reversus in patriam cum *Simone Brosio*, aliisque doctissimis Pragensis Ecclesiæ Prælatiſ Catholicam Religionem labentem sustinuit, & scriptis etiam libellis defendit. Edidit historiam D. V. Boleslaviensis Pragæ 1629. eamque tribus illis, quos e fenestra Senaculi ejecerant hæretici, dedicavit, eo libro cultum D. Virginis magis, quam historiam Boleslaviensem tractavit, sed miracula prima Boleslaviæ tractata facem mihi præluxerant excitantque pennam, ut Divæ Boleslaviensis integram historiam evulgarem, quod an. 1673. Pragæ edito libro præstiti, qui omnium versatur in manibus. Edidit etiam Orationem in solenni reconciliatione Almæ Metropolitanæ Ecclesiæ Pragensis & in consecratione summi Altaris S. Viti habitam 28. Febr. 1621.

AVGVSTINVS KASENBORT.

Augustinus Kasenbort, quem vulgo *Authores Augustinum Moravum* appellant, Olomucii in Moravia natus ibidemque Canonicus primum Archidiaconus & Præpositus extitit, in Jure utroque Doctor, Orator, Poeta, & Historicus Nobilis, *Wladislao* Bohemiæ & Vngariæ Regi a Secretis, scripsit magna diligentia librum, quo vitas Episcoporum Olomucensium complexus est, & *Stanislao Turzoni*, sub quo Antistite Olomucensi vivebat, dicavit. Fuit acerrimus *Piccardorum* hostis, & decreta, quæ *Wladislaus* in illam sectam virulentissimam tulit, *Augustino* tribuuntur; neque hoc contentus, scriptis eruditissimis ipsemet eorum pestilentes refutavit errores. Obiit anno 1513. 11. Maji Vir
fide

fide in Deum ac Reges pietate ac litteris præstantissimus. Vitas Præfulum inter Scriptores Bohemiæ a *Frebero* editos, invenies. Chronologia tamen emendanda. *

MATHÆVS

ABBAS AVLÆ REGIÆ ORD. CISTERCIENSIS.

Mathæus Abbas Aulæregiensis Vir miræ devotionis in titulis ipsis librorum suorum appellatur, qui amore piæ solitudinis delato Abbatibus honori valedixit; edidit *Malogranatum* in tres libros divisum, ait in illis de virtutibus, dignissimus est typo liber, editusque fuit, sed primis illis ab inventa Typographia annis; optabile foret, si recuderetur in honorem *Cænobii Aulæregiensis*, cum vix ulla exemplaria amplius superesse videantur. Porro qua ætate vixerit *Matthæus*, nondum deprehendere licuit.

JOANNES CÆLESTINVS.

Joannes Wenceslaus Cælestinus Archidiaconus Reginohradecensis in illo hæreticorum regno Patrum memoria par primis fidei Catholicæ Defensoribus eloquentia bohémica præstans, multa edidit, quæ controversias inter nos & hæreticos finire possent, laudatur præcipue hæreticum *Quare*, & Catholicum *Quia* iustus liber, quem ex latino *Henrici Lancelloti* ex
S. Au-

* *Augustinus Kafenbrod* idem qui *Augustinus Moravus* aut *Olomucensis*. Scripsit de illo *Joannes Gottlobius Boecknius* dissertationem, & de patera ejus aurea *Dresdæ* an. 1758. 8vo.

S. Augustini Eremitarum Ordine bohemicè edit, & an. 1625. Reginohradecensibus typis publicavit.

HILARIVS,

DOCTOR DE LITOMIERZICZ.

Hilarius de Litomierzicz Doctor, & Decanus Ecclesiæ Metropolitanæ Prægensis, Vir magnus, & qui Religionem sub *Georgio* Rege labantem sustinuit, plurima doctissima opera publici juris fecit, quorum nonnulla *Cochlaus* in *Hussiticis*, & *Canisius* in antiquis lectionibus referunt, ejus laudes vide apud *Crugerium* nostrum. Oratio nervosissima & invectiva in *Hussitas* habetur in Bibliotheca *Trebonensi* Z. secundo, & in *Crumloviensi* N. 8. Habetur *Hilarii* Epistola ad Rectorem Academiae Lipsiensis inter Libros Theolog. N. 841. Lipsiæ. *

M. ADALBERTVS RANKONIS.

Adalbertus Rankonis, vel *Raconis* fuit Doctor in Theologia *studii Parisiensis*; reversus in patriam doctrinæ merito *Canon-*
G *ni-*

* *Hilarii* Disputatio cum *Joanne Rokyczana* coram *Georgia* Rege Bohemiæ anno 1465. per continuos quinque dies habita prodiit Pragæ an. 1775. notis illustrata; una cum ejus epistola ad *Joannem Rokyczanam*, & doctissima Præfatione Clariss. Patris *Adaukti Voigt*. Opus dedicatum est Amplissimo Eruditorum Mæcenati, Reverendissimo ac Excellentissimo D. D. *Emanueli Ernesto e Sacri R. Imp. Comitibus de Waldstein*, Litomericensium Antistiti Vigilantissimo, in Monumentis Litterariis Patriis conquirendis altero nostræ ætatis *Hodiegovino*.

nicatum Pragensem adeptus, Prælatus Scholasticus evasit. Ejus sunt opera laudatissima, & quod sciam, numquam edita, in vetustis Bibliothecis Bohemix: Apologia liber. Ejus Epistola de frequenti laicorum communione, & quod laicis sub una specie tantum Eucharistia sit porrigenda ad Martinum Plebanum. Notæ super Joannem; excerpta ex S. Bonaventura &c. opera Rankonis.

ADAMVS DE VINORZE.

Adamus de Winorze suæ genti viam ad lucem aperuit; in Academia nostra Pragensi scientiis omnibus, quæ a nostris docentur, excultus, eoque merito doctrinæ primum Archidiaconus Bechinensis, & Parochus Crumloviensis, deinde etiam Canonicus Pragensis evasit. Edidit multa tum prosa, tum ligata oratione, laudatur maxime liber spiritualis, qui antidota tempore pestis usurpanda continet; notabile est maxime, quod tempora *Ernesti* primi Archiepiscopi Pragensis, ejusque curam spirituales, quam populo sub *Carolo IV.* præscripsit, describat atque ad imitationem sæculum nostrum adhortetur. Item edidit S. *Augustini* librum 22. de Civitate Dei, 1589. dedicatum *Christophoro* seniori de *Lobkowicz.* Item *Alberti Magni* paradisum animæ an. 1589. Dum esset Præfectus Adolescentiæ *Wilbelmi* de *Waldstein*, edidit Didacum *Stellam* de contemptu mundi*

WEN-

* *Adami de Winorze* sunt Meditationes per P. *Balth. Hostovinum* S. J. editæ Pragæ 1573. Epistola contra Donatistas per P. *Wenceslaum Sturmiun* S. J. Pragæ 1584. & Enchiridion per *Joannem Makowsky* Pragæ 1559.

WENCESLAUS LARISCH.

Wenceslaus Larisch a Naczslavicz ex E-
questri Silesiæ Nobilitate Archidiaconus
Bechinenfis, & Decanus Crumloviensis, edidit
Orationem de *Dignitate Episcopali* habitam in so-
lenni inauguratione *Caroli* Archiepiscopi Pra-
gensis. Ab eodem Authore paulo prius habita
est oratio & typis edita in Exequiis Archiepisco-
pi Sbignæi an. 1606. XIV. Kalendas Maji. Edi-
dit etiam orationem, quam scripsit in Palinodiam
Wenceslai Altroasserii Olnensis Silesii a Religio-
ne Catholica transfugæ Presbyteri an. 1612. de-
dicatam Illustrissimo *Jaroslao a Martinicz* Smecz-
næ Domino &c.

JONNES PEIT.

Joannes Peit Archidiaconus Bilinensis Bohe-
mus, qui præclaram operam navavit in
Catholica Religione adversus hæreses tuenda li-
bris præclaris, & utilissimis editis, vixitque an-
te turbas & tumultus Bohemicos, quos hæretici
Proceres excitarunt 1618. Inter eos est liber
de communione *sub utraque* Pragæ 1614. pub-
licatus. *

GEORGIUS NETOLICZKY.

Georgius Netoliczky Canonicus & Concio-
nator Metropolitanæ Ecclesiæ Pragensis;
G 2 edi-

* Nec non Tractatum de Benedictionibus variarum re-
rum, ab Ecclesia Romana usurpari solitis. Et opus-
culum controversiticum de Peregrinationibus piis:
Obrana Pautnikum intitulum, uterque Liber excu-
sus prodiit Pragæ 1616.

edidit Conciones de miseriis vitæ humanæ Pragæ an. 1568. & dedicavit D. Zdenkoni de Sternberg.

JOANNES DE MIZA.

Joannes de Miza Pragensis Canonicus, Rectorque Parochialis Ecclesiæ S. Galli Majoris Civitatis Pragensis, nec non ejusdem Civitatis Decanus, præclarissimum librum divulgavit: *De bono ordine moriendi*, cujus hoc est initium: Venerabili Viro Domino, & amico mihi in Christo charissimo Hebmoldo S. J. Theologiæ Baccalaureo, ac Collegii Illustrissimi Principis, Regis ac D. D. Wenceslai Romanorum ac Bohemiæ Regis, Almæ Universitatis Pragensis Collegiato, *Joannes de Miza*. Notandum, ne quis erret hunc *Joannem de Miza* non esse illum hæresiarcham *Jacobum*, vel *Jacobellum* dictum, qui primus communionem *sub utraque* contra receptum Ecclesiæ morem a tot sæculis privata autoritate induxit, sed Prælatum fide Catholicam, & aliis Prælatorum virtutibus insignem; invenitur hic Codex MS. in Bibliotheca Ossecensi.

THOMAS BAWOROWSKY.

Thomas Baworowsky Archidiaconus Plsnensis edidit bohemicæ speculum beatæ vitæ, & obtulit Henrico Seniori de Sfwamberg.

Idem *Baworowsky* edidit Conciones de *Penitentia* præclaras an. 1552. in *Poczatek* typis excusas. *

BAR-

* Et Postillam bohemicam super Evangelia totius anni, quæ a gnaris rerum multum dilaudatur. Prodiit Olomucii 1557. in fol.

BARTHOLOMÆVS FLAXIVS.

Bartholomæus Flaxius Archidiaconus Plsnensis vertit in Bohemicum idioma tractatum *Georgii Sehererii* Societatis Jesu de *Anticristo* ex latino, & D. *Georgio* juniore de *Lobkowicz* Appellationum Præsidi an. 1589. dedicavit.*

WENCESLAVS CZERWENKA.

Wenceslaus Czerwenka Turnoviensis, hodie Prælatus Urbis Regiæ Plsnensis, Vir memoria præstans cum maxima diligentia conjuncta multa ad typum scitu dignissima parat, quæ avide æque a doctis expectantur. Primus ejus liber in lucem prædiit Catechismus Canisii explicatus bohémico idiomate; scripsit etiam latine *Gloriam gentis Waldsteinianæ*; applausit Reverendissimo, & Illustrissimo Episcopo Regi-nohradecensi *Joanni de Talmberg*, cum primum thronum Episcopalem conscenderet; vulgavit etiam *Gloriam Convictus* Pragensis ad S. Bartholomæum. Et hæc quasi sunt præludia futurorum; & præambula eruditionis. & litterarum. Vidi apud eundem humanissimum & doctissimum Prælatum historiam insignem vitæ Magni Principis, quem, ne quid præripiam gaudii lectoribus, non nominabo. **

G 3

SE-

* Confutavit *Flaxius* Epistolam Theologorum Tubingensium, ad Hieremiam Patriarcham Constantinopolitanum, egitque de fide & Religione ipsius Patriarchæ, aliarumque Ecclesiarum orientis, impugnavit Confessionem Augustanam præloque hæc omnia subjecit Litomislæ an. 1585. & Magistratui Urbis Plsnæ inscripsit.

** *Balbini* tenax silentium suppressit Annales, & Acta picta-

SECTIO IV.

Theologi, Canonistæ, sacri Oratores, & Ecclesiastæ, quique sacra Argumenta ad pietatem & cultum Divinum, deque conscientiae Legibus ex gente nostra scripserunt.

GESLINVS DE WODNIAN.

*G*eslinus de Wodnian Canonicus Zderazensis, sub Regula S. Augustini Almae Vniuersitatis Pragensis quondam studens (hunc enim titulum ejus opera præferunt) evulgavit doctissimam ut vocant *Postillam*, seu *super Evangelia totius anni Commentarium* seu *Conciones: Primus Codex Postille Zderazensis* in tres partes dividitur: Prima *Adventualis* pro incipientibus. Secunda *Quadragesimalis* pro proficientibus. Tertia *Festivalis* pro statu perfectorum. Dedicat *Postillam* hanc ipse Author, *Sbinkoni S. Ecclesiæ Pragensis Archiepiscopo, & Vniuersitatis Cancellario, tum Venerabilibus Facultatis Theologiæ, cæterisque SS. Theologiæ Magistris*, ait vero Author, se
quæ

pietatis Serenissimæ Domus Habsburgico - Austriacæ, in quibus ortus & progressus ejus gentis, Imperialis dignitas, Reges & Duces ac series Genealogica proponuntur. Pragæ 1695. fol. Ejus pariter est Libellus idiomate bohémico conscriptus, & Fulcrum Religionis Christianæ intitulus. Prodiit Pragæ 1673.

quæ scribit, ad populum ore proprio declamasse. Invenitur *Postillæ Zderazensis* Pars hyemalis. Tertia pars *Postillæ Zderazensis*; utinam hæ *Postillæ* typi adminiculo in lucem aliquando prodirent! scio quid scribam, etiam hac ætate nostra curiosa punctum ferrent.

F. STEPHANVS.

Srater Stephanus (nullum in MS. cognomen additur). fuit primum *Vicarius in Spiritualibus Arnesti I.* Archiepiscopi Pragensis; postea factus est *Raudniczii Canonicus Regularis S. Augustini*, scripsit *Quæstiones seu Casus Conscientiæ*, estque hic liber in Bibliotheca Clementina S. J. Pragæ N. 334. Item in Crumloviensi N. 16.

HENRICVS.

Henricus (cognomen nullum inveni) fuit *Theologiæ in Carolina Vniuersitate Professor*, edidit, vel potius scripsit egregium tractatum de Institutione Sacramenti Eucharistiæ.

HENRICVS EGRE CZ.

Henricus Egrecz de *Litomericz* Magistrum in Jure habuit Bononiæ *Joannem de Zanis* Civem Bononiensem, & Professore, in ea Vniuersitate clarissimum (vide, quæ in *Crumloviensis Bibliothecæ* recensione diximus N. 7. & 14.) sed & ipse studiis inclaruit; extat hujus *Henrici Egrecz Commentarius in tractatum Jo-*

annis Andreae super Arbore Consanguinitatis, alique plures tractatus (ut in Bibliotheca Crumlovienſi innuebam N. 14.) Bononiæ Juris prudentiæ operam dedit, ſed æger, & ex febre laborans an. 1466. Commentarios illos edidit; an. 1488. paulo ante mortem jam decrepitus & invalidus ætate; cum longe ante videlicet an. 1488. *Mielnicenſis Eccleſiæ Præpoſitus* fuiſſet. Plures ejus tractatus in Bibliotheca MS. Crumlovienſi leguntur, ut: *Solutio Gloſſarum contrariarum in Jure Canonico. Differentiæ inter leges & Canones. Notæ ſuper libros Decretorum. Explicatio Quæſtionum Juridicarum. Sermo inſignis ad Clerum de Confessione &c.* Ex quibus animadverto Virum hunc ſua ætate in Eccleſia Pragenſi magnum fuiſſe Prælatum. Dicebatur vero *Henricus de Swolenka Egrecz de Litomericz*, ubi natus erat; tradit etiam in quodam opere, ſe in ſtudiis Jurisprudentiæ creviſſe, & ætatis ſux an. 10. nondum completo, apud Repetitorem fuiſſe, & quendam Commentarium Juridicum compoſuiſſe.

FRATER MARTINVS FRIDLINVS.

*F*rater Martinus Fridlinus de Kladrub, quiſnam fuerit, ſcire non poſſum: fratris prænomen & cognomen de Kladrub ſuſpicionem facit fuiſſe ex *Cænobio Cladrubienſi Ordinis S. Benedicti*; ejus eſt Liber in Trebonenſi Bibliotheca cum titulo: *Adaptationes Sermonum.*

M. JOANNES DE PRZIBRAM.

M Joannis de Przibram librum *Argumentorum Gallus Zalansky* in Concionibus suis citat, sed eum mihi videre nondum contigit; uti neque alterum, de *Conditionibus justī belli* apud *Cochlæum*; fuit *Przibram* Vir perdoctus, qui nationis suæ studio in transversum actus, primum Hussi partibus favit, at ubi quo processisset error, & quantum hæc via in præceps pateret, ante se vidit, retractatis erroribus omnibus, *Ecclesiam matrem* ultro agnovit, ejusque & S. Sedis auctoritatem ante mortem omnibus apertissime commendavit. Obiit an. 1447. 24. Decembris, cujus tractatio de *Professione fidei Catholicæ* legitur apud *Cochlæum*. Fuit Administrator Consistorii *sub utraque* cum *M. Procopio de Plsna* an. 1439. *

M. CVNSSO.

M Cunnssō sub Joanne de Genstein Archiepiscopo Pragensi vixit, ejusque in Spi-

* Vir fuit *Przibramius*, judice *Cochlæo* Lib. 10. p. 358. magno præditus spiritu, vehementi ingenio, eximia eruditione, atque ingenti animi libertate, zeloque veritatis præditus. Quamvis *Zacharias Theobaldus* eum *Rokyczana* nimis addictum fuisse perperam asserat.

Opera ab eodem edita sunt sequentia.

De conditionibus justī belli Tractatus adversus Taboritas.

De articulis Wicleffi.

De professione Fidei Catholicæ.

De Transsubstantiatione panis & vini in Eucharistia.

De Communionem parvulorum.

Explicatio Orationis Dominicæ.

De septem peccatis mortalibus.

Argumenta LX. pro & contra disputative comportata.

Spiritualibus Vicarius fuit, *Decretorum Doctor*, & Vir solidissimæ Doctrinæ, plura de eo in *Notis ad Libros Erectionum* diximus; scripsit inter alia plura librum de *Devolutionibus contra M. Albertum vel Adalbertum Rankonis scholasticum Ecclesiæ Pragensis & Doctorem Universitatis Parisiensis*; qui liber invenitur in Bibliotheca Borovanensium Canonorum Regularium S. Augustini lit. B. cognomen nusquam potui reperire. Credebat antiquitas, si cujus ipsa vel nomen sciret, omnes æque ætates scituras.

M. WENCESLAUS MELITENSIS.

Wenceslaus in Ordine Equestri Meliten-
sium clarus imprimis, etiam ipse cog-
nomine caret; ejus doctissimus, & Cœlestis Sa-
pientiæ fœtura insignis liber de *VII. donis Spi-
ritus S.* tum alius de *VII. peccatis*, quæ mortalia
appellamus; in Bibliotheca Crumloviensi N. 9.

M. MATHIAS PARISIENSIS.

Matbias Parisiensis alias a Panow appel-
latus ab hæreticis in partes duas trahi-
tur; citat ejus Librum de *Anticristo*, qui To-
mo 2. Operum *Hussi* male collocatur, *Zacharias Theobaldus* homo Lutheranus, & *Beatus*
cum contra Papam an. 1380. affirmat scripsisse;
an revera hæreticus fuerit, dicere non possum;
fateor me ex certis indiciis credere, male & im-
probe hæresim ei affingi; ita hæreticorum sunt
mores, præsertim cum iidem hæretici alios quo-
que Mathiæ adjiciant, ut Joannem Milicium,
quem

quem hæreticum non fuisse pridem probavimus. *

JOAN-

* Verum nomen *Mathiæ* fuit a *Lanow*, aut secundum *Lupacium* a *Janow*; nomen vero *Parisiensis* aut *Cracoviensis* adeptus est a Cracovia, & Parisiis, ubi literis operam dedit; Parisiis enim annis novem studuit, & ibi Doctor creatus est Theologiæ. Fuit Plebanus Pragæ, ubi communionem sub utraque prædicavit, & multis porrigebat, quam tamen doctrinam in Synodo Pragensi an. 1389. retractare debuit. An. 1410. ejus libri cremati fuere jussu Archiepiscopi una cum libris *Milicii*, *Hussi*, & *Wicleffi*. Mortuus est an. 1394.

Dum an. 1389. Universitas Parisiensis librum quendam de periculis Ecclesiæ ederet, *Mathias* noster præfationem scripsit. Hic Tractatus typis editus est Basileæ an. 1555. in *Antilogia* Papæ, per Woffgangum Wilsenburg Theologum.

MS. vero Codex Bibliothecæ nostræ Sæculi XV. in explanatione disputationis de Communionem utriusque speciei, inter Magistrum & doctum Theologum Monachum, ad instar Dialogi digestæ: Authore *Wenceslao Piseceno*, aliter *Piseczky*, sequentia de *Mathia Parisiensi* annotata habet: *Magister Mathias Parisiensis natione Bohemus, Vir doctissimus, & Theologus sui temporis summus vixit temporibus Caroli IV. & multos eruditissimos conscripsit Libros, in quibus de communione utriusque speciei pluribus egit, suisque scriptis non solum in Patria, sed etiam in Imperio Magni Theologi nomen adeptus est; vidi ego plura ejus volumina idiomate latino, & bohémico conscripta, summaque cum voluptate legi, conservo defacta plurima & quoad vixero, conservabo; & hoc mirabile, quod ex arcanis scripturis, & Prophetarum abstrusioribus oraculis reformationem Ecclesiæ suo tempore secuturam prædicat.* Hucusque Codex MS. Quibus adductis, an Catholicis, an vero Vtraquistis accensendus sit? in medio relinquo. Panderem secretum, & quinam Vtraquistæ secundum *Compactata* annumerandi sint Catholicis, qui vero hæreticis? clare demonstrarem,

&

JOANNES BOR.

Joannes Bor Doctor Canonum & Decretorum scripsit ingens Volumen, sed nulli sane scienti probandum, contra Pseudo-Prædicatores, in quo agit contra Ordines Mendicantes, & quod non debeant prædicare, & Sacramenta administrare; quod docere post tot Pontificum contrarias decretationes erroneum est, si non hæreticum. Vixit paulo ante an. 1400.

JOANNES MILICIUS,

ET

CONRADVS AB AVSTRIA.

Joannes Milicius Cremfiriensis Moravus, & Conradus de Steken, seu ab Austria celebres scriptis Libris in vetere Bohemia habebantur; at quia in Ordines Mendicantes, quod illa ætate nimis frequens fuit, ut ex Annalibus Ec-

& acu rem tangerem, ni criticum hocce nostrum Sæculum formidarem; quod sæpe etiam questus est Balbinus.

Extant in Bibliotheca Capituli Metropolitanæ Ecclesiæ Pragensis *Math. Parisiensis* Opera in MS. nempe: *De frequenti communione. Hypocrisi. Vnitate Ecclesiæ. Antichristo, & Præceptis Domini. De abominatione in Ecclesiâ Dei. Regula Veteris & Novi Testamenti.*

Fertur fuisse idem cum *Marbia Cracoviensi*, sub cujus nomine sequentia servantur M. scripta in mox dicta Bibliotheca.

Sermo Synodalis.

Rationale Divinorum Operum.

Dialogus de sumptione Corporis Christi.

Tractatus de Confessione & Choretis.

Ecclesiasticis patet, acerbissime invehebantur, suspecti fuere omnes eorum Libri. Excusavi utrumque in Epitome historica, & ostendi falso habitos pro hæreticis. *Quadragesimale Milicii* est in Bibliotheca Clementina N. 206. & 216. item *Sermones* ejus quam plurimi. *Prothemata* de B. V. & *Postilla*. Obiit *Conradus* an. 1369. 8. Decem. *Milicius* an. 1374. ut annotat MS. Codex Distributionum Ecclesiæ Pragensis. Librum *Milicii* de *Cruce & tribulationibus Ecclesiæ Dei*, æque hæretici, atque Catholici commendant. In *Milicio* multi lapsi sunt, nuperque adeo Vir in historia nostra egregie versatus, qui eum Illustrissima Familia natum scripsere, quem vilibus natalibus ortum Discipulus & vitæ Scriptor affirmat. *Conradi* ab *Austria Postilla* in Bibliotheca Clementina S. J. N. 488. & iterum 490. invenitur; in Bibliotheca Ossecensi legitur hujus libri titulus in hunc modum: *Postilla studentium sanctæ Pragensis Universitatis super Evangelia Dominicalia*. *

AN-

* De fati*s* *Milicii* egerunt plurimi. Ejus vita ex antiquo MS. Codice excerpta, ac fusius, & sincerius descripta, extat in tertio Tomo MMSS. *Boleluczkianorum* Bibliothecæ Decanalis Wissehraden*sis*. Plura de MS. *Boleluczkianis* referemus, usque dum de Scriptore eorundem egerimus.

** *Conradus* ab *Austria* Professione Canonicus Regularis, celebris in Arce & Vrbe Majore Pragensi Ecclesiastes. Vir eruditus & disertus; acerrimusque vitiorum insectator: Synchronus *Joannis Milicii*. Eum in suas partes trahit *Hussius*, scribitque Conradum divinitus fuisse excitatum, ut moneret, & ad pœnitentiam hortaretur populos. Extant ejus *Homiliæ super Evangelia Dominicalia*: quarum & in Bibliotheca *Gesneriana* fit mentio.

ANDREAS DE BRODA.

Andreas de Broda Magister Vniuersitatis Pragensis fuit, ejus quasdam lucubrationes referunt *Cochlæus*, & *Canisius*; Epistolarum aliquas *Andree* habet Bibliotheca S. Clementis S. J. N. 521, & 525. Trebonensis Lit. U, & Y. uti *Planctum super Civitatem Pragensem*. Epistola ad *Zbinkonem Hazenburgium* Archiepiscopum Pragensem omnium Epistolarum Principatum tenet, in qua ardentissimis verbis eum admonet, ut velut Pastor vigilans gregem suum custodiat, ne aper ferus, Hussitas hoc nomine appellat, vineam Christi depascatur. Ejus diversa opera præcipue contra Communionem Laicorum sub utraque, uno volumine comprehensa, in eadem Trebonensi Bibliotheca reperies ut Lit. P 2. item contra *Wicleffistas* ibidem E 3. & contra *Hussium*. Obiit *Andreas* an. 1427. 16. Octobris. *

PRO-

- * *Andree* de Broda Encomia deprædicat *Georgius Weis* in Gloria Vniuersitatis Pragensis. & Clarissimus *Pelzelius* in Vitis Eruditorum Bohemiæ & Moraviæ Tom. II. Fuit *Andreas Hussii* acerrimus impugnator, & eundem primus rupta amicitia ad Archiepiscopum *Zbigneum* detulit. Extat etiamnum plena ardoris Apostolici *Andree* Epistola, qua permotus Archiepiscopus complures Libros bullis aureis & tegumentis pretiosis ornatos Vulcano tradidit; quo facto populus *Hussi* concionibus seditiosis concitatus, variis criminationibus, & contumeliosis cantionibus famam optimi Prælati proscidit; unde vulgata illa cantioncula prodiit:

Zbinko Biskup Abeceda,

Spalil Kuibhy nic newieda.

Hoc

PROCOPIVS DE PLSNA.

Procopius de *Plsna* profundæ eruditionis & Vir *Plsnæ* natus, ut nomen & phrasis usitata veteribus ostendit: *Explicatio Decalogi* ab eo composita habetur inter MS. Codices Bibliothecæ Clementinæ N. 512. Fuit Præpositus Collegii Angelici, & legavit Librariam suam Collegio Nationis in Vniuersitate Pragensi; idem *Procopius* fuit ante Parochus ad S. Henricum; item scripsit *hortum falsæ opinionis, & fructum ejus*, qui codex reperitur inter MS. libros Cœnobii Trebonensis Canonorum Regularium S. Augustini Lit. L 2. Ad extremum Administrator inferioris Consilii an. 1439. Vtilissimus ejus Codex est in Bibliotheca Clementina, *Expositio vocabulorum Biblicæ* N. 489. *

SI-

Hoc est: Zbinko Episcopus Abecedarius, combussit libros, quos non intellexit. Præter *Epistolas*: quarum fragmenta exhibet *Cochlaus*, scripsit sermonem Synodalem, item Tractatum de Communionem sub una specie, cui Jacobellus respondit, ut videre est in Codice MS. Bibliothecæ nostræ AA. 30.

* *Procopius* de *Plzna* Rector Vniuersitatis Pragensis, scripsit *Collectionem Sermonum* diuisam in partes duas; seruantur defacto in Bibliotheca Capituli Pragensis. Fuit Administrator Archiepiscopatus; Decanus vero Artium an. 1414. In Magistrum promotus ante an. 1408. existente tum Vicecancellario Mag. Marco de Grez, & Joanne de Hussenez. Mittitur an. 1437. ab Imperatore & Regni Ordinibus cum munere Legati, adjuncto sibi *Przibramio*; & aliis, quos *Wesleslawinus* ad diem 14. Julii citat Basilicam ad Concilium. Mortuis vero *Sigismundo* & *Alberto* Imperatoribus, cum regnum Bohemiæ a *Mainbardo*, & *Ptaczhone* Gubernatoribus administraretur, prævalentibus *Vtraquistis*, ac Synodo an. 1441. Præge cele-

SIMON DE TISSNOW.

Simon de *Tissnow* eadem ætate claruit, & hæreticos acriter oppugnavit, quendam Librum ejus continet Bibliotheca Trebonensis Lit. Z 2. & alium de unitate Ecclesiæ, H 3.

CHRISTANNVS DE PRACHATICZ.

Christannus, seu *Chriftonannus*, vel *Cbristinus*, boh. *Krzifstan Medicus*, vel *Medices* natione Bohemus Prachaticii urbe Bohemiæ quondam celeberrima natus est; percurfis in Vniversitate Pragenfi Humanioribus & Philoſophicis disciplinis omnibus, Magistri titulo, pro eo ac merebatur an. 1389. ornatus, totum se Mathematicis instituendum tradidit, quo in studio brevi tantum promovit, ut tradendæ ejus cœlestis disciplinæ munus consensu omnium Vniversitatis Carolinæ delatum acceperit; summa illi cura stellarum non fortuitas conjunctiones observare, & eventis facere conjecturas^{a)}; non est hujus loci scientiam hanc damnare, multoque minus defendere, sed *Christannus* aliquot felicibus prædictionibus eam nominis claritatem adeptus est, ut jam per excellentiam non alio nomine, quam Pragensis Astronomi sua ætate designaretur; consulebatur velut oraculum, &
ex

celebrata, ultimo articulo sancitum est: ut omnes Sacerdotes Pragenſes & Monachi sint sub obedientia Mag. *Przibram*, & *Procopii Plſuensis*, ex quo patet: haud levem fuisse apud ipsos Vtraquistas *Procopii* estimationem. Ultimo tandem opponens se impiis conatibus *Rokiczana*, eodem instigante post diuturnos carceres exilio mulctatus est.

a) *Weleslaw*, in Calend. Histor. 6. Julii.

ex vicinis remotisque Provinciis, ex ejus domo responsa petebantur, maxime postquam sacris Catholico ritu initiatus S. Michaelis in Antiqua Vrbe Pragenſi Parochialem Eccleſiam regendam ſuſcepit; inſuper Collegialis Eccleſiæ ad Omnes Sanctos in Arce Pragenſi Canonicus, & Vniverſitatis Carolinæ Rector creatus, quaſi autoritate parta ab aris responsa certiora prodirent. Refert *Cromerus* Annalium Polonicorum Lib. 20. *Chriſtannum* Astrologum miſiſſe Praga hominem certum ad Regem *Wladislaum Jagellonicum*, qui nuntiaret, ut mortem ſibi imminentem caveret; id factum an. 1433. Annotat *Weleslawinus* ex *Mniechovio* altero Poloniæ, eoque vetuſto Scriptore: Regem poſtea anno ſequenti 31. Aprilis eſſe defunctum; veniſſe ipſummet *Chriſtannum* ad Regem indicat *Mniechovius* in Comitatu Bohemicorum Legatorum. Porro *Chriſtannum* hæreticum non fuiſſe *Sigismundi* Cæſaris Principis Catholicæ Religionis proferendæ ſtudioſiſſimi judicium de *Chriſtanno* declarat, a quo velut omnium Bohemicorum Sacerdotum, qui populo ſub utraque Euchariſtiam porrigebant, modeſtiſſimus, & parti, ſub una, ut vocabant faventiſſimus æquiſſimusque Conſiſtorii Eccleſiaſtici ſub utraque in Archiepiſcopatu Pragenſi Adminiſtrator creatus eſt an. 1437. quo in munere anno ſequenti 1438. 23. Maji vita exceſſit. Legantur acta illorum temporum, MS. Codices, aliaque monumenta, ex quibus intelligere facile licebit, Chriſtannum paci, & concordiæ ſtabiliendæ maxime ſtudiſſe ſemper, & quid quid ad eam concordiam valeret, ſedulo procuraffe; hujus rei documentum dedit, ut alia taceantur, an. 1432. cum Legatos Concilii Baſileenſis in Bohemiam miſſos, omni ope &

consilio juit, quodque hæretici modis omnibus vitabant, ut ad Concilium Legati mitterentur, in Regni Comitibus impetravit, eo usque studio obsequendi progressus, ut cum Rector Vniversitatis Carolinæ esset, affixo præ foribus publico scripto declararet, se, si cunctentur alii, missurum Vniversitatis nomine ad Concilium Magistros, qui rationem fidei suæ redderent; & quid quid ad concordiam & summam rei confici potest, Patribus nunciarent, quod postea cessit feliciter. Cumque iterum anno sequenti Patres Basileæ ^{b)} Legatos in Bohemiam misissent, perfecit *Christannus*, ut veneratione maxima Pragmam reciperentur; pompam ornavit ipsemet Rector cum Vniversitate & Studiosis omnibus, & oratione disertâ salutavit Legatos, & munus ^{c)} (quod quale fuerit *Theobaldus* explicat) obtulit; sed longe ante in ipsis scilicet Hussiticæ impietatis initius Christannum turbulentis hominibus maxime adversatum esse *Bilejovius* docet; narrat is, Joanni apostatæ Monacho omnia Pragmæ turbanti aperte restitisse. Item an. 1421. ^{d)} *Corandam* Sacerdotem nequissimum equo vectum comitante furioso beguinorum grege in Ecclesiam S. Michaelis impetum fecisse, sedilia omnia confregisse, & rogo facto cremasse, utremque attulisse, quo *Christannum* injectum merfurus erat, nisi mature fuga periculum prævertisset; hæc *Bilejovius*. Diffiteri tamen non possum scenæ aliquantum servivisse *Christannum*, & dissimulato tantisper Catholicæ Religionis studio,

^{b)} *Weleslaw*. ibidem 13. Aprilis.

^{c)} *Lupacius* in Calend. ad 23. Maji. *Ramefs* in vita Cæsaris Sigisimundi.

^{d)} *Theobaldus* in Hussam Parte 1. cap. 79. *Cochlaus* in Huss. Lib. cit. *Bilejovius* Lib. 1. de Mut. Rel. in Boh.

dio, quod non laudo, meliori se tempori reservasse; jam vero quod sub utraque Eucharistiam populo præberet *Christannus*; id ex Concilii Basileensis autoritate faciebat, ut ex Cochleæ, aliisque eorum temporum Scriptoribus^{c)} Catholicis juxta ac Calixtinis, ut appellabantur, cognoscimus. Missa a Concilio compactata sic dicta an. 1431. publicata 1433. nec nisi diu post *Christanni* mortem revocata; quosdam *Christanni* MS. Tractatus potissimum adversus Piccardos habet Bibliotheca Trebonensis T 2. *

WILHELMVS DE PISKA.

Wilhelmus Pisecensis Carolinæ Vniversitatis Theologus edidit pereruditas expositiones omnium Epistolarum, quæ per totum annum in concionibus Parochorum leguntur. Codex grandis est, & reperitur in Bibliotheca Cœnobii Trebonensis Lit. R. Alius ab hoc fuit *Wenceslaus Pisecensis* Hussita. **

H 2

BV-

e) *Lupacius* in Calen. ad 19. Julii & ad 30. Novemb. *Cochleus* Lib. 8. hist. Hussit.

* Obiit *Christannus* Vir non solum in Mathematicis disciplinis, sed etiam in scientia Medica suo tempore clarissimus die 23. Maji an. 1438.

** *Wenceslaus Pisecenus*, aliter *Pisecky*, aut *Medek*, Vir ut in latinis, ita in græcis litteris eruditissimus. Famosi illius *Sigismundi Gelenii* tum domi, tum in Italia Moderator. Scripsit aliquot *Epistolas*, quæ ingenium ejus ad omnes scientias & artes factum sufficienter produnt; servantur inter MS. Codices Bibliothecæ nostræ, omnigena eruditione, & solida doctrina refertissimæ; & quod ab Authore antiquo dierum nunquam expectares, ipsam moderni clarificati sæculi orexiim (si ederentur) forte explerent. Vi-

rum

BVCZKO DE PRAGA SEV BOHVSLAVS.

Buczko de *Praga* profundæ doctrinæ Vir, in Vniversitate Pragenſi Magiſter, ſcripſit ſermones ſuper Evangelia totius anni. Vi-
de

rum tamen ævi prioris, & juratum Patriæ noſtræ Civem produnt, dum aculeato calamo, & amarulento prorſus ſcripto in *Æneam Sylvium*, aut potius ejus hiftoriam Bohemicam invehitur. Audiamus itaque Virum apertis præcordiis, & zelo quodam patrio calentibus differentem: *Æneas Sylvius* inquit: cum nec leges hiftoriæ a græcis Scriptoribus traditas noſſet, & gladiatorio prorſus animo erga Bohemos eſſet, non magis vera de Bohemia ſcripſit, quam *Creſſas* ille de Regione Indorum, aut *Jambulus* de mari magno. Nimirum doctus ſcribere hiftoriam, non a *Thucydide* præſtantiffimo omnium hiftoriographo, ſed ab illo creperio *Calpurnio*, quo in conſcribenda hiftoria nihil inſuſius, nihil delirius. Hic itaque dum acquirere ſtudet gloriam, auramque captat popularem, ea Boemis attribuit, quæ neque *Epiceureis* affingere potuiſſet, utque alii eodem errore ducantur, commentarios in ſui, ut reor, pœnam reliquit, exoluturus illam niſi de litteris in Patria noſtra actum fuerit. Hæc *Piſecenus*, alio nomine *Medek*, ſeu *Mellitus*. Affinis apiculæ illi, de qua Poeta ita canit:

Stringit amazonias hyblea Virago ſariffas.

An vero merito hæc arma aculeata in *Sylvium* ſtringantur, judicium penes homines Hiftoriæ patriæ gnaros eſto: a quibus vulnus hiftoriæ noſtræ inſlictum facile curabitur, ſi modoſto ſcribendi genere, *Sylvii* Hiftoria commentariis ex fonte Scriptorum contemporaneorum deſumptis illustrata fuerit; non in pœnam Authoris, ſed in gratiam eruendæ veritatis. Vertit etiam *Piſecenus* quædam ex *Luciano*, & ejus Diſputatio inter Magiſtrum, & doctum Theologum Monachum de Communione utriusque ſpeciei extat in MS. Bibliothecæ noſtræ. Mortuus eſt in Italia, non absque ſuſpicionem veneni eidem propinati.

de Indicem Bibliothecæ Trebonensis Lit. Z. Eiusdem, ut reor, Juridicus simul & Theologicus Liber reperitur in Bibliotheca MS. Lipsiensis Academiæ, cui titulus : Lectura Magistri *Bobuslai* Pragensis de Vfuris.

NICOLAUS DE HORZEPNIK.

Nicolaus de *Horzepnik*, Vir Catholicus, & fidei defensor, Hussiticis temporibus scripsit Tractatum pro Communionem unius speciei. Habetur in Bibliotheca MS. Trebonensi Lit. D 2.

MAG. HERMANNVS.

Hermanni Magistri & Doctoris Pragensis, & postea Vniuersitatis Rectoris Lectura super totam Apocalypsim an. 1402. Est grande Volumen, sed quis ille Hermannus? nihil additur.

MAG. BRICCIVS.

Magister Briccius Bohemus, sed cognomen ubique in Codicibus abest; edidit Postillam super Evangelia insignem, quæ est in Bibliotheca Olfecensi.

BLASIVS NOZICZKA.

Blasius Noziczka de *Wotina* Vir solide Catholicus, ex Cive Antiquæ Urbis Pragensis a Ferdinando I. lectus Appellationis Regiæ

giæ Assessor, postea excæcatus senio valedixit laboriosis honoribus, & libellos sane eruditos dictitabat cæcus, inter quos edidit Tractatum contra Piccardos an. 1566. mire laudatur ab Archiepiscopo Pragenſi *Antonio*, ut Epistola ad eum data Antonii ostendit, quæ illius operi præfixa est.

JOANNES MAKOWSKY.

Joannes Makowsky vertit Enchiridion S. Augustini, & typis expressum an. 1559. dedicavit Wenceslao *Albino* de *Helffenburg* Cancellario Domus Rosenbergiæ; fuit hic *Wenceslaus* Pater Domini Episcopi Olomucensis.

GEMINI FRATRES HENRICI.

Frater Henricus, dicerem eundem esse, quem antea nominavi, nisi chronologia repugnaret, scripsit adversus *Rokyczanam* hæreticum, ejusque errores refutavit. Liber invenitur in Bibliotheca Trebonensi Lit. Z 2. Rursus alius ab hoc est *Frater Henricus* Ordinis Prædicatorum, Prædicator Budvicensis, qui an. 1419. Librum scripsit de argumentis fidei præclarissimum opus, quod *Albico* Archiepiscopo & Medico falso adscribitur. Vide Bibliothecam Clementinam N. 507.

MATHIAS KLATTOVIENSIS.

Idem prorsus factum est *Matthiæ Presbytero* de *Klattovia*; scripsit Passionale æstivale, seu vitas Sanctorum Martyrum, quorum me-

memoria colitur ætate, & extat in Bibliotheca Crumloviensi N. 13. neque dubium mihi est: scripsisse etiam *Hyemale Passionale*, quod non vidi, ac fortasse jam periit inter manus hominum, qui MS. Codicum pretium ignorant. Ætatem hujus & superioris *Wenceslai* non possum dicere, cum omnibus, quæ conjecturam facere possent, destituar argumentis.

MAG. THOMAS.

Magister Tomassek sine dubio homo patrius, scripsit *Postillam* in *Symbolum Apostolorum*, quæ inter Crumloviensis Ecclesiæ MS. Codices reperitur; at quis & qua ætate vixerit? nunquam me memini legisse.

RODERICVS DVBRAVIVS.

Rodericus Dubravius, an *Joannis* Episcopi Pater fuerit, an cognatus aliquis tantum, non satis scio, sed *Wlastam* scripsit multum commendato a Majoribus nostris, & severo alias Censore *Bobuslao de Lobkowicz* carminum volumine, quo omnia Amazonum illarum Bohemicarum prælia, consilia, victorias, ac cædes complexus est; mihi Librum illum videre non contigit. Scripsit etiam & vulgavit vitam, & encomium *Bobuslai de Lobbowicz*, ut est apud *Thomam Mitem*, quæ Pragæ edita est an. 1570. sed longe ante, videlicet an. 1525. edidit doctissimas annotationes in Epistolam D. Pauli ad Galatas. Ad Octavium filium, quas legi;

ubi multis in locis doctissime Lutherum tum adhuc viventem & florentem repressit. *

MAG.

* *Rodericus Dubravius a Dubrava* Juris utriusque Doctor, floruit temporibus *Wladislai* Regis, cui etiam *Wlastam* suam, non carmine, ut suspicatur *Balbinus*, sed soluta oratione editam dedicavit. Multum laudatur ab *Antonio Solerio*, homine extero, & gente *Italo*, quod paucis admodum nostratibus hominibus contigit; ita enim habet *Epistola Solerii ad Rodericum* an. 1501. scripta: quod *Italæ Musæ* te lacteo facundia fonte sedulo nutriverint, nobis non modo *Epistolum tuum*, sed & *Opusculum illud* (*Wlastæ historiæ* intelligit) facillime demonstravit, quod mirabili verborum ornatu digestum, gravissimisque sententiis, & variis historiis refertum, *Wladislao Bohemiæ*, *Pannoniæque Regi* potentissimo sapientissimoque te dedicasse jam legimus, cum illud *Dominicus noster* nomine tuo ad *Garzonem* afferret: qui, quot, & quantis de laudibus efferat? testes sunt scholastici, testes sunt amici & alii. Quid multa? publice & privatim, domi, foris, in *Gymnasio literario*, extra *Gymnasium*, ubique temporum, *Rodericus Bohemus a Garzone Bononiensi* extollitur, celebraturque meritissimo præconio. *Wlastæ Historiam* edidit *Thomas Mitis*, & *Bobuslaus Lobkowiczius* sequenti carmine condecoravit:

Qualis ab Eximio cantata Murone Cumilla.

Qualis & a Calabro Penthesilea suo.

Qualis quæ struxit Babylona Semiramis altam.

Talis in hoc legitur strenua Wlasta Libro.

Wlasta potens armis, & multis clara triumphis,

Docta truces ferro perjugulare Viros.

Viribus invictis, animoque ad bella furenti

Fæminea gessit fortia facta manu.

Gratia si comptis debetur. digna Libellis,

Dubravio grates Lector amice refer.

Ejus est præterea *Opusculum* de componendis *Epistolis*, *Lipsiæ* excusum an. 1537. 8vo.

MAG. VICTORINVS WRBENSKY.

Mag. *Victorinus Wrbensky* Prædicans Teuto - Brodenſis edidit an. 1618. *Anatomem, Rozebranj*, S. Scripturæ Veteris & Novi Testamenti, a ſe ſummo, ut teſtatur, labore & diligentia confectam. Editus Liber eſt Reginahradecii, typis Martini Kleinvechter. Ait in Præfatione: ſe ante non multos annos edidiſſe *Chiragogiam ſacrorum Bibliorum*. Præſens opus *Anatomes*, opus laborioſum videtur, ac fortasſe lectu non indignum, ſed hæreſis Authoris merito ſuſpecta eſſe debet, qua corruptus hæc ſcripſit, unde maligne in hoc opere verſatus, quæ pro Eccleſia Catholica facere videbantur, flagitiſe ſilentio præteriit, ut ex *Jacobi* Epistoſa Canonica ſummatim relata manifeſte apparet conſideranti. Edidit etiam Adventum Chriſti in terras, figuris Veteris Testamenti plurimis illuſtratum Pragæ 1619.

PETRVS CATHOLICVS.

Petrus Parochus apud S. Adalbertum ad Litomericiũ in Zaſadi; ſcripſit Librum egregium bohemicum adverſus *Joannem Pileatorem*; ſeu *Joannem Auguſtum* Episcopum Sædæ Boleslaviensis de obligationibus Piccardorum erga ſuos Majores fratres, & dedicatus eſt liber *Carolo Dubansky de Duban*, Domino in Libieſſicz, & Raudnicz an. 1541. cum *Joannes* ille *Pileator* ſuum Piccardicum Librum evulgaret anno 1540.

JACOBVS SOPHIANVS.

Jacobus Sophianus Wodnianensis edidit Tractatum bohemicum, & Catholicum de Angelis an. 1514. bohemicè, eumque obtulit D. *Wilbelmo de Resis* supremo Burggravio, & D. *Wratislao de Pernstein* supremo Cancellario; fuit Scholarcha ad S. Nicolaum in Parva Parte, Pragensis Vtraquista fuit, Catholice nihilominus scripsit.

WENCESLAUS BROSIVS.

Wenceslaus Brosius Decanus Littomisslensis, *Simonis Brosii* Patruus, edidit quinque Conciones contra Piccardos, & Lutheranos *Jacobi Fechtii*, a se in bohemicum ex germanico versas, quas excudit Litomisslii an. 1551. & *Vdalrico Felici de Lobkowicz* dedicavit.

JOANNES SMOLIK.

Joannes Benedictus Smolik, Eques Bohemus, Locumtenentibus Regiis a Secretis, vulgavit utilissimos Libros ad confirmandos in Religione Catholica Orthodoxos, & hæresim profligandam; Dialogos Catholicos *Christophori Pflaumer* S. J. bohemicè a se conversos, & Præ an. 1654. editos, & *Bernardo a Martinicz* summo Regni Burggravio, quia Author vertendi fuit, oblatos.

MARTINVS MOLERVS.

Martinus Molerus unde domo, & quo instituto vixerit, tum cetera omnia, quæ de eo quæri possunt? ignoro. Catholicum tamen, & pium hominem fuisse, preces ex *S. Augustino* collectæ, & adhortationes ad poenitentiam satis ostendunt ab illo vulgatæ. *

BARTHOLOMÆVS FLAXIVS.

Fundamentum fidei Catholicæ Caspari Frank SS. Theologiæ Doctoris ex germanico vertit an. 1594. *Bartholomæus Flaxius* Archidiaconus Plsnensis, & dedicavit D. *Petro Wok Swibowsky* Domino in Przichowicz, Przesticz, Luzan, & Novis Cellis, Capitano Districtus Czaslaviensis, S. C. M. Consiliario, & Cameraario. Hunc librum edidit *Joannes Conradus* Plsnensis, Decanus Przesticensis, an. 1635. Pragæ in Magno Collegio.

JOANNES LOCYKA.

Joannes Locyka Tustensis non paucas edidit *Conciones* a suis multum laudatas an. 1618. de Christi doloribus, & an. 1613. de extremo Judicio, aliasque aliis temporibus.

JA-

* Alius fuit Jacobus Molterus Vir Senatorii Ordinis Civitatis Austensis supra Albim, qui idiomate bohémico vulgavit Libellum *Speculum mundi indurati* intitulatum, huncque *Adamo a Lohkowitz* dedicavit. Prodiit hic liber Pragæ an. 1589.

JACOBVS MELISSÆVS.

Jacobus Mellissæus edidit bohemicas Conciones, de diluvio universali; quis hominum ille fuerit? ignorare me fateor, sed editæ sunt an. 1598. *

JACOBVS SINAPIVS.

Jacobus Sinapius vel *Horziczky* ex vilissima fortuna, quippe puerum culinæ apud nostros in Collegio Crumloviensi per diu egerat, studiis applicatus, his utcunque perceptis apud Pharmacopæum nostri Ordinis hominem Chimia peritissimum servivit, tantumque in ea arte profecit, ut ipse quoque multa, & rara in ea arte reperiret; quod cum rescisset *Rudolphus* Imperator artium istiusmodi maximus amator, Pragæ ad se vocavit *Sinapium*, fuitque *Sinapius* multis annis, ut vocant, Cæsaris Laborator, crevitque opibus usque adeo, ut collectis pecuniis ipsi Cæsari centena & centena millia mutua dare posset, quo nomine Cæsar gratiose apud se *Sinapio* Mielnicensem ditionem oppignoravit; sed de *Sinapio*

* *Jacobus Mellissæus* Decanus & Pastor Metallicæ urbis Kutenbergæ. Ejus etiam meminit *Daniel Adamus a Weleslawina* in Nomenclatore suo quadrilingui, seque ab eodem notationes bohemicas rerum metallicarum accepisse, grato animo deprædicat. * De eo *Joannes Campanus* ita canit :

* OCTobris ter sena Vt erat LVX pVLsa, IaCobVs
Peste MeLlissæVs CVnCta trahente rVlt.

*Ille Mellissæus, cujus Kutenberga per annos
Mellitis fertur suaviter usa sonis,*

*Quem sacra pandentem vera, eloquioque tonantem,
Attonitis stupuit Pæbus, & Albis aquis.*

pio nos plura alibi. Porro antequam ad tantas opes pervenisset, Capitanei nomine bona Monialium S. Georgii administravit, quo tempore *Confessionem Catholicam* scripsit, sine dubio nostri alicujus Patris opera adjutus, & Zdenkoni Cancellario regni, aliisque Catholicis Proceribus an. 1609. dedicavit, in cujus Libri præfatione se Aulicum *Rudolphi II.* Cæsaris appellat. *

PETRVS LITOMERICENSIS.

Petrus *Litomericensis* aliud nihil ad nomen Author adjecit Vir Catholicus, edidit signa veræ Ecclesiæ, librum doctum, & eruditum, quo hæreticos signis illis carere demonstrat, quem *Vdalrico Felici de Lobkowicz* inscripsit, & Litomislæ an. 1593. impressit. Alium librum non minus utilem idem *Petrus Litomericensis* Plsnæ natus vulgavit de perfectione Evangelica libros IV. *Luæ Pinelli* S. J. & Monialibus in Bohemia, & Moravia dedicavit an. 1605. Pragæ. Fortasse idem erit, qui de quatuor Novissimis ejusdem Authoris, nam nomen Interpretis nusquam apparet, Pragæ impressit.

HENRICVS HOFFMANN.

Henricus *Hoffmann* Decanus Teutobroden-sis utilissimum vulgavit librum *Speculum pietatis Christianæ*, in quo omnes Cœrimonias Ecclesiæ Romanæ, quas hæretici superstitionis accusant, defendit, & explicat Pragæ an. 1642. **

GEOR-

* *Jacobi Horziczky a Tepenecz* Vita, una cum ejus Icone ad vivum cupro incisa habetur Par. II. Erudit. Boh. & Mor.

** *Henricum Hoffmann* Authorem, & Editorem sibi ven-

GEORGIUS HANVSS.

Georgius Hanuss Landskronensis edidit bohemice decem promissa Dei, de Adventu Messiae pro Concione explicata; Pragæ 1613.*

LAV-

vendicat opusculum de Veterum Bohemorum pietate, *Ocularia starebo Czecha* intitulatum; in quo pietas in Deum, splendorque (ex ædificatis tot sumptuosissimis Ecclesiis, & Monasteriis) cultus Divini veteris Bohemiae vivis coloribus adumbratur, & origines tam Ecclesiarum, quam Monasteriorum ordine alphabetico recensentur. Prodiit hic Liber Pragæ an. 1637.

* Georgius Hanuss a Kronenfeld ad Divum Henricum in Nova Praga Ecclesiastes probatissimus, scripsit plurima Epigrammata, eaque edidit Pragæ anno 1613. Eidem Joannes Campanus an. 1591. sua Epitaphia Juris publici facta dedicavit. Exercuit etiam munus Concionatoris Bohemici Micro - Pragæ & quidem an. 1612.

Alius tamen ab eo est Hanuss, qui vixit sub finem Sæculi XV. Professor Mathematicum in Universitate Pragensi, & Constructor illius admirabilis, & portentosi Horologii, cujus rudera defacto in Curia Vetere Pragensi spectantur. Eleganter hoc Horologium Blasius Giczinsky in sua Cantilena historica de Civitatibus Pragensibus describit, ex qua aliquot versus hic apponere placuit:

I.

*W te Wězi gest Orlog sprawny,
Panum k Poctiwosti slawny,
Přepodiwně zrychtowany,
Arcy prawě zmístrowany.*

II.

*Protož o něm dotknu kratce,
Pro Schwalenj Místra prace,
Genž se nĕg w dělany wložil,
Wěcne pochwały zaslauschil.*

III.

LAVRENTIVS RAVDNICENSIS.

L Laurentius Raudnicensis, quia Raudnicii natus, Jevitii in Moravia Parochus, edidit Librum bohemicum de armis spiritualibus contra Dæmōnes, & de miseriis humanæ vitæ anno 1577.

AN-

III.

*Ten Orlog ma stranky trogj,
Gedna z nich nad drubau stogj,
Prostvednj swrchnj wyražj,
Tento Klenot mnoho wažj.*

IV.

*Dolnj Stranka Kalendave
Prostvednj Sfwery ukaže,
Swrchnj Stranka slowe hitcy,
Wsse se prostvednjm řidicy.*

V.

*Tento Orlog w swem spůsobě
Celau rewolucy w sobě
Ma sewssym Nebeskym Hnutjm,
Wssech Planetuw přeběhnutjm.*

VI.

*Jan Taborsky gsa bo w sprawě,
Dlaučas to waže zdrawě,
Wifs bo schwalit gak newěděl,
Takto o něm propowěděl;*

VII.

*Ze gest wtipu nebeskebo
Z vlastnjho daru Boskebo
Vdělan Mistrowskym Kusem,
P ga to wyznati musejm.*

VIII.

ANDREAS DE RAVDNICZ.

Andreas de Raudnicz, Bohemus, Canonicus Regularis S. Augustini scripsit insignem Tractatum adversus Hussitas, qui in Bibliotheca Trebonensi Lit. C invenitur.

JOANNES PISTORIVS.

Joannes Pistorius, Bohemus, SS. Theologiae Doctor edidit fundamentalem librum adversus Sectarios, cui est titulus: de Sanctissimæ Eucharistiæ communione & devotione Ministrorum.

MATHIAS DE LIGNICZ.

Mathias de Ligniczio etsi Silesius ad nos tamen quodammodo spectare, tum educatione, & institutione, tum longissima Pragæ habitatione, Magisterio, & quod inter Professores Carolinos numerabatur. Ejus est insignis Postilla super Epistolas Dominicales.

STE-

VIII.

*Z'e se čemu podiwiti,
Gebo rozličnemu gitj,
Tak gebo Mistrrowske Sprawě,
Ledwa se muž wěrit prawě.*

IX.

*Newjm aby se mu rowny,
Mezy Křestiany podobny,
Moch we wšsem Swětě nagjti,
Degž Buh, ait muž staly byti.*

STEPHANVS PALE CZ.

Stephanus Palecz juratus *Hussi* Herefiarchæ ob Catholicæ Religionis zelum adversarius, de quo vide *Cocblæum*. Quædam hujus Viri doctissimi opera inter MMSS. Codices Pragensis Bibliothecæ reperies N. 282. & in Bibliotheca Lipsiensi Repof. Theolog. 4. serie 3. Liber de quatuor partibus inferni, contra quatuor articulos Pragensium, & alii plures, sed per errorem *Stephanus Plecz* appellatur; verum enim nomen Viri *Stephanus Palecz* fuit.*

MAG. MATHIAS DE WLADISLAWICZ.

Mathias de Wladislawicz quis fuit? nemo hodie viventium facile dicet; at quantum ingenio, doctrina & diligentia processerit, volumen ab eo relictum ostendit, quod inter MMSS. Crumloviensis Ecclesiæ reperitur; Titulus est Codicis: *Catholicon*, seu Vniversale; in eo opere explicat omnes sacræ Scripturæ voces ea diligentia, facilitate, & quod caput est

I
cla-

* *Stephanus Palecz* effecit, ut Wicleffi articuli an. 1403. damnarentur numero 45. Fuit Professor Theologiæ in Vniversitate Pragensi. An. 1417. 27. Junii peroravit in Concilio contra Simoniam, & pro reformatione Ecclesiæ liberrime, & quidem antequam Pontifex eligeretur; sustinuit enim: Concilium esse supra Pontificem & Cardinales. Scripsit librum dictum: *Antichristus*, quem se vidisse MS. affirmat *Lenfantius* apud *Wunderbort Helmstadii*. Edidit etiam tria alia Opuscula in Bohemos:

- 1) *De Auctoritate Ecclesiæ Romanæ.*
- 2) *De Clavibus Ecclesiæ.*
- 3) *De portis inferni, seu de quatuor articulis Bohemorum.* Scripsit hæc an. 1421 M. scripta illa servantur in Bibliotheca Mellicensi in Austria.

claritate, ut eos, qui postea repertoria Scripturæ aliosque ejusmodi diligentia suæ partus ediderunt, æquarit, tempore vero, antiquitate, & felicitate, ac inventione longe etiam superarit.

MAGISTER JAVECZ.

Magister Javecz in Academia Pragensi eximius Theologiæ Professor, scripsit multa hætenus inedita, ut : de tribus essentialibus votis Monachorum.

JOANNES TEVTONICVS.

Joannes Concionator Teutonicorum ad S. Gallum Pragæ 1379. an Bohemis accensendus sit? nescio, certe Bohemiam Concionibus, & scriptis libris mirifice illustravit. Vide Biblioth. Clementinam N. 209.

SECTIO V.

Juris Consulti quidam tum Medici, & Mathematici, & Philosophi, aliique in Academiæ spatiis versati Viri ex gente Bohemica numerantur.

BARTOLVS.

Bartolum Juris Consultum Principem, lucernam Juris appellatum, Bohemiæ imputare non possum, & si is a *Carolo IV.* Rege nostro, cui erat a Consiliis, Gentilitia Bohemiæ insignia, utpote de patria scriptis legibus optime meritis, purpureum Leonem coronatum aurato in campo cum bicipiti cauda salientem acceperit, & Bohemiæ Civis sit appellatus, ut jam pridem narravi, & laudat *Jovius*. *

MAG. GALLVS.

Gallus Mathematicus ejusque Scientiæ *Caroli IV.* Imperatoris temporibus in
I 2 Vni-

* Vitam *Bartoli* accuratissime descripsit *Thomas Diplovatarius*, quam Bibliothecæ suæ inseruit *Fabricius*; præterea *Paulus Jovius* l. Parte. *Lancellotus*, *Pancirolus*, *Vincentius Gravina*. Fatis concessit *Bartolus* secundum *Veleslavinam* an. 1355. quod *Sturmus* sequenti Chronostico expressit:

BartOLVs *VIVIs* *eXIt*; q*VID* restat *In Vrbe*?
VIVIt honor: *DoCtI* *sCrlpta* *perIta* *LegVnt*.

Vniversitate Carolina Professor, tantum in astrorum notitia excelluisse traditur, ut nemini sua ætate concederet; scripsisse eum quam plurima, Codices vetusti affirmant; ego nihil ab eo perfectum hætenus vidi.

MARTINVS BOHEMVS MATHEMAT.

Mon parvam Patriæ suæ laudis accessionem attulit superioribus Sæculis, ac nominatim ab an. 1497. *Martinus* gente Bohemus Mathematicis scientiis excellentissimus, *Joannis* Regiomontani summi in Mathematicis artibus Viri, *Norinbergæ* quondam discipulus & auditor, quem cum duobus aliis sociis ad quærendum orbem novum *Vasus Gamma* ab *Emanuele* Rege missus adhibuit navigationis Magistrum felicissimo ut qui de his rebus scripsere, successu. Quippe hi tres Mathematicum Magistri adinvenere *Instrumenta* nulli ante nota, quibus ex immensa altitudine solis cursus marinos regerent, distantias locorum nossent, plurimæque alia navigationi tam longinquæ necessaria, sagaciter ex Astrorum legibus pernoscerent. Hæc instrumenta *Barrosius in Gammae itinerario* describit facitque etiam hujus rei & *Martini Bobemi* honorificam mentionem elegantissimus *Indicæ historię* Scriptor *Maffæus*, qui *astrolabium* nominat, quod ad Nauticos usus accomodatum memorat, cum ante non nisi ad explorandam Cœli faciem adhiberetur.

VI-

- * Prædixit multa *Martinus* ex corporum cœlestium positu, ut illam grandem aquarum inundationem anno 1445. quæ totam Bohemiam depopulata est.

VICTORINVS CORNELIVS.

Victorinus Cornelius de Wssebrd Chrudimensis Vir, & doctus, & eloquens, & Bohemici Juris peritissimus est habitus: *Constitutiones Regni, & Judiciorum in altioribus Tribunalibus* ordinavit. Claruit sub Rege *Wladislao*, cui fuit a *secretis*; extant ad eum *Bobuslai Lobkowiczii* epistolæ non paucæ, de quo illud distichum modestissimi *Schlechtæ* attulit *Thomas Mitis*:

*Prima Bobuslaus, Cornelius altera lux est,
Sydera nos alii, sed sine luce sumus.*

Cornelium Lib. 3. Epigrammatum Bobuslaus ipse laudavit; at segregavit se postea ab ejus amicitia an. 1494. *Bobuslaus*, cum *Cornelius* Juris Divini & humani non satis memor, in communes Ecclesiæ Patres *Romanos Pontifices* violentissimam Satyram carmine scripsit, quam doctissime & elegantissime refutavit *Bobuslaus* longiore Epistola ad *Joannem de Domaslavia*, imo ad ipsum *Cornelium* scripta, ideoque iste in Epistolis suis queritur, *Bobuslaum in se Philippicas evomuisse*.

I 3

CY-

* Transtulit *Cornelius Isidori* Episcopi nonnulla scripta e Latino in Bohemicum. Scripsit in Pontificem Romanum Satyram, quæ integra extat in Operibus *Bobuslai* a *Thoma Mite* editis, & cujus fragmentum, utpote a *Bobuslao* solide refutatum, hic apponere placuit;

Sed tu contrarias mentes, animosque viriles,

Spiritus & valida flamina mitte tui.

Romani cæca possint effugere monstri

Vincula, cui mentis lumen abesse vident, &c.

Ad

CYPRIANUS LEOVICVS.

Cyprianus Leovicus a Leovicia initio Sæculi prioris Astronomiæ, & Syderum scientia clarus in paucis *Reginobradecii* ortus, *Tabulas Astronomicas* seu *Ephemeridum* opus primus edidit, omnium Syderum aspectus, sedes, domicilia, & gradus exhibentes; ingens est volumen, ferreo, & adamantino labore perfectum, & *Augustæ* an. 1557. vulgatum, quod faciem prætulit *Ticboni*, *Keplero*, *Origano* Glacensi, aliisque cœli faciem quotidie describentibus. Obiit *Cyprianus* Mathematicus nulli superiorum secundus, ut *Mitis* loquitur an. 1574. ut alii 1573. 25. Maji *Dilingæ in Bavaria*, ubi summa in gloria Mathesim docebat, charus maxime Principi *Casimiro Palatino*. Vulgavit etiam *Dissertationem de Cometa* an. 1572. Ejus *Epitaphium* perelegans pictura, & ingenio, etiamnum *Puer Reginobradecii* vidi in æde S. Spiritus ab amicis memoria ejus suspensum. *

ADA-

Ad hæc *Bohuslaus* in littera ad *Joannem* de *Doma-slavia* scripta : Appellat, inquit, *Papam monstrum*, ait : *Romanos primum ab eo depravatos*, ait etiam : *populos gravi jugo onerari*, neque quomodo id deprehenderit, refert, ut vel hinc cognosci possit, quanta sit hominis temeritas atque audacia. Ego vero longe aliter sentio, neque enim unquam a *Romana Ecclesia* quidquam decretum est, quod non *divinarum litterarum confirmari possit testimonio*.

- * *Cyprianus Leovicus* patria lingua vocatus *Lwowsky* Pater ejus erat *Jurisperitus*, *Joannes* nomine, *Hradecii Regina* in loco suo natali, scholas ordinavit, regulasque condidit, quæ adhuc hodiedum in *Archivo Civitatis* asservantur. Anno 1570. deposuit *Diploma* suæ *Nobilitatis* apud *Amplissimum Magistratum* ibidem-

ADAMVS HUBERVS.

Adamus Huberus a *Risenbach* Medicinæ Doctor optime de Bohemia & lingua patria meritus, multa (ut erat Vir doctissimus, & familiaritate summorum Virorum, *Crolli Matthioli* &c. florebat) in Bohemum sermonem ex latino convertit, ut *Henrici Ranzovii Regimen sanitatis* libellum prorsus aureum an. 1587. Item sociato cum *Daniele Adamo Weleslawino* labore *Herbarium Matthioli* ingens opus in Bohemicum transtulit, & auxit mirum in modum, pleraque vulgavit a se scripta. Fuit postea *Huberus* in Aula Rudolphi Cæsaris, summaque in gloria vixit. *

I 4

ADA-

dem. Multa prædixit, quæ tamen eventum non fuerunt sortita: ut de Maximiliano II. Imperatore, quem Dominum totius Europæ futurum falso asseruit. Finemque mundi ad an. 1584. determinavit. Lapsum hunc astronomicum, magna verborum acerbitate *Leovico* exprobrat *Bodinus*, & Satyris Virum de scientia Astrorum meritissimum proscindit. Quasi in similibus prædictionibus fallere, aut falli humanum non esset. Habuit colloquium de rebus Astronomicis *Leovicus* cum *Tychone Bracheo* an. 1566. & *Lavinga*, non vero, ut vult *Balbinus Dilingæ*, diem supremum obiit an. 1574. die 25. Maji. *Ottoni Henrico* (non vero ut asserit idem *Balbinus Casimiro*) Palatino Rheni charissimus.

* *Adamus Huberus* Rector Universitatis Pragensis, & publicus Medicarum Institutionum Professor; ne cuiquam hominum statui deesse videretur, præter *Matthioli Herbarium*, quod nonnisi opulentiores ob caritatem libri comparare poterant, edidit pro popularibus suis aliud minus opus Medicum, eique titulum præfixit: *Apoteka Domacy proti wsseligakym Neduhum Lidskeho Tielu, Nedostatkum bowadskym*, a gi-

ADAMVS ZALVZANSKY.

*Adamus Zaluzansky de Zaluzan Medicinæ Doctor, ejusdemque in Vniuersitate Carolina Professor, fuit eximius prorsus arte medendi, nec Bohemiæ solum Patriæ suæ, ac Proceribus, sed etiam exteris, ac præcipue Brunsvicensibus & Luneburgensibus Principibus notus & charus. Scripsisse plurima perhibetur; mihi tres libros de herbis, & Methodum rei herbariæ videre contigit, Pragæ 1597. editos latine & Wilhelmo de Rosis dicatos. Item eodem anno Authoritate Senatus Pragensis Apothecariorum regulas, & taxas Medicinarum vulgavit. **

JOAN-

nym Wicem k Hospodarzstwj nalezegjcm. Pragæ 1595. typis Danielis Adami a Weleslawina. Item verit bohemicæ Scholam Salernitanam, eamque versibus bohemicis elegantissimis illustravit Pragæ an. 1587.

- * *Adamus Zaluz'annus a Zaluz'an præter Methodum rei Herbariæ (de qua copiosissime differit Clarissimus Adauktus Voigt in Actis Litterariis Bohemiæ & Moraviæ) edidit Orationem de consensu Ordinum Regni Bohemiæ integra Cæna sacra utentium, & quid inter se differant, item de pace & concordia, & de instauranda Academia, quam Orationem Harmoniam Confessionum Orthodoxarum Regni Bohemiæ intitulavit, & excudi fecit Pragæ an. 1609. Præfixum est eidem carmen in consensum Ecclesiarum Bohemicarum ita alludens :*

Æthere despiciens terras, Astræa relictas

Defixit Bojo lumina amica solo,

Hoc inquit Regnum, bello, studiisque superbum,

Ad Cæli quondam Sydera fama tulit.

Quod si aris tandem tristem detrudat Erynnim,

Qua premitur, prisco tempore majus erit.

JOANNES HORTENSIVS,

ET

NICOLAUS SSUD, MATHEMATICI.

Joannem Hortensium Pragensem Universitatis Carolinae Rectorem, & *Nicolaum Ssud de Semanina* Urbis ejusdem Civem Eximios Mathematicos (ex quibus ille an. 1556. alter 1557. decessit) mire Avorum & Abavorum memoriae commendant. *Joannem Hortensium* præter quod Rector esset, Præpositum Collegii Regis Wenceslai fuisse MS. Codex Philosophicæ facultatis asserit, additque Virum immortalis memoria dignum fuisse, neque anno 1556. sed 1557. 2. Aprilis abiisse ad plures, ac paucis post diebus M. *Nicolaum Ssud de Semanina* Astronomiæ peritissimum, & ex ea multa prædicere solitum (quam ego laudem non in postremis pono) sepultum in Ecclesia B. Virginis, ut vocant, ad Lacum, multaque utrumque opera edidisse affirmat. *

MAG.

- * *Joannes Hortensius* alias *Zabradka* Artium Decanus an. 1532. electus est absens, & redux ex urbe Veneta; secundo factus Decanus an. 1534. & Rector Universitatis an. 1550. & iterato an. 1556. Moritur an. 1557. 2. Aprilis, sepultus in Berlehem ad latus *Colini*. Scripsit ei *Procopius Lupacius* hoc Epitaphium:

*Vnus erat Romæ facundi Hortensius oris,
 Alterum ab hoc studiis Patria Praga dedit.
 Ille forum, iste scholam dulci sermone regebat,
 Sola scholis aptos, quæ parit atque foro.
 Eloquio ille potens, hic insuper arte Mathesis,
 Ille quidem doctus, doctus hic atque pius.
 Mors utrique eadem, mortis tamen exitus impar,
 Mortuus hic vivit, mortuus ille perit.*

Nico-

MAG. MARCVS BYDCZOVINVS.

Marcus Bydczovinus a Florentino Vir in Vniversitate Carolina sua ætate honoratus; imprimis ejus Lucubrationes vidi multas, & varias, quarum pleraque memoria mea senilis, & morbis afflicta amisit, sed magnam meretur laudem parvus in specie liber, qui *Tabulas Metereologicas* continet; quem an. 1582. M. Paulo Cbristanno a Koldina, Domino in Martinicz, Amplissimo Reipublicæ Pragenfis Cancellario, olim Professori in Academia dedicavit. Obiit hic Paulus Juris-Consultus maximi nominis an. 1589. Edidit etiam Bydczovinus Vitam Maximiliani Cæsaris boemice omnibus, qui tum vivebant, minimis maximisque probatam anno 1589. **

PE-

* Nicolaus Sfudus a Semanina Patria Litomislensis, Inclytæ Academiæ Pragenfis Alumnus, deinceps & Professor publicus, tum etiam Philosophicæ facultatis Decanus, moritur an. 1557. die 23. Aprilis. Honorifico funere in Ecclesia B. Virginis ad Lacum tumultus: cum non amplius, quam tres hebdomadas duosque dies M. Joanni Hortensio supervixisset. Mathematicus excellens, Philosophus præstans, nec Hebrææ linguæ rudis. *Ephemerides cum Prognosticis* patria lingua conscriptas jam tum ab an. 1520. ad obitum usque suum in lucem emittebat. Verus erat ex Astrorum diverso aspectu & influxu futuris de rebus Vates, quod pace modernorum Eruditorum Mathematica, & Astronomiam colentium dictum esto.

** Marcus Bydczovinus quadraginta annis in Vniversitate Pragenfi docuit. Oæies Reëtor ejusdem Vniversitatis Magnificus; de ejus fatis fusius agit Clariss. Pelzlius Parte III. *Eruditorum Bohemiæ & Moraviæ*, & qualiter omnibus muniis & honoribus Vniversitatis (ob ductam contra Leges Academiæ Catharinam Sliven-skianam) privatus fuerit, pluribus edisserit.

PETRVS CODICILLVS.

P*etrus Codicillus* Astronomus Maximiliani II. ætate, unus e paucis, eam cœlestem scientiam docuit in *Carolina Vniuersitate* annis permultis. Calendariorum libri ab eo editi in tanta erant autoritate (quod vera prædicere compertum erat) ut inter manus Typographi vendentis amitterentur, certatim maximis, & minimis quoquo pretio eumentibus; extrema ætate in odium suorum incidit, præcipue *Academicorum* (quod Hussii festam diem in *Calendario* annotare omisisset, & erat semper in Catholicos *Codicillus* pronior, neque Hussum, sed *Compactata Concilii Basileensis* sequebatur) mirum! quantis tempestatibus jactatus fuerit ob eam solam causam, coactusque est *Catholicorum Procerum* auxilium implorare, atque illi in fidem suam *Codicillum* receperunt. Vnde ille vetus in *Codicillum* versiculus:

*Stal se Czechum protiwny Kus,
Wyletela gim z Praby Hus,
Prodal gi Mistr Codicillus.*

Multa *Codicillus* vulgavit: *Calendaria* plurimorum annorum, *Dissertationem de Cometa* an. 1572, Item de Eclipsi Lunæ an. 1577. 26. Septembr. & ante ideodem anno 2. Aprilis, & 1578. 15. Sept. & 1580. Scripsit etiam laudatissimum Epitaphium *Gabrieli Swechino a Paumberga* J. V. D. Appellationis Consiliario an. 1587. 25. Maji ætatis suæ 75. mortuo, & in obitum *Ladislai Senioris de Lobkowicz* 1584. Item carmen nupriale an. 1588. Generoso, ac Strenuo Equiti Domino *Rudolpho Trczka* & Sponsæ *Mariæ Magda-*

*dalena de Lobkowicz, & an. 1582. in Nuptias Domini Zdenkonis Adalberti Kaplirz; iisdem annis 1582. & sequentibus, Typographiæ Pragenſes, ejusdem Codicilli carminibus, ſæpius fudarunt, qui tandem an. 1589. 4. Kal. Novembris deceſſit; ſuis de Religione Catholica ſuſpectus. **

PAVLVS A KOLDINA.

Paulus a Koldina Vir Jurisprudentia clarus, eoque merito Pragenſis Cancellarius edidit *Municipale Jus* correctiſſimum, eique Præfationem ſuam adjecit. Item carmina quædam an. 1585. **

BRI-

- * Nec ſilentio prætereunda ſunt *Codicilli Præcepta Diſſectices* edita Pragæ an. 1589. Et ejus *Antigone Tragedia Sophoclis* e Græco in Latinum translata pariter Pragæ an. 1587. Qualis vero quantuſque Vir *Codicillus* fuerit? ex Epitaphiis (quibus plurimi funus ejus condecorarunt) liquido innoteſcit. Hinc:

*Praga Tulechovium deſlevit jure Magiſtrum.
Mortuus impoſuit dum ſua membra ſolo,
Lugebant etiam Muſæ & Citharædus Apollo,
Sydera nec lacrymas continuere ſuas.
Edebant paſſim docti lamenta Magiſtri,
Quos tenuit gremio Teuronis ora ſuo.*

- ** Obiit *Paulus a Koldina* Senator Antiquæ Urbis Pragenſis an. 1589. ætatis 59. annorum. Laudes Viri recitat *Paulus Codicillus* dum ita canit:

*Vir bonus, & doctus, raræ virtutis ad aram
Hanc Paulus Chriſti (contumelatur) Anus.
Huic peperit clarum prudens facundia nomen,*

— — — — —
*Ateneris didicit, docuit poſt Palladis artes,
Ac per eas titulos, ſtemma, decusque tulit.*

Aſt

BRICTIVS DE LICZKA.

Brictius de *Liczka* Judicii Cameratici Scriba vulgavit Civitatibus necessarium & utilissimum opus *Jus Municipale*, probante Ferdinando I. Rege nostro an. 1536. Typis Lito-misslensibus. *

WENCESLAVS STEPHANI.

Wenceslaus Stephani Pragæ an. 1610. edidit Dialogum de Fodinis Kuttneſibus lingua Foſſorum, eumque dedicavit Domino *Hanibali* de *Waldſtein* ſupremo Montium, & Monetæ in Bohemia Magiſtro; idem Decanus Kuttneſis an. 1612. edidit inſignem *Commentarium in Jonam Prophetam*.

JACOBVS MENSSIK.

Jacobus Menſſik Familiæ Equeſtris, & Illuſtris Menſſikorum Originarius non vulg-riter

*Aſt ubi Jus ſenior voluit, geſſitque Senatum,
Scriberet ac leges Civicus ordo tuas.
Edidit, ornavit, digeſſit & ordine libros,
Articulis, numeris, Civica Jura notans.
Ingenuas priſcis decoravit legibus urbes,
Libertas ut eis, indeque furgat bonos.
Cuncta Magiſtratus pene ordine munia geſſit,
Hinc potius laudem quam mala lucra petens.
Praga Triurbs Regni, ac Diadema Behemi
Eloquio ejus, Conſilioque ſtetit.*

* Primus omnium vulgavit *Titularium*, ut vocant, Bohemicum, ſeu *Catalogum Alphabeticum*, Domino- rum, Equitum, & Nobilium Regni Bohemiæ, ac Marchionatus Moraviæ, quod typis prodiit Pragæ an. 1534.

riter Jura calluit, scripsit imperante *Rudolpbo II.* Leges Judicii in Arce Pragenſi de *finibus regundis*, quem librum hodierni quoque Juris Conſulti mirantur, & laudant, fuit Vice-Judex Regni Bohemiæ an. 1600.

BAVOR RODOWSKY.

*B*avor Rodowsky Junior de *Huſtržan*, Eques Bohemus, Dominus in Radofſtiow, de quo in Stemmatographia Familiæ egimus. Fuit Vir Syderum, & Aſtrorum ſcientia ætate ſua clariffimus, & circa an. 1572. apud *Wilhelmum de Roſis* gratioſus. Plurima Aſtronomica patrio idiomate opuscula typis edidit, ut: *Tractatum Aſtronomicum de ſtella nova in Caſſiopea*; carmine etiam excelluit. Tranſtulit ex Græco Vitam *Alexandri Magni*, & quædam ex *Plutarcho*.

JACOBVS CODICILLVS.

*J*acobus fuit M. *Jacobus Codicillus Sedlecza-nenſis* primum Profeſſor, & Medicus, deinde Civis, ac tandem Syndicus Novæ Civitatis Pragenſis, qui an. 1576. 22. Septembris deſunctus eſt fato. *Jacobi Codicilli* varia extant opera ſed minuta. *

GE.

* Eminet inter alia *Jacobi Codicilli* opera *Cantionale Bohemicum*, non minutum opus, ſed ingens, in quatuor Tomis folio majori nitidiſſime ſcriptum, & quo aliquando *Eccleſia S. Stephani Pragæ* Novæ utebatur. Optandumque foret, ut ab erroribus heterodoxiæ repurgatum, *Eccleſiis Bohemicis* reſtitueretur. Aſſervatur inter MMSS. Codices Bibliothecæ noſtræ.

GEORGIUS GERL.

Georpius Gerl de Gerlstain, Civis Vetero-Pragensis, *Arithmeticus & Notarius publicus*. An. 1591. vulgavit typis, & tribus Urbibus Pragensibus dedicavit *Oenographiam*, complexus brevissime non tam vitium & vinearum culturam, quam vinorum curam, & condiendi rationem. Item vasorum diversorum magnitudinem, atque, ut certo instrumento adhibito sciamus, quot urnæ, quot pinetæ, quot sextarii vini in vase quocunque contineantur, idque tabulis expressit; sed omnium diligentissime in eo est versatus, ut dato semel pretio sextarii statim scire possimus, quanti quinque, vel etiam sexaginta pinetæ (mensuræ nostræ species est) vel etiam vas, & plura vasa, obventura sint, vel contra, si vas tanti & tanti emptum sit, quanti sextarius, & cæteræ mensuræ nostrates prostabunt venales, aliaque huc spectantia Tabularum (quæ plurimæ sunt) prima inspectione cognoscenda, omnia scitu dignissima. In præfatione ait: se an. 1577. *de mensuris vasorum Regionis Litomericensis* edidisse Tractatum; ibique omnia accuratius, & diligentius elucubrassè. Item conscripsit bohémice propriis, & elegantissimis vocibus *Arithmeticam* an. 1577. quæ sæpius recusa est. Idem Author longe ante *Germanicam Arithmeticam* edidit, quam Rudolpho II. tum adhuc Regi dedicavit.

NICOLAUS CLAUDIANVS,

ET

JOANNES CZERNY.

Nicolaus Claudianus Boleslaviensis & *Joannes Czerny* Litomisslensis ediderunt *Norimbergæ* bohemicæ *Herbarium*, Opus insignicum figuris herbarum. *

JOANNES,

PAROCHVS RAKOWIENSIS.

Joannes Parochus Rakowiensis edidit *Dialogum Medici & Rustici de peste* an. 1582. **

THO-

* *Nicolaus Claudianus* insignis Neo-Boleslaviæ Typographus, edidit *Senecæ excerpta de ira*. *Lactantii Firmiani Divinarum Institutionum compendium*; utrumque hoc Opus ex ejus Typographæo Neo-Boleslaviensi prodiiit an. 1518. Eodem pariter anno *Novum Testamentum* bohemicè curante eodem *Claudio* Neo-Boleslaviæ, aut, ut in fine Libri apponitur, in *Monte Carmelo* excusum fuit. Anno vero 1525. denuo recusum. Valdeque probabile est, quod hæc duplex editio N. T. a Piccardis, seu fratribus Moravis, aut Boleslaviensibus adornata fuerit. Cum Neo-Boleslaviæ Vnitas fraterna primariam quasi sedem fixerit; & hinc est, quod nomenclaturam Fratrum Boleslaviensium, & Brundisiiensium a plerisque veteribus Scriptoribus Catholicis sortiti fuerint, secta eorundem in his duobus locis prævalente.

** Plura de *Joanne Parocho Rakowiensi* inferius; sub nomine *Bakowiensis*.

THOMAS JORDANVS.

Thomas Jordanus Medicus Marchionatus Moraviæ edidit an. 1580. nobilem & philosophicum librum de aquis memorabilibus illius Marchionatus. *

DOCTOR MARCI.

Marcus Marci Landskronæ in Reginohradensi districtu Bohemiæ natus, Vir fuit omni scientiarum genere prorsus inclytus, & vere Sæculi nostri, & Patriæ suæ decus, linguas etiam exoticas ut: Græcam, Syriacam, Hebræam, Arabicam bene calluit, in Mathesi, ejusque omnibus partibus habitavit, in Philosophia, Medicinæ scientia, Humaniorum & Poeseos quantus fuerit, libri ab eo magno numero editi loquuntur, laudes ejus & in me perpetuam benevolentiam, & amorem celebravi carmine, quod *Epigrammatis* inserui. At *Marcus*, quod in vita diu & multis precibus quæsierat, in morte invenit, scilicet: *Societati Jesu* etiam votis Religionis editis, adscriptus, & vestem nostram

K in-

* *Thomas Jordanus* a *Klausenburgo* non solum in Medicina, sed etiam in scientia historica enituit; hoc declarat ejus Tractatus de *Aquis Medicis* Marchionatus Moraviæ, in quo de rebus gestis Marcomannorum in Moravia usque ad adventum Slavorum pluribus agit. Adornavit etiam novam editionem Historiæ Bojemæ *Joannis Dubravii*, quæ notis, & tabulis Genealogicis Ducum, & Regum Bohemiæ illustrata prodiit Basileæ an. 1570. in 8vo. Conferatur *Pars III. Vitarum Eruditorum Bohemiæ & Moraviæ*, in qua (præter exactam vitæ ejus descriptionem) recensentur omnia opera a *Jordano* edita.

indutus inter nos tumulatur. Scripsit de Ideis justum volumen, & alterum: Philosophiam veterem restauratam, de *Iride motu* &c. quoddam ejus opus posthumum edere parat *Jacobus Dobrzensky*. *

JACOBVS DOBRZENSKY.

Jacobus Dobrzensky Pragensis, & Medicinæ Doctor præstantissimus, & felicissimus, amicus singularis, & ipse scriptis Mathematicis & Medicis, Italiæ & Bohemiæ notus, idemque *Marco*, dum vita manebat, charissimus, quem *Marcus* in Italia hærentem, & jam *Parmae* feliciter medentem in Patriam retraxit, sed de *Dobrzenskio*, quod vivat, & amicitia intima conjunctus sit, parcius scribo, laudationem, quam Vir eruditissimus meretur, posteris sine invidia contextent. Edidit *Jacobus Dobrzensky* Pragensis

* *Marci Marci a Kronland* opera, secundum annorum, quibus excusa sunt, seriem ordinata hic adnectimus:

- 1) *Idearum operatricium Idea, sive Hypotyposis, & detectio illius occultæ virtutis, quæ semina fecundat, & ex iisdem corpora organica producit.* Pragæ 1635.
- 2) *Thaumantias, sive liber de arcu cælesti, deque Cælorum apparentium natura & causis* — — —
- 3) *Labyrinthus, in quo via ad circuli quadraturam pluribus modis panditur.* Pragæ 1646.
- 4) *Observationes Exotico-Philosophicæ.* Pragæ 1647.
- 5) *De proportionemotus figurarum rectilinearum, & circuli quadratura ex motu.* Pragæ 1648.
- 6) *Dissertatio Physico-curiosa de natura Iridis, nec non de causis naturalibus pluviae purpureæ Bruxellensis.* Pragæ 1650.
- 7) *Liturgia mentis, seu disceptatio Medica de natura Epilepsiæ.* Ratisbonæ 1727.

Confer Part. I. *Eruditorum Bohemiæ & Moraviæ.*

sis redivivam *Heronis novam & amœniorem de Fontibus Philosophiam* Illustrissimo & Excellentissimo Domino *Innocentio de Comitibus* dicatam *Ferrariæ* an. 1657, magno Doctorum omnium plausu exceptus hic liber est, neque aliud Amici omnes, quam ut ejusmodi partus, quos premit, plures doctrinæ, & experientiæ proferat in publicum, exoptamus. Edidit insuper *Præservativum Vniversale* Augustissimo Cæsari *Leopoldo* dicatum; item *Corollarium de principiis &c.* Incepit etiam Professoris sui *Marci Physica & Mathematica Opuscula* a se conservata in lucem proferre, qualia sunt: *Liturgia mentis*, & aliud Opusculum, cui titulus est: *Otosophia*, cui libello mea quædam addidit præcepta sane vivendi, quæ ego a Doctore *Marci* mei amantissimo audieram, & multorum hortatu annotaveram.*

K 2

SECTIO

- * Adversus *Jacobi Dobrzensky* de *Nigro Ponte* *Præservativum Vniversale* magna verborum acerbitate debacchatus est quidam *Fridericus* a *Rain* Carniolus, homo rudis, & Alchimix studio ad delirium usque captus, ea solum de causa, quod *Dobrzensky* sacrum illud *Lapidis Philosophici* arcanum obiter in dubium vocasset; sed Carnioli audaciam plurimi Viri docti, sub fictis nominibus retuderunt. Scripsit præterea *Hippocratem redivivum*, seu Theses Medicas inaugurales, *Pragæ* an. 1686. Plura, qui volet, consulat Part. I. Eruditorum Boh. & Morav. uti & Acta Litteraria earundem Provinciarum.

SECTIO VI.

*Oratores, Historici, ac Poetæ quidam ex Gente
nostra.*

ANNALES TROJÆ.

*Ex Darete Dycte, aliisque Scriptoribus
vetustissimis Annales Trojæ 30. Li-
bris comprehensi & collecti sunt a
Guidone de Columna Messanensi, hos
libros, nescio, quis in Bohemicum
vertit, & editi sunt in principiis Typographicae
artis. Typographus, qui eos Pragæ excudit an.
1603. ait: fuisse editos Pragæ ante annos cen-
tum, & quindecim; id est: circa annum 1488.
In hoc libro lingua vetus bohémica, qualis fue-
rit, potest cognosci. **

MAG. LAVRENTIVS

* BRZEZINA.

*Mag. Laurentius ab Hagecio & Zacharia
Theobaldo sæpe citatur; dicitur scripsisse
Bellum Hussiticum; nihil ejus vidi hætenus, de-
ce-*

* *Annales Trojæ primum editi fuerunt, procurante
Gregorio Hruby a Gelenie an. 1468. (non vero an.
1488.) in ipsis Typographiæ Boemæ incunabulis.
Et est valde probabile primo primum hunc fuisse li-
brum, qui caractere Bohémico expressus prodiit
Pragæ. Rarissima hæc editio, servatur in Bibliotheca
Clementina caractere nitidissimo excusa.*

cepit sæpe *Hagecium* ut in *Epitome* probavi; nam ejus nixus autoritate ex Catholicis hæreticos fecit, quos ex aliis æque fidis Scriptoribus, imo ex irrefragabilibus documentis constat catholice vixisse, & pro ea Religione mortem subiisse; ille affirmat hæreticorum subscripsisse quatuor articulis. *Theobaldus* queritur *M. Laurentium* nimis brevi oratione usum esse, quæ diffusius, & latius explicare debuerat. *

K 3

VLRI-

* *Laurentii Brzezina* AA. LL. & Philosophiæ Magistri *Chronicon de bello Hussitico* summam meretur fidem, utpote ab Authore cœvo, & teste oculato scriptum; quamvis hinc inde Vtraquistis favere videatur; scelerum tamen Taboritarum, & crudelitates eorundem pluribus in locis detestatur, & in eosdem acrius invehitur. Pragmaticè potissimum hoc *Chronicon* scriptum est, utpote litteris publicis, Regis *Sigismundi*, & aliorum rescriptis variisque instrumentis authenticis, per totum fere respersum, & ad instar Diarii compilatum. Incipitque ab an. 1414. & finit an. 1421. Inter alia in suo *Chronico* enumerat Nationes, ex quibus Exercitus Crucesignatorum collectus erat, & contra Bohemos Hussitas depugnabat. Ait enim: *Ibi diversarum Nationum fuere Populi, Tribus, & lingua, Boemi, & Moravi, Hungari, & Croaci, Dalmaci, & Bulgari, Walachi, & Siculi, Cuni, Jasi, Rutheni, Basi, Slavi, Pruteni, Servi, Turingi, Szirii, Misnenses, Bavari, Saxones, Australes, Franci, Francones, Anglici, Brabantii, Betsfali, Hollandri, Sæveceri, Lufacenses, Svevi, Carinthii, Aragones, Hispani, Poloni, Theutonicii de Rheno, & alii quam plurimi. Hi ergo quotidie in vertice Montis super flumen, ex opposito Monasterii S. Crucis, & Ecclesiæ S. Valentini stantes contra Civitatem: bu bu bu, bus bus Kacer Kacer (id est: Kacirz Kacirz) velut canes ululabant, & si quis a casu in manus eorum Bohemus incidebat, eundem sine mora, nisi cito liberaretur per Bohemos, in campis cum ipsis jacentes absque omni misericordia comburebant, velut hæreticum, etiamsi nunquam sub utraque*

com-

VLRICVS PRÆFAT DE WLKANOWA.

Vlricus Præfat de Wlkanowa Equestris Ordinis Vir, describit *iter suum Praga Venetias*, & inde per mare in Palæstinam, id est: Judæam, & terram sanctam Hierosolymam ad Sepulchrum Domini, quod iter aggressus an. 1546. die Sacri Corporis Christi, absolvit illud Pragam redeundo an. 1547. die Lunæ ante Pascha. Fuit Vir in sermone patrio eloquentissimus, multaque admiranda terrarum, & insularum continet ejus liber; dedicavit hoc suum *Itinerarium Vdalricus* Vir Catholicus D. *Wenceslao* ab *Hazmburg* hæreditario Dapifero Regni Bohemiæ, Domino in Strakonicz, supremo Magistro Prioratus in Bohemia, Moravia, Silesia, Polonia, Austria, Styria, Carinthia, & Carniolia. Equiti Hierosolymitano. Laudat Patrem *Wenceslai*, Astronomiæ, & aliarum scientiarum peritissimum, qui velut *Vlysses* plurimas terras obierit; cujus etiam Clypeos multis in locis aliarum Provinciarum se vidisse idem *Præfat* testatur, de ipso vero Domino *Wenceslao* affirmat: eum *Melitæ Equitibus* adscriptum diu adversus Turcas depugnasse, & in victoria vulnera retulisse &c. Editus est Liber typis Pragæ primum an. 1548. deinde post an. 1563. ipsius *Vlrici* im-

communicasset specie. Hæc de verbo ad verbum ex *Laurentio.* Edidit hoc *Laurentii Chronicon Ludewig in Monumentis Manuscriptorum*, sed corruptissime, & cum hiatibus; imo nomen Authoris *Brzezina* in *Bysinus* corruptit. Sed hæc sunt fata nominum Bohemicorum, dum ex Officinis Germanorum prodeunt. Agenda tamen sunt Viro eruditissimo gratiæ, quod Germanus id præstiterit, quæ Bohemi hucusque neglexere.

impensis in domo *Tbomæ Mitis* de *Limusa*. In fine libri ait Author: 100. aureos ungaricos non amplius in totum iter se expendisse. Citat idem *Præfat Martinum Kabatnik*, qui ante se Itinerarium Terræ sanctæ ediderit, quod ego non vidi. *

NICOLAVS KONACZ.

*N*icolaus Konacz de *Hodifskowa* Equestri stirpe natus, superioris sæculi initio usque ad an. 1546. quo 3. Aprilis decessit, litterarum, & doctrinæ gloria mire floruit; multa edidisse opera bohémico Idiomate, ut *Hodiegowinus Vice-Judex Regni*, qui hominem supra modum commendat, tradit. Vidi *Konaczii* illustrem tractationem; *Justitiæ adversus omnes hominum status*; volumen satis magnum, eruditione divina & humana plenissimum, quod eidem *Joanni Hodiegowino* Viro ipsi quoque doctissimo dedicavit, estque typis editum Pragæ an. 1547. post mortem *Konaczii*. Vidi alium quoque ejusdem *Konaczii* libellum *Juditb Comædiam* bohémico carmine gravissime compositam. Scripsit etiam *Viam Vitæ*, quam diu post mortem *Nicolai* Authoris edidit *Anna* Vidua *Weleslawini* an. 1600. Ad utrumque opus contulisse aliquid *Joannem Kosorzsky* de *Kosorz* Equestri Ordinis Virum litterarum amantem, ostendit Clypeus ejus segmentatus (qualis est *Dohalskiorum*) in fine utriusque libri appictus. Mirum illud! quod *Konacz* in Præfatione Co-

K 4

mæ-

* *Martini Kabatnik* Itinerarium in Terram sanctam, primum prodit Pragæ an. 1518. deinceps recusum fuit ibidem an. 1691.

mœdie suæ de *Polonis* affirmat, & cum multa laudatione Gentis commendat: eos ante pauca tempora non habuisse characteres, quibus idioma suum *Polonicum* exprimerent, sed usos esse latinis litteris, & quotidie elegantes ex latino libros in suam Polonicam traducere, velut nuper Plautum & Terentium in ipsam traduxerint. Hoc etiam de Nicolao addendum videtur: eum procul dubio aliquid de *Historia patria* attigisse, cum eum, ut dixi, Historicis Bohemicis velut Authorem annumeret Hagecius. *

MARTINVS CVTHENVS.

Martinus Cutbenus, de quo inter Historicos Bohemiæ quædam adduximus (a Cuthna patria sua se voluit appellari) quam plurima ingenii sui monumenta, ut Historiam *Æneæ Sylvii*, notis illustravit. Latine vulgavit; *Catalogum Ducum, Regumque Bobemiæ* cum iconibus illuminatis, additis ad singulos Reges distichis; politica & prudentissima sententia an. 1540. Pragæ in 4to. Liber hic in *Cæsarea Vindobonensi Bibliotheca* invenitur N. XI. Rerum Bohemicarum. Interpretatus est e Græco in Bohemici-

- * *Nicolaus Konacz* aliter *Finitor*, *Projudex* in *Judicio Curiae Regni Bohemiæ*, reliquit multa sui sæcundissimi ingenii monumenta, inter quæ & *Chronicon est rerum Bohemicarum*, *judicio, prudentiaque singulari conscriptum*: Item *Librum titulo Mirmecia, bohemicæ Mrawisko*: in quo plurima petita ex historiis, & virtutum & vitiorum recenset exempla. *Fatis functus* est an. 1546. 22. Martii. *Sepultus* in *Minore Vrbe Pragenſi* ad *Div. Jacobum* inter hortos. *Eidem Collinus* *Epitaphium* scripsit.

micum *Appianum*, ut ipsemet scribit in Notis in Cap. 3. historiæ Bohemiæ *Æneæ Sylvii*. *

THOMAS MITIS.

Thomas Mitis Poesim Lyricam non infelicitè tractavit; vulgavit opera *Bobuslai Lobkowiczii* (de quo jam satis, superque dictum est ante) vitam ejus edidit a se concinnatam; tum *Odas*, quæ in deliciis Poetarum Bohemicorum leguntur, aliaque plura, ut: *Cenotaphium Viro Clarissimo Gasparo*; *Elegiam Saxoniz Ducis* dicatam an. 1581. Edidit item an. 1575. carmina complura de *Instauratione Academiæ Pragenfis*; deinde sociato labore cum Davide Crinito applausit Maximiliano II. Cæsari per Vrbes Pragenfes arcem suam ingredienti 1. Martii an. 1567. Obiit *Thomas Mitis Linussæus Lyricus* ad

* Prætermisit *Balbinus* Bohemicum Cutheni Chronicon, cui titulus est: *Kronika o Zalozenj Zemie Czeske, a prwnjch Obywateljch gegich, tudicz o Knjzatech, a Kraljch, y gegich Czinech, a Przibiezych, welmi kratce z mnohych Kronjkarzum sebrana Roku 1539.*

Chronicon præfens Cutheni præter figuras Ducum, & Regum Bohemiæ exhibet etiam iconem Ziskæ cum inscriptione: *Ziska slawny Rek Czesky*, & cætypa Mag. *Joannis Hufs*, ac *Hieronymi de Praga*. Præfixa est operi dedicatio Magistratui antiquæ Urbis Pragæ, orditurque historiam ab origine gentis, camque prosequitur usque ad Ferdinandi I. initia.

Ad calcem hujus *Chronicæ* insertus est Tractatus bohemicus Samuelis Rabbi ad Isaac Rabbi de jam peractò adventu Messiz, charactere Sæculi XV. excusus; ac ex Germanico *Wenceslai Lynk*, ab *Andrea Srogek Plsnnensi* in Bohemicum idioma translatus. Amus & locus impressionis una cum folio ultimo desiderantur.

ad priscorum Vatum laudem aspirans, & Veteris Urbis Pragensis Civis an. 1591. ætatis 77. Pridie Kal. Febr. *

DVCHOSLAUS.

Signis, atque, ut verbis *Campani* utar, magnus omnino Poeta fuit *Duchoslaus Tugurinus* (quem alii *Chrudimii*, alii *Czaslavia* natum affirmant) edidit præter alios duos *ΑΤΤΟΓΝΩΣΕΩΣ* libros; Catholicum optimum fuisse, ipsa Carmina, quæ *Clementi VIII.* Pontifici dedicat, ostendunt; *Laudes Beatissimæ Virginis* cantatæ; tum familiaritas cum Catholicis, *Georgio Bertholdo Pontano*, *Bartholomæo Hawlikio*, *Georgio Carolide* &c. quos sæpius versibus salutavit. **

GAS-

* Multa sunt, quæ *Thomas Mitis* publici juris fecit; ut: *Chorum Davidicum* Pragæ 1567. *Elegiam de Providentia Dei*, & meditationem de eadem Pragæ 1562. *Librum sacrorum Carminum* Lipsiæ 1538. *Catecheseos Biblicæ Libros VII.* & totidem *monodiarum Bohemico-Latinarum* Pragæ 1587. *Propemtica* scripta amicitiae ergo *Georgio Ostracio* Rakonensi ex Patria in Italiam studiorum gratia abeunti Pragæ 1573. *Oda de feriis Divæ Catharinæ* Doctorum Præsidis, & alia quædam Poemata ad Scholasticum Ordinem spectantia Pragæ 1550. Varii generis *Ode in Psalmos Davidis pœnitentiales*; *Hymnodius in Messiam*, & varios Psalmos versibus redditos Pragæ 1502.

** *Duchoslaus Tugurinus*, *Czaslaviensis Bohemus*, *Reipublicæ Chrudimiæ* primum *Archigrammateus*, tum *Vir Consularis*, ac subinde *Rudolphi II. Imperatoris*, *Quæstor*, ac *Fisci Procurator*, Poeta emunctissimus, ac eloquentissimus. Scripsit Libros IV. heroicis, & elegiacis versibus. Edidit eos Authore jam vita functo *Michael Pieczek Smirzicky a Radostice* ejus *Privignus*,

GASPAR CROPACIVS.

Gaspar Cropacius Plsnensis laureatus Poeta (non tamen ex iis, quos in *Menippæa* sua *Satyra Justus Lipsius* depingit) coronavit *Cropacium* Augusta manu *Maximilianus I.* Imperator in Academia Viennensi. Patrum memoria maximum ex versibus nomen est consecutus, justus carminum ejus liber typo editus exstat; vulgavit etiam carmine oppido felici *Duces, ac Reges Boemiæ*, eosque *Rudolpho II.* dedicavit *Paulus Melissus* Franco V. C. quod argumentum post eum complures Poetæ Bohemi, ut: *Martinus Cutbenus, Petrus Capella, & Joannes Czernovicus* tentaverant; *Cropacius* superaverat omnes. Ab eodem *Cropacio* habemus *laudes Urbis Viennæ*; *Sacra* deinde, tum *hymenæos*, ac *tumulos* tam acutis, & venustis versibus cecinit, ut *Paulus Melissus* Francus, qui eos vulgavit, *Cropacium* Poetarum suæ ætatis Principem appellare non dubitarit. Syndicus fuit Regiæ Urbis Misæ, Vir Catholicus, ideoque in Ecclesia Cœnobii Franciscani humatus. Obiit Anno 1580. 13. Januarii Plsnæ in Patria, sed, ut dixi, Misam devectus. *

JOAN-

gnus, ac Civis Neo-Pragensis, atque *Joanni Zbykonî* ab *Hazemburg* dedicavit. Pragæ 1612. Inque Scutum ejus Gentilitium ita luit:

*Rictus Apri, Lepores; sunt arma antiqua vetustæ
Hazemburgiacæ splendida facta Domus.
In Clypeo Lepores, Zbykonis in ore lepores
Insunt: quam suavis gratia rebus inest!*

* Ejusdem sunt: Poematum de Cunis Christi Lib. 2. Variorum Carminum Libri 9. Norimbergæ 1581. Item Elegiæ variæ, & carmina nuptialia Pragæ 1568.

JOANNES STRANENSKY.

Soannes Stranensky edidit aliquot *Almanach* bohemicæ, in quibus more, & stylo eorum, qui *Calendaria Astronomica* conscribunt, ex veteris, novique Testamenti sententiis collegit, quid quoque die agere expediat, quid noxium sit; & D. *Dionysio Slawatæ* dedicavit an. 1560. Idem Stranensky stylo consimili edidit *Prognosticon Christianum* an. 1581. ad *Petrum Wok de Rosenberg*. An. 1561. *Calumniam Luciani* eleganter a se in Bohemicum idioma conversam vulgavit, & D. *Bertholdo de Lippa* supremo Capitaneo Moraviæ obtulit. An. 1575. idem Joannes Stranensky Civis Poczatecensis *Ecclesiasticum*, seu *Syrach* Librum S. Scripturæ commentariis perpetuis illustravit, & *Wilhelmo de Rosis* Domino suo inscripsit, sed hic liber ex Germanico in Bohemicum fere totus conversus est. Item *Lamentationes sanctorum Patrum in Limbo* ex Latino bohemicæ versas edidit postea Pragæ an. 1588. *

SIX-

- * Edidit Catechesim Bohemicam, cui titulus est: *Wjra Swatych Vczitelum od Apostolow az' do ex'ir set Lat Cz'asuw nynegssych*, Olomucii 1562. Nec non Librum: *Zabradka duchownj k potieffenj wssem wiernym w Zarnucich postawenym Lidem z Pjsm Swatich*, Pragæ 1586. Quem Wilhelmo Vrsino de Rosis supremo Regni Burggravio dedicavit, inque ejus Scutum Gentilitium ita lussit:

*Stat Roseberga Domus Latiis prognata rosesis,
 Quam servant Vrsi, quam Rosa verna fovet.
 Hac foris, atque domi fragrantès balat odores,
 Ast illi præsto sunt, Leo Boeme, tibi.
 Nunc quoque Burggravio Regis, Regnique Supremo
 (Marte, Togaque potens) docta per ora volat.*

Ma-

SIXTVS AB OTTERSODORFF.

Sixtus ab Ottersdorff Rakownicensis, Antiquæ Urbis Pragensis Cancellarius, Vir Juris Patrii scientia, & civilis vitæ prudentia clarus, edidit patria lingua vitam *Adami*, quæ passim Bohemorum manu premitur ob argumenti (quod fere ipse confinxit) suavitatem & dictionis leporem. Edidit & *Historiam suorum temporum* sub Ferdinando I. & Maximiliano II. usque ad Rudolphi II. initia, quæ Historia nondum lucem aspexit. Involutus fuit turbis, actumultuanti Prægæ adversus Ferdinandum I. Ducem prope se præbuit; ideoque capitis damnatus, ægre omnium Ordinum pro eo *Regi* supplicantium interventu servatus est. Obiit octogenario, aut etiam nonagenario major anno 1583. 26. Augusti, *

JOAN-

*Magnus is Illustri Majorum sanguine, major
Virtutum meritis, Connubioque Ducum.
Maximus in Patria, Fautor pietatis, & æqui
Sit: Gentis columen, firma columna Domus.*

* *Sixtus Ottersdorffinus præter Vitam Adami & Historiam suorum temporum vertit (teste Lupacio in coronide) ex Latino in Bohemicum sermonem: tertium Librum Machabæorum, Ammonium de Vita Christi, Isidorum, & Harmoniam Evangelistarum. Bibliotheca ejus cum pluribus manu exaratis Codicibus Conventui S. Wenceslai Prægæ Novæ ex ultima voluntate Reverendissimi D. D. Ernesti Platissi a Plattenstein electi Episcopi Olomucensis obtigit. Scripsit Epitaphium Prægæ, libertatem, & opes perden-
ti: anno 1547.*

*Sptimus a nato Christo dum curreres annus,
Octavum Phæbo restituisse diem.*

Pro-

JOANNES BALBINVS.

Joannes Balbinus Abavus meus, Juris & Poeseos studio nemini, qui una ætate esset, concessit. Cum *Ferdinandus I. Appellationis Tribunal* erexisset, ejusdem Principis favore, & gratia (quod tum erat magni honoris)

Ap-

*Praga suas opes, & vitam perdidit uno
Tempore, quam multa quæsit ante die.
Illius reliquas casus mox perculit Vrbes,
Et fatum capitis cauda secuta sui est.
Ergo jacent pariter nudatæ dotibus Vrbes,
Quas ipsis peperit cura, decusque Patrum.
Lugeat hunc casum turbato pectore, quisquis
Venturæ curam posteritatis habet.*

Quantæ vero existimationis, authoritatis, & prærogativæ *Sixtus* hic *Ottersdorffinus* fuerit, & quam honorificum munus *Cancellariorum* Magistratus Antiquæ Pragæ extiterit, moneta, quod Regalium genus est, nomine, effigie, & scuto gentilitio *Sixti* insignita, & hic subiecta abunde comprobare poterit. Porro hunc ipsum Nummum Autographum nobis gratiose communicavit Nobilis Dominus *Paulus Ferdinandus a Schwingerschub* Rei monetariæ Pragensis Præfectus, suæ sacræ Cæsareæ Regiæ & Apostolicæ Majestatis in re metallica & monetaria a Consiliis, nec non supremi Metallici & Monetarii in Regno Bohemiæ Officii Assessor.

Ambrosius ab Ottersdorff frater Sixti edidit bohemicæ Vitæ Caroli IV. Olomucii an. 1555.

Appellationi a secretis datus est. Nobilitatem, cum ab æmulis ei vitium objiceretur, probavit, iussitque eam causam Cæsar, apud quem erat gratosus, ad perpetuam rei memoriam Tabulis publicis inscribi. Edidit *Poemata* quædam; & quod maxime laudatum fuit: *Iustitiæ, deinde etiam amicitiae e terris in cælum petentium exilia.**

MATTHÆVS PHILOMATHES.

Matthæus Philomathes Daczicenus egregium carmen *Gamilion* inscriptum vulgavit eodem tempore, ubi & illud mirabile Hypomnema, quo litteras illas in emblemate *Rudolphi* A. D. S. J. F. explicuit. Fuit gratissimus Cæsari *Rudolpho*, qui eum *Poetam laureatum* creavit, & inter Bohemos Equites coaptavit, ut se de castro *Walkenberg* scriberet. Idem Matthæus carmina nitidissima pluribus obtulit, ut: *Nicolao Skalsky* munus honorificum.

WENCESLAVS DASYPVS.

Wenceslaus Dasypus Nimburgensis illustrem omnino & gravem Theologicam *Elegiam* de ultimo Iudicio, & mundi fine conscripsit. Sed in tempore iudicii assignando ridicule falsus est, quod ipse auderet (tanta fuit stultitiæ fiducia) annum 1588. nominare; quo certissime periturus esset mundus, & Christus Iudex descensurus e superis. Sed in eo libro, quem studiosis Adolescentibus Bohemis utilissimum

* *Joannes Balbinus* a *Worliczina* laudavit carmine Sigismundum *Geloo* Pannonium Medicum, & Scholæ *Epirensis* Professore Pragæ an. 1557.

munum vulgavit, magnam retulit gratiam, *Dictionary* appellans. Edidit etiam *Calendarium* perpetuum ad Horizontem Pragensem directum an. 1591. quod *Christophoro Zelinsky* Equiti Vice - Cancellario Bohemiæ dedicavit.

MATTHÆVS COLLINVS.

Matthæus Collinus Kaurzimensis græcarum litterarum in *Vniversitate Carolina Professor*, omnibus ingenuis artibus instructus, & libris editis Bohemiæ notus, tantum sibi apud omnes eruditionis nomen collegit, ut sine invidia Statuam ei marmoream (quam hodie videmus) in Academia Pragensis Aula erexerit *Jacobus Chins* ex Imperatoria gente *Paleologorum*. Eo etiam nomine commendationem ad posteros insignem meretur, quod ejus opera Poetarum Bohemorum Carmina duobus voluminibus comprehensa prodierint. In hoc uno peccasse visus est, quod gratiam operis titulo corruperit, *farraginem* appellans cum exemplo *Germanicæ* aut *Gallicæ* gentis *Delicias* Bohemorum Poetarum dicere potuisset. Dedicavit has *farragines Poetarum* omnium eo sæculo liberalissimo *Mæcenati Joanni Seniori* ab *Hodie-gowa* laudatissimo & doctissimo id temporis Baroni, & gestis inclyto; verissimum enim est illud *Claudiani* in quadam præfatione :

Carmen amat, quisquis carmine digna gerit.

Porro *Collinus* floruit circa annum D. 1564. Edidit etiam exceptionem *Ferdinandi I.* Pragæ, cum primum Imperator recens a suis summa pompa

pa salutatus est an. 1558. 8. Novembris. Clau-
ruit in *Vniversitate Carolina* annis plus vicensis.*

PAVLVS à GISBICE.

Paulus a Gifbice Pragensis domo, Poeta
egregius, ac ad Poesim factus, fictusque.
Decimo nono ætatis anno iustum volumen edi-
dit *Carminum*, cui titulum præfixit: *Poetica*
pericula, ob quem a *Cæsare Rudolpho* Poetæ lau-
reati decus accepit, an. 1600. ætatem suam ipse
notat hoc pentametro:

*Annus, ait, nonus vivitur, & decimus &c. ***

L

NI-

* De *Matthæo Collino* a *Chaterina* plura recensentur in
Eruditorum Bohemiæ, & Moraviæ parte II. quo
Lectorem remittimus.

** *Paulus a Gifbice* præter periculorum poeticorum vo-
lumen scripsit, & edidit *Schediasmatum farraginem*
in itinere Belgico, ut ipse ait, conscriptam, opus
illud *Josepbo Scaligero* illius famosi *Julii Cæsaris Sca-*
ligeri filio, & Joanni *Donsæ* consecravit. Prodiit li-
ber Lugduni Batavorum an. 1560. nihilque aliud,
præter Poemata, & aliquot Epistolas ad Authorem
ab amicis scriptas continet. Præfixa est operi laus &
commendatio a *Daniele Otensio* Gandensi adornata,
quam hic subijcimus:

Quæ Batavi præstans animi Gifbicia virtus?

Fam procul a Patria carmina fudit humo.

Ingenii vires exquirite: carmina dicent.

Ingenii testem quarite: Cæsar erit.

Quamque alii gestant, nondum meruere coronam;

Illius illustris tempora Laurus habet.

Nil tamen e Lauro sibi postulat ille; valete

Vana Poetarum nomina, vulgus abi.

Sit satis hoc: aliis commendat carmina Laurus;

Carminibus Laurum vendicat ille suam.

Ad

NICOLAUS PELARGVS.

Nicolaus Pelargus Raconicensis, & ipse eodem anno 1600 Laurum Poeticam obtinuit; varia edidit carmina. *

PAVLVS AQVILINAS.

Paulus Aquilinas Reginohradecensis, Vir doctus, *Prostanæ* in *Moravia* ad typum Joannis Guntheri (quod artificium excudendorum librorum id temporis rarum & pretiosum habebatur) consedit; edidit ab se in bohemicam linguam conversâ opera *Flavii Josephi* de *Bello Judaico* Lib. 7. contra *Apionem* Lib. 2. Item de *Machabæis* librum 1. Et *Adalberto* de *Pernstein* dedicavit ibidem *Prostanæ* in fine an. 1552.

WEN-

Ad calcem operis insertæ sunt litteræ commendatitiæ *Cæsaris Rudolphi II.* & testimonia *Academiæ Witzembergensis, Lipsiensis, & Rostochiensis* ejusdem *Pauli a Gifbice.*

* *Nicolaus Pelargus* scripsit carmen de genere humano ex imperio diabolicæ tyrannidis crepto. Laudavit illud *Grillus a Grillova*, dum ita cecinit:

Tu mihi cum doctum modularis arundine carmen,

Concilias certam chare Pelarge fidem.

Quis neget hoc Phæbi deductum carmen ab ore?

Quis neget Ardalus id genuisse Deas?

Ergo perge sacris meditari carmen avenis,

Quæ tibi nascetur, fama perennis erit.

WENCESLAVS PLACEL.

Wenceslaus Placel Regiæ Urbis Reginohradensis Syndicus, & in eadem Vrbe natus; edidit *Historiam Gentis Judaicæ* quatuor libris; non illam *Flavii Josephi*, quam Paulus itidem Reginohradensis *Prostana* in Moravia excuderat, sed ex germanico MS. nunquam edito Codice a se in bohemicum idioma conversam an. 1556. quæ diu post Pragæ an. 1592. lucem aspexit.

BARTOSS SCRIBA.

Bartoss Scriba in Curia Veteris Urbis Pragensis descripsit quatuor libris *Tumultus Pragenses* post Wladislai *Gagellonici* mortem sub initia Regis *Ludovici* ob Religionem potissimum excitatos; in qua descriptione satis maligne, utpote secta Piccardus, versatus est, propositumque ei fuit suorum Piccardorum (qui tum quærebantur ad mortem, proque eo, ac merebantur, peribant, innocentiam, & vitæ sanctimoniam, quam improbissimi, & cervicosissimi homines simulabant) populo, & lectoribus approbare. Ejus Libri compendium historicum fecit *Georgius Pontanus* Metropolitana Ecclesiæ Pragensis Præpositus, quod in extremo Libro Bohemiæ piæ legimus excusum *

L 2

WEN-

* *Balbinus Bartossium Scribam* alio in loco (nempe inter Scriptores hæreticos) nominat *Burianum de Kornitz*; & in MS. quod servat clarissimus *Pelzl*, & quod incipit: *pocziniagi se Knjhy o pozdwyz'enj gednych proti drubym w Oby Praz'ské*, hæc manu propria

WENCESLAVS DOBRZENSKY.

Wenceslaus Dobrzensky Avus Paternus ejus, quem priori sectione nominavi, *Jacobi Dobrzensky* Pragenfis, sæculo priore inter suos Pragenfes doctrinæ fama, quam libris editis sibi paravit, eminuit. Edidit an. 1588. patria lingua: *Wienik Fikowy*, quasi dicas: *Velamentum ficulneum ebriosum*, id est: Excusationes ebriosorum vanæ, & inanes demonstratæ. Liber est sententiis Sacrarum Litterarum, & illustribus exemplis refertissimus; altero anno 1589. publici juris fecit librum a se elucubratum cum titulo: *Wrtkawē Sstiestj*, id est: *lubrica fortuna*: quo libro historicæ illustratur veritas hujus Divini oraculi: *vanitas vanitatum, & omnia*

pria idem Balbinus annotavit: *Historia Pragensis*, verius *Historia Piccardorum*, scripta in eorum defensionem a *Buriano Scriba* in Curia Prag. Veteris Urbis, plena mendaciis, & calumniis in Catholicos, & Hussitas. Hæc Balbinus. Servat autem idem Clarissimus *Pelzlius* hujus historia duplex MS. exemplar, unum coævum, ut character prodit, alterum vero sæculi præcedentis, inque hoc posteriori Lib. II. cap. 27. hæc leguntur: *Ale gá Bartosš Pjsarz dotjkagjce se tiech wiecyh tiezkych s ginymi byl gsem przirom, co se dalo.* Coævum vero MS solum habet: *ale dotjkagjce se tiech wiecy &c.* Probabilius itaque est: *Burianum Scribam* Antiquæ Urbis Pragæ esse verum & genuinum Authorem antea nominatæ historiæ, & *Bartossum* solum Descriptorem. Nam si *Bartosš* est Author libri, quomodo eum *Balbinus* potest *Burianum Scribam* appellare? nisi *Burian* idem sit, quod *Bartosš*. Ego quidem hucusque doctus sum *Burianum* significare *Joannem Babrystam*, quasi dicas *Bourzi Jan*, cum circa festum illius frequentiores esse soleant tempestates, *Bartossum* autem idem esse, quod *Bartholamæum*.

omnia vanitas. Ejus itidem est liber, quo se maxime Patriæ longe ante commendarat a. 1587. editus: *Pramen Wodi žiwé*, id est: *Rivus aquæ vivæ*, antiquæ Pragenſi Vrbi dicatus; eo libro fœdiſſimum adulterii crimen veris coloribus describitur, & argumentis configitur. In fine hujus libri ſunt venuſtæ, & terſæ latinæ Elegiæ in laudem authoris a *Wenceslao Liburgo*, & a *Joanne Civilio* Lomnicenſi exarata. Audio etiam plura, & majora Dobrzeſkium vulgaſſe ingenio ſuo digniſſima opera, quæ nondum videre contigit.

WENCESLAVS BRZEZAN.

Wenceslai Brzezan lucubrationes duas bohémica lingua ſcriptas legi, quas nunquam ad typum perveniſſe, & lucem aſpexiſſe publicam certum habeo; utramque beneficio Illuſtriſſimæ Matronæ *Ludmillæ Sternbergicæ Comitiffæ* natæ de *Ržiczan* humanitate mihi conceſſam. Prima lucubratio eſt: *Genealogia Roſenbergicæ Domus*; altera vita *Wilhelmi de Roſis* Supremi Burggravii, & omnium ætate ſua Dynaſtæ honoratiſſimi; nihil ad ſummam diligentiæ reliquum fecit Author, ut quodammo-
do *Wilhelmi* veſtigia & paſſus numeret. Vtinam latine converſa typis hæc hiſtoria edatur! certe multum eorum temporum illuſtraretur hiſtoria; cum *Brzezan* omnia ex ipſius aut a *Wilhelmo* aut ad *Wilhelmum* a ſummis Viris ſcriptis litteris, & ex ejus *Diariis libris* deſcripſerit; huic labori poſtremo ſupremam manum appoſuit an. 1612. 31. Decembris. Audivi, cum per Trebonam iter olim facerem, a Senibus, qui ho-

minem noverant, peccasse nescio quid (prævaricationem, & confictas litteras pro Familia *Schwambergica*, quasi eam hæredem *Rosensium* ex pacto esse oporteret, narrabant) & capitale supplicium meruisse, sed factam ei vitæ gratiam, quod omnia *Rosensium* arcana, litteras, & historiam universam in digitis, ut ita dicam, & in numerato haberet, itaque ad vitam, custodia damnatum ea conditione, ut *Rosensem historiam* conderet, ac prius *Archivum omne Rosensium*, ac innumerabiles illas litteras pervolveret, & ordinaret. Si verum id est, ut probabile censeo, simili fato, quo *Paulo Diacono*, sic isti *Rosensium* gesta consignata litteris salutis fuere.

JOANNES CHORINVS.

Joannes Chorinus in eadem Vniversitate Decanus artium scripsit eleganti disticho Protrepticon, quo ad studia litterarum animat Juventutem Bohemam, estque illud an. 1597. Pragæ typis vulgatum *

JO-

- * *Joannes Chorinus* edidit quatuor Idyllia de quatuor partibus anni, nec non Idyllion Mensis Maji venustissimo carmine conscriptum, illudque Abrahamo *Hroch a Mezilešicze* Oratori terreni Judicii in Regno Bohemiæ dedicavit; quem ita in fine libri affatur:

Tu tamen ante alios clariis Abrahamæ Camœnis
 Enurrite, animi gaudia tolle tui.
 Arens jam rapidis aderit cum solibus æstas,
 Jam gravis Icariae fervor, & ira fera.
 Tunc magis optabis riguas in vallibus undas,
 Et si quam viridis ramus obumbrat humum.
 Falcibus armatas tunc duci in rura cohortes.
 Orbarique sua messe videbis agros.

Sed

JOANNES PLACHY.

Joannes Plachy de Trzebenitz Bohemus in Dilingana Vniversitate Philosophiæ Magister, Præfectus adolescentiæ in eadem Academia duorum præstantissimorum Juvenum *Ludovici Szwibovii*, & *Joannis ab Hazemburg* Baronum; edidit gratulationem recens creatis Magistris, quæ in eadem Academia edita typis est an. 1585.

JOANNES COCINVS.

Joannes Cocinus *Pisecæ* ortus, Patriæ suæ se commendabilem multum reddidit, translata in patrium sermonem *Historia Ecclesiastica Tripartita*, aliisque bonis Scriptoribus. Fuit Syndicus Veteris Urbis Pragensis. Evsepii Pamphili Historiam (ex qua laudem præcipuam tulit) dedicavit *Petro Wok Rosenfi*, & typis Welleslavini subjecit an. 1592. Idem *Cocinus Librum de signis filiorum Dei* bohemicè edidit an. 1613. Pragæ, qui duplici Authori adscribitur; huic, deinde alteri *Joanni Obsymatis*. *

L 4

Jo-

*Sed vesper lucem veniens excludit olympo,
Major & ex altis rupibus umbra cadit.
Rure recedamus, ne nox deprendat, & imber,
Quem plena cornix improba voce vocat.*

* *Joannes Cocinus* a *Cocineto* vulgavit novam distributionem Juris Vniversi ex Tabulis *Joannis Bodini* noviter adumbratam. Præfixa est operi, & strictim adumbrata Juris Bohemici historia. Cæterum opus ipsum Senatoribus, & Assessoribus in Curia Provocationum seu Appellationum Regni Bohemiæ est inscriptum. Prodiit Pragæ 1581 in 8.

JOANNES BANNO.

Joannes Banno, cujus aliquot Elegiæ in *Deliis Bobemorum Poetarum* leguntur; *Annales Cosmæ Decani Pragensis*, qui post an. Christi 1100 desit, usque ad suam ætatem, id est: ad an. 1560. continuavit. Est mentio continuationis hujus in Epistola quadam *Matthæi Collini ad Georgium Fabricium*; dolendum est magnopere hunc Bannonis laborem aut periisse, aut in aliqua vili Bibliotheca MMss. Codicum squalore oblitum jacere.

GEORGIUS CAROLIDES.

Georgius Carolides Pragenus, Vir Catholicus, Poeta laureatus, meo quidem judicio titulum hunc & Lauream ex merito tulit; quot ejus carmina mihi videre contigit (contigit autem plurima) digna sunt emerito, & rude donato Poeta; hunc omnibus cæteris (quorum ea ætate vilis annona fuit) Poetis *Cæsar Rudolphus* prætulit, eumque Cæsarei Poetæ (quemadmodum *Jacobum Typotium* Historici) titulo ornavit. Passim in programmatis librorum ejus carmina pluscule, etiam inter *Westoniæ Anglæ* carmina leguntur. Nobile est illud carmen, quo omnes Romanorum Imperatores a *Rudolpho I.* usque ad *Rudolphum II.* describit. *

WEN-

- * *Georgii Carolidis a Karlsberga est Sopbonias Propbeta & Secretarius Dei* paraphrasi heroica expositus, cui subjuncta sunt varii generis carmina Pragæ 1612. Inter quæ & illud in calumniatorem Bohemorum:

Quis-

WENCESLAVS RIPA.

Wenceslaus Ripa Stankovii natus Elegiographus (mea quidem sententia) venustissimus, & cultissimus; edidit tribus libris an. 1605. *Historiam Urbis Zatecensis* nitidis distichis ad an. usque 1565. deductam, ex quo libro de Urbibus nonnulla adferentur.

JOANNES CAMPANVS.

Joannes Campanus Wodnianensis venustate & arguria carminum (nam etiam Psalmos Davidicos in Odas convertit) *Buchanum* facile provocat, meo etiam, & plurium judicio longe proprietate, claritate, ac teneritudine versuum vincit. Scripsit quam plurima, ut *justa funebria* in lethali illa peste Pragæ an. 1613. Quam plurimos *Psalmos Davidis* reddidit versibus; item *Theses historicas* de Bohemia eruditissimas, aliaque quam plurima. In extrema ætate jam etiam morbo ad mortem deductus Catholicæ fidei veritatem agnovit, totumque se *R. P. Simeoni Sidecio* ex S. J. qui morientem Christo lucrificerat, dedit; sepultus honore maximo, Catho-

*Quisquis inhumanos vulgaverat esse Bobemos,
Scriptor inhumanus corde, levisque fuit.
Millia Teutonidum quot terra Bobemica nutrit?
Cui non extorri nomen, opesque parat?
Pro tantis meritis ubi gratia? quave vel unus
Teutoniæ sedem parte Bobemus habet?*

Confer Part. III. Eruditorum Bohemiæ & Moraviæ, pro qua iconem Authoris ad vivum æri incisam subministravimus.

tholicorum quantum erat , & Vniverſitate Pragenſi tota circa an. 1623. proſequentibus. *

ROSACZINI TRES.

*R*osaczinos tres : Joannem , Adamum , & Sophoniam de Carlsperga Viros eloquentia , Poeti , Politices ſcientia inſignes Sufficentes domo ſuperiora ſacula tulerunt , extantque libri ab eis editi. *Adamus* an. 1615. Orationem panegyricam habuit ad Bohemos Proceres pereruditam die 13. & 14 Julii (quæ poſtea lucem aſpexit) de Academia Pragenſis excellentia , deque ejus inſtauranda authoritate. *Joannes* heroico carmine potiffimum excelluit. Mirum ! hæreditatem quodammodo eſſe in hac familia , litteris excellere ; noſtra ætate iisdem artibus , imo & Theologicis , & Philoſophicis Fratres

Ro-

- * *Joannes Campanus* publici juris fecit : *deſcriptionem carminicam* Scholæ Ægidianæ recens reſtauratæ Pragæ 1607. Item gratulationem ACaDeMIæ Pragenſi de ſuperatis an. 1602. adverſitatibus triumphanti Pragæ 1603. Et *Breſiſlaum* ſeu Comœdiam de eodem ; Illuſtri , & Magnifico Alberto Joanni Smirziczky de Smirzicz dicatam , cujus argumentum eſt ſequens ;

*Germanorum oſor Dux Vlricus filio
Cupit Bohemam conjugem dare : Cæſaris
Vult ille gnatham ; ſolo notam nomine ,
Patrem ergo veniam eundi ad externos rogat ,
Impetrat. Hoſpes hinc venit Raiſſonam ,
Et , virgo ubi habitat , divertens in proximum
In hortulo apricantem virginem rapit ,
Auferetque ſecum. Echertus , atque virginis
Cognata anus hanc rem deferunt ad Cæſarem ,
Sed hic legionibus ulturus factum cum adeſſet ,
Verbis Judithæ delinitus cominodis
Ignoſcit factum , affinesque agnoſcit ſuos*

Rofaczini duo non indignos se Majoribus suis præstiterunt, Redeamus ad veteres. *Joannes Præsepe Dei hominis* egregio poemate celebravit an. 1581. Item librum insignem *de charitate & concordia conjugali* an. 1583. *Joannes*, & obiit an. 1584. *Adamus de Cbristi cunabulis* insignem *elegiam* vulgavit *Malovecio* Equiti magno Reipublicæ litterariæ Patrono an. 1591. dicatam *Sophonice* nihil vidi. *

BENIAMIN PETRZIK.

Beniamin Petrzik Civis Novæ Urbis Pragensis edidit *Indicem chronologicum Bucholceri* bohemice a se redditum Pragæ 1596. & inscripsit Domino Hertvicio de Czeidlicz Baroni, & Subcamerario Reginae. Occissus a sicariis nulla data causa in publica Novæ Urbis platea an. 1608.

SAMVEL MARTINIUS.

Samuel Martinus Horzovicii natus est, & in Academia Carolina an. 1614. Laurea Philosophiæ donatus, & pedestri, & equestri oratione multum valuit; vixit ad nostra usque tempora, exulque Dresdæ, jam Senior vulgavit *Lessum Vniversitatis Carolinæ*, elogiis aliquot oppido svavibus cum eam interiisse somniaret, quæ tamen ut Phoenix adjecta sibi, & quasi in-
cu-

* *Joannes Rosaczus* præter enumerata a Balbino scripsit *Didascalion de SS. Angelis*, & Amplissimo Senatui Urbis Suticensis consecravit Pragæ 1580. Item *Epinicion ad solemne redivivi Jesu Christi Salvatoris festum* itidem Pragæ typis excusum 1582.

culata *Vniversitate Ferdinanda* excrevit, sed non reffloruit. *

WENCESLAVS CLEMENS.

enceslaus Clemens Zebracenus aliquid in Poesi potuit, ut declarat *Lessus lugubris Urbis Klattoviæ* ignibus an. 1519. & 1615. misere conflagrantis, sed totam hanc gloriam maledicentia Clemens corrupit; *Poema*, quo *Friderico Palatino Bobemiæ Pseudo Regi* gloriatur, satyram

- * *Samuel Martini* a *Drazova* natus Horzovicii 1693. ex Patre *Petro* oppidi ejusdem Pastore, & Circuli *Beraunensis* Seniore, Matre *Anna Matthæi Fradelii Beraunensium* Decani filia. Jactis *Zateczii*, & *Launæ* litterarum fundamentis Pragæ evocatus, ibidemque Pastor ad S. Castulum, & S. Crucem Majorem in Veteri Vrbe, & paulopost Consistorii sub utraque Assessor constitutus est. Recuperata a *Ferdinando Bohemia* in exilium pulsus *Wittembergæ* substitit; abinde quatuor Junioribus Baronibus *Kaplrziis* a *Sulevitz* in Galliam, & Angliam proficiscentibus Comes, & Ephorus viæ additus est. Occupata vero an. 1631. ab exercitu Saxonico Praga dum illorum (qui decennio ante supplicium subierant) capita contis ferreis in porta pontis Pragensis præfixa, jussu Electoris Saxoniz deposita, atque honestissimo funere in Templo *Teynensi* tumultata fuissent; *Martinius* orationem ad populum habuit, occisosque tanquam Religionis ac Patriæ Martyres collaudavit. Ultimo Pirnam reversus, obiit an. 1639. Inter opera ejus (quæ plurima in Parte II. Eruditorum Bohemiz, ac Moraviz recensentur) eminet illud: *de ortu, incremento, fati, & fine Antiquissimæ Universitatis Pragensis*; ubi etiam ejus icon ad vivum cupro incisa spectatur.

ram verius esse dixeris ; laudare nescivit, nisi alios vituperaret. *

JO-

* *Wenceslaus Clemens Zebracenus*, fata Viri ignoramus, nec aliud magno adhuc labore eruere potuimus, quam eundem Zebrako civitate in Districtu Beraunensi sita ortum; Poetam sui temporis summum extitisse. Egit Præceptorem *Jaroslai Stossii a Kaunicz* & an. 1616. comitatus est Baronem a *Smirzicz* in terras exteras. Redux ad Patriam an. 1619. in ea usque ad an. 1622. se continuit; ast eodem anno Patriam relinquere, & exulare coactus, ad *Axeliū Oxenstirniū* exercitus Regis Sveciæ Legatum, & ejusdem Regni Cancellarium se recepit, a quo utpote Virorum doctorum æstimatore summo cum favore receptus levamen exilii sui invenit, inque Aula ejus ad finem vitæ suæ perseveravit. Scripsit, & edidit plurima Virgiliano carmine concinnata, ut: *Hominem redivivum per Theantropum seu vitam Christi* heroico carmine Pragæ an. 1608. *Smirziczius* seu poema Epicum tribus distinctum libris, quo familiam *Smirzicziorum* pertinet. Poema *antiqua Praga* intitulatum, in quo laudes Veteris Urbis Pragensis describit Pragæ an. 1616. Item carmen heroicum: *vox in rama audita est*, intitulatum, ubi cædem innocentium ab Herode interfectorum ad vivum repræsentat Pragæ an. 1618. *Gustavidos* libros IX. quibus *Gustavi II.* Svecorum Regis victoriarum, rerumque per Germaniam gestarum seriem carmine heroico enarrat, Lugduni Batavorum an. 1632. Elegantissimo carmine scriptus est hic liber, sed aculeis, & satyris in Catholicos, & Domum Austriacam per totum fere respersus, magno Patriæ revivendæ affectu, & inani spe amissa recuperandi ubique se prodente, ut patebit legenti fragmentum e pagina 203. & 204. excerptum, quo exules Patriotas ita alloquitur:

*At vos Patricius sanguis; vos hastenus arcto
Multati exilio, dejecti spebus avitis,*

Tolli-

JOANNES CZERNOVICIUS.

Contra innocens est, & multa laude dignus *Joannes Czernovicius* Vir in antiqua Vrbe Pragenſi Conſularis; is quamquam in honorem coronati *Friderici* an. 1619. 4 Novembris, & *Elisabethe* 7. Novembris, librum vulgaret, maledictis abſtinuit; ſcripſit libros ſex heroicis verſibus: *Bella Rudolphi Cæſaris* adverſus Turcas geſta, oſtenditque hominibus noſtris etiam ad hoc carminis genus facultatem, & grandem illum Martialis hujus tubæ non deeſſe ſpiritum; addidit poſtea idem *Czernovicius* *laudem concordie*, quam an. 1620. *Tres Vrbes Pragenſes* inter ſe ſtatuerunt, & quaſi in unam coaluerunt. Sed quia fœdera adverſus legitimum Principem iſta ſunt: non habuere exitum, qui quærebatur. At junior olim *Genealogiam Domus Auſtriacæ* Virgiliano carmine, Virgilio centones dices, expreſſit. *

JO-

Tollite ſarcinulas, & convafate pudicas
 Paupertatis opes, Patriam ibimus! ibitis! ibunt!
 Diſperſos quoscumque tenet plaga diffixa mundi,
 Ibitis ad cunas, Natalia ſola premetis,
 Ibitis ad dulces natos, carosque Parentes.
 Dilectas ſedes, longe poſſeſſa penatum
 Limina, quæ coluit, vobisque colenda reliquit,
 Ordine naturæ Proavorum ſanctior ordo.
 Ibitis hæredes, proprios ſulcabitis agros,
 Ibitis evincti victrici tempora lauro,
 Jucundoque gradu optatas calcabitis oras.
 Ibitis? ibo comes. Latī ſic ibimus una.
 Ibimus? imo imus. Nemo extra, nemo manebit
 Indigenæ redeunt, ſpurii migrate coloni,
 Ite: ſed ad Czechicos nunquam revenite Penates
 Ipſa ex ſe genitos tellus agnoſcit alumnos.

* *Joannes Czernovicius a Libeo Monte præter Libros ſex*
 de

JOANNES WALESSIUS.

Joannes *Waleffius* Czaſlaviæ Vrbe quondam non ignobili natus, Poeta e trivio non fuit; multa ſcripſit carmine ad Abavum meum *Joannem Balbinum*, quem Nobiliſſimum Dominum a *Worliczna* vocat. Ejus eſt illa laudatio Balbini, & alluſo ingenioſa ad nomen *Βαλβισ*, quæ in eodem *Weſtoniæ* libro ſæpius citato recitatur.

NICOLAUS TROILO.

Nicolaus *Troilo* Hagiochoranus Vniverſitatis Carolinæ authoritatem, & doctrinam Avorum ætate per diu ſuſtinuit; edidit libros complures: inter alia *Alphonſi M. Regis Aragonum dicta*, & *facta memorabilia* pereleganter tribus linguis, quas optime callebat, latine, bohemicæ, germanicæque conſcripta. *

MI-

de Bello Pannonico Rudolphi II auſpiciis geſto, deſcripſit carmine elegantiffimo (Virgilium dices) *Hiſtoriam irruptionis in Regnum Bohemiæ Militis Paſſaviensis*, in qua recensenda, & Poetæ præſtantiffimi, & Hiſtorici accuratiſſimi palmam meritis eſt. Libri hujus rariffimi, & excuſſis intimis Bibliothecarum ſcriniis minime reperti copiam Clariffimo *Pelzlio* fecimus, & una cum icone Authoris ad vivum æri incifa, pro gloria Patriæ noſtræ, & Viri fama immortalis fideliter & prompte communicavimus.

* *Nicolaus Troilus* a Patria ſua Hagiochoro (*Heiligenfeld*, bohemicæ *Svaté Pole*) circuli Kaurzimenſis oppido, ubi an. 1571 editus eſt in lucem dictus *Hagiochoranus*. Patrem habuit Kaurzimenſis Urbis De-

MICHAEL SLAWATA.

*Michaelis Slawatæ Illustrissimæ Stirpis Baronis apud nos, Orationem de Hussiticis motibus citant, laudantque Goldastus & Theobaldus. Optarem vidisse, ut de ætate, ingenio, & doctrina Viri tam Illustris conjecturam meam aliquam tradere Lectoribus possem. **

MAR-

canum. Pragæ ad Academiam missus absoluto Philosophiæ, Theologiæ, & Jurisprudentiæ curriculo, per duodecim annos variorum nobilium adolescentum studia, moresque formavit. Post hæc an 1603 Eloquentiæ Professor renunciatus, & subinde Assessor Consistorii Ecclesiastici sub utraque, ac nationis bohemicæ Senior, Academiæ Decemvir, ac Veteris Urbis Cancellarius renunciatus fuit. Decanatum Facultatis Philosophicæ aliquoties, Protectoratum Academiæ bis cum laude gessit. Cum vero an. 1621. delegati a *Ferdinando II.* Judices, omnibus Academiæ Pragensis Professoribus XIII articulos proposuissent, atque, ut iis subscriberent, poposcissent: *Troilus* omnium nomine eos abse probari posse negavit. Itaque in carcerem conjectus, ac subinde dimissus, in exilium proficisci iussus est. Itaque *Pirnam* commune exulum Bohemorum refugium recepit, ibidemque an. 1631. 7. Martii morbo oppressus migravit e vita. Sermone funebri Bohemico a *Samuele Martini* suo quondam Pragæ Collega laudatus. Edidit plurima minuta opuscula, ut *Orationes de vita Caroli IV. Imper & Regis Bohemiæ. Apologetica pro Wenceslao IV. seu ignavo Rege Bohemiæ. De Sigismundo Imper. ac Bohemiæ Rege. De Georgii Podiebradii amore erga Religionem & Patriam. De Bojemia pia contra Roxolanos* an. 1615 &c. *Programmata* complura, quæ in *Giczinsky* collectione recensentur. Hæc ex ædibus litterariis Bohemiæ & Moraviæ Clarissimi *Adami Voigt* in compendium redeimus.

* Vixit *Michael Slawata* circa an. 1521. & cum aliis anno

MARTINVS BACHACIVS.

Martinus Bachaczek vel *Bachacius* Naumierziccius aliquando Rector *Vniversitatis Carolinæ*, Vir egregie eruditus; quod ex *Programmatis* *Academiæ* illius apud *Giczinsky* factis intelligi potest; multa edidit, nunc injuria temporum amissa: superest libellus *Rudimentorum Cosmographicorum Joannis Houteri*, quem *Pragæ* an. 1595. vulgavit, omnibus Scholarum Rectoribus inscriptus, quem ad captum juventutis patriæ *Bohemica* nomenclatione expressis Provinciis reddidit utiliore, & gratiore. *

M

BAR-

anno eodem decreto Comitiorum Regni ad Regem *Ludovicum* in *Hungariam* missus est, ibique *Orationem de motibus Hussiticis* coram Rege habuit, eumque ad componenda Regni dissidia in *Bohemiā* invitavit. Ita *Weleslavinus* in *Calendario historico*.

- * *Martinus Bachacius* Naumierziczio pago, tribus milliaribus *Praga* distante oriundus, sub Magistris *Paulo Koldina*, & *Petro Codicillo* a *Tulechowa* *Pragæ* litteris operam dedit. *Tevtonicæ* linguæ perdiscendæ gratia *Znoymam* se contulit, & abinde *Viennam* divertit, ubi *Miglicii* Episcopi *Viennensis* favore in *Aulam* ejus receptus, & munere *Calygraphi Aulici* decoratus, ibidem longiori tempore substitit. Sed fatis Virum ad altiora incitantibus, petita venia honorifice dimissus, *Pragam* rediit, abindeque amore litterarum *Lipsiam* migravit, ubi doctissimos Viros *Selneckerum*, *Simonem Simonium*, *Paulum Eberum* audivit, & Magisterii titulo insignitus Patriam repetiit, rexitque non sine laude *Lycæum Pardubicense*, & *Micro-Pragenſe*. Tandem siti quadam plura discendi abreptus, *Altorfſium* se contulit, & abinde *Wittembergam*, ubi *Peczelio*, *Chitreo*, & *Crucigero* Magistris Doctoratus lauro insignitus; intima

ami.

BARTHOLOMÆVS HAWLIK.

Bartholomæus Hawlik Artium Magister,
 Discursus Militares Lazari Sswendii Maxi-
 milia-

amicitia per aliquod tempus horum Virorum frueba-
 tur. Natalis tamen soli dulcedine prævalente patri-
 am revisit, & Zatecensis Scholæ regimen suscepit,
 illudque summa omnium approbatione administravit.
 Fama vero Viri Doctissimi se longe lateque diffundente,
 Zatecio Pragam evocatus, & in Carolina Academiæ
 membrum receptus, Præposituram Collegii Regis
 Wenceslai bis, Decanatum quater, & Rectoratum de-
 cies summa cum laude obivit.

Eidem sequens Monumentum Academia Pragensis
 posuit :

MONUMENTVM SEMPITERNVM

NOBILI, ET CLARISSIMO VIRO D M MARTI-
 NO BACHACIO a NAVMIERZICZ

RECTORI VNIVERSITATIS PRAGENSIS VIGILAN-
 TISSIMO

COLLEGII REGIS WENCESLAI PRÆPOSITO
 MERITISSIMO.

MATHEMATICO PROBATISSIMO

LITTERARVM, LITTERATORVMQVE PROMO-
 TORI BENIGNISSIMO

PATRI, COLLEGÆ, PRÆCEPTORI DESIDERA-
 TISSIMO.

PIE IN CHRISTO CVM VIXISSET ANNOS LXXIII.
 XVII. FEBRVARII ANNO 1612. E VIVIS
 SVBLATO

DEBITÆ GRATITVDINIS ERGO AB ACADEMIA PRA-
 GENSI POSITVM.

eius sunt delicatissimi versiculi ; *Salve decus Bohemice* ; & *hymnus ad laudes* , quem in officio precum recitant Sacerdotes die Natali S. Wenceslai.

GEORGIUS CROPACIVS.

Georgius Cropacius , alius a Gasparo , Teplicii in Bohemia natus , multis versibus editis variis temporibus , in Poetarum censum adscribi meruit. Ode de Angelis an. 1575. edita est ; alii carminum libelli prius an. 1574. alii post an. 1583. & 1585. &c.

SAMVEL THESAURI.

Samuel Thesauri carmine sat venusto an. 1581. *Prosopopæjam invidiæ* scripsit , Nobili , ac strenuo Equiti Domino Joanni Webin-sky de Webinicz arcis Carlsteinensis Burggravio inscriptam. Alia item carmina , quæ Domino Floriano Griesbeck dedicavit.

MATTHÆVS MOLOSINVS.

Matthæum Molosinum Montanoslatinum Jurisconsultum , & Novæ Urbis Pragensis postea Consulem , erudita , & venusta carmina scripsisse Bachatius tradit ; ego unum legi illud nuptiale carmen , quod Domino Wenceslao Berka , de Duba , & Lippa , & Illustrissimæ Sponsæ Margarethæ Filix Domini Buriani Trczka anno 1576. obtulit.

VITVS DENTVLI.

Vitus Dentuli Raudnicensis Nuptias *Georgii Spetlæ* de *Prudicz* profecutus est carmine an. 1592.

MARTINVS GALLI.

Martinus Galli Czernovicensis edidit an. 1587. Pastoralis colloquii Dialogismum.

BARTHOLOMÆVS CIRVINVS.

Bartholomæus Cirrinus edidit Arenam Charitum Rokiczanae civitatis Regiæ ad Dominum *Zdenkonem Libsteinsky* S. R. I. Comitem de *Kolowrat* an. 1652.

CAROLVS KIRCHMAYER.

Carolus Kirchmayer de Reichvitz, Vir Nobilis domo Pragensis immature (scilicet septimo a conceptione Mense) editus in lucem est an. 1608. 11. Augusti. Parentes habuit claros in Vrbe antiqua Pragensi, domum perelegantem, in qua *Matthias* Archidux Austriae vivente fratre *Cæsare Rudolpbo* hospitari dignatus est; fuit litteris latinis excultissimus, & Vir plurimæ Lectionis, linguas callebat plurimas, præter Latinam, Bohemicam, Gallicam, Italicam, Hollandicam; Genealogiarum si quis peritus, de memoria(quæ illi felicissima obtigit) Nobilitatis origines, & illustria facta recitabat. Scripsit tribus libris germanice *Pileum Cardinalitium* mi-

nore affectu , & odio , quam ejus sectæ mos est ; quibus libris nomina Cardinalium , & res eorum gestas complexus est. Vulgavit item *Regum Poloniae historiam* accuratissimam , additis genealogicis tabulis. Item aliud opus de *Finantiis* , & *Vestigalibus Regni Galliae* , quem tractatum mihi videre non contigit ; nam illum secundum de *Polonia* (in quo mea etiam nonnulla adducit ex Originibus Guttensteinianis) diu servavi , a D. *Joanne Carolo Kirchmayer* fratris ejus filio Regni Bohemiae Physico donatum. Vulgavit etiam vitas omnium *Regum Franciae* , germanice , aliaque elucubravit plurima , omnia exquisito , & limatissimo judicio sine sinistris affectibus conscripta ; dolendum quod Vir tam egregius , & qui omnes prope Europæ Provincias peragravit , Majorum suorum tot sæculis receptam religionem sequi noluerit. Obiit Norimbergæ , quo se cum matre , sorore , ac cæteris amicis pluribus receperat , ex hætica , & phtisi an. 1669. 22. Julii.

MATTHÆVS BOLELVCZKY.

Hic apud Moravos Cremfirii Vrbe notissima ortus , Bohemiae nostræ operam in sacris addixit , & nunc ad S. Adalbertum in Vrbe nova Pragensi procurat. Edidit summa diligentia nullis sumptibus parcens *Vitam* Patroni sui S. *Adalberti* Episcopi Pragensis , & Martyris , imaginibus a summo *Pictore Carolo Scretu* delineatis interstinctam. Parat ad typum plura alia , ut : *Origenes* Slavorum , & Slavicae linguae &c. cui utpote amico antiquissimo , & probatissi-

tissimo vitam longissimam, & sanam semper ad ea, quæ molitur, perficienda ex animo precor.*

M 4

SE-

* *Matthæus Bolelucsky* Vir in historia patria versatissimus, & in lectione ac scriptione monumentorum patriorum prope infinitus; leonem ex ungue Lector eruere poterit, si ab eodem scripto relicta grandia quinque *Volumina* (quibus plerumque Authores historiæ patriæ inediti continentur) vel levi obtutu lustraverit. Tria ex his MMss. *Voluminibus* mihi videre contigit, & quidem unum volumen apud Prænobilem ac Clarissimum Virum *Joannem Josephum Zeherer* Pragæ Novæ Cancellarium. Alterius vero copiam mihi gratiose fecit Reverendissimus, ac Perillustris D.D. *Antonius Franciscus Wesseli* Reverendissimi Capituli Wissehradenfis Decanus ac p. t. Universitatis Pragensis Rector Magnificus. Tertium volumen servat Bibliotheca nostra, illudque sequentia in se comprehendit:

- I. *Bohuslai Balbini* notata Ms. Principum, ac Regum Bohemia.
- II. *Ejusdem Balbini* Rationarium temporum ab origine Gentis usque ad *Ferdinandi II.* initia Ms.
- III. *Jaroslai Præmonstratensis* Chronicon Bohemia Ms.
- IV. Chronicon Pragense Anonymi ab an. 1260. ad an. 1342 Ms.
- V. *Helmoldi* Chronicon compendiatum ab an. 1140. ad an. 1164 Ms.
- VI. *Arnoldi* liber III. compendiatum cum notis *Bangerti* ab an. 1170. ad an. 1209. Ms.
- VII. *Diethmari* Chronicon ab an. 892. ad an. 990.
- VIII. *Adaucti Pulkavæ de Tradenin* Chronicon a *Czecho*, & *Lecho* usque ad an. 1330. Et cum suo continuatore ad an. usque 1470. Ms.
- IX. De sinistro, & infelici casu *Giczinensi* accenso pulveris pyrii Ms.

X. Hi-

SECTIO VII.

Varii Scriptores ex Bobemis , qui ad superiores Classes commode referri non potuerunt.

M. MARTINVS DE PLSNA.

Martinus de Plsna longe ante conditam Vniuersitatem Carolinam cum summa opinione doctrinae vixit. Ejus est Tractatus de *Epistola Missili* scriptus an. 1308.

BERNARDVS DE SICCA SEV SVSSI-
CENSIS.

Bernardus de Sufficio Vir fuit perdoctus, ut ejus opera inter MMss. Codices ostendunt ; scripsit librum de *Naturis rerum* , quadrupedum , avium , insectorum , arborum , gemma-

X. *Historia incendii Micro-Pragensis* , & de infausta conflagratione Tabularum Regni Ms.

XI. *Chronicon Klattoviense* ab an. 747. ad an. 1527. Ms.

XII. *Martini Cutheni Chronicon* ab an. 1054. ad an. 1527. Ms.

XIII. *Dalimili Mezerciczky Chronicon a Czecho & Lecho usque* ad an. 1315.

XIV *Continuatio Historiae Beneficii de Horzewitz* ab an. 1393. usque ad Joannem Ziškam.

marum &c. Item *expositionem Symboli* doctam ;
uterque Codex invenitur in Bibliotheca Clementina S. 3. N. 504.

FRANCISCVS KRIBEL.

Ad Bohemiam pertinet alius Vir eruditus
Parisiensis Doctor *Franciscus Kribel*
Egrensis, Abbas Waldsassii an. 1339. Tum
Nicolaus Tachovienſis Bohemus (quem Virum
prudentissimum appellat *Bruschius*) itidem Ab-
bas Waldsassensis, qui obiit in itinere Pragam
contendens an. 1363 ; sed hi an aliquid scripse-
rint ? nusquam reperio.

MATTHÆVS DE CRACOVIA.

Matthæus de Cracovia ortu Polonus, edu-
catione Bohemus, doctrina quantum suo
seculo excelluerit, nuper edita ejus opera in
Gallia demonstrant ; fuit Plebanus Pragæ ad B.
Virginem in Teyn ; *Rectorem* enim Parisiensis
Universitatis, post etiam *Pragensis* fuisse constat ;
plurima scripsit, ac doctrinæ commendatione
Ruperto Imperatori a Consiliis, & Epistolis secre-
tis (Cancellarium appellant) evasit, eodemque
Ruperto agente *Wormatiensem Episcopatum* ex
merito consecutus, ut ex *Bruschio* retulit Ho-
diegovinus. Edidit *Postillam*, quæ in Biblio-
theca S. J. Clementina Pragæ reperitur. Item
Tractatum insignem de *Hypocrisi*, & ejus spe-
ciebus. *Sacrum commercium S. Francisci cum*
Domina Paupertate ; Item *Dialogum conscientie*,
& orationis. *Rationale Divinorum operum*
ad

ad D. *Henricum* Episcopum Warmiensem. *Dialogum Patris, & Filii. Sermones Synodales* Pragæ habitos. Editæ sunt ejus opera in Gallia a F. Saulnerio, eaque laudavit noster Reynaldus. *

SIGISMUNDVS GELENIVS.

Sigismundus Gelenius Gregorii Hraby de Gelenio, seu Gelenii filius, domo Pragæ, multum a Jacobo *Saliano* laudatus, maximorum in litteris Virorum, ut : *Erasmi* Roterodami, ac cæterorum amicitiiis floruit, Basileæ ad typum confidens, multos Romanæ linguz Scriptores edidit magno Eruditorum bono; summos Authores : *Plinium*, aliosque complures Commentariis illustravit; *Josephum* ex græco pereleganter in latinum convertit; in multis SS. *Patribus Græcis*, idem in *Diodoro Siculo* & *Appiano* præstitit. Epistola *Diodoro Siculo* præfixa, a Sigismundo editos libros, ac totam continet vitam, quam, qui plura de eo scire velint, evolvant. *Georgius Fabricius* in Epistola ad *Collinum Sigismundum* singulare *Bobemiæ ornamentum* appellat. Sed & Pater ejus *Gregorius Hraby* litteratissimus fuit, cujus extat labor *Francisci Petrarchæ de remediis utriusque fortune libri*, quos e latino in bohemicum idioma felicissime transtulit an. 1501. *Sigismundi Gelenii* Magister fuit, ut habet *Mitis*, *Wenceslaus Pissens* seu *Medek Præpositus Collegii omnium Sanctorum*, quem falso Piccardismi infimulatum

* Fatis concessit Matthæus Cracovianus an. 1410. die 5. Martii

latum anno 1512. Pragensis conjecerunt in vincula. *

M. JO-

* *Sigismundi Gelenii* vitam, & monumenta litteraria ab eodem vel conscripta, aut e græco in latinum sermonem translata accurate, ut assolet, describit Clarissimus *Pelzlius* in *Eruditorum Bohemiæ & Moraviæ Parte III.* Restat itaque nobis hic agendum de *Gregorii Gelenii* eruditione, & doctrina; de quo argumento fusius allquantisper differemus, sublevati insigni Ms Bohemico, non ita pridem e sinu ignorantiae Bibliothecæ nostræ asserto.

Gregorius Hruby a Gelenie floruit temporibus *Wladislai II.* Regis Bohemiæ, officiis variis, & libris pluribus partim conscriptis, partim etiam editis clarissimus. Transtulit e latino in sermonem patrium *Francisci Petrarchæ* libros de remediis utriusque fortunæ Pragæ excusos an. 1501. Item *Erasmi Roterodami* *Encomium Moriae* edidit, & senatui Antiquo-Vrbensi dedicavit. Sequentes vero ejus partus ingenii e latino in bohemicum sermonem translati, & in Ms. mox laudato Bibliothecæ nostræ defacto delitescen-tes *Gregorium* translatores suum agnoscunt.

- I. *Joannis Antonini Campani* libri de *Regimine Reipublicæ ad Franciscum Lucium Gubernatorem Senensem*, & *Civem Romanum*, una cum explanatione ex *Proverbiis Erasmi Roterodami* desumpta.
- II. *Agapeti Diaconi* admonitio ad *Iustinianum Imperatorem* de ratione recte administrandi *Rempublicam*.
- III. Libri *Joannis Joviniani Pontani* de *Rege*.
- IV. Ejusdem *Joviniani Pontani* *Colloquia*, inter *Collocutores Minum*, & *Cacum*, *Charontem*, & *Animam*.
- V. Ejusdem Libri de obedientia ad *Robertum Principem Salernitanum*.
- VI. Ejusdem de benevolentia ad *Rutilium Zenonem Episcopum S. Marci*.
- VII. *Laurentii Vallæ* libri de *Donatione Constantini Magni*.

VIII.

M. JOANNES BOROTIN.

M Joannes Borotin Vir perdoctus, scripsit *Epistolam Metricam* ad Joannem Rokyczanam an. 1435. quæ legitur in Ms. Codice Clementino.

DAVID CRINITVS.

David Crinitus Nepomucenus Vir perdoctus, styloque cultissimus fuit; scripsit cum alia multa, tum *Fundationes*, & *origenes præcipuarum in Bobemia Urbium* quas an. 1575. Buriano Trecza; & Michaeli Sspanowsky Viris in Aula Cæsarea multum valentibus, & Regni Subcamerariis dedicavit. Addit Author singulis Urbibus Eteosticha quædam ænigmatica, quæ eruditionis plurimum continent, & legentibus placebunt. Legi etiam carmen nuptiale ab eo Guilelmo de Rosis & Annæ Mariæ Marchioni Badensi an. 1578. oblatum, & typis editum. Vulgavit etiam *Disticha Chronologica* de Regibus Bohemiæ singulari felicitate conscripta, quæ inveniuntur in Bibliotheca S. J. Crumlovii. *

THO-

VIII. Francisci Petrarchæ libri *Epistolarum*.IX. Marci Tullii Ciceronis libri *de Amicitia*.

Mortuus est Gregorius Gelenius an. 1513. die 7. Martii quod sequens Chronostichon exprimit :

LVX VBI CVRREBAT MARTII SEPTENA :
 CRVENTO
 VICTVS LVGETVR FVNERE GELENIVS.

* David Crinitus ab Hlawaaczowa Rakonicensis civitatis fuit a tabulis publicis. Lauro a Maximiliano II. &

no-

THOMAS DE ZASMVK.

Thomas de Zasmuk Catholicus Eques Bohemus vulgavit instructionem filiorum suorum bohemicè ; in quo etiam libro addidit explicationem Orationis Dominicæ , & salutationis Angelicæ cum pulchris affectibus an. 1412. qui liber nunquam ad typum pervenit, sed descriptus an. 1492. invenitur in Bibliotheca Clement. N. 486.

JOANNES BAKOVIENSIS.

Joannes Parochus in Bakow an. 1582. edidit bohemicè suum an alienum, nescio, *librum de Peste*, in quo Rusticus cum Medico colloquens, conatur evincere, nullam esse infectionem in peste ; Libellus est jucundus, sed nimium, ut reor, audacter negat, quod orbis universus damno suo expertus est.

MAGISTER LAVRENTIVS.

Magister Laurentius Wenceslai Cæsaris Aulicus edidit ex Italico supra modum curiosam, & jucundam historiam bohemicè, cui titulus : *Itinerarium Joannis de Mandivila* Equitis Angliæ in terram sanctam, quis autem Laurentius ille fuerit ? non potui indagando rescire.

ZA-

nobilitatis insignibus condecoratus an. 1562. Vertit ex bohémico latine *Joannis Avenarii* vitam Christi, ediditque Pragæ an. 1583. præterea *Cantica Cantorum* versibus elegiacis.

ZAWIETA.

Zawieta Vir pereruditus, Aulicus Mathiæ Cæsaris; itidem patria lingua scripsit. *Monita aulica* ejusmodi sunt, ut, si in latinam communem universæ Europæ linguam verterentur, nullius censuram pertimescere possent. Item *Coronationem* Bohemicam Matthiæ Cæsaris an. 1611. & eodem anno *Acta* inter *Rudolphum* & *Matthiam* fratres. *

MARTINVS POLYCARPVS.

Martinus Polycarpus Reginohradecii ferace bonorum ingeniorum patria (ut ait *Lupacius*) natus, quid ediderit, nondum nancisci potui, sed laudes ejus in variis Scriptoribus legi.

JOANNES BRTWIN.

Joannes Brtwin de Ploskowitz Vir Nobilis circa an. Chr. 1540. vulgavit Pragæ duo-

- * *Georgius Zawieta a Zawieticz* in Cancellaria Bohemico-Aulica quondam Concipista, ac subinde Aulicus *Mathiæ* Imperatoris. Tumultuantibus contra Regem *Ferdinandum II.* statibus Evangelicis se adjunxit, & ob hoc periculum amittendi capitis difficulter evasit. Edidit plurima opuscula patrio sermone conscripta, ut: *Descriptionem Coronationis Mathiæ in Regem Bohemiæ* an. 1611. Ejusdem *Matthiæ*, & *Anne* *Reginæ Electionem*, & *Coronationem Imperialem Francofurti peractam* an. 1612. *Iter Matthiæ Neo-Coronati Regis, in Lusariam, & Silesiam* an. 1611. *Coronationem Ferdinandi II. in Regem Bohemiæ* an. 1617. *Successionem & Regimen Ducum, Regum, & Reginarum Bohemiæ* an. 1611.

duobus libris *Oeconomiam Bobemicam* ; aliam *Oeconomicam Instructionem* conscripsit M. *Nicolaus Czernobegl*, Senator, & civis Zatecensis; utrumque hunc librum expressit typis *Daniel Weleslawinus* an. 1587. magno operæ pretio, & Illustrissimo Domino *Joanni Laubansky de Laubam* Domino Cænobii Hradistensis ad Giseram inscripsit.

WENCESLAUS DE ROWNA.

Wenceslaus de Rowna Procerum de *Rosenberg* Cancellarius, a *Bobuslao de Lobkowicz* in Epistolis laudatus; vixit ad extremam senectutem Krumlovii; ejus quædam monimenta citantur, quæ nondum in manus meas venerunt.

GEORGIUS MELANTRICH.

Georgius Melantrich de *Aventino* Civis, & Bibliopola antiquæ Urbis Pragensis, lectissimos libros bohémica lingua plurimos edendo (quod idem sine prioris sæculi, & hujus initio doctrina majore instructus præstitit *Weleslawinus*) *Ferdinandi* I. temporibus linguam Bohemicam multum promovit, & auxit. Biblia sacra Veteris, & Novi Testamenti (quæ olim Venetiis, & Norimbergæ ipsis Typographiæ initiis sunt edita) Pragæ typis suis vulgavit abse recensita, & figuris ligneis (ut tum erant tempora) illustravit. Fateor illam Bibliorum *Melantrichi* versionem, non omnibus Catholicis probatam fuisse; unde a *Wenceslao Sturmio* Societatis

tis nostræ Doctore contra *Piccardos* scribente inventum per *Onomatopæjam* verbum est : *Pj-smo swatē durlautrichowal* (qua voce etiam *Ctibor Kotwa*, *Cælestinus*, aliique ad nostra usque tempora, qui adversus hæreticos scripserunt, utuntur) tamen cum aliam editionem Sacræ Scripturæ Bohemia non haberet, Melantrichi Bibliis uti coacta est; ipso edente prodire *Hieronyni Savanarolæ* conciones in Bohemicum conversæ Pragæ an. 1573. Edidit etiam *Melantrichius* an. 1562. bohemicæ *Fontem vitæ*, & *Medicinam animarum*, qui libri nihil præter illustriores S. Scripturæ sententias continent, eosque D. *Sigif-mundo Heltb* Vice-Cancellario Regni Bohemiæ dicavit. *

MAR-

- * *Georgius Melantrich ab Aventino* Civis, Senator, & Typographus Pragensis Rozdialovicii natus an. 1511. fatis concessit an. 1580. sepultus in Sacello Bethlehem. Primam Bibliorum Bohemicorum editionem adornavit an. 1549. tertiumque Librum Machabæorum ex versione *Sixti Ottersdorffini* una cum peregrinatione S. Pauli, & tabula Geographica, his Bibliis inseruit. Anno vero 1556. iterato ex ejus officina Typographica altera editio Scripturæ Sacræ prodit Tertia 1560. Quarta 1570. Quinta & ultima 1577. *Joannes Rosacius* Suticensis eidem Cenotaphium scripsit :

*Rozdalovicium primas mihi præbuit auras,
Praga domum, natos, rem, thalamum, & tumulum.
Vixi : nec vixisse piget me : tota Deo nam,
Et Patria, & musis vita dicata mihi est.
Evulgare bonos, plebique, scholisque libellos.
Hæc mea præcipue curaque resque fuit.
Bacca mihi testis doctrinæ laurea nostræ,
Virtutis stemma est : curia consilii.
Tu mihi, cui vixi, tu, quem moriendo vocavi,
Da requiem in Regnis Rex pie Christe tuis.*

MARTINVS FABERIVS.

Martinus Faberius Rakonicii natus ludum litterarium Chrudimii aperuit. Vir magnæ litteraturæ, cujus historia de *Epulone*, & *Lazaro* græco, & latino carmine eleganter expressa an. 1579. multum mihi placuit.

MATTHÆVS BENESSOW.

Matthæus Benessow Rector Scholæ ad S. Metropolitanam Ecclesiam Pragæ; bohemicæ ex latino textu initio prioris sæculi edidit versas a se diligentissime; S. *Ignatii* Antiocheni Epistolas.

CHRISTINVS DE WLCZETIN.

Preces per annum *Matthiæ Cithardi* Rudolpho II. Imperatori a concionibus sacris ex germanico bohemicæ reddidit *Christinus* de *Wlczetin* Pragæ an. 1567.

GEORGIVS ROSSA.

Georgius Rossa Zambergæ natus edidit Tractatum de luctu Parentum super morte filiorum justo, & moderato an. 1602.

SEBASTIANVS ÆRICALCVS.

Sebastianus Æricalcus Przesticensis Senior Collegii Carolini magna cum laude
N bo-

bonas litteras in Vniuersitate Pragenſi per diu docuit ; obiit an. 1555. 21. Novembris. Edidit eruditum libellum carmine de *Affectibus*. Item *Argumenta in Comœdias Terentii, rem nummariam Budæi* ad valorem noſtratis monetæ explicuit, aliaque plura. *Ærichalco* hiſtoria Bohemiæ fuit, ex qua ſententias quasdam citat, & laudat *Hodiegovinus* : ego illam nec ſcriptam, neque, ſi eſt, editam unquam vidi. Legavit *Collegiſ* *Academicis* quam plurima moriens. *

JOANNES FORTIVS.

Joannes Fortius Kaurzimensis Hebraicis, Chaldaicisque litteris maxime a Majoribus celebratur ; & ad eas linguas apparatus edidit.

DE DIGNITATE HOMINIS.

Sncerti interpretis Tractatus perelegans Pragæ an. 1613. Bohemicis typis editus eſt

* *Sebastianus Ærichalcus* Vir eruditione, græcæque linguæ cognitione præſtans, perperam in *Bibliotheca Gefneriana* Polonus appellatur. Non pauca reliquit ſui ingenii monumenta, ut : *Orationem Virgilianam Annæ ſororis Didonis*. Annotationes in officia *Ciceronis* eruditiffimas ; item præſationem in metra *Thomæ Mitis* ; complura ad *Joannem Hodiegovinum* ſcripta carmina. Lue peſtilentiali extinctus eſt in domo Caroli IV. an. 1555. die 20. Novembris, ſepultus in Sacello Bethlehem. Ejus mortis eſt hoc Erechtichon :

*Vixit ; at hinc abiit docta gravis arte Sebaſtus,
Conditur inque tuo bellica Praga ſinu.*

est de *dignitate hominis Galli* alicujus innominati Scriptoris.

MATHIAS GEORGIUS.

Matthias Georgius Bohemo - Brodenfis edit an. 1517. *Pragæ Consolationem ad Cives Wittenbergenses* cum pars Civitatis incendio correpta fuisset.

JOANNES LASSNIOR.

Joannes Lassnior inter tractatus Chymicos, qui summe ab ejus farinae hominibus commendantur, editus est an. 1611. de *lapide Philosophico Joannis Lassniori Bohemi opusculum*. Quis Scriptor ille fuerit, quem summum Philosophum titulus libri nominat, dicere non possum; discipulum se ipse *Lassnior* fatetur *Antonii de Florentia*. Ego hujusmodi rebus, quippe ab instituto vitæ meæ prorsus alienis, minime omnium teneor; quid de *Chrysopeia* universa sentiendum, consulantur *Eruditi*, quos video in diversas abire sententias.

GEORGIUS GALLVS.

Georgius Gallus Chrudimensis Aves Boheimiæ variis, iisque lepidissimis versiculis latine cecinit, ac descripsit; quem *Librum* an. 1614. *Pragæ* vulgavit.

JACOBVS SERNECIVS.

Jacobus Sernecius a Warwazowa Vir per-
eruditus edidit *Centurias quatuor Pro-*
verbiorum Bobemicorum summa approbatione
Doctorum ejus ætatis exceptas, eademque pro-
verbia latinis paræmiis ex *Erasmo Roterodamo*
potissimum petitis illustravit; fuit vir maximæ
industriæ, ideoque certatim Nobilitas Bohemiæ
liberos suos docendos *Sernecio* commendabat.
Porro Proverbiorum illas, quas dixi, Centurias,
Joanni Bezdruczicky de Kolowrat Appellatio-
num Præfidi, & *Joanni Wcbinicz* Burggravio
Carlsteinensi dedicavit an. 1582.

CANTIONES.

Cantionum magnum volumen notis musicis
recuderunt Piccardi, seu Fratres Bolesla-
vienses an. 1618. plenum erroribus; quod jam
priore sæculo editum *Wenceslaus Sturmius* e So-
cietate nostra doctissime, & nervosissime re-
futavit.

JOANNES WORLICZNEY.

Psalms Davidis omnes cum notis musicis
carmine bohémico reddidit *Joannes*
Worliczney Civis Novæ Pragæ an. 1512. & *Ma-*
ximiliano II. Regi, ac Cæsari dedicavit; etsi
autem Author *Tonos*, & *Rubricas* Ecclesiæ Pra-
gensis se esse secutum gloriatur, nihil tamen
dubito, Authorem cum Ecclesia Catholica non
sensisse. At eosdem Psalmos longe elegantius
tam

tam proprietate bohemicæ sermonis , quam modulis musicis quatuor vocum , & venustissimo typorum charactere vulgavit an. 1618. Daniel Carolus de *Karlsberga* Civis , & Typographus Pragensis , idemque Bohemus Poeta præcellens.

THOMAS RESCHELIUS.

*Thomas Rescheli*us Parochus Jaroschoviensis edidit *Diſtionarium Bohemico-Latinum* Olomucii an. 1562. *

MATTHÆVS WALKVMBVRSKY.

Matthæus Walkumbursky an. 1580. edidit bohemice Dialogum insignem de *virtute ſpei* Pragæ excuſum , quem civili ordini in Bohemia , & Moravia inſcripſit. Plura de eo dixi in nomine *Philomates* , idem enim fuit.

N 3

PAV-

* Inſcriptum eſt ab Authore hoc *Diſtionarium* *Guilermo a Roſenberg.* Domus Roſenbergenſis Gubernatori, quem ideo potiffimum deprædicat, quod ad publicam utilitatem Scholam novam *Crumlovii* inſtituerit; in hujus igitur novæ Scholæ ornamentum *Reſcheli*us *Diſtionarium* hoc *Daſypodii* bohémica lingua explanatum confert. Laudat illud *Chriſtophorus Hecyrus* in epiſtola operi huic præfixa; perperam tamen primum omnium inter Latino-bohémica eſſe exiſtimat. Ignotum enim ipſi fuiſſe videtur *Joannis Aquenſis* ſeu *Wodnianenſis* Ordinis Minorum ſtriſt. obſerv. *Diſtionarium* hujusmodi, quod ſub *Lactiferi* nomine Plſnæ longe ante an. videlicet 1512, edidit.

PAVLVS LVCINVS.

Paulus Lucinus Vir doctus, *librum inconstantis fortunæ* in vita hominum, alterum de præcipuis gestis *Caroli IV. Patriæ Patris* edit. Ille D. *Adamo de Nova Domo* an. 1579. dedicatus ab ipso Lucino bohemicè conscriptus est; iste D. *Henrico Wencelik* dedicatus, latine primum a Procopio Lupacio scriptus, ab eodem *Lucino* versus, eodemque anno vulgatus est. *

JACOBVS HANDELIVS.

Qui sequitur, patrius homo non fuit ille quidem, sed apud nos diutissime versatus, insignis *Musicæ practicæ Artifex* *Jacobus Han-*

- * Quis nam ille *Paulus Lucinus* fuerit, & quod genus libelli de *præcipuis gestis Caroli IV.* conscripserit, ut verum fatear, ignoro. *Balbinus* quidem asserit eum *Historiam Caroli IV.* a Procopio Lupacio latine conscriptam in bohemicum transtulisse, ac D. *Henrico Wencelik* dedicasse. Secutus est hac in re *Balbinum* Clarissimus *Adauctus Voigt* mutilo exemplari *historiæ* hujus usus, & ideo facile excusabilis. Sed inspecto, & diligenter examinato integro *Lupaciano* vitæ *Caroli IV.* bohémico exemplari nuspiam nomen *Lucini* reperire potui. Imo contraria omnia inveni; imprimis liber non *Henrico Wencelik* sed *Buriano Trezka de Lipa* conscriptus est an. 1584. *Pragæ* editus typis *Georgii Nigrini*, secundo in fine *Epistolæ* dedicatoriæ sub dato *Domazlicij* die 12. *Maji* an. 1584 ipse *Lupacius* subscriptus est. Nihil itaque hac in re certi statuere possumus, sed totum *historiæ* patriæ gnaris, & majoribus forte præsidis instruat decidendum relinquinus.

Handelius, *Carniolus* cognomine, cujus cantus musici in templis avorum memoria canebantur imprimis. Obiit Pragæ an. 1591. IV. Idus Julii, ætatis suæ an. 40.

LAVRENTIUS LEANDER.

Laurentius Leander vulgavit librum jucundum, & utilem de *duodecim filiis Bathaniorum*, quos nominat Inferni Patriarchas, Pragæ an. 1580. *

Silentio præterire non possum ob elegantiam operis, & utilitatem in vulgus (etsi Authorem nominare non possim, quia latere voluit) vitam SS. *Barlam*, & *Josaphat* a S. *Joanne Damasceno* ante complura sæcula conscriptam. Hæc bohemicè an. 1504. reddita, edita est Pragæ an. 1593.

N 4

WEN-

* *Laurentius Leander Rwaczowsky* de *Raudnicio* Parochus Moravo-Budvicensis, ac post Decanus Regiæ quondam Urbis Slanensis edidit librum bohemicum, cui titulus: *Masopust. Knjha o Vvedenij pravau Pobožnost skrz kratochvilné o dvanácti Synech Masopustowych, Patryaršských pekelných Rozgymánj, spasytelnú Navčenj dávagjce.* Pragæ apud Georgium Melantrich an. 1580. cum figuris plurimis ligno incisis. Quem Wenceslao Burggravio de *Donin Domino* in albo Augezdecz, & *Elisabethæ Bezdrúžickianæ a Kolowrat* inscripsit. Dignus est liber, qui pro bono spiritali nationis nostræ (quæ aliunde similibus bohemicorum librorum penuria laborat) recudatur. Instillat enim cum quadam jucunditate Lectoribus suis solidam pietatem. In fine operis inserta est effigies Authoris ad vivum æri incisa.

WENCESLAUS ROSA.

*W*enceslaus Rosa Juris Doctor nostra ætate cum jam Appellationum, seu provocationum Regiarum Assessor esset, Grammaticam bohemicam omnibus, qui ante eum de eo argumento scripserant, absolutiorem vulgavit, & Celsissimo Archiepiscopo *Matthæo* volenti, & lubenti obtulit.

JOANNES OBSYMATES.

*J*oannis Obsymatis nuper in Joanne Cocino feceram mentionem, inveni ejusdem Tractatum non aspernabilem de *oratione* bohémico idiomate: alia adjuncta addere non potui, cum liber lacer, & mutilus in meas manus pervenerit.

MARTINVS CARCHESIVS.

*M*artinus Carchesius, sive alio nomine *Kraus* Syndicus Antiquæ Urbis Pragensis, Vir, ut apparet, perdoctus, eddidit an. 1602. bohémica lingua *Civem* seu *Statum Civilem*, quo libro omne boni Civis officium est complexus; eum librum perinsignem dedicavit Senatui Vetro-Pragensi cum Cæsareo *Rudolphi* II. privilegio, estque liber lectu dignissimus. Item *Flagellum Judæorum* contra Judæos, quibus eorum blasphemias, & scelera descripsit *Ernestus Hess* ex Judæo Christianus, reddidit ex germanico bohémice. Pragæ an. 1603. dedi.

dicavitque *Zdenkoni a Lobkowicz* Regni. Cancellario. *

TROJANVS NIGELLVS.

Trojanus Nigellus Oskorzinæus magnum in Vniverſitate Carolina adeptus eſt nomen; ejus *Programmata* & *Orationes* quasdam Academicas recitat *Giczinsky*, edidit alia quædam latino, græco, bohémicoque ſermone ad mores potiſſimum ſpectantia; quibus titulum fecit: *Vita honeſta*; item bohémice tranſtulit, ediditque an. 1601. Pragæ Concionem elegantiffimam S. Ambroſii de *bono mortis*.

M. FABIANVS.

M Fabianus an in Bohemia natus ſit, certo affirmare non poſſum; Lutheranum ſecta, Germanum lingua fuiſſe ex eo conjicio, quod in Vetere Praga ad Salvatoris Eccleſiam Lutheranam (quæ etiam tum germanica dicebatur) *Eccleſiaſtæ*, & *Diaconi* munus gesserit; vulgavit an. 1619. bello in patria ardente typis Pauli Seſſii Vniverſitatis Pragenſis Typographi *Hæbreæ Grammaticam*, cui titulum fecit: *Fundamenta de recta lectione linguæ ſanctæ*; liber, ut ab his, qui iſta intelligunt, audio, in ſuo genere præſtans eſt.

ABRA-

* Edidit præterea idiomate bohémico vitam Doctōris *Fauſti*, famoſi illius Necromantæ, Pragæ an. 1611 in 12mo.

ABRAHAMVS GYNTEROD.

Abrahamus Gynterod Vir eruditus ex græco in Bohemicum idioma Cyripædiam transtulit an. 1605. Pragæ typis impressam. *

SIMON LOMNICENVS.

Simon Lomnicenus de *Budcze* Poeta bohémico idiomate præstantissimus, cui necdum parem habuit Bohemia; edidit plurima, ac fere omnia *Rosensi* familiæ dedicata; inter ea sunt: *Vitæ Philosophorum veterum* ex variis Authoribus accuratissime collectæ, & typis editæ an. 1591. Sunt in his vitis exempla prorsus recondita, quæ in *Diogene Laertio* frustra quaerieris. Sed præcipuum ad bohemicam Poesim hominis ingenium fuit: carmine cultissimo loquebatur, probandi ingenii causâ respondebat appo-

* De hoc famoso *Xenophontis* *Cyripædiæ* translatore, alium apud omnes Patrios Scriptores silentium. Quis vel unde domo fuerit (verba Clarissimi *Adaucti Voigt* ex actis litterariis excerpta repeto) hic *Gynderodius* omni licet adhibita opera comperire non potui. Narrat solum in epistola operi huic præfixa Parentibus suis a *Christophoro Lobkowitzio Vlrici* Patre multa impensa fuisse beneficia; fratri suo *Bilinæ* jus Civitatis tributum, sibi vero ejus *Vlrici* gratia in pago ditioni ipsius subdito *Straßskow* fortunarum suarum esse sedem. Haud fortassis aberravero a vero, se ipsum Curionis munus ibidem administrasse asseruero. Cæterum demonstrationem *Cyripædiam* a *Xenophonte* non ad adumbrationem justi Imperii, sed ad historiæ fidem esse conscriptam, plures viri docti instituerunt. Nemo tamen omnium tam accurate, tamque solide in argumento hoc versatus est, ut hic *Patriota noster*.

apposito, & venusto carmine, non secus ac ille, qui stans pede in uno, versiculos fundebat mille trecentos; charissimus fuit in Aula *Rosensum Procerum*, quippe in eorum ditioe Lomnicii natus; existimabant enim *Rosenses* (Principum bonorum exemplo) ad se id pertinere, suamque esse commendationem doctrinam subditorum; unde crescendi dabant ultro suo Poetae copiam, perfecēruntque ipsimet, ut a Cæsare in Nobilium numerum aggregaretur. Edidit item *Laqueos Diaboli* Pragæ an. 1586. & *Victoriam Fidei Christianæ contra hæreses bohemice* dedicatam Crumloviensi Civitati an. 1617. item *Cantionale bohemicum*, quod dedicavit Archiepiscopo Pragenſi an. 1583. item *Tractatum adversus Chyreas* an. 1597. bohemicæ. Eodem anno edidit *Oeconomiam carmine bohémico*, quo tradit Oeconomiae præcepta. An. 1582. edidit *Comædiam de Resurrectione Christi* bohémico carmine, & Domino *Wilhelmo de Rosis* inscripsit.*

MI-

* *Simon Lomniczky* a *Budcze* a Patria sua *Lomnicio* ita dictus Novæ Domi litteris operam dedit. Magnum adhuc in puero atque ad Poësim imprimis proclive ingenium emicuit, unde cito æquales suos prætergressus, atque latinæ, græcæque linguæ peritia instructus, ludo litterario *Kardascho Rzeczicii* a *Wilhelmo de Rosis* Mæcenate suo præfectus fuit: abhinc Pragæ evocatus Poeta aulicus, assignato non mediocri censu annuo a *Rudolpho II.* renunciatus fuit, cognomenque Nobilitatis a *Budcze* ab eodem Cæsare ipsi tributum fuit, quod ipse sequenti carmine bohémico exprimit:

Kdyz

MICHAEL PIECZEK.

Michael Pieczek, Novæ Pragæ Civis, homo temporis natus, ante victoriam in albo monte plurimum ex Bohemis non Procerum

Kdyz' Kral Rudolff cysarzowal, Gak mobu se odslybowal,
A Monarchy spravowal, Gebo Sftiedrost zvelebował,
Timto mne Erbem darowal, Wdiecznosti sive dokazowal,
Abych ranho pamatowal, Y gine k temuz' wrzbuzowal,
Protoz' gsem tuto rymowal, Naposledy mu winssowal,
Abych za so podi k wal, Aby ho Pan Buh milowal,
Cti a Slawau korinowal,
Kdez'by s nim wiecznie kralowal.

Mortuo *Mathia* Imperatore, ac Bohemiæ Rege, cum Bohemi Proceres repudiato *Ferdinando*, Fridericum Palatinum Regem sibi adscivissent, *Lomnicus*, ut levi erat animo, ad id, unde spei amplioris status ostendebatur, vela faciens, cantiunculas nescio quas bohémico idiomate composuit, quæ *Friderici* laudes, in *Ferdinandum* vero aculeata quædam diæteria continebant. Hæ passim in triviis, atque compitis personabant; magnaque ob illas *Lomnicii* nomen inter plebem versabatur in celebritate. Verum pessime vertit auctori temeraria hæc cavillatio. Converso enim in bohemia post Albomontanam victoriam rerum statu, rationem carinorum suorum reddere iussus *Lomnicus*; excusationem hanc quidem attulit, serviisse se temporibus, atque cum lupis, ut ajunt, ululasse. Sed frustra. Itaque centum verberibus homo sexagenario major adfectus, semivivus in feretro domum relatus est, inque eam rerum inopiam redactus, ut stipem in ponte a prætereuntibus emendicare publice coactus fuerit. Opera ab eo edita, præter ea, quæ *Balbinus* recitat, sequentia adhuc mihi videre contigit:

Tobolka zlata; *lakoma z'adost Peniez*, seu de avaritia liber Pragæ 1615 *Kupidowa Strzela*, jacula cupidinis, sive adversus omne genus libidinis remedia. Ibidem *Kssafft swateho Jeronjma*, id est: Testamentum-

rum tantum, sed etiam Civium laudator, ut ejus libri ostendunt, parta a Cæsare gloriosissimo *Ferdinando II.* victoria, ut placerent, quas fecisset fabulas, quidquid scurrile, quidquid ludicrum, perinde verum, ut falsum, invenire potuit, in universam gentem Bohemam effudit, tacito nihilominus nomine, ut frontem perfrixisse suam appareret, Authore *Petro Ribaldo Peruano*; id diu nesciebam. *Doctor Wencelius*, qui virum inconstantissimum, & omni tempore fortunæ fervientem noverat, mihi aperuit; in hunc *Michaelem* nostrum est *Epigramma* in Melissis: virum doctum fuisse, & facilem Poetam, multa ostendunt: edidit bohemicè *Actionem* inter *Philosophum*, *Medicum*, & *Oratorem*, quis ex iis *Reipublicæ utilior*; cum Pater hæreditatem uni tantum filiorum, sed qui utilissimus foret, reliquisset, Pragæ anno 1609. apud Paulum Sessium. *

JO-

mentum S *Hieronimi* quondam ab *Eusebio* ejus discipulo latine conscriptum Pragæ 1613 *Carmen bohemicum* de obitu *Rudolphi II.* Pragæ 1612.

Conferatur I. Pars Erudit. Bob. & Moraviæ.

* *Michael Pieczek Smierziczky* a *Radosticz* antequam pellem vulpinam, & Jani bifrontis larvam induisset, scripsit Elegiam an. 1597. sub titulo: *Classicum adversus bellum Turcicum* Rudolpho II. dicatum. Item Elegiam in Natalem *Jesu Christi* Pragæ an 1598. Edidit opera posthuma *Duchoslai Tugurini*, ut paulo ante innuimus. Laudatus ob id a *Campano* carmine sequenti:

*Perque tuum exemplum plures, nisi fallimur, ibunt,
Haudque sinent Vates nocte latere suos.
Atque aliquis Magni vulgabit scripta Rosaci,
Cui Vatem tellus vix tulit ista parem.*

Et

JOANNES AMOS COMENIVS.

Joannes Amos Comenius Moravus natione fuit, sed apud nos in Bohemia educatus; omnes hujus viri lucubrationes ab elegantia sermonis patrii, & recondita eruditione laudantur; evulgavit *Januam linguarum* primus jam ante an. 1616. latine, germanice, bohemicæ, isque liber ita placuit, ut vix ulla hodie Europæ lingua nominari possit, qua *Comenius* non legatur. Post victoriam Pragensensem, cum in Bohemia hæretici consistere vetarentur, in *Hollandiam* exulatum abiit, sæpe tamen ut peregrinus Patriam & Bo-

*Et quod Collino Mitis fuit, esse Chorino
Publica, qui libros mittit in ora, potest.*

Verum post infelicem, ex parte tamen fortunatam (perieramus enim, nisi periissemus) cladem Albomontanam, ut erat homo astutus, & in utramque partem versatilis, libellum carmine scriptum sub nomine *Ribaldi* vulgavit scabiosissimum, & enormibus calumniis, ac injuriosissimis mendaciis refertissimum, in quo nullo habito discrimine Status Regni atroci, & virulentissimo perstringit calamo, inque Patriam suam ore scelesto omne virulentum evomit virus. Liber hic carmine rudi, hiulco, & absque sale conscriptus est, obque maledicta, quæ continebat, Vulcano Auctoritate publica traditus fuit, & ab Inclytis Regni Statibus severe prohibitus.

Non defuerunt tamen inter homines Patrios hujusmodi *Ribaldi*, ac spurii Patriæ nostræ Cives, qui *Pseudonymi* hujus librum, patriæ nostræ injuriosissimum, suis legendum commendarent, ausu temerario vulnera Patriæ pridem senata refricantes, meriti ob hoc

Vltra saurobatas, Thulen, pontumque nivalem

perpetuo mulctari exilio, ibique cum amphibiis hujusmodi hominibus novam condere gentem.

& Bohemiam revifcebat ; quam plurima edidit , nihil tamen unquam , quod *Catholicæ fidei* adverfaretur , ac mihi opera ejus legenti femper vifus eft ita comparatus fcripfilfe , ut nullam notare , aut damnare Religionem vellet. *Labyrinthus mundi & Paradifus animæ* Bohemica lingua confcriptus , & an. 1631. *Carolo Seniori de Zerotin* dedicatus ; quantus ille vir fuerit , fatis oftendit elocutione illimi , proprietate verborum , alitudine fenfuum , descriptione inanitatis mundi , & eruditione rariffima , & intima laudatiffimus , & lectu digniffimus. *

CY-

* *Joannes Amos Comenius* Comna vico Moraviæ in lucem editus fuit an. 1592. a Parentibus unioni *Fratrum Moravorum* additis *Herbronam* miffus eft , ubi liberalibus difciplinis animum excoluit ; domum redux an. 1614 *Scholæ Præroviensî* primum , tum *Fulnecenfi* Rectoris nomine præfuit , inque posteriori loco *Sacræ* fectæ adminiftravit. Poft pugnam *Albomontanæ* Patria extorris , primum *Leffnam* feu *Liffam* *Polonicam* fe recepit , ibique an. 1631. celebrem illam *Januam Linguarum referatam* in lucem emifit , eoque libro maximam nominis fui famam confeutus eft. *Sveci* primi fuere , qui an. 1638. *Comenium* ad ordinandas fecundum ipfius principia totius Regni Scholas evocarunt. Hos fecuti funt *Angli* qui publico Parlamenti Decreto eum in Regnum fuum evocarunt , ac reformationem fcholarum eidem concrediderunt. Sed erumpentibus diffidiis civilibus , in irritum omnes fuos conatus tendere videns *Comenius* bona *Anglorum* venia in *Sveciam* iterato remeavit ; ubi communicatis cum fupremo Cancellario *Oxenfirnio* confiliis *Elbingam* *Pruffiæ* Urbem fe contulit ; fed nefeitur , quo fato inde amotus *Liffam* vetus fuum in *Polonia* refugium repetiit. Paulopoft in *Transylvaniam* ad *Sigifmundum Ragoczium* profectus in re fcholastica meliorem in ftatum reponenda aliquot annos elaboravit. Demum *Amftelodamum* re-

CYPRIANVS PESSIN.

Cyprianus Pessin hoc ipso tempore typis
Pragensibus vulgavit a se compositum
bo-

versus prope octogenarius ibidem vivendi finem fecit
an. 1670. 23. Novembris. Nardenium decessus ibi-
demque humatus fuit. *Ita Theatrum Europæum*
Tom. 10. p. 404.

OPERA COMMENII NOTATV DIGNIORA
SVNT :

Janua Linguarum reſerata, qui liber in Linguas nontan-
tum Evropæas, ſed etiam in *Arabicam*, *Turcicam*,
Percicam, *Mogolicam* translatus, typisque ſæpiſſime
recuſus fuit.

Panſophiæ Prodrômus Londini an. 1639. Præluiſit in
hoc libello auctor fanaticis ſuis molitionibus.

Manuale ſeu Nucleus totius Scripturæ ſacræ idiomate bo-
hemico Amſtelodami apud *Gabrielem a Roi* an 1658.

Eccleſiæ Slavonicæ ab ipſis Apoſtoliſ fundatæ, ab *Hierony-
mo*, *Cyrillo*, & *Methodio* propagatæ, *Bobema* in
gente potiffimum radicatæ, & in unitate *Fratrum Bo-
hemorum* faſtigiatæ, brevis *hifloriala*. Amſtelodami
an. 1660. Hunc librum germanice verſum *Joannes*
Franciſcus Buddæus Prof. *Jenenſis* recudendum cura-
vit *Schwabaci* 1739.

*Hifloria perſecutionum Eccleſiæ Bohemicæ ab ejus primor-
diis uſque ad an. 1632.* *Lugduni Batav.* 1658 *Bo-
hemica* hujus libri editio ante jam prodiit *Leopoli*
in *Polonia* an. 1755.

*Lux e tenebris, hoc eſt: Divinæ revelationes in uſum ſa-
culi noſtri factæ* Amſtelodami 1655.

Phyſicæ ad lumen Divinum reformatæ Synopfis *Lipſiæ* an.
1633. in qua *Philofophiam Peripateticam* non ſolum
multis partibus defeſtam, ſed & multis modis in-
tricatam, ambaginoſam, partim etiam erroneam,
Chriſtianis non ſolum inutilem, ſed & noxiam eſſe,
pluribus oſtendere conatur, atque omnia ad ſenſum,
ratio-

bohemice librum an. 1612. cui titulum fecit : *Scholam crucis*, qui continet cruces, & afflictiones filiorum Dei.

BARTHOLOMÆVS JAWORSKY.

Bartholomæus Jaworsky eodem anno edit: *Sceptrum Christi*, quo descripsit minutissimum regimen Christi, quo utitur in regenda sua Ecclesia.

VITVS JAKESS.

Vitus Jakess (aliud de eo non habemus) bohémico idiomate edidit : *Speculum*
O pro-

rationem, Scripturam, & harmoniam, in novo illo suo Systemate reducere satagit.

Theatrum Divinum Liber varia doctrina refertissimus, ac idiomate bohémico conscriptus, in quo de opere creationis sex dierum agit. Pragæ 1616.

Scriptit etiam sub ficto nomine *Huldrici Neufeldii* Libellum adversus *Valerianum Magni* Capucinum, cui titulum fecit : *Absurditarum Echo* editum an. 1668.

Tandem ultimo vitæ suæ anno mundo expendendum obtulit, Libellum, cui titulus: *Vnum necessarium scire, quid sibi sit necessarium, in vita, & morte, & post mortem. Quod non: necessariis mundi fatigatus, & ad unum necessarium sese recipiens Senex J. A. Comenius* anno ætatis suæ 77. mundo expendendum offert. Amstelodami 1668.

Antiquitates Moraviæ & Comimentarius de origine Illustriss. familiæ a Zerotin hodie dum MMss. delitescunt.

Vitam Comenii luculentissime enarravit *Baelius* in *Lexico* suo critico. Effigies Viri genuina præfixa est ejus opusculis bohémicis Berolini anno 1754. & 1757. excusis.

*prolis male educatæ Pragæ an. 1615. Quid liber contineat, titulus satis ostendit prudentibus.**

MATTHÆVS PVCZVDA.

Matthæus Puczuda de signis Messie venturi Pragæ edidit librum an. 1616. reliqua me latent.

JOANNES PICHAWY.

Joannes Pichawy, Decanus Rozdalovicensis, vir Catholicus Pragæ an. 1631. typis edidit Testamentum hominis Christiani librum piissimum, quem Antonius Sucquet S. J. latine conscripserat.

BLASIVS BOROWSKY.

Blasius Borowsky edidit an. 1616. Regino-Hradecii Manipulum Concionum funebrium, partes duas, ex quibus Concionibus Genealogistæ proficere possint non parum.

Lipsiensis Bibliotheca MMss. Codicum laudat Joannem de Praga Astronomum Imperatoris (sine dubio Friderici III.) Bohemum, cuius

* *Vitus Jakess* Pastor ad S. Gallum Vetero - Pragæ anno 1621. cum cæteris Evangelicis Prædicantibus exulare coactus est: vide *Historiam persecutionis Ecclesiæ Bohemicæ* cap 53 §. 3. Plura ab eo edita scripta Dresdæ in suo exilio recensentur in *Dyptichis Exulum, oder Exulanten Register, Authore Georgio Götzzen Altenburgi* 1714. edito pag. 91.

jus Codicem Ms. servant cum titulo: *Novitates de Turcis*. An in eo libro contineantur vaticinia de Turcis, aut historica, non possum dicere, cum librum ipsum non viderim.

HIERONYMVS BALBVS.

Hunc ortu Italum multis de caussis inter doctos Bohemiæ Viros numeramus; imprimis, quod gentis nostræ perpetuus laudator, & Encomiastes fuit (quod Epistolæ ejus indicant, & elegia perelegans, qua Bohemiam dilaudavit) tum quia per diu in Bohemia vixit, & civitate quodammodo donatus in numero civium nostrorum esse voluit, postremo denique, quia sub initia prioris sæculi in Vniversitate Carolina Pragenſi nomen professus suum, nonnullas lectiones partim publice, partim in privato legebat, magnamque, ut *Schlechtæ* scribit in Epist., Auditorum frequentiam habuit, & in magno honore ab omnibus habitus fuit, nec parvam pecuniæ summam collegit. Epistolas ejus & aliquot carmina inter opera *Bobuslai Hassensteini* invenies, cujus erat amantissimus. Tandem favore Regio *Wladislai Tergeſtinæ* Ecclesiæ Episcopus evasit, atque in eo sacro munere decessit, correctis jam in melius moribus, nam in Bohemia male audiebat ob amores illicitos. *

O 2

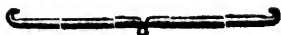
SECTIO

* *Hieronymi Balbi* Juris Consulti Itali Opusculum Bohemiæ, & Procerum ejus laudes continens edidit *Laurentius Sspan* a *Sspanow* Poeta Bohemus Pragæ apud Melantrichium an. 1560. & *Christophoro* a *Lobkowicz* dedicavit. Injurius profecto in Patriam forem, si *Balbi* fragmentum carminum: quo laudes Bohemiæ de-

SECTIO VIII.

De quibusdam Viris doctis in Vniversitate Carolina, quorum lucubrationes bucusque reperire non potui, sed citantur.

Quos modo referam, an relictis ingenii monimentis posteritati nomen commendarint suum? nescio; summa tamen gloria ætatibus suis ob eruditionem & plurimas litteras vixisse, Majorum memoriæ testantur; *Paulum Pressum* Cu-

deprædicat, silentio præterirem. Illud itaque (cum liber rarus sit) excerpere, denuo repetere & hic apponere placuit:

*Panditur in latas celebris Germania terras,
 Nunquam Romulea tota subacta manu.
 Illius e gremio sylvis vallata jugosis,
 Erigit excelsum Martia Boema caput.
 Sintque soluta licet veteris commercia lingua,
 Discat & Illyricos Boemica turba sonos.
 Teutonicas tangit spatiis propioribus Vrbes,
 Nec nisi Germanis jungitur illa suis.
 Terminus huic roseo Moravia surgit ab ortu,
 Vocibus en cogornectere verba novis.
 Dives inexhaustis resonat qua Cuitna metallis,
 Argentoque fluens tota liquescit humus.
 At qua parte regit vultu cynosura gelato,
 Flectitur obliquo Slesia ducta sinu.
 Et levibus duri versant se Saxones armis,
 Misinaque jugeribus non operosa suis.
 Proxima Zacensesque tenent, & mania Luna,
 Inde Cadana tua conscia terra lyra.
 Occiduos claudit populosa Bavaria fines,
 Qua patet æstivo fertilis agra vado.*

Blan-

Curimensem Medicum, *Gabrielem Succbinum*
 J. V. D. S. C. M. Confiliarium, *Petri Rosenfis*
 an. 1548. Præceptorem; *Thomam Hussnecium*
 Wodnianensem, qui in magna mortalitate an.
 1582. quam plurimos servavit, & alterum ejus-
 dem Facultatis *Georgium* a *Sudetis* Academiæ
 Rectorem ob Medicinæ scientiam Procerum gra-
 tia florentem, ac tandem in Equestrem ordinem
 an. 1570. cooptatum. *Wenceslaum Zelotinum*,
 Medicinæ & Mathematicum celeberrimum Pro-
 fessorem; *Joannem Kunstatt*, Virum in antiqua

O 3

Vrbe

Blandaue lascivos Glatovia jungit amores,
Pilsna sacris gaudet: religiosa piis.
Sed qua Zonæ rubens medio curvatur ab axe,
Austria Bachiferis explicat arva jugis.
Cæsus hic viridi surgit vestitus Jacbo,
Collectusque fluit plenior Hister aquis.
Hinc Budwis sæcundat agros, animosaque Tabor
Nuper ab exorta seditione potens.
Non Boemos rapit atra lues, nec torrida febris,
Pallentem misero ducit in ore notam.
Hic bona temperies, & sydere missa salubri
Aura jubet fato prosperiore frui.
Brachia nil metuit Cancris, nil ora Leonis,
Nec gemit Icareo terra perusta cane,
Prodigus eversa non sævit Aquarius urna,
Nec riget immodico Parrhæsis ursa gelu.
Sed caper irradians Phryxæi velleris auro
Intepet, & spicis virgo adoperta manus.
Ridet humus variis intexta coloribus, arbos
Ridet adoprivis conspicienda comis.
Pinguiæque ingentes tondunt dumeta juvenci,
Et niveas pascit fertile gramen oves.
Vidimus hic spreto modulantem Pana Lyceo,
Vidimus hic multo lacte madere Palem.
Hic habitant Charites, & junctis Gratia dextris,
Et jocus, & risus, & bene gratus amor.
Non agitant tristes curæ, nec luctus inanis,
Solicitat lacero pectora cuncta sinu.

Vrbe Pragenſi Senatorium, Veteris Urbis Cancellarium, & Juris Doctores: *Matthæum*, *Gregorium*, *Nicodemum* de *Paumberga*, *Matthiam* *Bydczovinum*, *Joannem* *Wokorinæum*, tum *Joannem* *Kambam*, *Michaelem* *Florinum* *Cadanenſem*, *Matthæum* *Bilovium* *Colonienſem*, & eadem Patria genitum *Matthiam* *Bartomium* *Medicinæ Doctorem*, *Laurentium* *Sſpan* *Medicum*, & Poetam eximium *Zatecenſem*. *Vitum* *Trojanum* *Rakownicenſem*, *Joannem* *Schentigarum*, *Joannem* *Orpbeum* *Zatecenſem* (quos poſtremos tres una cum *Martino* *Cutheno*, & *Matthæo* *Collino* principatum eruditionis ætate ſua tenuiſſe *Thomas* *Mitis* exiſtimat) *Wenceslaum* *Krupsky* *Tevtobrodenſem*, *Joannem* *Adami* *Biſtrzičenſem* *Pragenſis* *Vniverſitatis* *Reſtorem*, *Thomam* *Smithæum* *Turnoviēſem* *laureatum* *Poetam*, *Georgium* *Cbudecium* *Jaromirenſem* (cujus tamen nescio, quem librum citari memini) *Georgium* *Sarcandrum* *Wozicenum*. *Simeonem* *Anemium* *Mielnicenſem* *Wenceslaum* *Wrzezwecz* *Equitem* *litteratiſſimum*, qui an. 1585. vitam finiit. *Jacobum* *Optalium* *Suticenſem*, *Georgium* *Malinovinum*, *Matthæum* *Farcaſium* *Daczicenum*, *Casparum* *Menſſicum* *Prachaticenſem*, *Petrum* *Laurentium* *Altomutenſem*, *Thomam* *Cropacium* *Trzebicenum*, *Joannem* *Schambach* *Raudnicenum*. *Joannem* *Giskram* *Curimenſem*, *Nicolaum* *Aletbinum* *Colinenſem*, *Thomam* *Dentulum*, *Georgium* *Suſſil* *Rakonicenſem*, *Joannem* *Selenium* *Zatecenſem*, *Joannem* *Pithopæum* *Slanenſem*, *Jacobum* *Meliſſæum* *Cutenum* 1579. *Paulum* *Leſſansky* *Notarium* *Novæ* *Civitat* *Pragæ* 1580. *Matthæum* *Hofſum* *Altomitenum* 1580. *Joannem* *Pacbæum* *Budinenſem* 1578. *Simeonem* *Skalam*, *Laurentium*

tium Benedictum, *Joannem Gettaurium*, *Joannem a Sudetis*, *Georgium Pæonium*, *Georgium Schultissium* Gutttenbergensem, quorum octo postremi in Academia Carolina initio hujus sæculi diversas scientias profitebantur. *Vitum Orcinum* Reginohradensem (& in antiquitate *M. Marcum*, & *M. Petrum* de Grecz Academicos olim Pragæ Professores) *Thomam Hufsinecium*; *Bartbolomæum Baronidem* Wodnianenses duos, & itidem *Wenceslaum a Radkowa* Juris nostri Consultum; Plinenses: *Joannem Kernerum*, & *Casparum Stechlicium* Mathematicum; Litomericenses: *Matbiam Vicen*, *Joannem Gelenium* *), *Henricum Mráz*, *Andream Lucinum*, *Andream Mitisso*, *Wenceslaum*, & *Sigismundum* fratres *Heniochos*, & *Danielem Styrkolsky* Doctorem Medicum; Zatecenses: *Martinum Humelium*, *Wenceslaum Arpinum*, *Jacobum Strabonem*, *Matthæum Mendicillum*, *Joannem Nepressum*, *Nicolaum Artemistum*, *Thomam Zaworziczium*; Rokiczanenses: *M. Simeonem* de *Rokyczana*, Academia Pragensis Rectorem, *Jacobum Pbiletum* Consiliarium Regium, *Matthæum Aurogallum* hebraicæ linguæ peritissimum, quem multa scripsisse annotat *Codicillus*, *Adamum Chobossium* Pilgrami natum, *Georgium Ostracium*, & *Georgium Sufficium* editos Rakownicii, *Joannem Strubonem* Klattoviensem, multarum linguarum præsertim hebrææ, & græcæ peritissimum, *Bartbolomæum Hawlicbium*, *Marcum Bydczovinum*, *Matbiam Curium*, Vniuersitatis Carolinae ultra annos vicesenos Rectorem, *Paulum Samuelidem* Slanensem, *Joannem Jakolstelsky* Launensem, *Jacobum We-*

O 4

le-

*) *Joannes*, vel *Jonas Gelenius* primus transtulit Scripturam sacram e Latino in sermonem bohemicum an. 1283.

Iesebium Reginohradecensem, aliosque innumeros. *Joannem*, & *Jacobum Strialios* Budvicensés, qui Zateczii confederunt, quorum lucubrationes commendabant antiqui: etsi vero ex his quidam sub utraque sine dubio censebantur, at, quod in Bohemia id temporis permíssus hic ritus a Pontificibus fuerit, neque eosdem a Religione Catholica abhorruisse constat, suæ doctrinæ laude fraudare noluimus, accuratiorém quia Patriam addidit, Doctórum in Vniuersitate Pragensi confecit Rector Vniuersitatis Pragensis *Martinus Bachacius* catalogum, & typis an. 1618 excudicuravit, quem, ut notitiam absolutiorem Lectóres acquirant, hic appono.

RECTOR ACADEMIÆ PRAGENSIS.

*M. Martinus Bachaczek Naumierz-
czius a Naumierzicz, Collegii Regis Wence-
slai Præpositus, candido Lectori.*

Nix verbis satis explicari potest (Lector candide) quantum in posteris ad virtutem, resque præclare gerendas excitandis Majorum facta egregia si prædicentur, prosint. Idque Lacones probe intellexisse mihi videntur. Nam ut suos ad virtutis honestatisque studium inflammarent, senum chorum suas ipsorum laudes prædicantium introducebant, quibus iuvenes se olim paria molituros succinebant. Isocrates certe cum multis argumentis dæmonicum ad virtutis studium esset exhortatus, postremo ad hoc exempli domestici calcar descendit, & Hipponicum laudando, Hemonicum ejus filium μιμη-
την κί Ζηλωτην τῆς ἀξιώσασθαι τῆς efficere con-
ten-

tendit. Cum igitur tantum sit ad res honestas sequendas in Majorum virtute commendata momenti, non oleum & operam me perditurum arbitror, si juventutem nostram (Majorum virtutem & doctrinam ei ob oculos ponendo) ad optimarum rerum studium invitare & incitare conabor. Etsi autem gens nostra Martis quam Artis studiosior semper sit habita (nec enim aliter in medio hostium considerare, regnumque constituere potuisset) fuerunt tamen ex quo huc:

Aonio doctas deduxit vertice Musas.

Carolus ejus nominis IV. Imperator, Pater Patriæ, vel hoc nomine optimus, meritissimusque. Fuerunt inquam, qui in hac quoque cœli parte ingenia ad Musas nasci suo exemplo docerent. Vix enim est ullus in hoc nostro orbe angulus tam vilis, tamque obscurus, qui incolas suos domesticis exemplis ad optimarum partium & artium amorem non possit excitare. Utque incipiam ab hac Vrbe jam tum, cum hæc Academia ab exteris magno numero coleretur, & alieni (jurene, an injuria? non disputo) nostrorum ingeniis dominarentur, non defuere huic Vrbi, qui Patrias Musas foverent, & ad clavum hujus Musici Imperii cum laude sederent, in quibus M. *Joannis Wenceslai*, & hujus Successoris M. *Fridmanni* circa annum Domini 1371. florentium celebrantur Rectoratus. Nec minor pro patriis studiis sollicitudo aliorum fuit, sed maxime tamen Magistri *Cardinalis Joannis a Reinstein* Decretorum Baccalaurei, & M. *Martini Cunssonis* studium emicuit, quorum ille dissipatas Musas post Germanorum abitum recollegit. Hic Zifskianis motibus Bohemiam infestanti-

tibus ab arte Martis rabiem abegit. Horum æmuli multis evolutis annis M. *Wenceslaus Pala*, & M. *Joannes Pražak* fuere, cum bellis Rege *Georgio* recrudescentibus alter post alterum summum Magistratum ad hujus loci comoda gessere. Prætereo M. *Paulum Przbiramum* Mathematicum Professore Clarissimum an. 1520. oppositione ꝑ cum ♂ quam semper formidabat sublatum. Prætereo M. *Wenceslaum Candidum* toties Decanum, & postea ex Academia Rectore, Patriæ suæ Cancellarium. Taceo M. *Joannem Hortensium* insignem Mathematicum, ut & Doctorem *Gregorium Crinum Henrici a Chocemicz* Novæ Pragæ Archigrammatei filium, quos hic supremo Imperio cum laude, & discentium profectu functos defunctosque legimus.

Taceo *Bernardum Torquatum* a *Strzibsko*, *Joannem Cunstantium* a *Paumberga*, *Joannem Codicillum* M. *Jacobi Codicilli* a *Tulechowa* filium, *Thaddæum Nemicum* ab *Hagek*, & *Joannem Bannonem* a *Penixfelda*, hunc Juris, illos Medicinæ Doctores.

Taceo M. *Procopium Lupacium* a *Hlawaczowa* Calendarii latini res Bohemicas complexi Authorem, ut & Magistrum *Danielem Adamum* a *Weleslawina* de gente & lingua Bohemica meritissimum Impressorem.

Taceo alios, unum *Sigismundum Gelenium* tacitus nullo modo præterire possem, nisi ille suis, & doctissimorum quorumque scriptis esset celebratus.

Habet

Habet igitur Praga, ne foris quærat, domi exempla, quibus juventutem suam ad humaniores disciplinas possit, debeatque excitare. Videamus ejus in hoc studio æmulam Zacam; seu

ZATECIVM, habet quoque illa, quos suis ut virtutis, & eruditionis exempla proponat. Nam præter M. *Paulum*, & M. *Georgium* illum etiam studii hujus Consistorii Moderatorem *Nicolaum Artimisium*, *Joannem* & *Jacobum Stryalios* a *Pomnaus Magistros*, nec non *Laurentium Sspan*, Medicinæ Doctorem protulit; eadem optimos etiam Poetas, in quibus M. *Joannem Orpheum*, & *Vitum Trojanum* fratres extulit.

Neque REGINÆ-HRADECII nati hoc Majorum suorum stimulo se fraudatos queri possunt, si enim ad Academicos honores feruntur, habent M. *Marcum*, & M. *Petrum* de *Gretz* nominatissimos olim Academiæ Professores, & Gubernatores. Si magis Astronomiæ studio tenentur, habent *Schindelium*, habent *Cyprianum* a *Leovicia*, hunc Germaniæ Principibus, illum Tychoni Bracheo (nam ejus Tabulas Mathematicas a me sibi monstratas inspexit) probatissimum. Si Poesis potius placet, habent *Joannem Balbinum* a *Worliczna* &c. Eteostichorum artificem solertissimum, & *Vitum Orcinum* Poetam suavissimum.

CVTTENI: M. *Procopium* de *Cuttna* Doctorem. *Georgium Polentam* de *Sudetis* Professores Pragenfes, nec non *Martinum Cuttenum* hujus Civitatis Cancellarium, Scriptoremque Epigrammatum nobilem mirentur.

LAVNENSES: M. *Petrum*, M. *Antonium* Lunæos hujus Academiæ olim Moderatores imitentur.

PLSENI: M. *Procopium* de *Plšna*, & M. *Wenceslaum* *Corandiceum* ad legationes & officia summa in hac Vniuersitate adhibitos, nec non *Dubravium*, *Episcopum Olomucensem*, rerum Bohemicarum Scriptorem celeberrimum æmulentur, iidemque Poetica *Caspari Kropacii* laurea excitentur.

GLATOVINI: *Augustinum* de *Glatovia* a M. *Zdislao* de *Zwirzeticz* Boh. Barone, & Academiæ Rectore ad Magisterii dignitatem promotum & summis honoribus in hac Academia defunctum sequantur. Nec M. *Martini* Academiæ olim Rectoris obliuiscantur, sed & M. *Pauli Cbristiani* a *Koldina* ex Professore Cancellarii Pragensis facti, deque jure patrio, quod expolivit, & vulgavit, optime meriti recordentur.

CHRVDIMENI: M. *Victorini Cornelii* de *Wſſebrod* post obitos Magistratus Academicos ad Regni Tabulas admoti, & in Poesi post D.D. *Bobuslaum* de *Lobkowicz* &c. facile principis laudibus excitati, etiam Doctorem *Gabrielem Svechinum* de *Paumberga* dignum, cujus vestigiis insistant, arbitrentur.

PISECENSES: Cives suos, M. *Georgium*, & M. *Wenceslaum*, ut & M. *Medulanum* a *Grymlowa* hujus studii, dum viverent, lumina & columina admirentur.

ALTÆMYTENSES: *Nicolaum de Muta & Joannem* cognomento *Sophistam*, germanis Collegis olim formidabiles in hac palæstra fuisse, & Academiæ præfuisse, atque profuisse non ignorent. Idemque quoque *M. Wenceslai Cruffinii*, & *M. Pauli Cubinii*, quorum ille Academicum Decanum, hic *Tustæ* per quindecim annos Primatem præclare gessit, meminert.

CVRIMENSIBVS: a *M. Briccio de Liczko* Prægæ Cancellario, & a *Paulo Prescio* Theologiæ Doctore, sed & a *M. Joanne Fortio* hebrææ, *Matthæoque Collino* græcæ linguæ Professore stimulus addatur.

MISENOS: *M. Jacobus Jacobellus* Sacelli Bethlemitici cum *M. Martino Volino* celeb. prædicator, & *Postillæ Bohemicæ* Author, nec non *Jac. Strzibienfis* an. 1494. Rector, excitabunt.

SVTICENSES: *M. Joannem Rosacium* Poetam gravissimum.

RAKONENSES: *M. Thomam de Jaworzicz*, ex Rectore Academico hujus Urbis Notarium, ejusdemque Cancellarium *Sixtum Ottersdorfium* sibi sequendos putabunt.

WODNIANENSES: non tantum Doctorem *Thomam Hussinecium* Medicum tam felicem, quam facilem, sed etiam *M. Wenceslaum a Radkowa* olim *Zacæ* Archigrammateum disertum, Consultumque, nec minus *Bartholomæum Baronidem a Levenberga*, qui suam domum Carolino Collegio donavit, fuscipient.

RO-

ROCHECZANENSES: *M. Jacobum Rohecza-*
num Archiepiscopum electum, & *M. Simo-*
nem an. 1414. huic Scholæ Præfectum, adeo-
 que *M. Jacobum Pbilerum* a *Warważowa*, S.
 R. M. Consiliarium respicient.

LITOMISSLENI: *Nicolaum* de *Litomys*, &
Wenceslaum, S. R. M. Capellanum, & S. A-
 pollinaris in monte Ventoso privilegiatum
 Decanum, hic quoque primas tulisse sciunt;
 neque *M. Nicolaum Sfudum* a *Semanina* ob
 veritatem prædictionum Astrologicarum a Re-
 ge Ferdinando amatum, & stipendio auctum
 despicient.

PILGRAMENOS: *Matbias* & *Paulus* de *Pil-*
grama, sub Decanatu *M. Wenceslai Candidi*,
 an. 1507. florentissimi Professores exuscitabunt.

PRACHATICENSES: *M. Christannus* Mathe-
 maticus celeberrimus cum Cive suo *Wence-*
slao Doctore, & rei nostræ litterariæ aliquan-
 do Rectore, animabit.

PRZIBRAMENOS: *M. Joannes Przibramenus*
 an. 1421. Consistorii Administrator primus,
 & altero post anno Rector Vniversitatis elo-
 quentissimus inflammabit.

PACOVINOS: *Zizii* fratres *Jacobus* & *Wen-*
ceslaus, hic illius in Rectoratu sine exemplo
 Successor, sed & *M. Bartholomæus Ropalus*
 ex Professore ad Suprema Regni Judicia
 Orator extimulabit.

PRÆSTICENIS : M. *Joannes de Jaworzicz* totius Collegii Carolini Præpositus, & postea studii Gymnasiarcha cum *Sebastiano Ærichalco* ad eadem gubernacula admoto stimulos dabit.

Longum esset, si cæterarum Civitatum ornamenta vellem persequi, & tibi Lector candide fortasse molestum, quod igitur restat, dabunt operam, qui huc suos Cives relatos vident, ut ad similem Patriæ amandæ curam incendantur; reliqui vero, qui a Civibus suis nullam sibi lucem prælatam queruntur, ipsi suis factis ut fiant clari, adnitentur. Quod ut felicius, faciliusque moliantur, nos utriusque laudis campum aperiemus, examen pro Magisterii titulo consequendo proxima quadragesima aperiendum promulgamus, monemusque honestos, & eruditos D.D. Baccalaureos, eos præsertim, qui sibi sui profectus sunt conscii, ut 26. Mensis hujus in Collegio Carolino alias magno compareant, profectum suum Dominis Magistris declaraturi, eorumque judicium, & censuram subituri, B. V. Dabam sub sigillo Rectoratus Academiae Pragæ Cal. Febr. anno 1608.

Hæc Rector Universitatis Carolinæ *Martinus Bachacius*; cujus Programma hic describi feci, non quod eos omnes, quorum hic nomina leguntur, probem, cum sciam quosdam eorum fidei Catholicæ plurimum adversatos esse, sed quod a doctrina profana sua ætate commendabiles se præstiterunt, & alioqui permessa illis fuit a Conciliis, & Summis Pontificibus sub utraque communio. Qui vero Catholicam Religionem allatarunt, & oppugnarunt, nullam laudem merentur, quos ut discernat Lector, Sectionem sequentem apposui.

SE-

S E C T I O IX.

De Hæreticis Scriptoribus virulentis.

Poterant inter Eruditos nomen profiteri suum, qui sequuntur, nisi omnia ingenii, & doctrinæ bona eorum hæresis superasset, & corrupisset. Tales erant duo illi pertinacia, quam litteris nobiles, quos nominare pudet, & execrari impios opus est: item *Joannes* a Patria Rokiczanensis Sanctissimæ Sedis Romanæ hostis, omnium Regi *Georgio* causa malorum, ante eum scelestus ille *Jacobellus* Theologiæ Baccalaureus de *Miza*, de quo hæretici concertant, Germanis eum in Misnia natum, Bohemis Strzibiensem seu Misnensem fuisse contendentibus, ut ut sit, optabile erat, ut nunquam Bohemiam videret, qui contra omnem Ecclesiæ Authoritatem, & ritum Eucharistiam promiscue omni turbæ sub vini specie, etiam infantibus, porrexit, quam hæresim falso quidam *Joanni Hussio* adscribunt, de quo jam superius egimus. Alius fuit *Jacobus Mizanensis* e Bohemia Vir perdoctus Academiæ Carolinæ itidem Rector. Tractatum *Joannis Rokiczanæ* de Compactatis, & Hussii Hæresiarchæ dicta in Clericos &c. invenies in Bibliotheca Trebonensi Lit. E. Lib. 2do. Ibidem Lib. D. tertio invenies Sermonem Hussii in Synodo Pragensi, dum adhuc esset Catholicus. Complures *Rokiczanæ* hæretici epistolas ad B. *Capistranum*, & B. *Capistrani* Responsorias vidi in Cœnobio Plagensi

genſi in Auſtria, & alibi paſſim; cum execratione quoque nominare oportet *M. Joannem Cardinalem Huſſi* comitem, qui poſt eum crematum an. 1417. Reſtôr Vniverſitatis factus meliorum Vniverſitatis Doſtorum adverſus *Huſſi*, & *Jacobelli* hæreſim nuper editum Decretum impudentiſſime reſcidiſ, aliudque 10. Martii de communionem ſub utraque neceſſaria omnibus juſſit affigi. Ejusdem farinæ *M. Petrus de Mladie-novicz*, qui *Huſſum* Conſtantiam ſecutus omnes ejus hæreſes, & morientis venenum exhaustiſ. Ejusmodi fuere: *Wenceslaus Coranda* domo Plſnenſis, Huſſita nomine, re Piccardus, ut, dum de Piccardis agerem, narraſi. *Wenceslaus Nicolaides* Wodnianenſis, *Melanchtoni* per-familiaris, ejusque auditor, cujus hymnos duos bohemicos in Martyrum Bohemorum ſacro die (*Huſſum* & *Hieronymum* intelligit) cum pluribus aliis cantionibus Wittenbergæ an. 1554. typis edidiſ *Philippus Melanchton* addita præſatione, qua Bohemorum virtutem commendat, & præcipue (homo Lutheranus, & ſecta prorsus diſcrepans) *Huſſum*, & *Hieronymum* ad cælum effert, ſed ſpecioſa laus non eſt ex ore *Melanch-tonii*, non placet laudatus, nec laudator.

GEORGIUS TESSAK MOSSOWSKY.

Georgius Teſſak Moſſowsky a Catholica & Romana fide alienus, multas edidiſ con-ciones diverſis a ſe temporibus dictas ad populum; palmam obtinere videtur ea, quæ titulum præfert latinum: *Genetbliacon Theantiopi*, quam an. 1614. ad B. V. ſupra Lacum dictam Pragæ habuiſ; item anno 1609. Explicationem

moralem 7. verborum Christi in cruce, ubique, cum se dedit occasio, Catholicos vellicans.

Patrum & Avorum memoria aliquot ex Proceribus habuit Bohemia litteratissimos quidem, sed hæresi pene ad insaniam captos; nihil dicam de *Wjssembera* Barone de *Boskowicz* (nam hunc prope Atheum, qui novere, fuisse affirmant) nihil de *Petro de Rosis*, aliisque pluribus, sed si qui sequuntur perverso Lutheri aut Calvinii zelo instincti pro Prædicantibus ut vocamus, se gesserunt, & nobilitatem suam quoddammodo inhonoro munere deturparunt. Talem lego in *Thesibus Biseleensibus* subscriptum in hunc modum: *Hieronymus Senior Schlik Boemus Comes Verbi Dei Minister* anno 1581.

WENCESLAUS BARO DE BVDOWA.

Wenceslaus Baro de *Budowa* post Comitem *Turnium* fax nuperæ rebellionis adversus Ferdinandum II. non erubuit in suis ditionibus Prædicantis vices gerere, & posita in templi medio sella diebus Dominicis, & Festis concionari, & in Catholicos præcipue verbis atrocibus invehere; edidit Calvinianus iste, & in Bohemicum idioma transtulit *Turcicum Alcoranum*, quasi ad illam sectam invitaret Lectores, laudem adjecit; Catholicos æque, ac Lutheranos oderat, contra quos vanas disputationes maxime adversus Doctorem *Hoe* Saxonis Ecclesiastem vulgavit. Habere plures, qui ex Nobilitate orti superiore sæculo, & hujus initio Prædicantium personam, & munus apud nos susti-

nue-

nuerunt; sed ne familias Illustres offendam, referendis abstinco. *

P 2

BVRIA-

* *Wenceslaus* Baro de *Bulowa* Monacho-Græcii, *Kla-sterceii*, & *Zafadkæ* Dominus excellentis Vir erat ingenii, litteratura insignis (etiam publicis scriptis clarus) peregrinationibus per Germaniam, Italiam, Galliam, Angliam, Turciam (ubi septennium exegit) celebris; zelo fervidus, ætate LXXIV annorum venerabilis, dignitatibus eminens. Nam & sub *Rudolpho* inter Consiliarios, reformatique Consistorii & *Academiæ* Defensores adscitus, & a *Mathia* ad consilia adhibitus, & ab Ordinibus Director, & denique a *Friderico* Tribunalis Appellationum Præses constitutus fuit: Patriæ decus eximium, subditorum non Dominus, sed Pater. Ast proh dolor! hæresi Calviniana ad insaniam usque infectus. Post victoriam Albomontanam suos extra Pragam comitatus, ne coronam (cui tunc Pragæ asservandæ cum *Henrico Ottone* de *Loß* datus fuerat custos) deseruisse videretur, rediit, ubi cum aliis Regi suo rebellibus capite multatus est. Opera ab eo edita sunt sequentia:

- I. *Historica narratio de rebus in Bohemia inter proxima Regni Comitia in negotio Religionis gestis. 1609.*
- II. *Auziálkoran, to gest: mocnj a neprz'emoz'enj Duvodove tobo, z'e Alkoran Tureczky z Diabla possel &c. w Praze 1614.* H. c. Potentes, & invictæ demonstrationes, quod Alcoranum a dæmone suam originem traxerit. Qui libri titulus abunde diluit omnem *Balbini* suspicionem, quasi ideo edidisset, & in bohemicum idioma transtulisset Turcicum Alcoranum, ut ad illam sectam invitaret Lectores, quem si legisset, hic Eruditus aliter profecto de libro, & ejus Authore sensisset.
- III. *Circulus horologii lunaris, & solaris; h. e. brevissima Synopsis historica, typica, & mystica, variis figuris, & emblematis illustrata, repræsentans ex V. & N. Test. continuam seriem præcipuarum Ecclesiæ, & mundi mutationum. Hanovix 1616 fol.*
- IV. *Gnomon apologeticus circuli horologii historici. Francof. 1617. 4to.*

BVRIANVS DE KORNICZ.

Burianus de Kornicz vertit in Bohemicum Chronologiam *Carionii*; quam postea edidit *Weleslawinus* an. 1602. Vixit *Burianus* alioqui sub *Ludovico*, & *Ferdinando I.* fuitque Scriba in Curia Vetero-Pragensi, homo per-versissimus, & Piccardita, qui aliquot libris suorum historiam scripsit maligne, & false, quidquid contra Piccardos gestum est, commemorans, sed tamen ex hoc lutulento fonte magna arte veritatem elicit *Georgius Bertholdus Pontanus*, eosque libros, quantum licebat, innoxie compendio Annalibus *Bohemiae Piae* inseruit.

MAGISTER JACOBVS.

Magister *Jacobus* (suspicio est *Jacobum* de Miza vel Mizenum, qui primus, & antesignanus fuit *Vtraquistarum*, ut in historia *Hussi* legimus) homo virulentissimus, & hæresi *Wicleffistarum* ad insaniam addictus; scripsit responsiones adversus dicta Magistri *Andree* de Broda de Communionem Calicis. Grandis est Codex, qui in Bibliotheca MS. Collegii Pragensis S. J. N. 232. invenitur. Vocatur *Jacobus* passim in MMss. *Jacobellus*. Quædam ejus positiones leguntur in Bibliotheca MMss. Collegii Pragensis N. 349. & Disputatio Pragensis in Trebonensi Lit. C, & in Crumloviensi N. 1.

MAG. WENCESLAUS CORANDA,
ET
WRBENSKY.

Magister Wenceslaus Coranda, & Wrben-
sky cum essent Legati Georgii Regis ad
Pium II. Papam, vulgarunt suas Orationes hæ-
reticas ad Papam habitas, unde coacti sunt ex-
esse; recitantur in Bibliotheca Trebonensi Lit. Z.

MATHIAS PLSNENSIS.

Mathias Plsnensis Prædicans in Porzicz su-
per Sazavam, edidit aliquot Conciones;
funebri typis expressa est an. 1614. in obitu *E-*
lisabethe Waldsteinianæ Conjugis Illustrissimi DD.
Adami Junioris de Waldstein, Domini in Hra-
dek, Lowofycz, Sazawa, & Mratzi &c. S. C.
Majestatis Consiliarii, & Supremi Regni Bohe-
miæ Præfecti.

LAVRENTIVS BENEDICTVS.

Laurentius Benedictus Nudozierinus edidit
decem Psalmorum Davidis *Paraphrasim*
bohemico carmine an 1606. & Academia Præ-
gensi dedicavit; in præfatione testatur, se Gram-
maticam bohemicam evulgasse, hujus vero libel-
li principio Prosodiæ bohemicæ regulas attulit.

Duos hosce Scriptores diu dubitavi, an in-
ter virulentos, & pestilentes Authores referre
oporteret: in hæresi vixisse constat, omnibus
tamen maledictis in sacram Sedem Romanam ab-

stinuisse videmus, ut prope retractare sententiam, & locum alium assignare debeamus, sed benignus Lector his paucis lineis satis eorum honori me consuluisse animadvertet.

CONFESSIO BOHEMICA.

Confessio Bohemica post extortas a Cæsare Rudolpho II. litteras Majestatis evulgata est an. 1609. Cothurno similis, ut prope omnibus sectis in Bohemia subserviat. Præfationem in ejus commendationem addidit *Michael Sspanowsky* de *Lissowa*, Scriba Regni Bohemiæ pestilens hæreticus: recitantur sub finem ejus libri litteræ Majestatis de fidei libertate.

ADAMVS CLEMENS.

Adamus Clemens Plsnensis, edidit hæreticum Tractatum de *Conjugio Sacerdotum* Pragæ 1615. quem insigniter retudit *Scypio* noster itidem Plsnensis. Edidit idem *Adamus* Conciones plures, nihil se, & hæresi sua meliores, item Tractatum anno 1608. de officio Domini, & servi. *

WEN-

- * *Adamus Clemens* Patria (non ut ipse asserit Plsnensis) sed Augesdecensis, Pastor ad Ædem Divi Wenceslai Pragæ Novæ in Zderas. Scripsit Tractatum de *Conjugio Sacerdotum* Pragæ an. 1615. Quem solide refutavit *Sebastianus Adalbertus Scypio* S. J. edito opusculo; cui titulus: *Bezzeustwj Knteske proti neduwodne Zenitbge kobosy Adama Klementa Augezdeckeho Hlasatele u Swateho Wacława nad Zdarazem*. Olomucii an. 1617. Præfixum est operi carmen a quodam Amico *Scypionis* scriptum:

Si

WENCESLAUS WALECZOWSKY.

Wenceslaus Waleczowsky, Subcamerarius Regni, duos Tractatus edidit *Lycambæo felle plenissimos de facinoribus & hypocrisis Sacerdotum*. Prior adversus Sacerdotes Vtraquistas, alter etiam adversus Catholicos, utrosque velut Polypragmones execratur, describit licentiam Sacerdotum, ac nefanda scelera, ac quomodo iidem suorum scelera defendant, Laicorum minima peccata plectant, & puniant. *Rokyczanam* præcipue, cum quo illi erat simultas, fuggillat. Quam eloquenter bohémice, tam virulente scribit. In libri fine est allocutio ad Regem *Georgium*, ut Compactata viriliter tueatur, ac ne finat Sacerdotes (*Rokyczanam*) in suo consilio dominari.

GALLVS ZALANSKY.

Gallus Zalansky Vir doctus, & patria lingua facundissimus, sed corruptissimæ doctrinæ hussiticus Sacerdos, Conciones plurimas separatim edidit, plerasque historicas de Husso, deque Hieronymo; an. 1615. vulgavit Conciones suas de vita S. Pauli; fuit apud S. Ægidium Prægæ Prædicans compluribus annis. Vidi etiam & legi cum admiratione librum *Zalansky*, cui ti-

P 4

tu-

*Si lex Conubii generatim spectat ad omnes,
Omnes & legi huic legi subesse decet;
Vxorem Christus cur nullam duxit? adulter,
Aut procus, aut certe nescio quid fuerat.
Nam Scortatores tibi sunt, quicumque maritam
Non ducunt: aures parcite quæso piæ.
Scimus quid tribuat vera hic Ecclesia Christo:
Qui Logicam hanc docuit, Doctor Adamus erat.*

tulum fecit: *Considerationes de dulcissimo Nomine Jesu* bohemicæ an. 1605. Pragæ editas, in quibus nihil est, quod reprehendere possis, ita heresim suam Lectoribus abscondit, cum interim rapido sub pectore vulpes lateret.

SIMON EVNIUS.

Simon Evnius ediderat quondam vitas Pontificum Romanorum latine, nescio, quis Robertus Barus has in Bohemicum convertit; *Simon Evnius* Klattoviensis; easque post *Evni* mortem Typographi Pragenses an. 1565. impressere typis. In Pontifices maledictus. Piccardorum libri plurimi simul impressi servantur clausi in Bibliotheca Crumloviensi Soc. Jesu typis editi an. 1522. Napodolczii Postilla parvulorum Lutherani Authoris Magistri Christophori Fischer, & bohemicæ edita an. 1589.

Biblia Piccardorum elegantissimis, & minutulis typis expressa an. 1596.

Item Novum Testamentum bohemicum Piccardorum anno 1601.

MARTINVS PHILADELPHVS.

Patriam hujus Viri nescio, sed Reginohradensem suspicor fuisse; edidit Conciones bohémico idiomate prorsus intempestivo tempore sub Rudolpho II. Imperatore, quodque nemo Bohemus ante eum fecerat, iisdem Concionibus totam Lutheri doctrinam comprehendit, & Cives suos ex Vtraquistis Lutheranos esse

esse voluit, quod Reges ante severis edictis prohibuerunt, atque ob eam causam Rudolphus nondum datis litteris Majestatis, hominem in carceres duci iussit, uti & Typographum, qui illas ediderat, sed brevi post agentibus Statibus hæreticis post litteras, quibus potestas quidlibet credendi dabatur, liberatus est.

Possem plures pestilentes Scriptores adducere, sed paginas meas iis referendis maculare, & ut Virgiliane dicam, scelerare nolui; alia probiora adferamus argumenta. *

SE-

* *Martinus Philadelphus Zamerscenus* vulgo *Czimnerz* germ. *Czamerz* oppido in districtu Bechinenfi sito (non vero ut suspicatur *Balbinus* Reginohradecio) oriundus; Pastor civitatis Oppaviensis in Silesia; vulgavit a se conscriptam *Postillam Bohemicam* super Evangelia Dominicalia, & Festalia totius anni, typis excusam *Gestkovicii* pago Moraviae an. 1592. in folio; morte præmatura (antequam II. Pars ejusdem *Postillæ* ederetur) e vivis sublatus an. 1592. IX. Martii. Secundo idem opus recusum fuit *Lipsiæ* an. 1602. & iterato *Dresdæ* eodem anno, impensis *Danielis Sedlczanensis* Typographi, & Civis Antiquæ Pragæ; dedicatum a Pastoribus Evangelicis Regni Bohemiae, & Marchionatus Moraviae Christiano II. Duci & Electori Saxoniae. Notatu dignum est carmen a *Joanne Chorino* *Postillæ* huic præfixum, in quo egregie pro Vtraqu Coastis hallucinatur:

Cladibus ex multis non ulla cruentior unquam

Quam quæ pro Christi facta cruore fuit.

Oppida cum muris restantur diruta, nec non

Plurima de sulcis ossa refossa cavis.

Confractos clypeos & tela rigentia ab ima

Eruit incurvus sæpe colonus humo

Aræ ubi fumabant, sus nunc ibi fœtida grunnit,

Balat ovis, mugit taurus, & hiunit equus.

Vana superstitio superisque invisa, redegit

In miserum Patriæ res hominesque situm.

Non

S E C T I O X.

Virgines & Matronæ doctæ, & Poetriæ in Bohemia.

S. ANGELA BOHEMIÆ REGIS FILIA.

S. Agnes Regis Bohemiæ filia Carmelitana non modo sanctitate, sed etiam doctrina ultra sexum emicuit. Quæ illa, & cujus Regis filia fuerit, in quarto Miscellaneorum Libro tractavi, & (si Deus vitam dederit) alio in loco ex irrefragabilibus Scriptoribus adducam.

Scri-

*Non tantam stragem Marius dedit, agmina quando
Cimbrica Romuleo procubuerunt solo.
Nec tot Marte Viri perierunt, Julius olim.
Adversus generum cum tulit arma suum.
Ense quot armatæ rigido cecidere catervæ,
Amplecti veram dum renuere fident.
Ortus & occasus, Boreas & aquaticus Auster
Quam validæ Boemis sunt, didicere manus.
Terror erant orbi, celeresque ad prælia jussit
Quandocunque pius, Religionis amor.
Terruit has summus diris & fulmine Præsul
Diræ & fulmineæ, nil valere minæ.
Ipse prior Caesar, de religione coortas
Vt posset facta sistere pace neces.
Cardineos Patres, Romanæ lumina linguae,
Ad Synodum sacram Conciliumque vocat.
Qui videant mentemque probent, in nectare dulci
An lateant scriptis forte venena libris.*

Que.

Scripſiſſe hanc Sanctiſſimam Virginem plurima lectu digniſſima, ut *Revelationes ſuas*, item aliquot *Exhortationum Libros* ad Sanctimoniales ſuas teſtantur *Delrio*, & *Antonius Poſſevinus* in Bibliotheca noſtra, quos libros mirifice laudatos ab aliis invenio.

CATHARINA ALBERTINA.

Nicolaus Albertus Hebrææ linguæ in Vni-
verſitate Carolina Profeſſor initio hujus
ſæculi an. 1610. in ſumma authoritate doctrinæ
vi-

*Quærunt, ſcrutanturque animos, quid multa? Boemis
Comperiunt puram pro calice eſſe fidem.*

Eſt Vrbs antiquæ, ſoſſis contermina Prægæ,

*Ædes in medio ſtat quoque pulcra foro. **

Huc ſummus Præſul magno cum Cæſare, fauſto

Omne legatos expediere ſuos.

Hic fuerat per eos, Eccleſia Boemica, lætum

In Chriſti placide, tota recepta ſinum.

Quatuor hic linguis audire licebat ad aras

Menſa Redemptoris cum celebranda fuit:

Sumentes Cœnam ſpecie ſub utraque Boemi,

Conſentur ſummi filioli eſſe Dei.

Civica plebs terræ genibus proſtrata, reſolvit

Continuo in laudes ora canora pias:

Alterius vitæ cenſores, diſcite partes

Non ex præcipiti mente probare duas.

Nec cenſere reum ſi criminis arguit alter:

Judicis eſt cauſam noſſe utriusque gravem.

Sic cum peſtiferas Eccleſia credidit omnes

A macula intactas vivere ſenſit, oves

Ne quis ficta putet, lapides ſtant, ſculpiſit in illis.

*Hac de re auratas ars operoſa notas. ***

* Eccleſia Sacraſſimi Corporis Chriſti Prægæ Novæ in foro bovino.

** Monumentum aureo charactere in eadem Eccleſia Corporis Chriſti, dum Boemi in Eccleſiæ gremium reciperentur, ad perpetuam rei memoriam lapidi inſculptum.

vixit ille quidem, sed ob filiam, quam in scientiis educaverat, velut apem in rosis maxime celebris ætate illa habebatur. Ea fuit *Catbarina Elisabeth*, quæ linguas quinque perfectissime callebat: Bohemicam maternam, germanicam, latinam, græcam, & hebraicam. Veniebant, ut id experirentur, quicumque Pragam accesserant, Viri doctissimi, quibus prompte, & genuine ad interrogata respondebat, ut nescires, quam linguam melius teneret. *Georgius Martinus a Baldhoben* Silesius in Catalogo doctarum Mulierum hujus *Virginis* meminit maxima cum laude, aitque eam, dum scriberet an. 1605. vivere.

ELISABETH WESTONIA.

Altera ætate Rudolphi Virgo in Bohemia conspicua eruditione, ac præcipue carminum condendorum elegantia ab Anglia Pragæ adveniens fuit *Elisabeth Westonia*, cujus Poesis libro uno comprehensa, & typis Pragæ vulgata, hodieque cum admiratione legitur; multum laudatur *Westonia* a *Jano Deusa* & a *Daniele Heinsio*, quam etiam *Josephus Scaliger* Vir, ut omnibus constat, eruditissimus sæpius salutavit. Quid hæc Virgo in Poesi potuerit, libri ab ea editi loquuntur.

EVA DE LOBKOWICZ,

GEORGII POPELII FILIA.

Eva Popeliana de *Lobkowicz* imperante Rudolpho II. floruit, latine & græce elegantissime scripsit, & pro Patris sui *Georgii de Lobko-*

kowicz innocentia prudentissimam nec minus ingeniosam Apologiam vulgavit, quæ inter manus eorum, qui laudabili curiositate res Patrias, & ante ætatem nostram gestas examinant, versatur. Legit eandem jam Senior Imperator Rudolphus, & cum non posset in animum inducere a fæmina esse conscriptam, suspectos habuit plurimos, ac imprimis ex Societate Viros egregios duos; a qua calumnia cum sese Rudolpho purgassent nostri Patres, suspectos habere cœpit exteros, interque eos Lutheranos Ministros ab ipso Hamburgo, quos pro potestate captos, & sua innocentia fretos, & ad Divinum tribunal provocantes, superante suspicionem in medio fori Pragensis capite plecti iussit. Mortuo Rudolpho res denique patuit, & *Evam* Apologiæ Authorem dies ostendit. *

Nostra etiam ætas hac dote in Bohemia non caruit: præter enim eas, quas novi Illustrissimo loco natas, Matronas, & Virgines, quas sæpius latina lingua satis culte loquentes, & scribentes audiivi & vidi (sed quæ se nominari non sinunt) adducere possum tum illam, cujus in Hodæporico suo gallice scripto, & nuper in Gallia vulgato meminit egregius adversus Turcas Bellidux Colignius, quam Pragæ docte & diserte de rebus diversis latine maxima promptitudine & facilitate loquentem commendat, & quædam ingeniosâ ejus responsa commemorat.

MARIA

* Fatis functa est *Eva Lobkowicziana* an. 1624. die 11. Augusti, & in Ecclesia S. Salvatoris Pragæ Antiquæ Soc. Jesu humata fuit. Ita P. Schmidl in *Historia Provinciæ Bohemæ Soc. Jesu* Part. III. pag. 561.

MARIA BEATA PICHLERINA.

*M*ariam Beatam Annunciatam ex Equestri Pichleriorum genere ortam fidenter nominabo, quia seipsam carminibus condendis Districui Boleslaviensi, & Reginohradecensi multum commendavit; neque ejus ad Poësim accommodatissimum ingenium amplius dissimulari potest. Communicavit mecum quædam Poetica sua specimina, ac nominatim vitam S: Francisci Borgiæ diverso genere carminum scriptam, tenero, dulci, & suavi stylo, quodque maximè placuit, facili, & lacteo quodam candore, nihil asperum, hiulcum nihil, sed aperto, & claro scribendi genere, verbo: si ederentur in vulgus, quæ scripsit, multorum Doctorum admirationes concitarent.

SECTIO XI.

Viri eximie docti in Regno Bobemiæ (id est Bobemia, Moravia, Silesia) nati, qui in quibusdam Vniversitatibus Europæ ætate sua floruerunt.

IN VNIVERSITATE VIENNENSI.

Anno 1308. decimus septimus Rector Viennensis Vniversitatis in Mstis Academia Viennensis invenitur *Joannes Gallini* Wratislaviensis Medicinæ Doctor, qui idem an. 1394. fuit Physicus Alberti Ducis Austriæ.

An. 1406. quinquagesimus primus Rector *Henricus Pernstein*, Doctor Decretorum.

An. 1413. floruit in Academia Viennensi *Joannes Nato*, Pragensis Juris Consultus celeberrimus.

An. 1411. inter Conservatores Gymnasii Viennensis legitur in MS. Episcopus Olomucensis.

An. 1420. emptæ est bursa Silesitarum ex fundatione Canonici Wratislaviensis *Nic. Klebitz*.

An. 1426. floruit in eadem Academia *Marcus de Litoria*, excellentissimus Medicus Moravus.

An. 1443. *Nicolaus de Glatz*, Decretorum Doctor celebris ibidem.

An.

An. 1446. cum Pragensis Academia deficeret, Bohemi Juvenes ad studia Viennam ibant, inter quos Nobilissimi *Przemislaus*, Dux Oppaviae, *Protasius* de *Boskowicz*, postea Olomucensis Episcopus *Georgius Comes Schlik*.

An. 1448. idem quem supra nominaveram *Nicolaus Glatz* fuit Decretorum Professor, & Rector an. 1452. quo anno excessit e vita.

An. 1497. Rector fuit Viennensis *Wenceslaus Mandl* Budvicensis Bohemus Juris Pontificii Doctor.

An. 1502. Rector fuit *Fridericus* Dux Teslinensis.

An. 1502. 23. Maji *Joannes Banecianus* Bohemus Poeta, coronatur lauro ab ipso Imperatore Maximiliano, Certe Professore ejus laureato a *Friderico* Caesare.

An. 1512. Rector M. *Joannes Augezd* Bohemus Rosenbergensis, Juris Pontificii Professor, Archidiaconus Pragensis.

An. 1524. Rector *Leonardus Dobrobost*, utriusque Juris Licentiatus, Professor ordinarius, *Ronspergii* Baronis filius, Bohemus.

An. 1538. Rector *Franciscus Emericus* Oppavienensis Silesius, Medicinæ Doctor, qui annis 25. omnes partes Medicinæ docuit summa cum laude, cui sequens elogium tribuit MS. Academia: *Celeberrimus hic Medicus experientia summus, eruditione in sua professione nulli secundus, omnes Medicinæ partes in hac schola per annos 25. continuos maxima cum laude docuit, atque eam artem ad communem Reipublicæ salutem summa exercuit fide. Primum veram bujus artis*
Me-

Methodum, ex Geleno in hanc scholam introduxit optimos quosque Authores primus ipsi Galeno pro luce accomodare cæpit, primus Auditores ad ægrotos in praxi secum circumduxit. Nemo hoc uno plures in hoc Gymnasio unquam creavit Doctores homines eruditissimos, quorum opera felicissime Respublica salva & incolumis conservari potest; quibus nominibus Vir optimus de hoc Gymnasio præclarissime est meritus. Fuit iterum Rector anno 1548. & ultimum anno 1554. quo ad Rectoris titulum additus est illi Cæsaris Consiliarii titulus.

An. 1543. Rector fuit *Stephanus Schpingsl* Olomucensis Moravus, Canonicus Viennensis, qui obiit an. 1555.

An. 1556. inter Studiosos Viennenses leguntur Dominus *Zdenko de Lippa, Bernardus, Wenceslaus, & Joannes de Zierotin.*

Matthæus Aurogallus Bohemus, etsi Lutheranus non esset (id enim eo tempore ad summam rei nihil attinebat, sed aut Catholicus, aut ut secundum Compactata data Bohemis Vtraquæ Hebraicæ Professore; fuit *Commotovii* natus; obiit *Wittembergæ* an. 1543. cui Epitaphium perelegans scripsit *Collinus*. Porro edidit *Aurogallus* historiam Bohemiæ, quæ in nostris Scriptoribus sæpe laudatur, quam ego nondum vidi, etsi diligentissime quæsitam.

Ex Academia Pragensi nata est Lipsensis an. 1409. cujus primus Rector fuit *Joannes Otto Minsterbergæ* in Silesia natus, prius Pragæ Facultatis Philosophicæ Decanus, & postea Pra-

gæ Theologiæ Professor. Socius ejus *Joannes Hoffmannus Swidnicensis* Silesius in Pragensi Vniversitate quondam Rector, in Lipsensi Theologiæ Professor, uterque Vir Catholicus; *Joannes Hoffmannus* certe Misnensem Ecclesiam rexit Episcopus. Vide *Paulum Clerum* in *Calendario*. Optarem mihi nunc ad manum esse Wittembergensis, Lipsiensis, & cæterarum Vniversitatum Germaniæ historias, nihil dubito me plurimos ex gente nostra in Academiis exteris Professores & multis Officiis honoratos Viros inventurum. *Bobuslaus de Lobkowicz* (non ille Senior Vir doctissimus & studiorum amator) ut in *Syntagmate Lobkowicziano* scripsisse mihi, *Wittembergensis Academiae Rectorem Magnificum* egit, sed ille honor, quam ei noxius fuerit, deserta Catholica Religio & suscepta nova, quam Patres ejus non noverunt, ostendit.

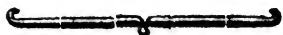
Sigismundum de Lobkowicz Rectorem Wittembergæ vivente adhuc *Luthero* fuisse, Author *Elucidationis Bibliorum* in præfatione affirmat.

SECTIO XII.

*De Scriptoribus Societatis Jesu in Provincia
Bohemiae.*

Inter præcipua Societatis nostræ Encomia merito censetur ex ejus disciplina & scholis tot conspicuos doctrina, & scientia Viros prodiisse, & quotidie prodire, ut ætas nostra omnes, Superiores saltem, numero Doctorum provocare possit. Sed hæc commemorare odiosum fortasse videbitur, minus invidiosum in vulgus erit, si in Societatis nostræ una Bohemæ Provincia eruditos Viros enumeremus, nam qui sua non aliena profert, nemini facit injuriam, nec de ullius laude quidquam decerpit, ac certe injurius nostris hominibus forem, si cum doctos Viros e Regno Bohemæ in hoc Opusculo numero, nostros qui doctrina pares, sæpe etiam Superiores fuissent, ignavo silentio præterirem.

Ordinem in referendis Scriptoribus nostris nullum sequor, sed ut sub acumen styli subibunt nomina, sic recitabuntur, & quia, ut ait ille: *pulchrum est fateri, per quem profeceris*, ingenue fateor idque etiam gloriior, me plurimum *Bibliotheca Scriptorum Societatis Jesu* nuper an. 1676. Romæ a *P. Nathanaele Sotvello* edita adjutum, quæ ejus memoriam effugerunt de meo addidisse, quæ dimidiam ejus libri excedunt.

ALBERTVS CHANOWSKY.

Albertus Chanowsky natione Bohemus, patria Swiradicensis Prænobili Stirpe natus, docuit humaniores litteras, Matheſim, linguam hebraicam (cujus fuit egregie callens) ſacram Scripturam interpretatus eſt; rexit Collegium Crumloviense, & Conviſtum Pragenſem. Apoſtolicam ejus vitam libro ſingulari complexus eſt P. *Joannes Tanner*. Demum fractus laboribus in Collegio Glatoviensi, cujus præcipuus Author fuit, ſanctæ deceſſit an. 1645. 16. Aprilis. Abſolvit & edidit inchoatas prius a P. *Joanne Jacobo Beſkovio Vitas Chriſti, Beatæ Virginis, & Sanctorum*, eſtque hic tomus quaſi *Surii* Compendium; item veſtigium Boemiæ Piz.

ALOYSIYS REICHARDVS.

Aloſius Reichardus Moravus Znoymenſis nuper an. 1681. Litomericii ereptus; docuit Rhetoricam, Philoſophiam, ſcholis præfuit &c. Edidit germanice Epiſtolam contra errores Chemnicii Doctōris hæretici. *Victoria ſcriptum* contra eundem Doctōrem. *Reſponſum adverſus duos Lutheranos*.

ANDREAS MODESTINVS.

Andreas Modeſtinus Bohemus Reginohradenſis (non Brunenſis) Societatem iniit ſæculo ſuperiore; fuit P. *Poſſèvino* Comes in Moſcovia, ubi ſæpius ad magnum Ducem bohemicæ peroravit; multa egregia molitus eſt,
pri-

primusque *novi Templi Salvatoris* Pragæ fundamenta jecit; vertit ex Polonico in Bohemicum, atque edidit: *Postillam Evangelicam Jacobi Wajeri* nostri; item tacito nomine *Iter Moscoviticum Possævini*. Obiit Pragæ an. 1601. 14. Decembris.

ANDREAS STREDONIVS.

Andreas Stredonius multa præclara in historiis Bohemicis præcipue, nam in Bohemia educatus erat, conscripsit, ut *Librum de Origine Czechorum*, quem ego sub ejus nomine typis edidi, legitur in prima decade *Libro II. Miscellaneorum* nostrorum. Item *Fastos gentis Ryzenbergicæ*, seu *Sswichoviorum* & alia plura; duo *Stredonii fratres Gliviczii* in Silesia sunt editi. Obiit *P. Martinus Stredonius* Provincialis an. 1649. 26. Augusti Brunæ; *P. Andreas* in ditione *Colegii Pragensis Aufschæ* an. 1651. 9. Augusti.

ADALBERTVS MARTINIDES.

Adalbertus Martinides pluribus annis in Missionibus Apostolicis incredibili labore versatus, postea ad Gubernationem admove-ri cœptus, cum laude charitatis partes Superioris, & Rectoris obivit. Subjecit prelo paulo ante mortem patria lingua *Librum* titulo: *Frænum spirituale*, & dedicatum *D. Esþberæ Forgasczianæ* Pragæ vulgavit. Obiit *Hradistii* in *Moravia* an. 1681.

BALTHASAR HOSTOVINVS.

Balthasar Hostovinus a patria Hostovina, seu Hostauna, quod est Bohemix Oppidum dictus, ab eodem S. Patre Ordini nostro adscriptus. Vir fuit magni consilii animique, rerum Bohemicarum callentissimus, laborum patientissimus, eum *Joannes Franciscus Commendonus* Sedis Apostolicæ Nuncius, ad Sigismundum Poloniæ Regem legationis comitem circumduxit, ejusque opera, tum ad multa sui muneris, tum potissimum ad foundationem Collegiorum Societatis in Poloniæ Regno usus est, exordiis Collegiorum Brunspergæ, Pultoviz, Vilnæ præfuit, postea a Provincia Austriæ electus in Procuratorem Romam ad Congregationem missus est. Demum laboribus & atate confectus, atque antiquissimus Professorum Provinciæ Austriacæ. Obiit Commotovii an. 1600, 7. Junii. Vertit in Bohemicum *Dialogos S. Gregorii Magni. Thomæ de Kempis de Imitatione Christi* libros quatuor. *Meditationes S. Augustini* ex Latino convertit in Bohemicum, & edidit anno 1573.

Vincentii Lirinenfis aureum Libellum contra profanas novitates, Stanislai Hosii Cardinalis

Tractatum de expresso Dei verbo an. 1590.

Notas Ecclesiæ Catholicæ Antonii Posssevini.

Epistolas Indicas nostrorum Patrum.

Librum de Institutione Christiana.

Responsionem Antonii Posssevini ad Regem Septemprionalem, qui in fide Cathol. voluit instrui; hæc omnia bohemicè; item Regulas S. J. Summarium & communes omnium Officiorum cum Epistola S. Ignatii de obedientia.

BAL-

BALTHASAR CONRADVS.

Balthasar Conradus natione Silesius, patria Nissensis, docuit præter alia annis 15. tum Olomucii tum Pragæ Mathesim italice, gallice, polonice, bohémice, præter germanicam & latinam perfectissime loquebatur; græcæ vero linguæ tam peritus erat, ut adhuc discipulus Philosophiæ, quæ Magister latine dictabat, ex tempore græce scriberet. Fuit Vir humillimus & Deo conjunctissimus. Obiit Glacii, ubi Rector Sociis præerat, an. 1660; dedit in lucem propositiones *Physico - Mathematicas de flamma viridi, atque de ortu & interitu flammæ.* Olomucii typis expressas an. 1639. Item *novam tabularum Chronographicarum rationem* editam ad specimen tabulæ utriusque Hæmispherii in cono recto rectangulo, cujus Basis, & Æquator terræ, vertex vero polus. Pragæ 1650.

Ante obitum anno altero moliebatur opus Mathematicum, & pro studio suæ humilitatis per Epistolas expetiit a Mathematicis celebrioribus per Europam operas auxiliares; titulus autem erat: *Teledioptices*, sed morte præventus non absolvit paucis capitibus desideratis.

Edidit etiam tacito suo nomine *Documenta* practica ad profundissimam humilitatem acquirendam. Item librum *Controversiarum* (Antifrimelius) Wratislaviæ excusum.

BALTHASAR NITTOCH.

Balthasar Nitoch natione Silesius Nobili genere natus, Ecclesiastes facundissimus, cui, ut ait Bibliotheca Societatis, bona pars Pro-

cerum Styriæ suam debet salutem. Obiit plenus dierum Viennæ 1625. Edidit orationem in funere Illustrissimæ *Sidonie Mariæ Eggenberg* anno 1615.

BARTHOLOMÆVS CHRISTELIVS.

Bartholomæus Christelius Moravus Miglicensis, edidit idiomate Teutonico *Synaxiphilam* seu de sacra Communione in 12. anno 1663. Item *alimoniam menstruam*, seu menstruas devotiones an. 1660. Item *de septem doloribus & totidem gaudiis Beatissimæ Virginis*. Item vertit in Germanicum grandem tomum *P. Ariæ de Thesauro nostro in Christo*.

BENJAMIN SCHLAYER.

Benjamin Schlayer Pragensis in Mathematicis præcipue practica Mathesi exercitissimus, docuitque hanc scientiam multis annis in Academia Pragensi, uti etiam Linguam sacram, quam perfecte callebat, mirum est, quanta in illo Viro dexteritas fuerit, in Plasticis primo obtutu adunquem exprimebat obvios. Memini cum a Sodalitatibus Marianis supplicatio duceretur asperrima hyeme, beneficio glaciei, quæ plurima stabat in via, elegantes Divorum statuas in glacie candidissima subito efformasse, ad omnium admirationem, qui optabant laborem hunc non in fugiente & brevi duratura materia, sed in perennatura factum esse; hujusmodi multa ab eo vidimus ad stuporem; edere parabat nonnulla, quæ mors invidit. Mihi tamen petenti accuratam descriptionem horologii arti-

tificioſi in Pragenſi curia (cui in hoc genere nullum in Europa opus par *Fornerus* noſter inveniri exiſtimat) reliquit, qui tractatulus typis a me editus eſt, legiturque in Libro 3tio Miſcel-laneorum hiſtoricorum. Obiit Clattoviæ anno 1670. 21. Januarii.

CAROLVS LIBERTINVS.

Carolus Libertinus Bohemus Milovicenſis edidit *Elogia D. Franciſci Xaverii* anno 1673. Idem vertit ex Græco in Latinum *Gen-nadii Patriarchæ* Librum de *Prædeſtinatione*. Obiit Clattoviæ an. 1673. 30. Auguſti.

CRVMLOVIENSE COLLEGIVM.

Crumloviense Collegium in Bohemia edidit luctum in funere Illuſtriſſimi *Guilielmi de Roſenberg*, ſui Fundatoris, an. 1592.

CHRISTOPHORVS WRATISLAW.

Chriſtophorus Wratislaw ex Illuſtriſſima Stir-pe Comitum Wratiſlaviorum, Bohemus Protiwienſis, Romæ Societatem aplexus eſt an. 1629. Philoſophiam explicuit ſexennio, Theo-logiam moralem aliquot annis, Conciones ha-buit italicas & latinæ. Obiit Niſſæ in Sileſia an. 1664. 23. Octobris. Edidit *Stymulos cæle-ſtes* ad amandam & colendam cœli terræque Re-ginam Mariam, Pragæ an. 1655.

CHRISTOPHORVS STEFFETIVS.

Christophorus Steffetius Glivicensis Silesius, Pragæ multos annos Rhetoricam docuit, vulgavit inter cæteras Orationem in funere *Adami de Nova Domo* Pragæ in Procerum Regni corona dictam, quæ illi magnam attulit gloriam, & mirifice commendatur; item aliam Orationem in funere Serenissimi Archiducis *Caroli* in Exequiis Græcii habitam, estque adhuc inter manus. Plura fertur prælo digna habuisse, sed mihi ea videre non contigit. Obiit Græcii an. 1621. ultima Aprilis.

CHRISTOPHORVS LVPIVS.

Christophorus Lupius S. J. Bohemus, aliquot insignia opuscula ex Latino edidit, ut *Vitam S. Jacobi a P. Jeremia Drexelio* editam, quam Pragæ typis subjecit an. 1679. Item *Vitam Mariæ Bonaventuræ* Monialis Romanæ P. *Nicolai Lancicii* bohemicæ an. 1673.

DANIEL KIRCHNER.

Daniel Kirchner omnibus Provinciæ honoribus & muniis, etiam Provinciæ Præfectura cum laude perfunctus, ortu Glacensis fuit; ingenio validus autoritate doctrinæ atque ætatis magnum inter nostros nomen fuit consecutus; Libellos permultos scripsit, nullum tamen occupationibus Provinciæ præpeditus absolvit; vidi apud eum, & legi jam pæne ad umbilicum perductum devotum & ingeniosum librum, cui titulum fecit: *Oculum Beatissimæ Vir-*

Virginis, quem elaborarat ex voto, cum in oculo suo cæcutiens ope hujus Virginis, vel visum recepisset, vel certe correxisset. Obiit Brunæ Rector an. 1641. 18. Octobris.

FELIX KADLINSKY.

Felix Kadlinsky Bohemus Tinenſis edidit complura idiomate bohemico, ut *Speculum Matris Dolorosæ* an. 1666. Item tranſtulit e Germanico librum de Fide, Spe, & Charitate *P. Friderici Spee* an. 1662. Item *Philomelam* ejusdem Authoris an. 1665. Item *Vſum meditandi* compositum a *Nicolao Lancicio* bohemice vertit Pragæ 1667. & plura alia, quæ referre non potui.

FRANCISCVS KAMINKO.

Franciscus Kaminko Moravus Janovicenſis fuit pietate ac litteris insignis, edidit ſuo & ſuorum diſcipulorum nomine *Gratias Divinæ Sapientiæ & humanæ*, Præſidibus in Univerſitate Pragenſi perſolutas Pragæ an. 1656. Obiit an. 1664.

FRIDERICVS BRIDELIVS.

Fridericus Bridelius Bohemus Altomautenſis ad Societatem venit an. 1637. Miſſiones plurimas in Bohemia obivit pedes, aqua & pane contentus; edidit *Vitam B. Ivani* primi Bohemiæ Eremitæ an. 1657. Item *Vitam* compendioſam ejusdem.

Canam Domini an. 1659.

Vertit ex latina lingua in Bohemicum miracula

S. Francisci Xaverii Potamiensis an. 1659.

Annum Christi Crucifixi P. Joannis Nadasi
an. 1660.

Annum Marianum ejusdem an. 1661.

Diurnum Divini amoris eodem anno.

Diem Christianum P. Causini an. 1662.

Hortum Gethsemani P. Jodoci Ketb.

Catechismum nostri Vogleri.

Item de miraculis ad fontem S. Wenceslai in
Bavaria.

Item de S. Liborio Patrono contra calculum.

Vitam S. Procopii a se compositam.

FERDINANDVS KOLOWRAT.

*F*erdinandus Kolowrat Natalibus Illustrissimis, & si hoc abesset, vel doctrina magnum nomen meritus. Illustris fuit Concionator, & subtilis, & acer Disputator. Ex unque Leonem agnosces ex libro (*Colloquium seu Disputatio P. Ferdinandi Kolowrat, & P. Fawini, cum Garthio Prædicante*) qui liber anno 1618. editus est typis Pragensibus, quo Garthius prorsus coctus, assus, & elixus, ut cum Comico loquar præbetur. Obiit Pragæ anno 1639. 22. Septembris.

FERDINANDVS WALDTHAVSER.

*F*erdinandus Waldthausen Iglaviensis Moravus, multis annis Philosophiam, & Theologiam cum laude docuit, vulgavitque
Com-

Compendium Philosophiæ Aristotelicæ a se explicatæ, nunc in Aula Cæsarea versatur.

FRANCISCVS KAMPERGER.

Franciscus Kamperger Olomucensis Moravus, Vir prorsus omnium Scientiarum. Theologia speculativa, multis annis publice in Academiiis prælecta, eandem a se summa claritate explicatam, jam Cancellarius Academiae Olomucensis in lucem per partes proferre cœpit, quæ avide, & ab externis, & nostris, etiam procul in alienis terris expetitur. Expectamus omnes, & quia tenuissima valetudine utitur Author, vires exoptamus a Deo, ut omnes Theologiæ partes explicando feliciter absolvat.

GEORGIUS BÖHM.

Georgius Böhm Bohemus Litomericensis, Vir oppido ingeniosus, & religiosus; humaniora docuit quadriennio, Philosophiam triennio, Mathesim, in qua excelluit novennio, Theologiam moralem quinquennio. Obiit Znomyæ an. 1666. 7. Novembris. Edidit:

Propositiones Mathematico - Musurgicas, valde laudatas Pragæ an. 1650.

Item *Physico - Mathematicas de Objecto potentiæ visivæ* an. 1657.

Item *Propositiones Scientiæ Staticæ* anno 1659.

Propositiones Geometricas de Quadratura Circuli anno 1660.

Item eodem anno *Arithmeticæ Practicæ Tractatum* notabilem.

GEOR-

GEORGIUS CONSTANTIVS.

Georgius Constantius Mssenensis Bohemus,
 Vir antiquæ simplicitatis; obitus pluribus
 Missionibus (quarum duodecim numerare mihi
 in proclivo est) Pragæ 24. Martii an. 1673.
 decessit; edidit *Gratulatorium Poema* Baccalau-
 reis Philosophiæ Olomucii an. 1637. Item *Hi-*
storiam S. Montis cum 10. aut 12. primis mira-
 culis Beatissimæ Virginis Sacromontanæ an. 1652.
Vitam Christi bohemicè an. 1660.

Manuale Sodalitatis Telczensis an. 1658.

Stellam Matronarum an. 1601.

Limam linguæ bohemicæ 1667

Vertit ex Latino *Philotheam S. Francisci de Sa-*
les an. 1657.

Epistolam P. Claudii Aquavivæ de Renovatione
Spiritus an. 1657.

Vitam B. Virginis Christophori a Castro anno
 1661.

Calendarium Patrumfamilias an. 1662.

Exercitium Christianæ pietatis (volumen non
 parvum) *P. Alphonfi Rodriguez* in tres
 partes divisum an. 1663.

De officio Laicorum in statu Religioso P. Nicolai
Lancicii an. 1665.

Philoxaverius, sive pietatem hebdomadariam
 erga S. Xaverium.

Formam facilem & brevem meditandi Francisci
Sepes Carmelitæ an. 1667.

Meditationes P. Ludovici de Ponte in 6. partes
 distributas an. 1668. & 1671.

Fructus belli contra Deum suscepti an. 1664.

Seraphinum Vincentii Carafæ an. 1667.

Meditationes 7. pro 7. hebdomadis diebus S. Theresiæ an. 1667.

Scripturam totam Novi Testamenti sociata opera cum P. Stejer, itidem nostræ Societatis.

GEORGIUS FERVS.

Georgius Ferus Bohemus Plsnensis, Vir ingeniosus, eruditus, & doctus; edidit quam plurimos patrio sermone libros omnes (ut modestiam agnoscere possis) alieno nomine. Triginta ipsis annis in eadem Cathedra Collegii Academici Societatis Jesu Pragæ dixit ad populum, & semper placuit: sunt Codices Ms. in Bibliotheca ejus Collegii numerum 600. superantes, omnes non modo *P. Ferus* inspexit, & volvit, sed multos notis marginalibus illustravit; non potui satis diligentiam hominis admirari, cum hæc vidi. Laudes præcipuas Viri eruditissimi Elogio complexus est *Georgius Crugerius* ad 21. Januarii. Cum ob veritatem apertius pro Concione dictam Procerum non nemo a majoribus nostris exilium *Fero* impetrasset, Prachaticium missus, Urbem illam tum temporis florentissimam omnem ad Catholicam fidem adduxit, quo felici labore absoluto cognita innocentia Pragam ad eandem Cathedram magna cum gloria revocatus est. Edidit:

Martyrologium Romanum.

Vitas SS. duodecim Apostolorum. 12. Martyrum. 12. Virginum an. 1630.

Historiam Lauretanam Horatii Tursellini eodem anno.

Historiam, quo tempore quævis Provincia Ecclesiæ accesserit.

Opu-

Opuscula varia Jeremiae Drexelii, scilicet: Horologium Angeli Custodis. Zodaicum Christianum de æternitate, de pœnis inferni, de cœlestibus gaudiis. Prodromum mortis, Gymnasium patientiæ, Phaetontem orbis, De Angelis, de Judicio particulari, Heliotropium &c. Pragæ variis formis & annis excusa. De Præsentia Dei Joannis Eusebii Nirnbergii an. 1617.

Vitam S. Ignatii & Xaverii sæpe recusam.

Vitam S. Isidori Agricolaë an. 1641.

Vitas sanctorum Opificum an. 1630.

Vitas S. Barbaræ, S. Agnetis, & S. Mariæ Magdalenaë.

Vitas SS. Wenceslai, Adalberti, Ludmillæ, B. Joannis Nepomuceni, Beatæ Agnetis, filiaë Regis Bobemiæ, B. Amabiliæ &c.

Tbironum Marianum de excellentiis B. Virginis an. 1642.

Miracula B. Virginis a S. Monte.

Montem Sion, Precationum Libros, & Libellos multiplices.

Preces ad SS. Patronos Bobemiæ.

Militum Psalterium.

Civilitatem morum.

Calendarium Spirituale.

Scutum Fidei an. 1638.

Tractatum de Cruce Hispanica an. 1641.

Eodem anno Peregrinationem ad sacrum Cruorem. Jubilæum primi Sæculi S. Jesu an. 1640.

Propbetias de Passione Christi an. 1641.

De Conformitate Voluntatis humanæ cum Divina an. 1635.

Tractatum de Charitate proximi, maxime eorum, qui se pro pestiferis adjuvandis morti exponunt an. 1644. Pragæ.

Libel-

- Libellum Catecheticum* an. 1636.
Catholicum Subsidium animarum an. 1641.
Draconem Apocalipticum, seu de 7. peccatis capitalibus.
Grammaticam linguae Bobenicae an. 1643.
Lucae Pinelli meditationes de 4. novissimis an. 1630.
De statu animarum Purgatorii Martini de Roa.
Testamentum hominis Christiani Leonardi Lessii.
Supplicationem moribundorum Alexand. Cajetani.
Gloriam S. Ignatii Nicolai Lancicii an. 1630.
Gloriam Domus Austriacae in singulos anni dies sub nomine *Wenceslai Caesitini* an. 1635.
Vbi est hoc scriptum? de traditionibus *Patris Nemichen.*
Mariam Matrem Agonizantium Joannis Nadasi.
Clavem Caestem Cyriaci Riccii an. 1637.
Praxim Spiritualem Nicolai Sfondrati.
Annonam quadragesimalem, seu animam poenitentem.
Modum praeparandi se ad mortem an. 1644.

Plurimas alias lucubrationes edidit, sed ut dixi numerus inveniri non potest, qui plerumque dissimulato nomine suo, aliorum auspiciis, & nomine subscripto, Parochorum, Decanorum, & aliorum Ecclesiasticorum eas insignire solebat. Obiit senex aetate capulari an. 1659. 21. Jan. Brzeznicii, penes Fundatorem ejus Collegii in eodem Sepulchro, ut Fundator jusserat, tumulatus.

GEORGIUS PLACHY.

Georgius Plachy Budvicensis Bohemus, Ne-
 pos ex fratre *P. Georgii Feri*, de quo paulo ante; Vir litteris & armis, quamquam id
 R non

non quærebatur aptissimus : nulla est in Academia schola, nullæ litteræ, quas non cum laude docuerit, & tractaverit. Cum hostilis Suecorum exercitus Minorem partem Pragensis Urbis occupasset, propere collecta Studiosorum manu, hostilem impetum ipse in primo agmine stans (& erat conspicuus omnibus, & corporis statura eminebat omnes) Suecorum irruentium impetum in ponte Pragensi stitit, & tota deinde obsidione provide & fortiter cum cæteris Belliducibus obsidionem toleravit, eorumque assultus in Urbem irritos reddidit, ob id singularibus litteris ad Rectorem Collegii Pragensis datis, multum dilaudatus ab Imperatore Ferdinando III. apud prudentes omnes & maxime militares Viros, atque etiam apud posteros laudem & commendationem obtinuit. Obiit Kuttenbergæ an. 1664. Edidit latine *Rosam Pentaphyllam*, id est 5. Sermones Panegyricos in 5. præcipuas Festivitates Beatissimæ Virginis an. 1658. qui sæpius sunt recusæ.

GEORGIVS CRUGERIVS.

Georgius Crugerius patria Pragensis, Vir peritissimus Historiæ nostræ, tum Ecclesiasticæ, tum Politicæ, ut nulla quæstio historica facile de Bohemia occurrere posset, quam non ex fundamento dissolveret.

Edidit *Sacros Pulveres Regni Bobemiæ* per Mensium dies divisos, eosque rarissimis memoriis refertissimos, id est : Januarium, Februarium, Martium, & reliquos usque ad Octobrem inclusive, Novembrem & Decembrem dum elaborat, laborem mors interceptit Litomericii

an.

an. 1671. 9. Martii. Encomium vitæ in Historia nostra legitur, multa parabat, sed ea tantum inchoata sunt, & tam difficili charactere scripta, ut vix legi possint sine conjecturis; September & October post ejus mortem ex ejus scriptis, quibus extremam manum jam apposuerat, vulgati sunt. *Novembrem & Decembrem* ego adjeci, ne amicus tot annis meus, Author imperfecti operis esset, sed nondum inveni Mæcenatem, qui se se ad sumptus Typographo præstandos offerret. *

GEORGIVS IWANEK.

eorgius Iwanek Moravus, studiis humanioribus tradendis totum se consecravit,

R 2

eo-

* Scientiam, diligentiam, & fidem ac denique partes, optimi historici Patrii in *Crugerio* prædicant omnes, styli tamen barbariem, & adfectatam quandam singularitatem ipse *Balbinus* eidem vitio vertit, dum in *Epistola* ad quendam amicum scripta, calamo censorio sequentia annotavit. *Jam vero stylus* (in operibus *Crugerii*) *reprehensione non caret, nam quamvis in Februarii præfatione styli barbariem aliquatenus excuset, ob antiquitatem rerum quas scribit, quibus similem stylum esse voluerit, tamen hæc excusatio frigida esse videtur, quisque enim facile animadvertet stylum, quo author usus est, non olere antiquitatem, neque antiquam priorum Sæculorum barbariem, sed affectare novitatem. Fateor, esse in antiquitate, quibus ignoscere debeamus; sed novo hujus Authoris stylo non patrocinator antiquitas, quia illa nihil habuit simile. Adde Gryphium Comment. de Scriptoribus Sæculi XVII. cap. II. §. 19. p. 172. Sed hæc non sunt tanta, ut Viri triginta annorum historicos conatus obscurare valeant, & Authorem de historia patria, & plurimis Illustribus Viris, qui in oblivionis humanæ tumulo alioqui jacerent, optime meritum, e catalogo Illustrium Scriptorum expungere possint.*

eoque in labore versatur etiamnum, neque ipse contentus officiosæ hujus & laboriosæ humilitatis, etiam alios ad id promovere voluit, edito libello, cui titulum fecit: *Novæ Indiæ*, quo in libro laborem juventutis docendæ Indiis æquiparat, idem eos præmium manere, non sophismatibus, sed veris argumentis eleganter & nervose demonstrat. Item edidit *Normam vitæ* studiosis Adolescentibus accomodatam Pragæ. Plura parat.

GEORGIUS SCHWERTFER.

Georgius Schwertfer Wenceslai, quem multa edidisse infra docebimus, & Joannis, qui omnes in Societate vixerunt, & mortui sunt. Frater fuit; felix, & non de trivio Poeta; prælo subjecit Odas, quæ cum commendatione ingenii leguntur de *Laudibus Rufforum* exercitii gratia scriptas, quæ cum in Bavaria editæ sint a Patribus nostris, vix ullum in Provinciam Bohemiæ exemplar rediit. Obiit Glacii an. 1654. 17. Octobris imperitia Chirurghi, qui ad tussim pellendam aquam fortem ei ad bibendum porrexit.

GEORGIUS WEIS.

Georgius Weis Reginohradecensis Bohemus, rebus gerendis apprime idoneus, ideoque magnis apud nos muniis gerendis par judicatus; edidit, cum Philosophiam in Vniversitate Carolina Pragensi doceret, Philosophiæ totius Summarium ad mores hominum accommodatum, unde titulum scripsit: *Philosophia Moralis*, qui

liber ita placuit, ut statim in Academia heterodoxa recuderetur, laudatus ab eruditis. Item *Gloriam Vniversitatis Carolinæ*, quo libro præcipua laudationis in hac Vniversitate capita comprehendit. Vivit adhuc & gloria sua fruitur.

GEORGIUS RECTORIS.

Georgius Rectoris Nimburgensis Bohemus, in primaria Veteris Urbis Basilica B. Virginis in Teyn prope 20. annis Ecclesiastes, cum Civicæ Congregationi B. Virginis præesset, edidit in Sodalium usum *Annum Marianum* anno 1670. Pragæ.

GEORGIUS FRANCISCI.

Georgius Francisci Smecznenfis Bohemus, Magister in Rhetoricis meus, in humanioribus studiis excelluit, maximeque Poesim felici vena tractavit, docuit Rhetoricam annis permultis, & in ea Serenissimo Archiduci *Leopoldo*, nominato Episcopo Olomucensi eruditissima, & suavissima carmina omnis generis obtulit. Vnicus ille ingenii Poetici partus lucem aspexit, nam Cremisirii fortuito exorto incendio, cum plurima se digna Poemata præparasset ad typum, omnia illa ignis in fumum convertit; at *P. Georgius* cum speraret hæc & plura, alia longe meliora se perfecturum, macie, & tabe, ad quam naturæ vitio ferebatur brevi tempore extinctus est. An. 1645. Brunæ 26. Septembris.

HENRICVS KORN.

Henricus Korn Saganensis Silesius, edidit *tacito nomine Mausolæum septem Græciæ Sapientum* an. 1643. item *Philosophiam, mortis contemplationem*, sive de subitaneis mortibus, *Lusus Epigrammaticos* Pragæ an. 1647. *Eloquentiam sacram*, sive Dissertationes de Christo nato, passio, & glorioso, paulo ante mortem accuratissimas.

JOANNES ROTARIVS.

Joannes Rotarius Rakonicensis edidit *Orationem funebrem Panegyricam*, qua dilaudavit virtutes *Guilielmi a Rosis* Fundatoris Crumloviensis Collegii an. 1592.

JACOBVS PONTANVS.

Jacobus Pontanus Ponti, seu Brixix natus in Bohemia, neque in Germania ut quidam scripsit, sed Pragæ sub nostrorum disciplina educatus; ingressus est Societatis tyrocinium an. 1564. ut in *Diariis Henrici Blyssemii* legimus. Pragæ enim eo tempore Novitiatum in Collegio habebant nostri. Absolutis Rhetorices, & Philosophiæ studiis, in Bavariam missus, est, ibique consenuit; primum 27. annis humaniores litteras docuit, deinde usque ad obitum scribendis libris incubuit; a. c. 1626. ætatis 84. Religionis 63. Augustæ fati concessit. Magnum Societati nomen eruditione sua comparavit, ut etiam ab A catholicis ejus *Progymnasmata* in Gymnasiis legantur, & explicentur, quod idem in scho-

scholis nostræ Societatis facitatur. Ob elegantiam, & venustatem Latini, & prorsus Romani sermonis, quæ gloria nulli ex Societate nostra communis est, ut nimirum ejus Dialogi explicentur a nostris. Edidit plurima, quæ ex Bibliotheca Societatis hic exscribo :

Progymnasmata Latinitatis, sive Dialogos voluminibus quatuor sæpissime recusa.

Institutiones Poeticas libris tribus.

Floridorum Libros 8. hoc est: Carmina sacra.

Hymnorum Liber singularis in ordines cœlestium.

Symbolorum Libros 7. quibus universum Virgilium illustrat.

Tyrocinium Poeticæ.

Partbenometrica, id est: Meditationes, preces, & Laudes Dei Matris.

Colloquiorum sacrorum Libros 4. cum notis; accesserunt fasciculi duo moralium sententiarum, & similitudinum.

Attica bellaria partibus tribus.

Ethicorum Ovidianorum Libros 4.

Commentarium in Ovidii Metamorphosim.

Commentarium alterum in Ovidii Libros Tristium, & de Ponto; accesserunt hortuli Sententiarum ex Ovidio.

Philcaliam, sive excerpta ex sacris & profanis Authoribus Libros 10. Vertit e Græco in Latinum *Cantacuzenum*, qui Libris 4. bella inter *Andronicum*, & Nepotem suum describit.

Theopilaſti Semocattæ historiam Mauritiæ & Tiberii Imperatoris Libris 8. cum notis.

Georgii Phranczæ Chronica Libris tribus cum notis.

Georgii Impezantii Epistolam ad Joannem Paleologum Imperatorem.

Philippi Solitarii Dioptram, seu Regulam rei Christianæ Libris 4.

Joannis Carpathiorum Episcopi documenta spiritualia 291.

Bilotbæi Patriarchæ Constantinopolitani Laudationes in Basilium, Nazianzenum, & Chrysostomum.

Michaelis Gycæ Disputationes cum notis.

Simeonis junioris Orationes 23.

Simeonis Episcopi Thessalonicensis de divino templo.

Beati Cyrilli Alexandrini commentaria in Prophetas minores; item *Dialogos quosdam de spiritu & carne.*

Ex his *Carpatius*, *Philippus*, *Plycas*, *Simeon junior*, *Cabasilus*, & *Philotheus* in Bibliotheca magna SS. Patrum leguntur. Reliquit *Posthuma*, quæ nondum prodiverunt, quam plurima, quæ recensentur in Bibliotheca Scriptorum Societatis, ut verbo absolvam, maximum Bohemiæ decus *Pontanus* appellari potest.

JACOBVS BESKOVIVS.

Jacobus Beskovius Bohemus, patria Lipovienſis, eloquens Concionator, cœperat Sanctorum vitas *Laurentii Surii Carthusiani* lingua Bohemica donare, sed non absolvit Venerabilis *P. Albertus Chanowsky*. Item edidit sermone bohemico *Commentarium rerum in orbe gestarum*, ejusdem *Laurentii Surii*. Obiit *P. Jacobus* Lincii an. 1624. 27. Julii.

JACO-

JACOBVS COLENS.

Jacobus Colens Bohemus, patria Plsnensis Concionator annis facile viginti, & Rector Crumloviensis, plurimos ad fidem nostram adduxit. Cum esset *Cardinalis Bellarmini* in Collegio Romano discipulus, multa ipsius pia opuscula in Bohemicum transtulit, ut de *gemitu columbæ*, de *arte bene moriendi*, de *ascensione mentis* ad Deum; quæ typis sunt edita. Item publicavit *Lucæ Pinelli* Librum de perfectione spirituali, & meditationes de septem virtutibus Christi. Item *Ludovici Blosii* instructionem ad perfectionis studiosos; item vitas sanctorum *Ignatii & Xaverii*. Obiit Pragæ an. 1623. 1. Augusti.

JOANNES TANNER.

Joannes Tanner Bohemus Plsnensis edidit vitam Venerabilis Patris *Alberti Chanowsky* S. J. an. 1666.

Item *Vestigium Bohemiæ Piæ* ejusdem *P. Adalberti Chanowsky* notis illustravit.

Trophea S. Wenceslai.

Fontem Marianum centum devotionis rivulis irriguum.

Vestigia virtutis & Nobilitatis Sternbergicæ.
Amphitheatrum gloriæ Waldsteinicæ.

JOANNES JACOBVS CVRTIVS.

Joannes Jacobus Curtius Bohemus Pragensis, perillustri loco natus, postquam Ferdinando II. Romanorum Imperatore, ad Principi-

cipes Italiae, Reges Galliae & Poloniae, atque apud Turcarum Imperatorem legati munere functus est. Spretis rebus humanis Societatem ingressus est an. 1622. ætatis 41. peracto Romæ tyrocinio venit in Austriam. Elogium vitæ habet Bibliothecam Societatis, transtulit ex Latino italice *Ferdinandi II.* Romanorum Imperatoris virtutes. Obiit Viennæ an. 1645. 31. Octobris. Possem hoc loco alterum *Curtium P. Albertum* subjicere; etsi eum *P. Nathanael* Moguntiae natum affirmet, certissimum enim est Illustrissimam *Curtiorum* gentem ex Bohemia prodiisse, nam Pater & alterius Patruus *Jacobus Curtius* a *Senfftenau* Cæsari Rudolpho II. a secretis fuit, & omnibus publicis litteris subscriptus legitur, atque adeo ipse Pater *Albertus* in Bohemiam sese referebat, ut ex ejus litteris ad me datis anno 1667. manifeste patet, in quibus Majores suos sibi nominari petit, quos ei mihi, fueruntque inter eos *Widerspergii*, *Przichowskii*, Comites *Guttensteinii*, *Sadlones de Kladrubecz*, *Bergglas* pluresque alii, itaque mihi suspicio vehemens oboritur, *Albertum* in Bohemia natum esse, aut saltem Bohemis Scriptoribus adscribi posse. Obiit Vir Siderum scientia clarissimus an. 1671. vulgavit :

Novum Cæli Systema an. 1627.

Plausum Symbolicum Maximiliano Bavariæ Duci nomine Collegii Ingolstadiensi.

Tbalamum funebrem Henrico Comiti de *Henffenstein* nomine Collegii Dilingani.

Problema Austriacum.

Historiam Cælestem, seu Observationes Vicennales ex Commentariis MS. Tychonis Braheï an. 1656.

Amus-

Amussum Ferdinandeum, seu problema Architecturæ militaris.

Citbaram Davidis, seu Psalterium totum versu Germanico an. 1655.

JOANNES DRACHOVIVS.

Joannes Drachovius Bohemus Trebonensis, maximus & felix Operarius, & prope Bohemiæ & Moraviæ Apostolus; edidit Grammaticam linguæ bohemicæ. Obiit ætatis 67. Brunnæ an. 1644.

JOANNES CZIMMERMANN.

Joannes Czimmermann Bohemus Pragensis edidit *Discursum Astronomicum*, de loco, magnitudine & materia novi Cometæ a. 1661. *Solem Siderum Principem* propositionibus Astronomicis illustratum. Item *Geometricam*, de variis Altimetriæ instrumentis Anacrysim an. 1662.

JOANNES WIDMANN.

Joannes Widmann Moravus Cremfiriensis, Vir doctus imprimis, cujus ingenium *P. Ignatius de Rojo* admirabatur, & quem dum adhuc inter discipulos Theologiæ sederet, loco suo in Cathedra Theologica profiteri Divinam illam scientiam cum honore posse affirmabat. Edidit *Plausum Poeticum* Illustrissimis Comitibus Fratribus de *Rodrazow* pluribus probatum. Item historiam B. Virginis in *Turas* ad Brunam in quo labore ego ipsum præveni, dum cuncta-

re-

retur librum absolvere , & non in dies tantum, sed annos differret, imposito mihi labore scribendi. Apoplexia ictus in minore Praga, cum Officii Sacerdotalis pensum absolveret, atque inter paucas horas expiravit an. 1671. 23. Sept.

JOANNES JAHODA.

Joannes Jahoda Moravus Cremsirienfis, Litterarum humaniorum studiis docendo percurfis, ad Academicos Pragenfes aliquot annis Conciones habuit, deinde pertenui valetudine cogente per otium ad scribendas facras Conciones animum adjecit, & quæ olim dixerat ordinate prælo commifit. Partes duæ titulum præferunt; *Allocutiones facræ in Dominicas per annum.* Altera: *Allocutiones in fefta per annum currentia.* Adjecit tertiam partem, & cum oculis caprus jam effet, dictando abfolvit. Conciones *Adventus Dei - Hominis* editas Pragæ an. 1673. Obiit Clattoviæ an. 1676. 30. Maji. Poft ejus mortem pofthuma pars Concionum edita eft Sulzbaci cum titulo: *Natalitia Pueri Jefu.*

JOANNES OBITECKY.

Joannes Obitecky Nobili Familia natus, cujus Nepotem ex fratre in fupremo Regni Judicio fedentem videmus, totum fe Beatiffimæ Virginis amori & venerationi excitandæ dedit, ideo omnes in Bohemia, Moravia, Silefia, celebres a miraculis B. Virginis ftatuas & imagines a Chalcographis excudendas curavit, addita ad fingulas brevi originis & miraculorum hiftoria, omnia ut erat Vir modettiffimus, tacito fuo nomi-

mine, quo in genere magnum pietatis in vulgus pretium tulit. Obiit Gitzinii anno 1679. 18. Januarii.

JOANNES SENFTLEBEN.

Soannes Senftleben Glogoviensis Silesius, altioribus studiis tradendis apprime iddoneus, multisque jam annis in eo labore felicissime versatus, edidit multum laudatum Librum: *Philosophiam Aristotelicam* ad mentem Societatis nostræ Doctorem explicatam. Item *Autumnum Philosophicum*, & alia, quæ avide leguntur, Deus faciat, ut ea, quæ parat & promittit, brevi lucem aspiciant.

JOANNES BOCK.

Soannes Bock Habelschverdenensis ex Comitatu Glacensi, edidit Libellum multis probatum, quo totam Philosophiam compendiose explicuit, vivit etiamnum ac plura, ut audio, molitur.

JOANNES POSSMVRNIVS.

Soannes Possmurnius Silesius, omnibus Provinciæ nostræ Magistratibus cum laude perfunctus, cum adhuc Philosophiam in Academia Olomucensi doceret, varios libellos promovendæ Academicorum pietati in lucem emisit, tacito tamen semper suo nomine, ut erat Vir modestissimus. Gubernatione Pragensis Collegii post gestum Provinciæ totius Magistratum
ab.

absolutus. Neo-Pragæ pie in Domino abdormivit anno 1669.

JOANNES MALOBICZKY.

Joannes Malobiczky Bohemus Launenſis, Vir in parvo corpore cordatiſſimus, cujus in obſidione Pragenſi a Svecis, documenta non parva edidit; vulgavit Librum patria lingua: *Domus æternitatis* intitulatum utiliſſimum, & qui a populo legitur, & probatur. Obiit in Collegio Novæ Pragæ an. 1683. 6. Auguſti.

JOANNES KORZINEK.

Joannes Korzinek Bohemus Czaſlavienſis, dum vita manebat, mei, & ſtudioſorum meorum amantiſſimus; ingenii laude floruit quam maxime, dixit eloquentiſſime ad populum annis permultis (poſteaquam Philoſophiæ curſum docendo in Pragenſi Carolina Vniverſitate cum laude abſolviffet). multisque in Urbibus Bohemiæ & Sileſiæ ad populum dixiſſet, præcipue in Vrbe Metallica Kuttneſi, cujus Urbis hiftoriam an. 1615. Pragæ edidit, multum probatam, ad quam etiam contuliſſe me ingenuè fatetur Author, Liber titulum præfert. *Veteres memoria Kuttneſes*. Nihil ideo a diligentiffimo homine prætermiſſum, quod cedere in laudem Kuttneſem poſſit; addidit ad oblectandum Lectorem Philomelæ canentis varios vocis flexus Bohemicis carminibus redditos, annotata obſervatione omnium prope Philomelicarum variètatum, cum ſumma voluptate legentium.

JACO-

JACOBVS TICINVS.

Jacobus Ticinus ut Conterraneis suis prodesset, edidit hisce proximis annis principia linguæ Wendicæ, & initialibus sui Nominis litteris tantum inscriptum libellum Pragæ typis edidit.

MATHIAS TANNER.

Mathias Tanner Bohemus Plsnensis edidit Cruentum Christi Sacrificium, in incruento Missæ Sacrificio explicatum Pragæ an. 1669. in 12. Item *Sacrum Sapientiæ Senatum* in applausum Neo-Baccalaureis erectum Pragæ an. 1666. in 4. Martyres S. J. cum iconibus singulorum latine an. 1675. grandi volumine. Judicium grave a domo Dei contra omnes impie agentes in locis sacris latine, & mox bohémice Pragæ 1612. in 12. Liber titulum præfert bohémice: *Flagellum Christi contra irreverentes in templo.* Bohémice edidit historiam montis Oliveti in Moravia ad Sternbergam Pragæ an. 1669. in 12. & quædam minora. Vir ad magna genitus maximis Collegiis præfuit, & Provinciam Bohemiæ iterato rexit.

MAXIMILIANVS REICHENBERGER.

Maximilianus Reichenberger Bohemus Pragæ, qui Theologiam Speculativam annis 18. docuerat, edidit *Orationes funebres* Ferdinando III. & IV. a se in publica eruditorum corona dictas, Pragæ an. 1654. & 1657.

Pane-

Panegyricum S. Thomæ de Villanova, Pragæ an. 1659.

Compendium Theologiæ circa Deum, Angelos & hominem. Pragæ in fol. an. 1667. Editus est etiam ejus Liber posthumus: *Vindiciæ Marianæ*, quo defendit cultum Beatissimæ Virginis.

MELCHIOR GVTWIRT.

Melchior Gutwirt Bohemus Budwicensis, scripsit & edidit in 8vo Librum de *Virtutibus Cæsarum Austriacorum* Olomucii a. 1649.

Tempe Bohemiæ, seu celebriores effigies B. Virginis, quæ in Regno Bohemiæ clarent miraculis, Pragæ an. 1665.

Virtutes S. Wenceslai Martyris & Patroni Bohemiæ, an. 1651.

Melchisedechum panem & vinum offerentem, Pragæ 1669. in 4to.

Habet alia plura, quæ ab eo expectamus, præcipue Elegias venustissimo & clarissimo styli genere conscriptas.

MELCHIOR HANEL.

Melchior Hanel Moravus patria Cremsiriensis diu docendo in Academiis versatus linguarum: Græcæ, Hebraicæ, Italicæ, Hispanicæ, præter Latinam, Bohemicam, Germanicam apprime peritus. Edidit *Parabolas Hebraicas Rabbini Barachiae Nidani*, latine a se redditas an. 1661.

Manuale Italicum Pragæ 1663.

Vitam Francisci Cajetani S. J. latine reditam ex Italico an. 1668.

Vitam Ven. Virginis de Escobar ex Hispanico Ludovici de Ponte Pragæ an. 1672. grandi volumine; expectamus ab illo tomum alterum Vitæ, quæ nunc imprimitur.

MATHIAS STEJER.

Mathias Stejer Pragensis Bohemus, cum se se Societati addixisset, & Philosophiæ & Theologiæ, cum commendatione ingenii & doctrinæ curriculum confecisset, totum se inferioribus, & humanioribus studiis dedit, multisque annis Rhetoricam, Poesim, scholas Grammaticales, & iterum relegendo easdem Adolescentibus prælegit. Edidit quam plurima bohémico sermone, quorum Catalogum texere mihi prorsus impossibile est, & etiamnum in eo pio labore occupatur. Edidit cum *P. Georgio Constantino Novum Testamentum* bohémice, vindicatum a Piccardorum erroribus, olimque in Nova Boleslavia (ubi Piccardismus regnabat) typis expressum. Item *Historiam S. Montis* in compendium contractam ex latino bohémice reddidit.

MARCVS MARCI.

Marcus Marci Landskronensis Bohemus, Hunc inter nostros colloco, quia & Præpositi Generalis Autoritate ante mortem vota Religionis nostræ nuncupavit, & vestibus nostris ante mortem indutus in commune Collegii Pragensis Sepulchrum illatus est. Fuit Vir do-

etissimus, Vniversitatis Carolinæ Rector, linguarum exoticarum peritissimus, Græcæ, Latinæ, Hebraicæ, Arabicæ, Chaldaicæ, Germanicæ, & nativæ Bohemicæ; ejus lucubrationes superius recensui, in Mathematicis disciplinis omne tulit punctum. *

MAR-

* *Marcus Marci a Kronland* natus *Landskronæ* Bohemorum an. 1595. die 13. Junii, humaniores disciplinas Novæ Domi, Olomucii Philosophiam ac Theologiam magno progressu perdidicit. Infirmum corpus natus, primum ex phtysi, dein ex oculis (ita ut scribere lectiones nequiret) laborabat, solo autem auditu profecit plurimum. Hac valetudinis infirmitate factum est, ut aditum ad Societatem Jesu frustra exposceret, nec Ecclesiasticum munus consequi posset. Itaque Pragam profectus, totum se Medicinæ studio dedit. Peregrinas linguas fere omnes sibi fecit domesticas, ita, ut græcæ, hebraicæ, syriacæ, arabicæ, ac hispanicæ, gallicæ, italicæ exacte loqueretur. His adjunxit Cabalæ studium, emptæ ad id, primi, versutissimi Rabbini opera. Arabicam linguam, suatore *Kirchero*, ita feliciter aggressus est, ut pauculas intra hebdomadas, Roma redux, epistolam jam Arabicam scriberet monitori. Geometriæ & Astronomiæ studio ita excelluit, ut exinde apud summa mundi ingenia & capita, æstimationem maximam sibi comparaverit. Extraordinaria felicitate, & successu omne genus morborum curabat. Inimicus exterarum medicinarum, patrias commendabat, terraque sigillata bohémica pestem, & plerosque morbos curabat. Tanto scientiarum apparatu instructus *Marcus* diu in obscuro latere non potuit. Supremis enim in Medicina honoribus decoratus, Regni Bohemiæ Physicus, ac Medicinæ in Academia Pragensi Professor publicus renuntiatus est. Quod munus incredibili sedulitate, & maxima nominis sui fama quadraginta annis exercuit. Ab anno 1657. *Ferdinandi III* Augusti valetudini curandæ præfuit, qui Viri doctrinam & dexteritatem plurimi faciebat, Nobilitatisque insignibus condecoravit, attributo scuto,

in

MARTINVS STREDONIVS.

Martinus Stredonius & Andreas ejus frater, ille Sanctimonia, hic Historiarum peritia excelluere inter nostros, illa ætate, de Sanctimonia *P. Martini* nullum verbum faciam, cum ejus vita typis edita cum admiratione legatur. Gravissimo dicendi charactere, quadam Imperatrix eloquentia attonabat quodammodo Religiosos AA. & illo charactere, & stylo quædam ascetica scripsit, numquam tamen adduci potuit, ut vulgaret, ajens: sibi hæc non aliis scripta esse. Inter alia scripsit *Hieronymum baud moratum*, sub hac ficta persona mores Religiosorum Deo remisse servientium, & iterum eorundem virtutes pulcherrimas describens; fingit enim *Hieronymum* suum primis octo circiter annis, sanctissime & ex virtute vitam egisse, postea paulatim a moribus pristinis descivisse, & nullis quidem criminibus, sed ut vocamus defectibus & sensualitate accersita in Religione exegisse vitam, postea tamen paucis ante mortem annis in spiritualibus S. P. N. exercitiis melioribus, & sanctioribus propositis virtuti & probitati totum se reddidisse, adeoque sanctissime

S 2

&

in quo Leo Bohemicus viscebatur. Immitatus in hoc *Carolus IV.*, qui *Bartolo* a *Saxoferrato* simile insigne contulit. Multiplicem suam scientiam *Marcus* magnis virtutibus, ut: Pietate erga Deum, humilitate magnæque fiducia (qua etiam incendium Villæ suæ *Marcellina* distæ extinxit) coronabat. Aspectam aliquando fortuito domum, nullo indicio, ruituram momento prædixit, vixque recessit, domus intremuit, & corruit. Obiit ex apoplexia an. 1667. die X. Aprilis, septuagenario major.

Opera ab eodem edita pag. 146. recensuimus.

& ad Sanctitatis leges vixisse, & in eo felici statu sanctam animam Deo reddidisse. Liber hic in Brunensi tyrocinio asservatur, ex quo quædam, ut Refectorium (id est, quæ perperam a Religiosis in eo loco admitti possunt, eleganter, nec minus ridicule describit) legi sæpe audivimus, ac forte operæ pretium esset, hunc librum in vulgus Religiosorum spargi, nisi vitæ aliquorum simul aperirentur.

NICOLAUS SALIVS.

Nicolaus Salius Bohemus Pragensis in Societatem venit an. 1564. Scripsit *Vitam S. Procopii Abbatis*.

Vitam S. Ludmillæ, quas duas vitas suis tomis inseruit Surius.

Item *Vitam S. Wenceslai* Martyris.

Plures Vitæ Ms. Sanctorum Bohemorum auctore eodem *Salio* servantur in Bibliotheca Crumloviensi S. J.

NICOLAUS RAKOVIUS.

Nicolaus Rakovius S. J. Bohemus, habuit in Guilielmi funere Orationem ad Regni Procere, quæ impressa est Pragæ anno 1592.

NISSENSE COLLEGIVM.

Nisense Collegium S. J. edidit an. 1651. laudationem funebrem in exequiis Illustrissimi D. *Georgii Ludovici* S. R. I. C. a *Sternberg* Prin-

Principatum Suidnicensis, & Jaurovienſis Capitanei.

OLOMVCENSE COLLEGIVM.

Olomucense Collegium edidit Epithalamium Illustrissimis Wenceslao Guilielmo Popelio Baroni de Lobkowicz &c. & Franciscæ Comitissæ a Dietrichstein Olomucii an. 1616.

PRAGENSE COLLEGIVM.

Pragense Collegium edidit Bohemiam exorientem, gentilem, Christianam, Piam, Bellicosam, Regnantem, Imperantem, Austriacam an. 1627. in fol. Hunc Librum P. Simeon Sidicius concepit, & argumenta dedit Sociis, quæ poetice deducerent & elaborarent. Edidit etiam *Octodecim Heroum Spectacula* Ferdinando IV. dedicata an. 1653.

Item varios Libellos in Promotionibus Baccalaureorum & Magistrorum. *Zodiacum* 12. *Præsulum Sanctorum*, quem Celsissimo, & Reverendissimo Principi Joanni a Waldstein in primo ad Ecclesiam Pragensem & Insulas accessu an. 1676 dedicavit. Anno 1607. Rhetores Pragensis Collegii ediderunt Musam dedicatam consecrationi Illustrissimi, & Reverendissimi Principis Caroli de Lamberg Archiepiscopi Pragensis.

Sub nomine ejusdem Collegii edita est *Vita S. Francisci Borgiæ* an. 1671. Item *Vita S. Ignatii* an. 1673. utraque vita bohémice; in quarum postrema multis agitur de miraculosa

imagine S. Ignatii, quam *Philippus Cardinalis Spinellus* initio hujus Sæculi in Ecclesia nostra affixit.

PHILIPPVS HARTVNG.

Philippus Hartung Moravus Evanczicensis sui desiderium in optima ætate moriens Aegræ an. 1689. 9. Martii tabe consumptus Provinciæ reliquit. Vir enim erat candidissimis moribus, & in quamcunque partem se se daret Majoribus & æqualibus fecerat satis. Poeta & Orator non de trivio. Philosophus & Theologus profundus, sed Concionibus ad populum habendis admotus maximam commendationem meruit. Expectabantur ab ejus ingenio ad typum protrahenda quam plurima, sed morbus & quæ consecuta est mors, spes omnes abruptit. Editum tamen est ejus Opus posthumum, quod nuper in lucem prodiit, geminum opus Concionum Dominicalium, & Festivalium.

SAMVEL LABERHITEL.

Samuel Laberbitel Moravus Olomucensis, edidit *Scientiam Salutis*, seu considerationes pias Pragæ an. 1659.

SEBASTIANVS SCIPIO.

Sebastianus Scipio Bohemus Plsnensis scripsit bohemice de Cælibatu Sacerdotum. Item Postillam sæpius recusam; item varia opuscula ex variis linguis translata; edidit etiam
Can-

Cantionale Catholicum an. 1611. & *Caroli Lichtenstein* lectissimæ Conjugi *Catharinæ* natæ de *Bozkowicz* dedicavit. Tum *Dialogos S. Gregorii* Olomucii an. 1602. bohemice a se conversos.

SEBASTIANVS LABE.

Sebastianus Labe Rokiczanensis Bohemus, Vir a Concionibus sacris laudatissimus, quas pluribus annis in celeberrimis Bohemiæ locis ad populum dixit, perfunctus hoc dicendi munere ad humaniora studia animum appulit, ediditque nuper adeo quinque centurias, aut potius Libellos *Epigrammatum*, quæ ab argutiis mirifice commendantur. Spem facit plurium ejusmodi argutiarum, quibus oblectentur Lectores, talium deliciarum curiosi; atque dum hæc scribo alias quinque centurias ejusmodi Salium ab eo vulgaras audio; idem scripsit Libellum *Cantionum de Passione Domini* idiomate bohemico, qui sæpius jam typis recusatus est; Author præterea fuit axiomatis nuper a Collegio Neo-Pragensi in vulgus sparsi, dum de recuperata a Christianis Buda publici applausus Pragæ instituerentur.

THEODORICVS KRALLIVS.

Theodoricus Krallius Bohemus Kadanensis, obiit an. 1633. edidit *notas veræ Catholicæ Fidei* an. 1629. Item *Bicipitem Lutherum* anno 1631.

TOBIAS ARNOLDVS.

Tobias Arnoldus Moravus Schönbergensis
 Concionator præstans. Obiit Glacii an.
 1645. edidit sub litteris nominis sui T. A. Mar-
 tini de *Roa* de statu animarum in Purgatorio
 anno 1635.

VITVS SCHEFFER.

Vitus Schöffer natione Austriacus in Pro-
 vincia Bohemiæ educatus, a quo multa
 propter Viri ingenium aliasque raras dotes spe-
 rantur. Humaniora cum laude in Academia O-
 lomucensi docuit. Mathematicus excellens, &
 multarum linguarum bene peritus; deinde Con-
 cionibus ad Academicam juventutem habendis
 in Academia Pragensi ita inclaruit, ut dominari
 in animos videretur, & quæ vellet, persuaderet.
 Nunc Philosophiam ibidem docet magna cum
 laude, quo in otio (nam laborem omnem pro
 quiete ducit) scripsit, & typis edidit: *Cælum*
Poeticum cum figuris Sphæræ & cæteris, qui li-
 ber stellarum omnium Origines, & in astra re-
 ceptum (quamvis fabulosum) ad captum Poe-
 tarum & Astronomorum adducit, & explicat
 an. 1686. Pragæ in 4to.

VALENTINVS STANSEL.

Valentinus Stansel Moravus patria Olomu-
 censis, antequam in Brasiliam Missionem
 impetraret, apud nos multa in Academiis do-
 cuit, præcipue Mæthesin Olomucii & Pragæ;
 edidit lingua Lusitanica *Orbem Alphonsum*, si-

ve *Horoscopium* Vniversale, in quo per extremitatem umbræ cognoscitur, quæ hora sit in quovis mundi loco &c. *Mercurium Brasiliicum*, sive Cœli & Soli Brasiliensis Oeconomiam in 4to. *Phænomena Cœlestia* seu Dissertationem Astro-nomicam de tribus Cometis, qui proximis an-nis in Cœlo apparuerunt an. 1665. in 4to.

WENCESLAUS STVRMIUS.

*W*enceslaus Sturmius, qui a S. P. N. Ignatio an. 1555. in Societatem receptus, primus fuit, qui contra Piccardos bohemicè scripsit, natus erat Tynæ in Bohemia, græce & latine doctissimus. Vulgavit Concordiam fidei. Item S. Augustini Epistolam ad Donatistas anno 1584. *Apologiam defensionis Cancionalis*. *Alteram Apologiam* contra *Silvium Huberinum*, & contra *Cancionale Piccardicum*; rexit Collegia Pragense & Olomucense; Author fuit Fundationis duorum Collegiorum Crumloviensis & Novodomensis per Proceres Rosensem, & Novodomensem, apud quos omnia poterat. Obiit Olomucii an. 1601. 27. Aprilis, ætatis 70.

WENCESLAUS PANTALEO.

*W*enceslaus Pantaleo Kirwitzer patria Cadanensis in Bohemia, profectus est ad Chinas, cum P. Nicolao Frigaultio, fuit insignis Mathematicus. Scripsit *Observationes Cometa-rum* an. 1618. factas a nostris in India Orientali. Item litteras de Martyrio P. Joannis Bapt. Machadi S. J. qui an. 1617. in Japonia passus est. *Litteras Sinicas* a. 1620. & 1625. Obiit Macai a. 1626.

WEN-

WENCESLAUS SCHWERTFER.

*W*enceslaus Schwertfer Silesius patria Rosenbergenſis : edidit multos libros Afcericos :

Fructus Belli contra Deum ſuſcepti in 12mo.

Adbortationes ad amorem Crucifixi 12.

Doctrinas morales ex SS. Eucharistiæ Sacramen-
to, ejusque speciebus collectas in 8vo.

Illecebras doloris, seu invitationes ad Matrem
Dolorosam, in 12mo.

Semitas vitæ, in 12mo.

Regnum animæ, in 12mo.

Adjumenta Sanctitatis, in 12mo.

Dilectum proſpicientem per cancellos, in 12mo.

Diarium Chriſtianum, in 12mo.

Commentationem Afcticam de duobus Vexillis,
in 12mo.

Ad Majorem Dei Gloriam, in 4to.

Paraphraſim ſuper Pſalmum Miſerere.

Vitam P. Martini Stredonii S. J. Pragæ anno
1673. in 4to.

WRATISLAVIENSE COLLEGIVM.

*W*ratislaviense Collegium in Sileſia edidit nomine Cæſarei Regiique Collegii Famam poſthumam Virtutis & Honoris Epiſcoporum Wratislaviensium a Godefrido I. Epiſcopo uſque ad 48. *Sebastianum* tunc viventem, cum is ſolenni ritu in Antiftitem Sileſiæ conſecraretur Wratislaviæ an. 1665. in folio.

WENCESLAVS LEBEDA.

Wenceslaus Lebeda Bohemus Neo Pragensis, antequam Societati nostræ nomen daret officia publica Regni gessit, seditque ad Tabulas Regni Scriba honoratus inter suos, in quo munere utilissimum Libellum vulgavit: *Itinerarium Bohemiæ*, bono, præcipue Minorum Camerariorum (quos ad Tabulas Regni *Komorniky*, vel *Kamerlingos* appellant) in quo, ordine alphabetico omnes Civitates, & Oppida Bohemiæ nominat, additque singulis nominibus, quot milliariis illa Civitas, vel Oppidum a Praga Metropoli distet, & in quo districtu Bohemiæ censeatur. Hic Libellus in descriptione Bohemiæ in Libro 3tio Miscellaneorum multum mihi profuit, quod gratus agnosco; *Lebeda* autem impetrata a nobis Societate Coadjutorum temporalium, Marthæ forti addixit se se, & vilissimis ministeriis humilem inter nos vitam egit, cumque litteras venustissime formaret, quod erat vacuum a labore tempus, totum id spiritualibus Libellis conscribendis consecravit, quales multi, dum Societatem ingrederer anno 1636. tum in tyrocinio Brunensi, tum in cæterorum Collegiorum Bibliothecis præsertim Pragæ visebantur.

ZACHARIAS LEMNICHEN.

Zacharias Lemnichen in Bohemia natus, ad artes omnes, quæ manibus conficiuntur aptissimus: Picturam, Statuarium, Arculariorum labores, & Fabrorum opera, ut ferruminationes &c. callebat optime, tandem se Musicis

ficis Organis faciendis totum impendit, & feliciter in hoc labore versatus est, nullo ad has artes & scientias Magistro usus, recordor etiam, calceos, sibi & alia indumenta confecisse, ut quod oilum *Eleus Hippias* apud Ciceronem dicere posset, nihil in se esse, quod sua manu perfectum non haberet. Hisce Mechanicis studiis, addidit absolutam artium humaniorum notitiam. Typis edidit Libellum & discipulo suo Comiti *Clarii* dedicavit. Obiit Commotovii an. 1684. 13. Novembris.

INDEX

Doctorem & Litteratorum Virorum, qui in Bohemia, Moravia & Silesia claruerunt, & scriptis ac vulgatis a se Libris Patriam illustrarunt.

A.

	<i>Pag.</i>
Abbas Aulæ Regiæ Cisterciensis Matthæus . . .	96
Æcatholicæ Scriptores virulenti . . .	224
Adamus Clemens Pastor ad S. Wenceslaum Pragæ Novæ in Zderas . . .	230
Æneas Sylvius Cardinalis de hinc Pontifex Pius appellatus . . .	10
Ærichalcus Sebastianus Przesticensis . . .	193
Albertina Catharina . . .	234
Altomytenses Viri clari . . .	221
Angela B. Filia Regis Bohemiæ . . .	234
Annales Trojæ typis primum editi in Bohemia an. 1468. . .	148
Annales Vniuersitatis Pragensis . . .	32
Aquilinas Paulus Regiæ - Hradecensis . . .	162
Arnestus Imus Archiepiscopus Pragensis . . .	79
Arnoldus Tobias S. J. . . .	280
Arsenius Casparus de Radbuza Metrop. Eccles. Decanus . . .	94
Aulæ Regiæ Chronicon . . .	27
Aurogallus Matthæus Professor linguæ Hebraicæ . . .	34
Austria ab Conradus de Stecken . . .	108

B.

Bachatius Martinus a Naumierzicz, Rector Academiæ Caroli IV.	177
— — — ejus Programma, in quo enumerantur Viri clari ex diversis Urbibus Bohemiæ oriundi . . .	216
Bakoviensis Parochus ibidem . . .	189
Balbinus Joannes a Worliczna . . .	158
Balbus Hieronymus Juris Consultus . . .	31
— — Plura de eodem . . .	211
Banno Joannes Continuator Annalium Cosinæ Decani Pragensis . . .	168

Bar-

I N D E X.

	<i>Pag.</i>
Bartolus a Saxo - Ferrato J. C.	138
Bartofs Scriba Veteris Urbis Pragensis	163
Bavorowsky Thomas Archidiaconus Plsnensis	100
— — — ejus Postilla a Gnaris rerum multum di- laudatur	ibid.
Beatus Georgius	34
Benedictus Magister Laurentius Nudozierinus	229
Benessow Matthæus, Rector Scholæ Metropolit. Prag.	193
Beness de Horzowicz, Historicus Bohemus	34
Benessius de Weitmil, Canonic. scripsit Vitam Caroli IV.	7
Bescovius Jacobus, S. J.	264
Bilejovius Bohuslaus	23
Bock Joannes, S. J.	269
Boem Georgius, S. J.	253
Bohabojus	29
Bohdanus Clattoviensis Historiæ Author	45
Bohemica Confessio	230
Bohuslaus seu Buczko de Praga	116
Boleluczky Matthæus, Parochus ad S. Adalbertum Pragæ Novæ. Ejus Manuscripta recensentur	182
Boleslaviense Chronicon	5
Bor Joannes scripsit contra Ordines Mendicantes	108
Borek Martinus scripsit historiam Bohemiæ	22
Borotin Magister Joannes	188
Borowsky Blasius	210
Briccius Magister	117
Briccius Magister de Liczka	141
Bridelius Fridericus, S. J.	251
Broda de M. Andreas	110
Brosius Simon, Præpositus Metrop. Eccl. Pragensis	85
Brosius Wenceslaus, Decanus Litomislensis	122
Brtvin Joannes	190
Brzezan Wenceslaus scripsit Genealogiam Rosenfium	165
Brzezina Mag. Laurentius scripsit Chronicon de bello Hussitico	148
Budowa Wenceslaus Baro a Budowicz	226
Bydzovinus Mag. Marcus a Florentino	138

C.

Campanus Mag. Joannes Wodnianus Poeta	169
Cantiones Bohemicæ	196
Cardinalis Mag. Joannes defensor Hussi	225

Care-

I N D E X.

	Pag.
Carolides Georgius a Karlsperga, Poeta Laureatus	168
Carolus IV. Rex Bohemiæ & Imperator	51
Caroli IV. Vita. Ejusdem Epistolæ & Diplomata.	
Item de Coronatione ejusdem	28
Catharina Albertina	235
Catholicus Petrus, Parochus ad Litomericium in Zafadi	121
Chanowsky Albertus, S. J.	244
Chorinus Joannes, Poeta	166
Christannus Monachus Boleslai I. filius	1
Christelius Bartholomæus, S. J.	248
Chronicon Aulæ Regiæ	8
Chronicon Boleslaviense	5
Chronicon Martinianum	28
Chronicon Oppatovicense Neplachonis Abbatis	27
Chrudimenses Viri clari	220
Cirrinus Bartholomæus, Poeta	181
Clattoviensis historiæ Author	41
Claudianus insignis Neo-Boleslaviæ Typographus	144
Clemens Wenceslaus Zebracenus, Poeta insignis	172
Clipta vetus Bohemiæ Scriptor	4
Cochlæus Joannes, Canonicus Wratislaviensis	38
Cocinus Joannes a Cocineto	167
Codex Thomæus MS.	28
Codicillus Mag. Jacobus Sedlezanensis	142
Codicillus Mag. Petrus a Tulechova	139
Cælestinus Joannes, Archidiaconus Reginæhradecensis	96
Colens Jacobus, S. J.	265
Collegium Crumloviense S. J.	249
Collegium Nissenfense S. J.	276
Collegium Olomucense S. J.	277
Collegium Pragenfense S. J.	38 & 277
Collegium Wratislaviense S. J.	282
Collinus Matthæus a Choterina Kaurzimenfensis	160
Comenius Joannes Amos	206
Confessio Bohemica	230
Conradus ab Austria	108
Conradus Balthasar, S. J.	247
Conradus Episcopus Olomucensis	84
Constantius Georgius, S. J.	254
Cornelius Victorinus de Wssehrd Chrudimenfensis	133
Cosmas, Decanus Pragenfensis	2
— — — ejus Chronicon	26

Coran-

I N D E X.

	Pag.
Coranda Mag. Wenceslaus	229
Crinitus David, ab Hlwaczowa, Poeta Laureatus	188
Cropacius Casparus, Poeta	155
Cropacius Georgius Teplicensis, Poeta	180
Crugerius Georgius S. J. Pragensis	158
Ctibor de Cimburg Eques	66
Cunsto Magister, Vicarius Archiepis. Joan. a Genstein	105
Curinenses Viri clari	221
Curtius Joannes, S. J.	265
Cuthenus Martinus Kutenbergensis	152
— — — ejus Chronicon Bohemicum 1ma Editionis	153
Czerni Joannes, Botanicus	144
Czernovicius Joannes a Lybeo monte, Poeta famofus	174
Czervenka Wenceslaus, Archidiaconus Plsnensis	101
Czimermann Joannes, S. J.	267

D.

Dalimilus Mezericzky	29
Dasypus Wenceslaus Nymburgensis, Poeta	159
Dentuli Vitus Raudnicensis	181
Dobzensky Jacobus	146
Dobzensky a Nigroponte Wenceslaus, Medicus	164
Dlauhowsky Joannes Eques	84
Drachovius Joannes	267
Duba de Andreas Baro	33
Dubravius Joannes, Episcopus Olomucensis	20
Dubravius Rodericus	119
Duchoslaus Tugurinus Chrudimenfis	154

E.

Egrecz Henricus de Litomericz, Juris Consultus	103
Eremitanus Jacobus Bergomas	29
Ernestus Archiepiscopus Pragensis	79
Evnius Simon Klattoviensis	232
Eustachius Simeon Kapihorsky	46

F.

Faberius Martinus Rakonicensis	193
Fabianus Magister, Ecclesiastes ad S. Salvatorem Pra- ga Antiqua	201

Fagel-

I N D E X.

	Pag.
Agellus Simeon, Præpositus ad Omnes Sanctos	86
Fæminæ Doctræ	234
Ferus Georgius, S. J.	255
Flaxius Bartholomæus, Archidiaconus Plsnensis	101
— — Idem	123
Fortius Joannes Kaurzimenfis	194
Francisci Georgius, S. J.	261
Franciscus, Pragensis Canonicus	6
Fridlinus Martinus, Frater de Kladrub	104

G.

Gallus Georgius Chrudimenfis	195
Gallus, Magister Mathematicus	131
Galli Martinus Czernovicens	181
Gelenius Gregorius Pragensis scripsit plurima notatu digna	187
Gelenius Sigismundus Vir eruditissimus	186
Genstein Joannes, Archiepiscopus Pragensis	82
Georgius Mathias Bohemo - Brodenfis	195
Gerl Georgius a Gerlstein Pragensis	143
Gerlacus Abbas Milovicensis	49
Gisbice a Paulus, præstans Poeta	161
Glattovini Viri clari	220
Guttenstein Albertus Comes	52
Gutvirt Melchior, S. J.	272
Gynterod Abrahamus edidit Boh. Cyripœdiam Xenoph.	202

H.

Hagecius Wenceslaus	16
Hagecus Thaddæus Nemicus ab Hagek	218
Handelius Jacobus	198
Hanel Melchior, S. J.	272
Hanus Georgius a Kronenfeld ad S. Henricum Pragæ Novæ Ecclesiastes.	126
Hanus Mathematicus, & Constructor illius admirabi- lis Horologii in curia Vetero - Pragensi	126
Harant Christophorus Baro de Polezicz	54
Hartung Philippus, S. J.	278
Hawlik Bartholomæus	178
Hazimburg Joannes Baro	64
— — — Idem	86
Henrici Fratres	118
Henricus, Magister	103

T

Herz

I N D E X.

	Pag.
Hermannus, Rector Vniuersitatis Pragensis . . .	. 117
Hilarius de Litomierzicz	. 97
Hodiegovinus Joannes	. 69
Hodifskowa ab Nicolaus Konacz	. 151
Hoffmann Henricus, Decanus Teuto-Brodenfis . . .	. 125
Hortensius Mag. Joannes, præclarus Mathematicus .	. 137
Horzepnik de Nicolaus	. 117
Horzowicz de Benefsius	. 34
Hostovinus Balthasar, S. J.	. 246
Hradecenses Regina Viri clari	. 219
Huberus Adamus a Risenbach, Medicus	. 135
Huftirzan Rodowsky Bavor	. 142

I.

Jacobellus, aliter Jacobus de Misa	. 228
Jahoda Joannes, S. J.	. 268
Jakobs Vitus, Pastor ad S. Gallum Pragæ Antiquæ .	. 209
Jaroslaus Præmonstratenfis	. 5
Jauecz, Magister	. 130
Javorsky Bartholomæus	. 209
Jeslinus de Wodnian Astronomus Friderici III. Imper.	. 210
Joannes Teutonicus Concionator	. 130
Jordanus Thomas a Klausenburgo, Medicus . . .	. 145
Joanek Georgius, S. J.	. 259

K.

Kabatnik Martini Itinerarium in terram sanctam .	. 151
Kadlinsky Felix, S. J.	. 251
Kaminko Franciscus, S. J.	. <i>ibid.</i>
Kamperger Henricus, S. J.	. 253
Kapihorsky, Author Chronici Monasterii Sedlezensis .	. 46
Kasenbrot Augustinus, Canonicus Olomucensis . .	. 95
Kirchmayer Carolus de Reichvitz	. 181
Kirchner Daniel, S. J.	. 250
Koldina Paulus, Cancellarius Antiquæ Pragæ . .	. 140
Kolowrat Ferdinandus, S. J.	. 252
Konacz de Hodifskowa Nicolaus	. 151
Korn Henricus, S. J.	. 262
Kornicz Burianus	. 228
Kotwa Ctibor Joannes, Canonicus Pragensis . . .	. 90
Korzinek Joannes, S. J.	. 270
Krabice de Weitmil	. 67
Krallius Theodoricus, S. J.	. 279

Kri-

I N D E X.

	<i>Pag.</i>
Kribel Franciscus, Abbas Waldcastrii . . .	185
Kuttenbergenfes Viri clari, . . .	219

L.

Labe Sebastianus, S. J. . . .	279
Laberhiti Samuel, S. J. . . .	278
Larisch Wenceslaus, Archidiaconus Bechinensis . . .	99
Lafsnior Joannes, insignis Chymicus . . .	195
Lauda Mathias, Scriptor vetustus . . .	33
Launenfes Viri clari . . .	220
Laurentius Brzezina . . .	148
Laurentius Magister, Aulicus Wenceslai Caesaris . . .	189
Laurentius Nimburgensis . . .	29
Laurentius Benedictus Nudozierinus . . .	229
Leander Laurentius, Decanus Slanensis . . .	199
Lebeda Wenceslaus, S. J. . . .	283
Lemnichen Zacharias, S. J. . . .	<i>ibid.</i>
Leovicus Cyprianus a Leovicia, summus Astronomus . . .	134
Libertinus Carolus, S. J. . . .	249
Lignicz de Mathias . . .	128
Litomicensis Petrus . . .	125
Litomiflenfes Viri clari . . .	222
Lobkowiez Bohuslaus Baro ab Hassenstein . . .	55
Lobkoviczii quidam Viri clari . . .	64
Lobkovicziana Eva Georgii Lobkoviczii Filia . . .	236
Locyka Joannes Tuftenfis . . .	123
Lomniczky Simon a Bucze . . .	202
Lucinus Paulus . . .	198
Lupacius Procopius . . .	24
Lupius Christophorus, S. J. . . .	250
Lyczka Briccius Magister . . .	141

M.

Macarius Iosephus, Canonicus Pragenfis . . .	90
Makowsky Joannes . . .	118
Malobiczky Joannes, S. J. . . .	270
Marcus Mag. Bydczovinus a Florentino . . .	138
Marcus Marci, Medicinæ Doctor . . .	145
— — Idem . . .	273
Martinianum Chronicon . . .	28
Martinides Adalbertus, S. J. . . .	245
Martinius Samuel Horzovicensis . . .	171
Martinus Bohemus Mathematicus . . .	132

I N D E X.

	<i>Pag.</i>
Martinus de Plsna	184
Matthæus, Abbas Aulae Regiae	96
Matthæus de Cracovia	185
Mathias Clattovienfis	118
Matthias Parisiensis	106
— — — ejus fata	107
Mathias Plsnensis	229
Melantrich Georgius ab Aventino præstans Typograph.	191
Melitenfis Mag. Wenceslaus	106
Mellifæus Jacobus, Decanus Kuttengerfis	124
Menslik Jacobus	141
Merignola Joannes, Episcopus Florentinus	26
Miechovius, Scriptor Polonus	113
Milicius Joannes	108
Miræus Aubertus	39
Misnenses seu Stzibrenses Viri clari	221
Mischowsky Raphael a Sebuzina	77
Mitis Thomas	153
Miza de Joannes	100
Mladienowitz Mag. Petrus	225
Modestinus Andreas, S. J.	244
Molerus Martinus	123
Mollerus Jacobus, Senator Austensis	<i>ibid.</i>
Molosinus Matthæus	180
Mutha de Joannes	81

N.

Neplacho, Abbas Oppatovicensis Ord. S. Benedicti	44
— — — ejus Chronicon	27
Netolitzky Georgius	99
Nicolaides Wenceslaus	225
Nigellus Trajanus	201
Nimburgerfis Mag. Laurentius	29
Nitoch Balthasar,	247
Novoforo de Joannes, Episc. Litomericensis & Olomuc.	80
Noziczka Blasius, Appellationis Affessor	117

O.

Obiteczky Joannes, S. J.	268
Obsymates Joannes	200
Olomucensis Episcopus Conradus	84
Oppatovicense MS. Chronicon	27
Ottersdorff Ambrosius edidit Boh. Vitam Caroli IV.	158

Ot-

I N D E X.

	<i>Pag.</i>
Ottersdorff Sixtus	157
— — — ejus Nummus memorialis	158

P.

Paczovini Viri clari	222
Palecz Stephanus	129
Pantaleo Wenceslaus, S. J.	281
Papauslek Joannes, Præpositus Litomericensis	85
Papocius Bartholomæus a Glogol	40
Parisiensis Magister Mathias	106
Pawlowsky Stanislaus, Episcopus Olomucensis	83
Peit Joannes, Archidiaconus Bilinensis	99
Pelargus Nicolaus Rakonensis, Poeta	162
Pessin Cyprianus	208
Pessina Thomas	47
Petrus, Abbas Aulæ Regiæ	8
Petrzik Benjamin	171
Philadelphus Martinus	232
Philomates Martinus Daczicenus	159
Pichavy Joannes	210
Pichlerina Maria Beata	238
Pieczek Michael Smirziczky a Radosticz, aliter Ribaldus	204
Pilgrameni Viri clari	222
Pifecenus Wenceslaus, acerbe invehitur in Histor.	
Æneæ Sylvii	115
Pifecenses Viri clari	220
Piska, vel Pifecenus Wilhelmus	115
Pisnicz Henricus Eques	74
Pisnicz Joannes	<i>ibid.</i>
Pisnicz Sigmundus	72
Pistorius Joannes	128
Placel Wenceslaus Regiæ - Hradecensis	163
Plachi Georgius, S. J.	257
Plachi Joannes	167
Plfna de Mag. Martinus	184
Plfna de Procopius	111
Plsnensis Mag. Mathias	220
Polycarpus Martinus	190
Pontanus Bertholdus a Breitenberg	36
Pontanus Jacobus, S. J.	262
Possmornius Joannes, S. J.	269
Prachaticenses Viri clari	222

Pra-

I N D E X.

	Page
Prachaticz de Christannus, Astrologus	112
Pragenſes Viri clari	218
Przeſtricenſes Viri clari	223
Privilegia Eccleſiæ Pragenſis	29
Proſtiborz Vdalricus, Eques	72
Przibramenſis Mag. Joannes	105
Przibramenſes Viri clari	222
Puczada Matthæus	210
Pulkawa Adauctus	23

R.

Radimilus Clattovienſis Hiſtoriæ Author	41
Raczko Dobrohorsky	30
Racovienſis Joannes Parochus	144
Rakonenſes Viri clari	221
Rakovius Nicolaus, S. J.	276
Rameſs Wenceslaus	50
Rankonis Mag. Adalbertus	97
Raudnicz de Andreas	128
Raudnicenſis Laurentius	127
Reſtoris Georgius, S. J.	261
Reichardus Aloyſius, S. J.	244
Reichenberger Maximilianus	271
Reſcheliuſ Thomas, Parochus Jarofchovienſis	187
Ribadus vide Pieczek	
Ripa Wenceslaus Stankovinus	169
Rodowsky Bawor de Huſtirzan	142
Rokiczana Joannes	224
Rokiczanenſes Viri clari	222
Rofa Wenceslaus	200
Rofacini tres Fratres	170
Roffa Georgius	193
Rotarius Joannes, S. J.	262
Rowna de Wenceslaus	191

S.

Salius Nicolaus, S. J.	276
Schlayer Benjamin, S. J.	248
Schleinitz a Maximilianus, Proto - Episcop. Litomer.	75
Scheffer Vitus, S. J.	280
Schvertfer Georgius, S. J.	260
Schwertfer Wenceslaus, S. J.	282
Scipio Sebastianus, S. J.	278

Scri-

I N D E X.

Pag.

Scribonius Henricus Plsnensis	91
Senfftleben Joannes, S. J.	269
Sernecius Jacobus	196
Sicca seu de Sufficz Bernardus	184
Siloenis Chronographus	49
Sinapius Jacobus Boh. Horziczky	124
Sixtus Joannes, Præpositus Litomericensis	87
Slanæi Simonis Chronicon	28
Slawata Michael	176
Slawata Wilhelmus	53
Smolik Joannes	122
Solimannus Julius, S. J.	35
Sophianus Jacobus Wodnianensis	122
Sfsud de Semanina Nicolaus, Pragensis Mathematicus	137
Stanfel Valentinus, S. J.	280
Steffetius Christophorus, S. J.	250
Stecken Conradus ab Austria	108
Stephani Wenceslaus	141
Stephanus Frater	103
Steyer Mathias, S. J.	273
Stranensky Joannes, Civis Poczatecensis	156
Stredonius Andreas, S. J.	245
Stredonius Martinus, S. J.	275
Sirogek Andreas Plsnensis edidit bohemicæ Tracla- tum Samuelis Rabbi	153
Sturmius Wenceslaus, S. J.	281
Suricenses Viri clari	221

T.

Tanner Joannes, S. J.	39 & 265
Tanner Mathias, S. J.	271
Tesslak Georgius Moslowsky	225
Tevronicus Concionator Joannes	130
Theobaldus Senior & Junior	31
Thesauri Samuel	180
Thomas Magister	119
Thomas Magister de Zafinuk	189
Thomæus Codex	28
Ticianus Jacobus, S. J.	271
Tiffnow Simon	112
Troilus Nicolaus Hagiochoranus	175
Trojæ Annales	148

V.

V.

Vincentii Canonici Chronicon	49
Vinorze de Adamus, Archidiaconus Bechinenfis	98
Viri clari, quorum Lucubrationes non recensentur	212
Viri clari Bohemi, qui floruerunt in variis Vniuersitati- bus exteris	239
Vniuersitatis Pragensis Annales	32

W.

Waleczowsky Wenceslaus	231
Waldhauser Ferdinandus, S. J.	252
Waldstein Wilhelmus, Comes	53
Waleffius Joannes	175
Walkumbursky Matthæus	197
Wartenberg Joannes Baro	65
Weis Georgius, S. J.	260
Weitmil de Beneficiis	7
Weleslawinus Adamus, doctus Typographus	13
Wenceslaus Rex VI. Bohemiæ	52
Westonia Elisabetha	236
Widmann Joannes, S. J.	267
Wladislawicz Magister Mathias	129
Wlczetin Christianus	193
Wlkanowa de Vlricus Præfat.	150
Wodnianenses Viri clari	221
Worliczney Joannes	196
Wratislaw Christophorus, S. J.	249
Wrbensky Magister	121
Wrbensky Victorinus	229
Wrzezowecius Wenceslaus, Eques	68
Wrzezowecius Wolfgangus, Eques	68
Wslshehrd Victorinus Cornelius Chrudimensis	133
Wslcmbera de Boskowicz Baro	226

Z.

Zalansky Gallus	231
Zaluzausky a Zaluzan Adamus, Medicus	136
Zasmuk Thomas	189
Zatecenses Viri clari	219
Zaveta Georgius	190
Zidek Paulus	24 & 91
Zimmermann Joannes, S. J.	267

BOHEVSLAI BALBINI

RERVM BOHEMICARVM SCRIPTORIS

INCLYTI

BOHEMIAE

DOCTAE

TRACTATVS II^{us}

IN QVO

BIBLIOTHECÆ VETERES

ET PLVRIVM

AD

HISTORIAM PATRIAM

ILLVSTRANDAM

MMSS. LIBRORVM TITVLI RECENSENTVR.

OPVS POSTHVMMVM

EX MANVSRIPTIS AVTHORIS COLLECTVM

QVOD

NOTIS, ET PRÆFATIONE

DE FATIS BIBLIOTHECARVM BOHEMIÆ

ILLVSTRATVM EDIDIT

P. CANDIDVS A S. THERESIA

BOHEMVSVS HENRICO-HRADENSIS

EREMITA AVGVSTINIANVS DISCALCEATVS CONVENTVI

S. WENCESLAI EIVSDEM ORDINIS PRAGÆ NOVÆ

A BIBLIOTHECA.

ADJECTVM EST PRÆFATIONI

CHRONICON MONASTERII ZARENSIS

ORDINIS CISTERCIENSIS.

Hic monumenta vides hominum, quos quælibet ætas

Ob. Sophiæ studium jussit honori coli.

Qui te colloqui, quamvis sint morte soluti,

Participem multa reddere voce queunt.

Sive igitur te sacra juvant vel scripta prophana.

Exhibet hæc varios Bibliotheca Libros.

Christophorus Sylvius.

DE FATIS QVARVNDAM BIBLIOTHECARVM
BOHEMIÆ, ET MORAVIÆ, QVÆ VLTIMIS
ANNIS BELLİ TRICENNALIS A SVECIS EX-
PILATÆ, IRREPARABILI DAMNO PATRIÆ
PERIERVNT

PRÆFATIO.

Si quæ Orbis Europæi Regio Martios inter tumultus, ac infaustos Belli tricennalis armorum motus funestam experta est cladem, hanc procul dubio lethalia Patriæ nostræ inflicta vulnera longe superarunt. Attritæ siquidem fuerunt fatali illo triginta annorum bello variarum Provinciarum vires, at nostræ radicitus succisæ, Vrbesque alias florentissimæ, armorum tumultu, ferro, vi, ac flammis vastatæ, universaque fere Patria inscrutabili quodam fato suis e sedibus dimota, & subversa, posteris nil aliud, quam antiquæ suæ magnificentiæ rudera visenda, & contemplanda reliquit. Sed longius ista ennarare ne odiosum sit, atque invidiosum, paucis dico :

*Venit summa dies, & inevitabile fatum
Bohemiæ, fuimus Troes!*

P R Æ F A T I O.

Verum hæc sunt fata Regnorum, & vicissitudines rerum humanarum, quæ nihil stabile, firmum nihil, sed omnia fluxa, & transitoria secum ferunt, hinc potius æquo animo a nobis toleranda, quam novo dolori, rebus despetatis, indulgendum. Alia tamen sunt, quæ justum dolorem in præcordiis Patriis jure merito ciere debent, nempe tot Bibliothecarum immensis sumptibus, & improbo labore a Majoribus nostris comparatarum nunquam satis deploranda jactura; quippe opes deperditæ de novo acquiri, Vrbes restaurari, & ædificia Bellonæ sævientis injuria devastata noviter construi possunt, monumenta vero litteraria semel amissa, difficile recuperari valent, nec per farragines novorum Opusculorum suppleri. Alia enim longe antiquitatis prærogativa in libris, & monumentis Patriis conscribendis fuit, quam modernæ novitatis. Authores antiqui optimis naturæ præfidiis instructi, arte, & continua exercitatione corroborati, licet in pluribus excellerent, ad unum tamen opus præclarior efficiendum toto animi conatu incubuere; ubi ex adverso rerum novarum confarcinatores, ingenti nostri Sæculi malo, per omnia volitantes magis, magisque deficiunt, ut non immerito libelli plerique novi (non hic de elaboratis operibus loquor)

quor) præter tumidas novitatis ineptias, & phaleratas styli illecebras, nihil solidi, nihil firmi contineant, ac non nisi novæ curiositatis lenocinio, & ventoso quodam verborum fuco animos legentium illaqueent; antiqui vero tam solerti studio, tot annorum sudore ipsi æternitati elaborati videantur, atque consecrati. Sed rem, quoad in se est, depurato mentis oculo, & ab omnibus præjudiciis libero penitus inspiciamus, antiquitatemque cum novitate aliquantisper conferamus, &prehendemus illam sanæ Religionis dogmata invertere, hanc Orthodoxæ fidei gloriam ad ipsos naturæ fines provehere: illam Regnorum scopulos, & labes potentius fovere, hanc Reipublicæ firmamenta conservare; illam blanditiis affluentem Provincias integras, dulcedinis cujusdam specie delinitas pestilenti quodam fidere afflare, hanc demptis superstitiosæ novitatis fallaciis, Regnis securitatem, populis tranquillitatem, universo denique orbi salutem, & perpetuitatem promittere. Stabit igitur, & in omne ævum persistet inviolata antiquitatis gloria, & primævo perfectionis suæ splendore celebris, deterioribus Zoilorum judiciis convelli nullo modo poterit.

P R Æ F A T I O.

Sed hæc pro antiquitatis gloria dicta sufficiant, ad historiam antiquarum Bibliothecarum Patriæ nostræ a Svecis ereptarum redeamus, in qua percensenda parum de penu nostra adferemus, fato communi omnium Eruditorum, quibus hac in materia paucissima, ac fere nulla suppetunt documenta, mutuaturi, necessitate ita exigente, pleraque ex *Historia Bibliothecæ Regiæ Stockholmiensis, quam an. 1751. editit Magnus Olaus Celsius Bibliothecarius Regius.*

Temporibus ultimis Belli tricennalis integræ *Bibliothecæ* ex *Bohemia & Moravia* in Regiam *Stockholmensē* rapaci manu Svecorum confluxerunt. Quarum transportandarum curam habuit *Joannes Bossovius* rei bellicæ Commissarius. Erat in hisce spoliis integra Bibliotheca cum Catalogis plurium voluminum *Illustrissimi Principis Petri Vok Vrsini, qui Dominum Domus a Rosenbergo ultimum & Seniore, atque e Primatibus Bohemorum Celsissimum, & antiquissimum* se se appellabat, adscripto libris magno numero adhuc superstitibus, & quos mare iratum gurgite suo non exceperat, titulo & armis, quæ hinc ursum, inde rosam repræsentant. Rapinæ hujus Sveciæ *Corpus delicti* defacto servatur in Bibliotheca S. Wenceslai Pragæ Novæ, Liber videlicet ex eadem *Bibliotheca Rosenfsi* ablati, & qui

qui in fronte sequentem notam gerit :
Tuto Knihu sem koupil w Litomierzicich,
kdisch Schweidowe Lwa z Prahy po Labi na
Ssiffze odwazeli, od gednoho dosti wotrhaneho
Sweidy Letha 1649. Jan Fridrich Sfermer
Mnieštienin Mniesta Lithomierzicz nad Labem.
 id est : *Hunc librum emi Litomericii, dum*
Sveci Leonem Praga per Albim in navi trans-
portarunt, a quodam satis lacero Svecico anno
1649. Joannes Fridericus Sfermer Civis Lito-
mericensis supra Albim.

Servatur ex eadem *Vrsina Bibliotheca*
Stockholmii liber prægrandis a *Königsmar-*
kio illuc delatus, cujus forma ob molem
 in folio foliissimo juxta loquendi modum
Menagio usitatum jure appellari potest.
 Inficeta de illo fabula circumferebatur,
 nempe scriptum fuisse a dæmone, quem
 ad hoc opus perficiendum Monachus in-
 vocaverat, originemque huic fabulæ de-
 disse videtur Icon detestanda, quæ in hoc
 volumine picta cernitur. Membranaceus
 est, longitudinis duarum ulnarum Svecica-
 rum, & latitudinis dimidiæ, scriptus lit-
 teris Monachalibus arte ccc, & quod
 excurrit, annos, folia millenarium superant,
 quæ ob magnitudinem facta creduntur e
 corio asinino. Plurimi supremæ dignitatis
 Viri, & inter eos *Ferdinandus II.* Impera-
 tor huic nomina, & Symbola inscripse-
 runt,

runt, in memoriam visi tam portentosi libri. Continet vero I. *Vetus Testamentum latine.* II. *Josephi Antiquitatum Judaicarum Libros decem.* III. *Ejusdem de bello, & calamitatibus Judaicis Libros octo.* IV. *Isidori Episcopi Libros viginti de diversis materiis Philosophicis, & Medicis.* V. *Johannicii Joannis Alexandrini de Philosophica ratione.* VI. *Novum Testamentum vulgatæ editionis, rejectis ad finem Epistolis Pauli cum Apocryphis, quæ ipsi attribuuntur.* VII. *Confessionem peccatorum.* VIII. *Cosmæ Pragensis Chronicon Bohemiæ.* IX. *Experimentum de furto, & febris.* X. *Calendarium Romanum.* Integræ autem paginae, quæ magicis, & nefandis artibus sædatae erant, erasæ sunt, & in margine annotatum, prohibita.

Porro ex eadem *Bibliotheca Rosenbergica* exemplar *Bibliorum Lutheri* manibus tritum Svecis obtigit. Titulum habet: *Biblia cum concordantiis V. & N. Testamenti, & Sacrorum Canonum &c.* Lugduni per M. *Jacobum Sacon* impensis *Antonii Koburgur* 1521. in fol. Varia ante *Bibliorum* istorum frontispicium, & ad margines passim annotavit *Lutherus*, propriaque manu ante primam paginam hos versus apposuit:

*Ich lebe, und weis wol wie langk
Ich sterbe, und weis wol wann*

Ich

P R Æ F A T I O.

*Ich fare, und weis wol wohin,
Mich wundert das ich nit immerdar
frolich bin.*

Sed hæc fluctuantis & inquieti animi verba sunt.

Pretiosissimum vero Cimelium, quod ex raptis *Rosensibus* Libris Svecis in prædam cessit. erat *Ulfphilæ versio Gotho Theotista IV. Evangeliorum* Codex IV. Sæculi unicus, & hinc ingentis pretii, quem Comes *Königsmarkius* Praga ad *Christinæ* Bibliothecam curaverat transmitti. Taceo de *Nummophylacio Cæsareo*, quod capta Vrbe Pragensi una cum plurimis pretiosissimis picturis an. 1631. a *Gustavo Magno* transmissum fuerat in Sveciam, sub *Christina* Regina magno *Rei Nummario* bono *Domui Austriacæ* iterum restitutum. *

Idem fatum subiit *Olomucensium Jesuitarum Bibliotheca*, quam *Torstensonius*, capta in 1641. hac Vrbe, in Sveciam transferri curavit. Ejus portio in *Vpsalensem* Bibliothecam pervenit, ut testatur nuper edita de hoc historia; pars etiam *Stregonensi* obtigit, potiores vero Libros servat *Libraria Stockholmensis*, qui hanc ostendunt in fronte *Epigraphen*; *Collegii Soc. Jesu Olomucensis*.

Domus

* Chaunut Memorabilium Tom. III. p. 365.

Domus Professa Micro - Pragensis Soc. Jesu Libri, inter quos Bibliotheca litteratissimi *Henrici* Comitis *Ransovii*, rarissimis Libris tam impressis, quam manuscriptis refertissima, a *Königsmorckio* in Sveciam deporando fato avecti sunt. De hac *Ransoviana* Bibliotheca sequentia prodidit *Sceleinius* in vita *Stadeniana* pag. 47. Libri, inquit, miro, attamen haud raro *Bibliothecarum*, & *Librorum* fato, a *Cæsareis* tempore belli ex *Holsatia* in *Bohemia* transvecti, & in domum Soc. Jesu *Pragensem* illati, inde vero per *Svecicum* Imperatorem *Königsmarckium*, capta *Praga*, rursus ablati, in *Saxoniam* redierunt inferiorem, per varias *Bibliothecas* vel *publicas*, vel *privatas* dispersi. Sex mille & quingentis voluminibus hanc *Bibliothecam* constituisse ait *Hoffmannus* in *Vitis Illustrium Dannorum* Part. II. pag. 26. Servavit nihilominus quasdam exiguas reliquias *Domus Professa Librorum* manuscriptorum *Ransovianorum*, quas (translatione ad *Bibliothecam Regiam Clementinam* facta) oculis propriis lustravi. Denique, inquit antecitatus *Magnus Olaus Celsius*, supersunt nobis ex instructissima quondam *Bibliotheca Principis*, & *Cardinalis Francisci* a *Ditrichstein* *Episcopi Olomucensis* an. 1636. defuncti libri complures, qui in hanc nostram immigrasse convincuntur. Super sunt *idiomatis*, & rerum *Bohemicarum*

Scri-

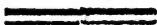
Scriptores, & monumenta nonnulla impressa pariter & manuscripta, majoris utique pretii pristinis Possessoribus, quam nobis habenda.

Horum autem damna ut aliqua saltem ratione rependamus, & dictis simul fides constet, e Codice MS. Bibliorum, qui in Bibliotheca illa Principis *Vrsini* quondam fuerat, exscriptum *Chronicon* hic inferemus *Monasterii Ordinis Cisterciensis ad fontem S. Mariae Zarensis, vel Zdiarensis Oppidi in Bohemia.* Illustrant hæ membranæ *Cunstadae* Bohemiæ Principum stirpem, quæ ab antiquis Saxonum Comitibus de *Berneck & Nidda* e Patria ab *Henrico V.* Imperatore circa an. 1121. nescio quam ob causam proscriptis, & in Bohemia deinde sedem nactis, oriunda, in *Georgio Podiebradio* Principe strenuissimo, Regali diademate explenduit. Hujus Genealogiam dedit optime *Bohuslaus Balbinus* rerum Bohemicarum Scriptor inclytus Operis Historici Tom. III. p. 218. Non tamen dubitamus, quin ex hoc *Chronico* Scriptores Bohemici in rebus nonnullis, vel ad Principes *Cunstadaeos*, vel *Monasterium Zarense* pertinentibus suppleri, & emendari possint, ab iis quorum interest ista penitus examinare.

Nolui

Nolui ego fraudare Viros Eruditos Patrios hocce Chronico Zarenſi, ſed illud velut Tabulam naufragii e mari Svecico ejectam, prout pag. 10. adpromiſeram, hic ſubjicio. Supplebit fors bono Patriæ noſtræ Genio provehente lacunas Monumentorum Patriorum Vir litteris, & armis inclytus Illuſtriſſimus D.D. Franciſcus S.R.I. Comes Kinsky, Ord. Melitenſis Eques, Suæ Cæſareo-Regiæ & Apoſt. Majeſtatis Camerarius actualis & Vigiliarum Præfectus, qui pro recuperandis, & de captivitate Svecica redimendis Monumentis Patriis omnem induſtriam, laborem, ſtudioſumque impendit, collata jam in uſus publicos Litteratorum Kinskyanæ Illuſtriſſimæ, & antiquiſſimæ Familiæ Bibliotheca.

Neminem igitur puto fore litterarum, & eorum, qui eas promovent, adeo parum amantem, quin pia mecum pro incolumitate, ac ſalute tanti Muſarum Patroni vota nuncupet, ut ad ſeram uſque ætatem in rei tam publicæ, quam litterariæ decus, ac præſidium ſuperſit, nullo adverſo caſu interruptus, nullo timore ſollicitatus, inimicis rei litterariæ ſemper formidabilis quam diutiſſime.

CHRONICON

MONASTERII ZARENSIS.

Anno Domini millesimo ducentesimo L. primo Dn. BOTZKO a) Comes Berneczensis & Nide, in die invencionis Ste Crucis, jecit fundamenta Ecclesie monasterii fontis Sancte MARIE ordinis Cisterciensis in Zdiary. Et anno fundacionis quarto, videlicet anno MCCLV. in Vigilia Sti THOME, obiit ipse summus & primus fundator jam dicti monasterii. Qui ex conjugē sua EWFEMIA, filia Dni PRZIBISLAI reliquit duos heredes mares, SMILONEM, & GERHARDUM, & unam filiam, nomine AGNETAM, que postea Dno VITIKONI DE SFWABNITZ nupta est, Conjux vero Dni PRZIBISLAI antedicti, SIBILLA nomine, felix matrona, & mater EWFEMIE predictę, postquam omnia que habuit, monasterio jam fato legasset, preter unam tunicam, in qua sepulta fuit, in prospectu feliciter quievit in Dno, circa annum Domini MCCLXI b).

Anno

a) BOCZEK rectius, quod nomen excisum e matris latere, Bohemis significat, quasi Cæsarem diceret. De fundatione monasterii hujus Balbinus sibi contrarius est. *Hic, enim inquit l. c. BOCZEK incepit fundare cœnobium S. Marię in Zdiar, pro Cisterciensibus Religiosis an. 1252. Ejusdem BOCZKONIS patrem HEBHARDUM, vel GEBHARDUM, facit PAPROCIVS, in Spec. Moravię, fundatorem cœnobii, non BOCZKONEM, idque ait, ex memoriis ecclesiarum probare se posse; cui ego, contra WELESŁAWINVM, subscribo.*

b) BALBINVS SIBILLÆ hujus non meminit.

C H R O N I C O N.

Anno Dni MCCLVIII. Obiit SMILO ^{c)}, filius WOTZKOVIS antedicti, & tota cura fundacionis ad EWFEMIAM, relictam BOTZKOVIS, devoluta est. Que residens circa monasterium, omnia que habere potuit, edificando consumpsit, & propriis manibus in ornatu ejusdem, prout hodie apparet, multum laboravit, & monachis contemporaneis suis infinita Salaria ministravit, tandemque plena bonis operibus obiit circa annum Dni MCCLXXIX ^{d)}. Postea filius ejus GERHARDVS intromisit se, sicut & dedebat, de fundacione monasterii antedicti. Et duxit nobilem virginem Jutam de Wahtberg ^{e)}, ex qua genuit duos filios, BOTZKOVEM ^{f)}, & SMILONEM, heredem, seu Prosecutorem fundacionis, & duas filias, EWFEMIAM videlicet, & AGNETAM. Mortuus est tandem GERHARDUS jam fatus circa annum Dni MCCXCI. Tandem Dna JUTA, relicta Dni GERHARDI permanens vidua, & tenens bona mariti, ab hac luce decessit circa annum Dni MCCXCV. Demum & ambe filie ejus predictæ obierunt.

Mortuus est itaque BOTZKO filius ejus, & devoluta est fundacio ad SMILONEM filium GERHARDI, qui intromisit se de fundacione prefati monasterii. Sed non tanta sollicitudine prefuit monasterio, sicut predecessores sui. Hic omisso Comitatus titulo, primus se Dominum de Cunstat nominavit.

Hic SMILO duxit filiam Dni ULRICI de Nova domo, virginem ANNAM ^{g)} nomine, & decessit juvenis circa annum Dni MCCCXII. relicto herede
Dno

- c) Annus emortualis SMILONIS I. non aliunde fortassis, quam ex hoc Chronico habetur.
- d) Emortualem EUPHEMIÆ non notavit BALBINVS.
- e) Juditam de WELSBERG scriptores alii appellant.
- f) BOCKZONEM hunc ignorant BALBINVS & alii.
- g) ELISABETHAM Balbinus appellat.

Dno BOTZKOWE ^{h)}), ex prefata Dna ANNA. Qui reliquit heredem similiter BOTZKOVEM, ex Dna AGNETA, e genere Dnorum de MICHALOVITZ ⁱ⁾). Et hic BOTZKO ultimus sepultus est in sepulchro Dnorum fundatorum in antedicto monasterio fontis S. Marie in Zdyary.

Et idem BOTZKO reliquit filium similiter BOTZKOVEM, cognomine antiquum, genitum ex Dna N. de ROSIS ^{k)}); qui fuit primus Dominus de Podiebrad, & sepultus est in monasterio Canonorum Regularium in Satzka.

Hic BOTZKO genuit ex Dna ANNA de Lippa & Duba quatuor filios, BOTZKOVEM, JOHANNEM dictum KOSTKY ^{l)}), HYNCKONEM ^{m)}) & VICTORINUM. Primi tres decesserunt absque liberis. Quartus videlicet VICTORINUS XXIV annorum existens defunctus est, relicto GEORGIO filio, & duabus filiabus ELISABETH & MARGARETA. ELISABETH nupta est Dno BOTZKOVII de Zeebergk & Plana. Et
iste

b) Plures Botzkonis hujus fratres Balbinus enumerat.

i) Videndum itaque, quo jure Agnetam hanc domo de Berneck & Nidda oriundam, immo Smilonis I. nepotem fuisse, suspicetur Balbinus.

k) N., de BOSENBERG, rectius forte Balb.

l) Kostkarum familiam a Cunstada, Sigillis & nomine diversa, profluxisse, ægre sibi persuadet BALBINVS, quum hoc in nullo alio scriptore legisset, præter unicum Weleslavinum, neque infimæ tamen auctoritatis Chronographum, qui, cum Nostro, JOHANNEM KOSTKA BOTZKONIS illius filium ponit. At frustra litem illam moverat BALBINVS, si, quod nostrum infra asserit Chronicon, JOHANNES ille absque liberis decesserit. Videant itaque genealogiarum Bohemicarum peritiores, unde Kostkarum sequentium originem deducant.

m) Recte, contra Paprocium, qui hunc GEORGII Regis fratrem statuit.

iste VICTORINUS *expulsi* fratres antedicti monasterii in Zdiary, & monasterium totaliter desolatum est.

GEORGIUS vero genuit ex Dna GUNEGUNDE de STERNBERG BOTZKOVEM, VICTORINUM ⁿ⁾ seniore, KATHERINAM, ZDENAM ^{o)}, & BARBARAM. Dnus BOTZKO sine herede decessit ^{p)}. KATHERINA MATTHIE Hungarie Regi nupta est, ZDENNA vero ALBERTO Duci Saxonie illustri in matrimonium data, Barbara autem Dno HENRICO de Lippa & Duba, MARESHALKOVI Regni Hungarie copulata. Defuncta vero Kunegunde, Dnus GEORGIUS predictus duxit Dnam JOHANNAM de ROSZINTHAL in conjugem, ex qua genuit HENRICUM juniorem, alias HYNKONEM, & LUDIMILLAM, que Duci FRIDERICO Legnizensi nupta est, ex qua genuit tres filios, JOHANNEM, FRIDERICUM, & GEORGIUM. JOHANNES adhuc adolescens decessit. Alii vero duo, Deo favente, usque modo in humanis *degent*.

GEORGIUS vero antefatus primum communium Baronum, Procerum, nobilium, civitatum & totius Regni consensu in Gubernatorem regni electus, postea in Regem Bohemie feliciter unctus, & coronatus est. Et hic GEORGIUS, nondum Gubernator neque Rex existens, monasterium predictum in Zdiary, quondam a tempore expulsionis fratrum ejusdem destructum & desolatum, denuo redificavit, & quasi de novo fundavit, introductis illuc fratribus novis, qui iterum tempore ipsius expulsi, & per filium ejus HENRICUM seniore iterato introducti.

Duci

n) Interpolat: HENRICVM, cui prædicatum *Seniorem* adjungendum.

o) H. e. Sidoniam.

p) BALB. subdubitat. Quin suspicatur, habuisse filiam CATHARINAM, quæ GEORGIO BERCÆ nupsit.

C H R O N I C O N.

Duci vero HENRICO seniori illustris Dna URSULA, Illustriss. Dni ALBERTI MARCHIONIS Brandenburgensis & Principis Electoralis filia, in matrimonium copulata est, ex qua genuit, illustres Principes, Ducein ALBERTVM, filium suum primogenitum, deinde GEORGIUM, JOHANNEM, qui tenellus decessit, MARGARETAM, que preclaro Dno ERNESTO Principi de ANHALT est nupta, deinde KAROLUM, deinum LUDOVICUM, qui similiter tenellus obiit, postea MAGDALENAM, postremo ZDENAM, que Dno UDALRICO Comiti de Hardorgkh & Glacensi in matrimonium tradita est ^{q)}.

Predictis vero tribus fratribus, videlicet ALBERTO, GEORGIO & KAROLO, tres sorores illustris Principis Saxonie Ducis filie nupte sunt, Duci enim ALBERTO SALOMEA, ex qua genuit Ursulam, filiam suam primogenitam, GEORGIO vero HEDEVIGIS, ex qua genuit HENRICUM, qui tenellus obiit; Duci autem KAROLO ANNA, ex qua genuit ANNAM, que tenella defuncta est, KATHERINAM, MARGARETHAM, JOACHIMUM, GUNEGUNDIM & URSULAM, (HENRICUM, HEDVIGIM, GEORGIUM I. & GEORGIUM II. qui statim obiit) ^{r)}. Quos omnes, qui usque modo in humanis *degent*, Omnipotens in longeva sanitate, optimaque & secunda prosperitate ad diuturna tempora conservare, defunctis vero, per suam gratiam & immensam pietatem, requiem eternam tribuere dignetur, Amen.

X

Anno

^{q)} Liberorum HENRICI senioris quatuor tantum commemorat Balbinus: ALBERTVM, JOHANNEM, LUDOVICVM & ZDENAM. Ceteros ignorare videtur.

^{r)} Quae heic uncis includuntur, ad marginem membranae adscripta erant, & quidem recentiori manu.

CHRONICON.

Anno Dni MCCCCXX. *) festivitas Sti GEORGII fuit die Dominica XXIII. mensis Aprilis, in qua natus est Serenissimus Princeps GEORGIUS, Rex Bohemie, & Dnus de Cunstatt, ac hora diei undecima, minuto XXXVIII.

Anno Dni MCCCCXXV. in vigilia S. ELISABETH fuit feria quinta, in qua nata est Nobilis & Generosa Dna KUNEGUNDIS de STERNBERGKH, hora diei quarta, minuto XLV.

Anno Dni MCCCCXLII. fuit festivitas Sanctorum Apostolorum dimissionis, die Dominica XVta, mensis Julii, in qua natus est Nobilis & Generosus Dnus BOTZKO de CUNSTAT & PODIEBRADT.

Anno Dni MCCCCXLIII. feria quarta, in vigilia ascensionis Dni, natus est illustris Princeps, Dnus VICTORINUS *) Dux Munsterbergensis.

Anno Dni MCCCCXLVIII. feria quinta quatuor temporum Pentecost. que fuit dies Ste SOPHIE, natus est illustris Princeps, Dux HEINRICUS senior, Munsterbergensis, hora diei XVIII.

Anno

*) Incipit heic alterum nostri Chronici membrum, quo natales posterorum GEORGII Regis exhibentur. Notandum autem BALBINVM, in emortualibus notandis diligentiore, natales hosce partim omisisse, partim non recte expressisse; nisi id majori cura egerit in opere, quod promittit stemmatographico Bohemiz, nobis non viso.

*) Paprocio in spec. Moraviae, qui HENRICVM seniore, primogenitum ponit, VICTORINVM secundo, & HENRICVM juniore, tertio, suffragari sepulcrarem tabulam, ait BALBINVS, at, cum Nostro, dies & horas natales tam accurate notanti, fides difficulter detrahi queat, novum hinc de sublesta monumentorum sepulcralium auctoritate, testimonium fortassis erit.

C H R O N I C O N.

Anno Dni MCCCCLXIX. feria III. diei MARTINI nate sunt due gemelle KATHERINA & ZDENA ^{u)} quarum senior KATHERINA in successu temporis fuit nupta MATHIE Regi Hungarie, & altera junior ZDENA mansit ALBERTO Duci Saxonie: filii & filie Dne Khunegundis de Sternberg & Rege GEORGIO ^{x)}.

ANNO MCCCCLII. feria IV. in vigilia ascensionis Dni natus est illustris Princeps, Dnus HEINRICUS junior, dictus Hyncko, Dux Monsterbergensis.

Anno Dni MCCCCLVI. nata est Dna Ludimilla Ducissa Lignicensis, in die S. Galli, filius & filia ex Rege Bohemie & Regina JOHANNA.

Anno Dni MCCCCLXVIII. natus est ALBERTUS primogenitus filius HENRICI senioris, Ducis Monsterbergensis, nocte media, feria III. in die Steffani Pape & Martyris, in Castro dicto Montis Trinitatis.

Anno Dni MCCCCLXXII. in vigilia JOHANNIS BAPTISTE natus est JOHANNES, sepe dicti Ducis filius, hora secunda noctis, in Castro Glacensi, feria III.

Anno Dni MCCCCLXXIII. nata est eidem Duci primogenita filia, nomine MARGARETHA, in festo translationis Sti ADALBERTI & S. HEDVIGIS, feria IV. hora vespertina in Castro Koselenfi.

Anno Dni MCCCCLXXVI. natus est eidem Duci filius KAROLUS nomine, Die Dominico Floriani, hora undecima, in Castro Glacensi.

Anno Dni MCCCCLXXVIII. natus est supra dicto filius, nomine LUDVICUS, feria secunda, hora
X 2 VIII.

^{u)} Has gemellas fuisse, ignoravit BALB. qui CATHARINÆ natalem perperam designat 1414.

^{x)} Barbaræ, superius memoratæ, ultimæ liberorum GEORGII ex Cunegunda, nulla heic fit mentio.

CHRONICON.

VIII. in vigilia sanctorum decem millium martyrum, in Castro Glacensi.

Anno Dni MCCCC83 feria III. in die Sti ERASMI, hora 20 nata est eidem filia, nomine ZDENA, in Castro Glacensi.

Anno Dni MCCCCXC. in vigilia PHILIPPI & JACOBI, que fuit feria VIta natus est nepos primus Dni HEINRICI senioris, nomine HEINRICUS, filius GEORGH Ducis, in Castro Glacensi, hora undecima.

Anno Dni MCCCCXCVIII. nata est illustri Principi Dno ALBERTO Duci Monnsterbergensi &c. primogenita filia, nomine Ursula, die Sti Stephani protomartyris, hora undecima, que fuit feria III. in Castro Olsnensi, primogenita nepte HEINRICI Ducis, senioris Monnsterbergensis, & confirmata est per V. P. D. Dum JOHANNEM Episcopum Lificensem, in monasterio monialium S. KATHERINE, Wratlavis MDI.

Anno Dni MCCCCXCIX. feria sexta ante natiuitatis MARIE, que fuit dies VI. mensis Septembris, mane post horam XI nata est primogenita filia illustris Principis KAROLI Ducis Monnsterbergensis, nomine ANNA. Et an. Dni MDII. confirmata est per R. P. D. JOHANNEM Episcopum Lificensem, in capella castri Olsnensis, feria VI. in die Scti ERASMI..

Anno Dni MD. Jubilæo, in crastino Scti Mauricii, feria IV. nata est secunda filia, nomine KATHERINA, ejusdem Dni KAROLI, in arce Glacensi, infra horam VII, & VIII. & anno Dni MDII. confirmata est per V. P. D. Episcopum Lificensem, in Capella Olsnensis castri, feria VI. in die Scti Erasmi.

Anno Dni MDII. in die Scti JOHANNIS Evangeliste, que fuit feria secunda, nata est tertia filia eidem

C H R O N I C O N.

dem Duci KAROLO , nomine MARGARETHA , in Castro Olsnenfi , infra horam VIII. & IX. mane.

Anno Dni MDIII. infra horam XXI. & XXII. natus est illustri Principi Dno KAROLO Duci Monasterbergenfi, Slozie Olsnenfi, Comiti Glacenfi, primogenitus filius nomine JOACHIM, XVIII. die mensis Januarii, que fuit feria V. ipso die Scte Prisce VIRGINIS, in Castro Olsnenfi.

Anno Dni MDV. feria IV. mane ante Michaelis, post horam X. nata est eidem Duci KAROLO filia quarta, nomine KHUNEGUNDIS, in Castro Olsnenfi. Festum autem Scti Michaelis erat die Dominico.

Anno MDV. y) feria IV. in vigilia s. Barbare Virginis, ante horam tredecimam, nata est eidem Duci KAROLO filia quinta, nomine URSULA, in Castro Olsnenfi.

*) Anno MDVII. secunda feria post palmarum, que fuit XXIX. dies Marcii, natus Duci KAROLO secundus filius nomine HEINRICUS MARIE, hora X. in Castro Olsnenfi.

Anno Dni MDVIII. in crastino Scti BARNABE, que fuit feria secunda pentecostes, infra XXII. & XXIII. nata est eidem Duci KAROLO filia, nomine HEDWIGIS, in Castro Olsnenfi.

Anno Dni MDIX. die Dominica post omnium sanctorum, que fuit dies quarta Novembris, hora

X 3

III.

y) Mendum heic esse, & legendum MDVI. quis non vider ?

*) Quæ jam sequuntur, recentiori manu in membranis addita sunt. Nihil de cetero in exscribendo immutavimus. Voces barbaræ *expulsi*, *degent* &c. ita habentur in MSto.

CHRONICON.

III. nocte sequentis , natus est prenominato Duci KAROLO tertius filius, nomine JOHANNES, in Castro Olsnensi, quod festum omnium sanctorum fuit feria quinta.

Anno Dni MDXI, feria III. in profesto Scte AGATE , hora V. nocte sequente nata est eidem Duci KAROLO septima filia, nomine BARBARA , in Castro Olsnensi. Et per Reverendissimum in Christo Patrem Dnm JOHANNEM THURSSO, tunc temporis Episcopum Wratislaviensem , Dominica die, festo Scte Appolonie, Wratislavie baptifata. Et ab illustrissima Principe Dna ANNA, Serenissimi Dni WLADISLAI Hungarie & Bohemie Regis filia, deum & generosum Dnum ZDENKONEM, dictum Leo de Rossinital, supremum Burggrabium Pragenssem, & MOYSEN, antefati Regis WLADISLAI Magistrum curie Hungaricalis, nec non prefate Dne ANNE Magistram curie, & per Dnam CHRISTINAM de MENHOLDT, JOHANNIS BORZITHA de BISTRIZE Conjugem, e sacro fonte levata.

SECTIO

S E C T I O I.

De Vetustis in Bohemia Bibliothecis, præsertim Manuscriptorum Librorum generatim.

multas insignes, & Librorum bonorum plenissimas Bibliothecas antiqua Bohemia habuit, earum aliquas prohi dolor! flamma, aliquas hostile scelus, & rapina corruptit: *Lobkovicziana Bobuslai* de *Lobkovicz* Viri doctissimi agmen ducat, quam ipse magna sui patrimonii parte in eam profusa, sibi, ac *Familie Lobkoviczianæ* paravit: & cujus causa ab antiquis, *Bohemie Plinius* legitur appellatus; ex Africa, Asia, Græcia, libros in eam congesterat, nondum ea tempestate Ars illa libros premendi, & excudendi, nata arte passim non erat, ideoque Codices maximo pretio veniebant,

bant, qui hodie aliquot nummis emuntur. Constat testimonio Clarorum Virorum : *Bobuslaum* (quod ipsemet etiam in rationibus suis retulit) Platonis opera duobus aureorum millibus emisse. Catalogum Librorum in ea Bibliotheca (quam mala manus jam tum decimarat) habet *Thomas Mitis* ; cavit doctissimus ille Vir testamento (quod in Tabulas Regni inferi impetravit) ne ad ullum Dominum quam ad *Lobkoviczios* pervenire posset ; ejusque cura penes eum esset, qui tum ex *Lobkovicziis* emineret doctrina, & libri nisi de Stirpis universæ consensu nemini ad utendum darentur, census item certos assignavit, quibus bonorum Librorum numerus quot annis augeretur &c. *Thomas Mitis* audacter pronunciare non dubitavit, in Germania parem Bibliothecam *Lobkoviczianæ* non fuisse ; in arce *Hassenstein* primum composita fuit a *Bobuslao* postea in *Comotoviensem Arcem* est translata ; mirum illud : cum quidam ex *Lobkovicziis* in Lutheri hæresim incidisset, ac nominatim *Sigismundus* de *Lobkovicz*, qui vivente adhuc *Luthero Wittenbergenfis* *Academiæ Rector* fuit, & post aliquot annos *Bobuslaus* Junior de *Lobkovicz* itidem *Rector Academiæ Wittenbergenfis*, cumque prior (*Sigismundus* videlicet) ex Bohemia 700. ex hac Bibliotheca Libros per *Matthæum Aurogallum* ad se Wittenbergam advehi jussisset, iisque Lutherus & Melanchton satis usi fuissent, reportatis Comotovium postliminio libris repente fortuito incendio correpta Comotoviensi Arce ipsam quoque *Bibliothecam* (quasi contactu illo adunco hæresiarcharum fœdata flammam exigeret) correptam esse, & paucissimis libris incendio ereptis omnino consumptam.

Probabile est iisdem flammis Historiam Bohemiæ *Bobuslai Lobkoviczii* quam ob eo elaboratam & in ea Bibliotheca dispositam habet in indice *Thomas Mitis* periisse. Pauculos superstites libros postea donarat, fundato a se *Comotoviensi Collegio Georgius Dominus de Lobkovicz*. Sed fato alicui debebatur, ut etiam isti perirent; exorta populari seditione Comotovii an 1591 inter manus furentis populi & ultima fœce hominum lacerati sunt. Constat in Bibliothecam Collegii impetu factò, homines seditiosos perforatos per medium libros, in pugionibus, gladiis, hastis, aliisque armorum instrumentis, magno barbaræ ignorantix, & stultitiæ suæ documento, quasi e cœde hostium redirent, circumtulisse per forum.

BIBLIOTHECA HAZMBURGICA.

Bibliotheca *Hazmburgica* Budinæ in Bohemia maximis impensis Illustrissimæ illius Stirpis comparata, præteriri non potest, ad ejus præstantiam & copiam indicandam avorum nostrorum proverbium (quod refert *Thomas Mitis*) jactabatur: *Hassensteinianam* Bibliothecam uno Volumine ab *Hazmburgica* superari.

BIBLIOTHECA WRZESOVECZIOR.

Wenceslaus *Wrzesovecz* Equestri & laudatissima ortus prosapia cum *Bibliothecam* maximis pretiis comparasset, ne fortasse ad ingratos, & amulos hæredes perveniret, amore Studiorum eandem Bibliothecam Reipublicæ

Mi-

Minoris Urbis Pragensis ultima voluntate transcripsit, an aliquid ex ea supersit, aut ubi servetur nunquam potui cognoscere.

BIBLIOTHECA TREBONENSIS

PROCERVVM DE ROSIS.

Patrum memoria *Petrus Vok* de *Rosis* insignem Bibliothecam Trebonæ initio hujus Sæculi erexit, aut potius relictam a Majoribus denuo instauravit & auxit. Libri omnes quicunque typis expressi erant in albo corio venuste compacti *Clypeos Rosensium* geminos & *Petri Vok*, nomen ac titulos, utrinque auro depictos ostendebant. Vidi Bibliothecam illam Trebonæ non semel, lustravique, aditum mihi faciente Viro Illustrissimo Gubernatore ditionis Trebonensis, *Joanne* seniore ab *Ekersdorff*. Manuscriptos Codices eadem Bibliotheca continebat plurimos æterna memoria dignos, inter quos elegantissima manu scriptum *Ernesti I. Archiepiscopi Mariale*; collecta erant hæc manuscripta Volumina, tum Veterum Rosensium summa diligentia, tum ex duobus tum desertis *Canonicorum Regularium S. Augustini Cænobiis, Trebonensi & Borovanensi*. Anno deinde 1642. *Ferdinandus III.* Sapientissimus idemque Doctissimus *Imperator* cum Pragæ Regiam quandam Bibliothecam excitare decrevisset, hosce libros transferri Pragam ad *Arcem Regiam* jussit, prudenti consilio, sed eventu nihilominus infelici; quippe capta dolo, *Minore Præga* anno 1648. *Sveci* cum alia omnia auferent, hanc etiam Bibliothecam cum libris omnibus in *Sveciam* deportari

tari iussere. Quam miro casu *Mariale Ernesti* rapinæ huic ereptum sit in vita optimi Præfulis narratur.

BIBLIOTHECA HORZOVICENSIS

BARONVM A RZICZAN.

Commendabatur etiam non a numero modo sed a delectu librorum memoria avorum *Horzovicensis Bibliotheca*, quam scilicet in *Arce Horzovicensi* sua superiore Sæculo servabat, omnibus bonis libris instructam *Wenceslaus* Baro a *Rziczan* Arcis Dominus, maximus eruditionis amator, ipse scholas adibat, ipse melitas placentas adferre jubebat famulos, & pueris diligentioribus dividebat; sed hæc ad propositum non spectant; Bibliothecam quod dicebam copiosissime instruxerat, & memorabilem in paucis summo nitore librorum & munditia loculamentorum; obiit hic Heros an. 1696, quem post pauculos dies secuta est Conjux *Salomena* de *Talenberg* mærore confecta. Studium *Wenceslai*, & conjugalem *Salomenæ* amorem celebrant *Epitaphia*, quæ *Horzovicii* leguntur ad Tumulum. *

BIBLIO-

- * Bibliotheca *Horzovicensis* MMss. Bohemicorum, & rariorum ejusdem generis librorum impressorum ferax, defacto servatur in arce ejus nominis, maximaque industria, nec minoribus impensis, copia optimorum librorum quot annis augetur a (pl. tit.) Illustrissimo, & Excellentissimo D. D. Eugenio S. R. I. Comite de *Würben*, & *Freidenthal*, Sux Sacro. Cæsareæ Regiæ, & Apost. Majest. Camerario, & Consiliario intimo, nec non supremo Aulæ Præfecto, ejusdem Domini *Horzovicensis* &c. Possessore, Eruditorum Mæcenate, & monumentorum patriorum æstimatore, & ac conquistore summo.

BIBLIOTHECA METROPOLITANÆ ECCLESIAE PRAGENSIS.

Inter manuscriptorum Codicum illustriores Bibliothecas numeratur *Bibliotheca Metropolitana Ecclesiæ Pragensis*, eaque est duplex: altera Præpositi quam collectam a se Georgius *Bertboldus Pontanus* a *Breitenberg* Sacræ illius Ecclesiæ Præpositus, Successoribus suis reliquit, eam mihi videre non contigit, altera est Verus *Capituli* ipsius, in quam aliquando inductum me gratus agnosco; at cum neque *Catalogum* viderim; neque ipsemet per otium lustrare potuerim, nimirum silentio cogor transmittere. *Thomas Mitis* in Epistola quadam sua aperte queritur: *Cocblæum Wratislaviensem Canonicum* cum in historia Hussitica scribenda laboraret, multa eaque præclara manuscripta monumenta ex hac *Bibliotheca* mutuatum, quæ Wratislaviæ hætenus hæreant, nunquam Dominis suis reddita. *Thomas Pessina* quo doctiorem, & peritiorem Bohemicæ Historiæ Prælatus Bohemia hac ætate non habet, ac fortasse nec Patrum ac Avorum ætate habuit, quique virtutis, probitatis fideique in Regem ac Patriam merito, dum hæc scribo, *Episcopus Samandriensis* in Vngaria nominatus est, pro sua in me laboresque meos perpetua benevolentia, quosdam mihi *Bibliothecæ Capitularis* libros olim concessit, in iis erant grandia XIII. *Erectionum Volumina*, quæ ego continuata per annum diligentia, in summam quandam Nobilitatis Bohemiæ gloriam (nam a Nobilitate Bohemia plereque in Ecclesiis fundationes ortum habent) redegi. Item grandis *Codex manuscriptus* membranaceus, cui a tergo vetu-

vetusta manus titulum adscripsit: *Cbronica Bo-*
bemorum; in hoc Codice sunt *Cosmæ Pragensis*
 libri tres, tum ejus continuatio, quæ *Paralipo-*
mena Cosmæ vocantur, tum *Jaroslau* ex Cano-
 nico Pragensi Præmonstratenſis, & alius quidam
 incertus Scriptor, ac tandem nitidiore manu,
 & fide probatissima *Francisci Pragensis* Chroni-
 con ſui temporis; *Joanni Pragensi Episcopo* in-
 ſcriptum reperitur. Sunt alii quoque in ea *Bib-*
liotheca libri, *Vitas Sanctorum noſtrorum* nun-
 quem ante typis editas, ut *SS. Wenceslai, Lud-*
millæ, Adalberti (cujus in quodam Codice tri-
 plex vita eſt, magna rerum diverſitate) & *Pro-*
copii continentes. Item MS. Liber *Benefſi* de
Weitmil Canonici Pragensis *Cbronicon* continens
 libris quatuor, quibus *Hiſtoriam* ad *Carolum*
IV. ſub quo vivebat, & cujus Aulam diu ſecu-
 tus eſt, *Benefſius* comprehendit, plenam rerum
 plucherrimarum; ex quibus libris potiſſima quæ-
 que in *Miſcellaneorum hiſtoricorum* Volumen
 meum optima fide tranſtuli *Benefſio* innixus.
 Quem Virum Nobilem Eccleſiaſtica dignitate
 conſpicuum, ea, quæ videbat ſcribentem, cre-
 dere poſſum, fallere noluiſſe. Legi itidem ex
 hac *Bibliotheca* MS. Librum *Distributionum Ec-*
cleſiæ Pragensis (cujus ſummam recitavi, cum
 de ea Eccleſia breviffime ſicut meus eſt mos diſ-
 ſererem) an. 1407. ſcriptum. Amicus quidam
 meus, cui oſenſum erat, ut perlegerem ſubito
 dedit in manus; quod perleſtum reſtitui, pau-
 culis quæ ad *Titulum Eccleſiæ* adduxi notaris.
 Plura ut mihi oſtenderentur, aut inſpicienda da-
 rentur, nullis precibus meis, aut aliorum potuit
 impetrari.

Michaelis Prioris Cartuſiæ Pragensis Vo-
 lumen de *Regimine Principum* Bibliothecam il-
 lam

iam invisenti mihi se ipsum in manus inseruit, quem ut describi curarem obtinui; speratur typis edendum propediem.*

BIBLIOTHECA JOANNIS SENIORIS

AB HODIEGOVA.

Joannis *Hodiegovini* Senioris *Bibliothecam* in Minore Praga in ejus domo positam mire commendant illius ævi Scriptores, eamque tradunt in Bohemia Librorum numero & pretio omnes reliquas per Bohemiam superasse, sic ut aliqui eorum asseruerint (quod tamen ego supra verum existimo) *Philadelphi* Regis Ægypti Alexandrinam Bibliothecam ab Hodiegovino superatam. Sed illud certius multis millibus Librorum constitisse, in quam scilicet Patrimonium splendidissimus ille Eques suum prope totum prodegerit, si tamen illud est prodigere, quod in utilitatem Sæculorum cedit, & æterno beneficio

- * Bibliotheca Metropolitana Ecclesiæ Pragensis ingenti supellestile MMss. Codicum superbiens, unicum Patriæ nostræ cimelium, quod hæreticorum rabies, & flamma non corrumpit, & rapax manus Svecorum intactum reliquit. Primum adscribendum est sagaci providentiæ Reverendissimi, semperque fidelis Capituli ejusdem Metropolitana Ecclesiæ Pragensis, quod in tantis bellorum, & sævientis hæresis turbis, tam litterariam supellestilem, quam thesaurum Ecclesiæ ad hanc usque diem conservavit. Alterum Divinæ prorsus eloquentiæ Reverendissimi D.D. *Arseuii* a *Radbuza* ejusdem S. Ecclesiæ Decani, qui aut ipsas fores Bibliothecæ consistens tanto verborum pondere peroravit, ut Svecos rapinæ librorum inhiantes, & jam irrupere volentes, velut alter eloquens Leo Gothos a devastatione Romæ, a direptione Bibliothecæ continuerit.

ficio doctam posteritatem demeretur. Sed proh dolor! omnes has Eruditorum divitias (libros scilicet) incendium nunquam satis deplorandum. an. 1541. 2. Junii absumpsit, cum Arx Pragensis, & Minor Praga sceleratorum hominum fraude suppositis ignibus tota deflagavit.

Vtinam in Manuscriptis vetustis Codicibus annotandis, imitatores & æmulos laboris haberem, prodirent sine dubio in apertum, quæ hætenus nos latuerunt, *Memoriæ* magno opere pretio ut quondam ex *Corbeiensis Cænobii Bibliotheca* quinque Annalium priores Libri *Cornelii Taciti*, quem thesaurum Litterarium cum quæstor quidam Pontificius ad Leonem X. detulisset, quingentis aureis ab illo doctissimo & liberalissimo Principe donatus est, ut narrant *Meibomius* & *Lipsius*. In vetustis *Cænobiis* & *collegiatis Ecclesiis* ingentem MMss. Codicum numerum in Bibliothecis asservari solitum ostendunt exempla & paucula illa *Cænobia*, quæ ab hæreticis illæsa persistunt. Veteres historici nostri magno cum dolore significant: in Cænobio *Postoloprtenfi* (seu Porta Apostolorum) dum a Taboritis excinderetur facibus & malleolis Cænobio injectis, Manuscriptorum Bibliothecam arsisse, cui parem universa Bohemia non habuerit, Taboritzæ, quibus nihil cum atramento, & penna, sed plurimum negotium cum sanguine & flammis fuit, cum Bibliothecas in Cænobiis inflammarent, credebant omnes se Monasterii superstitionis radices & fibras abolevisse. Qua quidem in re proh dolor! ad ævi nostri dedecus! graviter etiam hac ætate peccatum esse sapius ingemui: siquidem manuscriptos Codices sæpe ne inspectos quidem, quod legere de-

spe-

sperent, aut lectionis difficultatem obtendant, abjiciunt; & vel Judæis in piperis cucullos, vel Librariis in involucria consuendorum librorum infimo pretio vendunt, eoque non parum sæpe contingit, ut libri doctissimi juxta cum negligentissimis lacerentur. Memoratu cum primis dignissimum in hanc rem exemplum in *Fano Nicio Romano Scriptore* me legisse memini *). *Alterum opus, quod non minorem illi (de Augustino Barbosa J. C. Clarissimo loquitur) famam & benevolentiam peperit, fuit, illud insignis de Jure Ecclesiastico universo Volumen, quod opus magno alieno labore partum in se illum transulisse ajunt hoc modo: die quodam ejus famulus falsa quædam muriatica in prandium coemerat, quæ ne manus digitosque inficerent, tetroque odore imbuerent, Cetarius chartis quibusdam ut moris est, amiciebat, quem postea amictum famulus domum reversus, cum præsentem Domino ac vidente muriatica illa excuisset, Dominus curiosus inspiciendi, quid chartis contineretur eas sustulit, ac lustrare cepit, viditque elegantissimi, doctissimique alicujus operis initium esse, statimque suspicatus est id, quod erat, auctore antequam potuisset illud impressum typis emitte, e vivis erepto, hæredes ignaros, quantum in eo boni inesset tanquam ineptas nescio quas chartas & inutiles cetario vendidisse, & statim in spem magnam venit, Authore e medio sublato, si librum illum quoquomodo nactus esset, pro suo edendo maximam sibi ex eo gloriam posse contingere, ac percontari diligenter e famulo cepit, in quonam macello, & a quo Cetario muriatica illa coemisset, qui aperuit illi omnia, & simul signa & notas ostendit, quibus ad Cetarii illius tabernam*

*) Nicius in Pinacotheca II. N. 23. in *Augustino Barbosa*.

nam sine errore perveniret, abiit ille curriculo, quo mittebatur, librum invenit, cui pauca quædam chartæ fuerunt detractæ, ac vili cum pretio redemit, tum subrogatis iis, quæ deerant, ac pluribus etiam adjectis imprimendum pro suo curavit. Quod debet esse exemplo omnibus, qui scribunt, ut dent operam, quantum possunt, quo vivis ipsis sua scripta lucem aspiciant. Hæc ab homine *Barbosæ* amicissimo atque arcanorum omnium conscio accepisse se *Nicius* affirmat. Ut ad rem, quam proposui, redeam: Ista quidem negligentia hæredum *Barbosæ* gloriosum reddidit, at quoties putamus magno rei Litterariæ damno tot manuscripta periisse & quotidie perire! agam exemplis meis tacitis tamen nominibus, ne quis se læsum a me sentiat; evenit aliquando, venisse me transeuntem in Cœnobium quodam, eo ipso tempore loci Superior ingentem vim *manuscriptorum Librorum & Codicum membranaceorum* Compactori, ut vocamus vendebat, quinquaginta ni fallor imperiales erant licitationis, cum priore sæculo multis aureorum millibus, & longissimo, & plurimorum sæculorum labore illi Codices constitissent, præsertim ingentia Volumina prope omnium SS. Patrum *Augustini, Gregorii, Hilarii, Bedæ & cæterorum*; plerique (ut annotabatur) ab ejusdem Cœnobii Religiosis & Alumnis descripti, exhorruui. Sed quid hospes & ignotus facerem? clamabam, ut servarentur saltem in memoriam veteris diligentia Antecessorum! nihil impetrare potui, quod Superior loci ad pecuniam animum adjecisset, & contractum rescindere se non posse causaretur. Quod ergo facile videbatur, obtinui libros priusquam traderentur, liceret inspicere, inspexi, & qui nunquam edi-

ti fuissent separavi per omnia obsecrans & obtestans ut his saltem perceretur; promissum est, an præstitum? ignoro.

Alio in loco cum Bibliothecam inspicere velle me dixissem, & ubi Manuscripti Codices prostrarent, quærerem? respondit, qui cum potestate præerat, gloriabundus, quod me pudet referre. Videant Lectores obsecro quo stultissima provehatur ignorantia, atqui typo editos libros amitti quantum est? cum aliunde peti possint (quis enim dena tantum, aut vicena unius libri exemplaria jubeat imprimi?) & manuscriptos Codices si bis, vel ter pereant, in totum perire necesse est, & periculo proximum, quod exemplaria plura non suppetant, quod indignatione & dolore de tot antiquorum librorum amissione scribere; ac ne cogitare quidem possum.

Haftenus de Eruditis Bohemiæ Viris egimus, operæ pretium erit ex Antiquitate cognoscere quibus præfidiis & viis ad eam doctrinæ gloriam Majores nostri ascenderint: sine dubio multum institutio & ars docendi ad rem aliaque ejusmodi contulere. Sed ego consensu Eruditorum omnium existimo, librorum assiduam lectionem plurimum ad comparandas scientias valere. Perinde enim ut milites sine armis exercitus nomine indigni sunt, & numerum tantum faciunt non legionem, ita studiosi sine libris vix nomine discantium digni videntur, optimeque *Libanius* Sophista: *si libri*, inquit, *desunt Juveni similis est sagittandi artem conanti sine arq̃u discere.* Militiæ pars sunt arma, & studiorum bona pars in lectione bonorum Authorum consumitur.

Scn.

Scutum gladium Galeam (verba sunt Tulii nostri) *in onere non plus nostri milites numerant, quam bumeros, lacertos, manus.* *Arma enim militis esse dicunt;* idem in studiis litterarum accidere videmus, ut qui libris omnibus careat, nihil propemodum in scientiis possit. Statuebam igitur olim vetustas Bohemiæ Bibliothecas excutere, & quibus libris usi sint, dum adhuc Typographica ars reperta non esset, explorare, qua quidem in re nulli diligentia peperci, sed duo mihi impedimenta objecere se se; unum paucitas Bibliothecarum, quas non tineæ, sed flammæ & hæresis virulenta bellua afflavit & alevit, alterum maligna suspicio, quæ me aditu Bibliothecarum prohibuit, ne quid fortasse in iis noxium Dominis reperirem, qui nunquam suas Bibliothecas pervolverunt; sed ponendus est modus quærelis repetitis. Porro in hac recensione notandum est Lectori: eos libros, quibus in margine *asteriscum* apposui aut nunquam editos esse, aut rarissime in aliis Bibliothecis, quarum indices legimus reperiri. Illud amplius me non omnes manuscriptos Codices annotasse, nam istud meam omnem diligentiam superaret, cum ingentes eorum acervos viderim, quorum soli tituli implerent volumina, eorum tantum nomina & titulos recitavi, qui singulare aliquid præferabant.

SECTIO II.

*Quidam sacri, & doctrina clari Viri
ex Ordine Seraphico S. Francisci Strictioris Ob-
servantiae, quorum Libri in vetustis Bibliothecis
leguntur, & quos prius citavi, aut posterius
in Bibliothecis citabo.*

Nemo existimet hunc de Bohemicis Scri-
ptoribus Tractatum ita absolutum esse,
ut neminem præterisse me putem:
Improba hæc spes foret, satis me of-
ficio meo functum existimavi (præcipue cum
senio & laboribus fractus hæc litteris commen-
dem) si eos, qui sponte se in Bibliothecis of-
ferunt nominem; qua quidem in re humanitate
& charitate Admodum Reverendi Patris Tur-
noviensis Guardiani *Henrici Labe* amici veteris
mei & studiorum meorum amatoris sum usus,
qui humanissimus & Religiosissimus Vir etsi ab
antiquis Bibliothecis, quarum præcipuæ apud
eos habentur (Olomucensis & Brunensis) lon-
gissime absit, tamen ut amicitia nostræ satisfac-
ceret, hos interim pauculos ex memoria, quæ
illi fidelissima est, annotavit.

BARTHOLOMÆVS de *Znoyma* Ord.
Min. de Observantia Provinciæ Bohemiæ, scri-
psit *Sermones de Sanctis, ab adventu usque ad
vincula S. Petri.* Item *plures Sermones de ad-
ju-*

juvandis animabus in purgatorio selectissimos. Item Sermones de præcipuis festis B. V. Mariæ. Nec non de sanctis Martyribus primis Ordinis sui Gerardo, Petro, Accursio, Adjuto & Ottonne, de S. Bonaventura, & S. Bernardino. Est liber nitidissimo, atque certis in locis aureo caractere scriptus. Vixit Bartholomæus an. Christi 1480.

CHRISTOPHORVS de *Ratisbona* Ord. Mi. de Obs. Prov. Boh. scripsit *Tractatum insignem, & paraphrasticum in Regulam FF. Minor. Incipit autem sic :*

*Suscipe completi laudes o Christe laboris,
Quas cordis læti vox subdita reddit amore.
Sit merces operis oratio sancta legentis.*

Est in octavo majori, scripsit vero Author Tachovix An. 1503. in Boh.

WENCESLAUS de *Iglavia* Ord. min. de Observ. Prov. Boh. scripsit an. 1499. de *Testamento dilectionis Christi Domini in Evang.*

ALEXANDER de *Cbrudim* Ord. Min. de Observ. Provinc. Boh. Definitor, scripsit *Tractatum de corruptela peccati: Conciones de pœnis malorum, & præmiis bonorum: Tractatum de Passione Domini N. J. Christi, & incipit. Quo abiit dilectus tuus o pulcherrima mulierum, & quæremus eum tecum. Vixit an. 1494.*

ANTONIUS a *Lypsia* Prov. Boh. Vicarius Provincialis scripsit *Tractatum de septem donis Spiritus S. opus sapidissimum, & vere Spiritu Dei plenum. Obiit Tridenti 1498. redux ex Capitulo Generali Mediolani celebrato.*

BARTHOLOMÆVS de *Bohemia* Ordinis Min. de Obser. Provinc. Boh. scripsit *Laudes Peregrinationis Ierosolymitanæ*, qui liber incipit: *Gloriosa dicta sunt de te Civitas Dei, cujus fundamenta in montibus sanctis &c.* dignissimus lectu liber est, in quo ad calcem recensentur, & pariter refutantur omnes errores & hæreses Alcorani, Machometanorum, Armenorum. Scripsit autem, & hanc peregrinationem perfecit ex obedientia Capituli Generalis Mediolani celebrati an. 1498. ut ipse fatetur clarissimis verbis.

QVINTINVS TAVLER ejusd. Ord. Brunensis Guardianus scripsit an. 1481. valde devotum Tractatum *de tribus animæ statibus*.

FRANCISCVS ARGENTORATVS ejusd. Ord. Prov. Boh. scripsit expositionem Missæ, juxta mentem irrefragabilis Doctoris Alexandri de Ales, part. 4. quæst. 31. dedicavit Joanni Episcopo Wratislaviensi. Scripsit vero Nissæ ad S. Crucem in Conventu an. 1518.

EX MANUSCRIPTIS

BRVNENSIBVS, ET PLSNENSIBVS.

CHRISTOPHORVS a *Varisio* Ord. Minor. de Observ. de quo MS. Codex antiquus habet sequentia: *Hic fuit unus de principalioribus, qui venerunt cum Reverendo, & Beato Patre Joanne Capistrano ad plantandam Provinciam Austriæ, Bohemiæ, & Poloniæ, pro Fratribus Minor. & Observ. fuitque secundus Vicarius Provinciæ, electus in Capitulo Wratislaviensi, Præsede R. P. Capistrano an. 1453. fuitque*
mu-

murus & antemurale pro Fratribus, & locis ædificandis sacris contra æmulos: præsertim cum pro loco S. Hypoliti coram Prælectore Ordinis causæ agebatur, ipse fuit Vir armatus plenus scientia Juris Canonici, & in faciem resistebat. Item Tabulam, quam Rev. & Beatus Joannes de Capistrano faciebat de Confessione peccatorum, quam quidam Canonici Wratislavienses impugnabant, & minus bene positam asserebant, ipse in pleno Capitulo defendebat, adeo ut quidam eorum dixerint: nunquam arbitrati fuisset, in uno homine tantam juris peritiam posse inveniri, damnumque esse, quod tanta scientia in cappa delitescat; plus enim agebant de juribus ille habuit in capite suo, quam nos omnes in nostris Codicibus: quippe qui tantæ fuit memoriæ, ut fertur, ut diceret se totum Decretum, & Decretales memoriter velle recitare, si opus foret. Item notabilem collectionem super Regulam Fratrum Minor. congescit, ex omnibus declarationibus Summorum Pontificum, Doctorum Ord. & Constitutionibus Generalibus. Scripsit item de Privilegiis Fratrum Minor. in Terra sancta. Item Gesta & miracula B. Capistrani Capit. 12. distincta. Hæc & plura alia habet MS. ille Liber. Agunt præterea de eo Gonzaga 2da Parte Orig. Seraph. Prov. Boh. Martyrologium Franciscanum. Villot in Athenis Orthodoxis Sodalitii Franciscani. Chronicon Provinc. Boh. Tit. de Viris Illustribus. Obiit Mediolani an. 1491.

PAVLVS a Moravia ejusdem Ord. Prov. Boh. Vicarius Provincialis scripsit: *Tractatum super communione Eucharistiæ contra Joannem Rokyczanam; de eo fusiùs Codex MS. his verbis: Anno 1490. feria V. ante Palmarum, quæ fuit*

1. *Aprilis Dominus Wilhelmus de Perenstein magnus Baro Bob. & Morav. & Magister Curiae Regni abjuravit hæresim in loco S. Bernardini extra Brunam, & juravit Obedientiam Ecclesiae, & Summo Pontifici, & absolutus est per P. Patrem Paulum de Moravia, coram fratre Jacobo de Kassia Vicario loci, & fratre Petro de Nova Domo, hæc Codex MS.*

Goszaga vero part. 2. Orig. Seraph. Relig. in Provincia Bohemiae Convent. Brunensis, appellat eum Venerabilem, & singularis eruditionis: fuit hic Pater (prosequitur Conzaga) indefessus & acerrimus hæreticorum & Hussitarum: & Beguardorumque insectator, de quibus etiam plurimas gloriosas reportavit victorias: præterea quatuor libellos erroribus refertissimos a sciolo quodam hæresi infecto nomine Georgio Medico editos, per Viennenses Alimæ Universitatis Theologos an. 1486. condemnandos, ignibusque tradendos, curavit, qua etiam de causa, quodque disertissimus esset, Apostolicus Bobemorum Prædicator a Summo Pontifice Sixto IV. creatus extitit. Obiit Brunæ an. 1491. 19. Martii.

Omnia, quæ præsentī Cap. de Authoribus Ord. Seraph. strictioris Observ. adduxi, descripta sunt, & mihi transmissa a prædicto R. P. *Labe*. Jam aliorum Sacrorum Ordinum libri, & Scriptores recensendi essent, sed hæresis, quæ memoriam omnem Cœnobiorum abolevit, flammis etiam libros, ut dixi initio Tractatus cremavit; hic tamen pauculos referam, addito saltem sacro Ordine, & loco ubi is Author, vel Codex reperiri possit.

Viri

*Viri Clari variorum Ordinum
Religiosorum.*

IN BIBLIOTHECA TREBONENSI.

Opera omnia, & Sermones *Ottonis* Abbatis
Moribundendis, Ord. Cisterciensis. Ser-
mones Fratris *Martini Fridlini* de *Kladrub* Or-
dinis sancti Benedicti.

IN BIBLIOTHECA CRVMLOVIENSIS
ECCLESIAE.

Opuscula multa & varia *Wenceslai* Sacerdotis,
Ord. Equitum S. Joannis Hierosolymitani.
Casus Conscientiæ cujusdam Fratris Cartusienfis.

Laus Mariæ cujusdam Carthusiani ex Pra-
genfi Cœnobio, de quo scribam in enumeratio-
ne ejusdem Bibliothecæ Crumloviensis.

IN BIBLIOTHECA CRVMLOVIENSIS
COLLEGII S. J.

GLOSSA in *Psalterium* Fratris *Joannis* de Ord.
Fratr. Minor. dicti de *Sommerfeld*.

Enchiridion seu de *Sacramentis* liber Au-
thore Fratre *Joanne Bossak* de Chis Bohemici
anno 1554.

Dictionary Bohem. Fratris *Joannis* de
Wodnian, Ord. Minor. de Observ. impressum
Norimbergæ an. 1508. probat Author exprimi
posse bohemicæ quæcunque græcæ dicuntur.

In

In MS. Bibliothecæ Metropolitanæ Ecclesiæ grande volumen reperitur Fratris *Michaelis* aureum prorsus, & lectu dignissimum, *Ruperto Bavaro* Imperatori dedicatum, & Pragæ ab eodem Authore, qui fuit Carthusiæ Pragensis (quæ hortus Mariæ dicebatur) conscriptum. Dignus mihi liber visus est, quem marginalibus notis illustrarem, & originali Bibliothecæ Metropolitanæ restituto descriptum mundissime, addito Tractatu historico de Cœnobiis Carthusianorum in Regno Bohemiæ, id est: Bohemia, Moravia, & Silesia, Celsissimo Archiepiscopo Pragensi offerrem. Parabat Princeps volumen hoc prelo subicere, quid causæ sit, quod differatur labor, ignoro.

Est apud me Liber manuscriptus de laudibus *S. Catharinæ* idiomate bohem. Authore, qui nomen suum quidem non addit, sed tantum professionem, se esse ex ordine FF. Minor. de Observantia, & in Cœnobio Novo-Domeni vitam religiosam usque ad senium egisse. Multa rara hic Liber continet; imprimis vitam aliquot Procerum *Swambergicorum*, deinde *Magdalenæ* de *Schellenberg*, filix supremi Cancellarii Bohemiæ, Conjugis Domini *Christophori* de *Swamberg*, quæ fuit omnium Bohemiæ Matronarum in virtute speculum, & exemplar. Aggreditur deinde describere vitam *S. Catharinæ*, & ejusdem Virginis virtutes & gloriæ titulos adducit lingua veteri Bohemorum: recitat *Cantilenas*, quas in honorem *B. V. Mariæ* & *S. Catharinæ* concinaverat, narratque promissa simili cantione cum ex podagra jaceret, & neque gradum figere posset, subito *S. Catharinæ* invocatione surrexisse, & ad Chorum Fratrum pervenisse,

nisse, & Missam celebrare potuisse. Variis in locis Tractatus sui varia miracula in nostris partibus a *S. Catharina* patrata commemorat, quæ vulgo ignota sunt.

Jacobus de *Praga*, ut indicat nomen *Pra-*gensis domo, subtilissimum & eruditissimum Librum scripsit tempore Concilii Basileensis contra quatuor Articulos erroneos Pragensium, de quibus plurrimi Scriptores egerunt, Titulus Libri est: *Reprobatio quatuor Articulorum*: Ingeniose autem, & subtiliter ex verbis *quatuor* (hoc est Corpus meum) primum, secundum, tertium, & quartum Articulum refutat, & laborem suum dedicat Carthusiæ Basileensi. Fuit autem ipse *Jacobus* Decretorum Doctor, & vitæ professione Monachus Camaldulensis Erem. Hunc Librum inter MMss. diligenter conservo, & si se obtulerit occasio, promovebo ad typum, dignissimus enim lectu, & scitu Liber est; ad extremum hoc quoque subjicio, diu me credidisse, *Hieronymum* a *Praga* Virum sanctum (non illum Hussii in hæresi socium, Constantiæ flammis ex decreto Patrum justissime consumptum) æque Camaldulensem Lithuaniae Apostolum, cujus vitam Lib. I. Miscellan. vulgavi hujus libri Authorem nominari.

Encbridion seu Liber de *Sacramentis* bohemi. editus est Authore Fratre *Joanne Bossak* de Chis Concionatore Pilsnensi, dedicatus D. Joachimo de Nova Domo, supremo Cancellario Regni Bohemiæ an, 1554.

Stephanus Cartbusiensis Prior in Dolan, edidit Tractatum insignem contra Wicleffum Trialogum, qui invenitur in Bibliotheca Cœnobii Ossecensis.

Franciscus de Rozdrazow Polonus ex illius generis Theologus Ord. Capucinorum edidit latine *Controversiam de Calice*, quem Librum ejusdem Ordinis Sacerdos, *Samuel de Plzneburg*, convertit in Bohemicum, totum vero Opus justî voluminis absolvit, suisque sumptibus evulgavit. M. *Joannes Petrus Sfswoffowsky* a *Lorbental* Præpositus Raudnicensis anno 1626. & *Zdenkoni Adalberto de Lobkowicz* dedicavit.

SECTIO III.

Index manuscriptorum & selectiorum

Codicum in Bibliotheca Clementina S. J.

Pragæ.

Collegii Pragensis ad S. Clementem Bibliotheca manuscriptos Codices habet non contemnendos, qui prostant, numero DXXXII. (hodie plures octingentis Bibliothecariorum industria numerantur) ut eos præteream, qui publice non prostant, & Armariis includuntur. Pervolvi omnes, Titulis Librorum in quovis Codice diligenter perlectis, pertinacissimo aliquot mensium labore; annotavi rariores Authores, & si quos reperi hætenus ineditos, præcipue qui ad historiam patriam cognoscendam adjuvare possent. Porro MMss. hæc ex diversarum Bibliothecarum ruinis accumulata sunt, potissimum ex Vniversitatis Bibliotheca, & Cœnobii Celestinorum Oibni (quod desertum Cœnobium autoritate Summi Pontificis & Ferdinandi I. Imperatoris Societati Jesu donatum fuit) habuisse Carolinam Vniversitatem præstantissimam in antiquitate Bibliothecam *Caroli IV.* Imperatoris potissimum beneficio, omnes, qui de Vniversitate illa egerunt, aperissime testantur, maximo ære comparatam, quod nondum ea tempestate Ars Typographica esset reperta; sed eam Bibliothecam unum alterum-

ve

ve Carolinæ Domus incendium aliqua parte fœdavit; majus vulnus a furente & seditioso populo accepit, dum pene inter manus ineruditas opificum, & fœcis extremæ hominum lacerata est an. 1422. die Lunæ post Dominicam Remiscere in Quadragesima, ut narrat ejus temporis Scriptor *Matbias Lauda* in MS. historiæ sui temporis. Novissime cum in Carolina Vniversitate ab an. 1608. contra legitimos Principes cuderentur consilia, & Magistri ipsi ac Professores Academiæ Carolinæ ultro se se hæreticis subjecissent, & victricibus armis Ferdinandi II. in fine an. 1620. hæresis prostrata fuisset, Imperator totam Vniversitatem, jam ante fatiscentem & ad paucos Magistros redactam & rebellionis in suo Rectore participem damnavit, paucos vero illos libros, qui adhuc in Carolino supererant Collegio Soc. J. donavit, & ad nos transferri jussit. Sed in rem præsentem.

Vita S. Wenceslai prorsus singularis, & typo dignissima Authore *Joanne Olomucensi* Episcopo, additus est sermo in translatione S. Wenceslai ab eodem Authore habitus ut apparet: cujus initium: *Licet plura nobis in hac veneranda &c.* in fine vitæ & sermonis hæc leges: cexpliciunt dicta Reverendi in Christo Patris & DD. *Joannis* Episcopi Olomucensis, & Cancellarii Divæ memoriæ D. Imperatoris Caroli de vita & miraculis Beatissimi Wenceslai Martyris gloriosi.

In hoc eodem Codice MS. more Veterum, qui quadrata rotundis, & eodem volumine sacra & prophana argumenta miscebant, reperitur Tractatus Chymicus præcellens de quintis Essentiis conficiendis.

Matthiæ de Lignicz Postilla super Epistolas Dominicales: fuit Mathias Vir suo sæculo eruditissimus. Similis Codex reperitur in Bibliotheca Lipsensi inter Libr. Theol. N. 664.

Gorras super Epistolas Divi Pauli; notandum hujus Authoris plurima esse opera inter Codices manuscriptos.

Aureum Alphabetum Codex magnus Crumlovii scriptus, nunquam antehac editus quod sciam, incerti Authoris & eruditi, explicat voces S. Scripturæ, quot modis hoc aut illud verbum in sacris Litteris usurpetur.

Opera Roberti Linkoniensis, hujus Authoris Tractatus raro alibi inveniuntur, in hac Bibliotheca sunt non pauci, atque hic MS. liber (ut ex correctionibus apparet) aut est Autographum Authoris, aut certe ex ejus Autographo exscriptus.

Sermones incerti Authoris, sed Pragæ ab Authore ad populum dicti ut conjicio, doctus fuit Author; digni sunt, qui typis edantur, est inter eos Sermo de S. Ludmilla Martyre, addit his sermonibus, uti & sequentibus Notas suas P. *Georgius Ferus* S. J.

Postilla de Sanctis ab Authore, ut clare se prodit Bohemo, nunquam ante hac typis edita; habet Sermones præter Festa, supra omnia duplicia Ecclesiæ Pragensis, suntque ii Sermones typo præ superioribus digniores ob accuratissimam in omnibus Sermonibus divisionem, & artificiosam anatomen; stylus est simillimus Maria-li, quod editum putatur ab Arnesto, absolvit scriptionem amanuensis an. 1364. quo ipso anno Ven. Arnestus est mortuus. In Sermone de
S.

S. Thoma Cantuariensi scribit Author se apud ejus sepulchrum fuisse, cum agit de B. Virginis Annuntiatione similia prorsus & gemina habet iis, quæ in Mariali Ernesti leguntur.

Liber Profarum Bobemicarum interpretatur Author Profas veteres in Ecclesiæ Pragensis Missali, & in Bohemicum convertit vocibus antiquissimis; ex eo libro veterem Bohemorum linguam noscere licet. Ibidem sunt Sermones ad populum habiti valde præstantes, quos illustravit notis suis Georgius Ferus, Vir eruditissimus, est Liber ante nunquam editus.

Expositio super Salve Regina affectuosissima & plena dulcedine Mariana. Ibidem sermo præclarus de S. Ludmilla Vidua Martyre. Nunquam hic Liber in lucem prodiiit.

Joannis de Muta, seu de *Meita*, super secundum Nocturnum Psalterii, fuit Author Pragensis Vniversitatis Doctor sub Carolo IV. Bohemus. Hic Liber ad publicam typi lucem nunquam pervenit. *Vide plura de eo in Tractatu I.*

Expositiones Epistolarum Dominicalium ab Adventu usque ad Pascha. Item in eodem codice novus est titulus: *Opus Mariæ Virginis per Quadragesimam*; est autem hoc opus Quadragesimale stylo simillimum prorsus Sermonibus supra citatis, neque Sermones sunt pure de B. Virgine, sed de aliis Virtutibus, solo die Sabbati excepto, quo die semper est sermo de Virgine Beatissima, hoc etiam annoravi Sermonem in Sabbato S. simillimum esse ultimo capiti Marialis, in fine Sermonum hæc leguntur: Explicit opus Mariæ Virginis per Quadragesimam, sequuntur Statuta. Sunt autem hæc

Statuta *Arnesti I.* Archiepiscopi Pragensis, quæ multum differunt ab aliis exemplaribus Statutorum, præsertim in titulis. Post Statuta incipit Liber de tribus punctis Religionis Christianæ Thomæ Hibernici scriptus ab eo an. 1317. deinde Articuli *Crescente malitia &c.* sunt autem hi Articuli quædam explicationes Statutorum Arnesti, atque ut in Proemio dicitur, sunt Sanctiones Synodales factæ sub Joanne Archiepiscopo Pragensi, qui ibidem diserte nominatur, sunt Articuli scitu dignissimi, permittitur inter alia usus B. V. quotidie facienda &c. &c. Additur libellus cum titulo: *Species speculi Sacerdotum* (agit de Baptismo, & aliis Sacramentis) in fine totius Codicis adscriptum: Explicit Liber Articulorum additus ad Statuta. Porro ut ibidem diserte additur bis in anno Synodus celebrari solebat: videlicet post festum S. Viti, & post festum S. Lucæ.

Suma Pisani composita per Fr. *Bartholomæum* de S. Concordio Ord. FF. Prædicatorum an. 1338. Scriptus est hic Liber per manus Procopii dicti Piber de montibus Guthnis, sumptibus D. Jaroslai *Plichtæ* de *Zerotin*, pro valido, & strenuo milite quondam, nunc vero devoto ac Religioso Viro Francisco de Waldstein.

Tres *Sermones Synodales* Pragæ ad Clerum habiti, nihil se offert, unde Oratoris ætas conjici possit, suspicor ad Arnesti, vel Joannis Archiepiscoporum Pragensium tempora Sermones hos referendos. In tertio Sermone excusat se Orator, quod juvenis sit, & ad Presbyteros dicere præsumat.

Regula S. Wissebradensis Ecclesiæ, agitur de educatione, institutione, disciplina, & studiis

diis Litterarum, & quæ servanda sunt a Clero illius Ecclesiæ, res sunt lectu dignissimæ, ex quibus intelligitur, quanta ad eam Ecclesiam viguerit observantia. In eodem Codice est *Summa Cancellariæ Caroli IV.* Imperatoris, & Regis Boemiæ.

Acta Concilii Constantiensis adversus Wicleff, Hussum & Hieronymum Pragensem. Est ibidem sententia in Hussum proferenda, si resipuisset, qua ad æternos carceres, præmissa prius degradatione damnatur. Leguntur ibi Articuli, cur damnetur, item revocatio Hieronymi Pragensis.

Opera Wicleffi Authoris damnati.

Jacobi de Tberamo Liber an. 1302. compositus, ex eo *Sixtus* ab *Ottersdorff*, Author vitæ Adami argumentum videtur esse emutuatus.

Matthæi Poloni Postilla permissionis, & typo digna. Hic alias de Cracovia appellari solet, fuit Plebanus Pragæ in Læta Curia & postea Vniversitatis Carolinæ aliquando Rector Magnificus.

Conciones cujusdam ex Ordine S. Francisci sine nomine, sunt eruditæ, & typo dignissimæ.

Responsio Pii Papæ II. an. 1462. ad Propositiones & Petitiones Boemorum datæ, Romæ ad S. Petrum in publica Sessione & audientia.

Statuta Vene. Arnesti I. Archiepiscopi Pragensis in iis post tria puncta* additur: Datum Pragæ A. D. 1349. die 12. Mensis Novembris Archiepiscopatus Dom. Nostri *Arnesti* A. 6. Sunt

* Hæc tria puncta reperiuntur etiam in Bibliotheca MS. Lipsiæ Repos. Theol. 4. Serie 3.

Sunt in eodem Volumine Articuli Joannis Archiepiscopi Pragensis plures, inchoantur ab an. 1383. & finiuntur an. 1386.

Postilla Joannis Goblini, quis ille fuerit, nihil additur, alioquin est Liber egregius.

Sermones de Festivitatibus per totum annum incerti Authoris, sunt valde præclari, & luce publica dignissimi. Codex manuscriptus, in quo est longa tractatio, nescio cujus Authoris, qui Authoritatibus Doctorum ** probat Laicos quotidie posse laudabiliter Eucharistiam sumere. Ima Authoritas est Venerabilis Viri *Joannis Horleam* Magni Doctoris in Theologia & in Jure Canonico. 2da Ven. Viri Magistri *Francisci* Canonici in Ecclesia S. Crucis, & Lectoris Parochialis Ecclesiæ in Wratislaw. 3tia Determinatio M. Nicolai *Wendlar* Decani Ecclesiæ S. Crucis Wratislaviæ Viri illustris, & devoti. 4ta Determinatio M. *Matthæi* de *Cracovia* Doctoris in Theologia sanctæ Universitatis Pragensis (Verba Authoris recito). 5ta Determinatio Venerabilis Viri M. *Adalberti Ranconis* Magistri in Artibus, & Doctoris in Theologia Parisiensis (hujus *Ranconis* integra Epistola de hoc argumento recitatur inscripta Martino Plebano ad S. Martinum prope Nosocomium) fuit hic Adalbertus Vir magni Nominis, & Scholasticus Ecclesiæ Pragensis Prælatus. 6ta Determinatio *Fratri David* de Ordine Minorum Professoris S. Scripturæ in libello suo, de septem processibus Religionis. 7ma Determinatio Vene. Viri Abbatis Conventus de Aula Regia, qui fuit Vir

Z 2

miræ

** Determinationes istæ reperiuntur in Bibliotheca MS. Lipsiæ, ut est in ejus recensione Repos. Theol. Serie 2da.

miræ devotionis, & Conditor, five Author Malogranati, Parte 3. c. 18. 8va Determinatio Vener. Viri, & Illustris Prædicatoris *Militii* in sua Postilla, quæ intitulatur: *Gratiæ Dei*. 9na Determinatio Authoris de septem Sacramentis. 10ma Determinatio *Simonis de Cassia*. 11ma Determinatio cujusdam Collegii. 12ma Determinatio Vener. Magistri *Bonaventuræ*. 13tia Determinatio Glossæ ordinariæ. 14ta Determinatio *Thomæ de Aquino*. 15ta *Bernardi*. 16ta Magistri *Alani*. 17ma *Innocentii Papæ III*. 18va *Cassiani*. 19na *Anselmi*. 20ma *Cæsarii Episcopi Arelatensis*. 21ma *Chrysostomi*. 22da *Augustini*. 23tia *Ambrosii*. 24ta *Hieronymi, Anacleti, Pauli &c.*

Tractatus Magistri Juwes (fuit in Academia Pragenfi Theologiæ Professor) de tribus essentialibus Votis Monachorum, Liber egregius, nunquam typis editus.

Linconiensis eximius Tractatus de oculo, totus Moralis.

Insignis alius Tractatus incogniti Authoris de *Collatione Beneficiorum*, Item de *Pœnitentia*. Juridicus ille, hic spiritualis.

Historia Hierosolymitana Thaddæi Messanensis conscripta an. 1291. in initio Libri hæc leguntur: A. D. 1362. die 2. Mensis Octobris Sacro-Sancta Romana Ecclesia per obitum sanctæ memoriæ D. Innocentii Papæ VI. vacante. Nicolaus de Cremfir Archi-Diaconus Boleslaviensis D. Imperatoris Caroli IV. Protonotarius emit hunc libellum pro 30. sol. Den. in Avinion, & libenter emisset meliorem, si tanta ibi tunc omnium rerum caristia non fuisset. Electio D.

Vrbani Papæ IV. tractata per *Joannem Andreæ* S. J. & alios an. 1365. die 22. Octob. nominat, postea autem annum præsentem 1378. probat electum legitime esse Vrbani contra Cardinales, qui ab eo postea recesserant, de hoc Schismate vide *Odoricum Raynaldum* in Ecclesiasticis Annalibus. Est in eodem Codice alius Tractatus incerti Authoris dedicatus *Joanni de Genstein* Archiepiscopo Pragensi: An Samuel potuerit Saulem, quem ipse elegerat, aspernari? &c. Spectat hæc tractatio per figuram ad Controversiam Papæ Vrbani & contra Cardinales, qui eum, quem elegerant, deseruere.

Formule scribendi Epistolas Authore *Petro de Vineis*. Item Tractatus *M. Martini de Plsna* compositus an. 1308. de Epistola Missili. In medio hujusce Libri descriptus est Salvus Conductus a Carolo IV. datus Arnesto Archiepiscopo Pragensi Legato suo, & totius Imperii ad D. Papam.

Postilla & Tractatus Magistrales præclarissimi, typo dignissimi incerti Authoris (apparet tamen fuisse ex Ordine Cisterciensi) nunquam hætenus editi, quos annotationibus illustravit P. Georgius Ferus S. J.

Tractatus de Hypocrisi, & ejus speciebus &c. Authore *Matthæo de Cracovia*, videtur ex occulto invehiri in Ordines mendicantes.

Tractatus de Virtutibus &c. est Liber vere aureus, cui notas suas adjecit Georgius Ferus S. J. Sacerdos, Vir infinitæ lectionis. In hujus Voluminis fine est quædam Epistola metrica, quam Magister *Joannes Borotin* occulte scripsit Joanni de Rokyczano an. 1335. Res digna le-

au ad historiam Rokyczanæ hæretici cognoscendam.

Malogranatum spirituale P. I. & P. II. (tertia hic deest, sed aliunde haberi potest) præsens Liber compositus est a quodam Abbate Aulæ Regiæ (*Matthæus* dicebatur) ut aliunde compertum est, qui fuit Vir miræ devotionis, & propterea resignavit Abbatiam. Vtinam hic Liber promoveri posset ad typum! agit de Virtutibus omnibus, vide Bibliothecam Trebonensem infra adducendam. Doctissimus hic Vir Ordinis Cisterciensis ex Cænobio Aulæ Regiæ, plures alios Libros conscripsit magna eruditione, qualis est in Bibliotheca Manuscripta Lipsiensi *Commentarius in Matthæum*. Annotatur etiam in eadem Bibliotheca in Theolog. MS. repos. Serie 3. p. 1. 2. 3. *Malogranati*, & ex eo excerpta, sive Dialogi inter Patrem & filium de statu perfecto. * Item inter Theolog. repos. 4. Serie 1. *Commentarius in tertiam quinquagenam Psalterii*. Item expositio in Hymnos sacros, & ejusdem expositionis continuatio.

Quadragesimale Joannis Militii olim Decani Ecclesiæ Pragensis Metropolitanæ sub Arnesto I. cujus vitam a Discipulo scriptam alibi adferemus, defendi Milicium in Epitome historica, probavique calumniam passum, & hæreticum non fuisse. Scriptus est hic Liber an. 1390. eoque anno donatus Fratribus Cœlestinis Oywin a Christiano de Ronberg.

Sermones de Sanctis incerti Authoris ob divisionem, & partitionem mirabiles, & typo digni, quos notis illustravit Georgius Ferus S. J.

Sum-

* Bibl. Lips. in MS. Theol. 1. Serie.

Summa Collectionum Joannis Prædicatoris Teutonicorum ad S. Gallum in Vrbe Veteri Pragæ an. 1373, In fine expliciit *Summa Collectionum*, alias *Communiloquium*, finita sub A. D. 1373. die 13. Decembris per Henslinum Notarium D. Joannis Prædicatoris Teutonicorum ad S. Gallum in majori Civitate Pragenſi. Sunt Sermones pereruditi, & typo digni, quibus notas ſubjecit idem P. Georgius Ferus S. J. *Regulæ S. Wiſſehradenſis Eccleſiæ*, ſeu *Clericorum Eccleſiæ Wiſſehradenſis prudentiſſimæ ſunt*, juxta ac ſanctiſſimæ, vide, quæ ſuperius dixi, ibidem eſt *Odonis Theologicus Tractatus de Pœnitentia*, ibidem recitantur *Regulæ Vicariorum Eccleſiæ Pragenſis*, & *bonorum Puerorum*, neque enim ullus 16. annum ſuperabat, de quibus alio in loco. Dignæ ſunt hæ *Regulæ duplices*, ut legantur, & in præconium Antiquitatis deſcribantur. Vide infra, ſequuntur *Statuta Arneſti I.* & *Tractatus*, qui ſolet adjici de tribus Punctis, & *Speculum Sacerdotum* &c. In fine *Tractatus M. Henrici Theologiæ in Vniverſitate Carolina de Inſtitutione Venerabilis Sacramenti.*

Sacrum Commmercium S. Franciſci cum Domina Paupertate. Item *Matthæi de Cracovia ſacræ Paginæ Profeſſoris Dialogus Conſcientiæ & Rationis.* *Propoſitiones Richardi Archiepiſcopi & primatis Regni Hiberniæ contra Ordines Mendicantes*, quas prædicavit coram Papa & Cardinalibus in Conſiſtorio an. 1358. 8. Novembris (de his diſcordiis vide *Odorici Raynaldi Annales Eccleſiaſticos*) Item *Compendium Rationalis Divinorum Officiorum.* Item *Summa Tractatus de B. Virgine*, qua ratione diverſis rebus aſſimiletur v. g. *Luci, Auroræ, Stellæ*,

Rosæ, Violæ &c. Notandum hunc Librum videri quoddam Compendium Marialis illius, quod Arnesto I. adscribitur seu Psalterii Mariani, adeo ut integras sæpe sententias ex Mariali Libro recitet, præsertim, dum agit de Luce &c. clareque apparet esse inde exscriptum. Ad finem subiicitur Tractatus M. *Matthæi de Cracovia Rationale divinorum Operum* intitulatus ad D. Henricum Episcopum Warmiensem. Est vero Dialogus Patris & filii. In Bibliotheca Paulina Lipsiensi inveniuntur plura hujus Authoris Opera, ut in repos. Theol. 4. Serie 3. Sermo de novem alienis peccatis, & alia, quæ infra adducuntur.

Joannis Husman Tractatus contra Vtraquistas.

Item *Joannis Palemar* replica contra Petrum Anglicum de possessione Clericorum.

Item *Joannis de Ragusio* Tractatus contra Joannem Rokyczanam. Nota: dum hæc scribo, non invenio in Bibliotheca Cochläum, neque Henrici Canisii antiquas Lectiones; nisi me fallit memoria, in alterutro Scriptore vidi quædam ex eis Opuscula impressa.

Joannis Schilitii Sermones Quadragesimales, & alia quædam ejus Opuscula.

Epistolæ diversæ de Schismate sub an. 1410. exorto. De eis tricis videatur Cdoxicus Raynaldus.

Bertrandi Sermones Quadragesimales sumopere laudati, quibus notas addidit P. Georgius Ferus S. J.

Adal-

Adalberti Rankonis de Ericino in Boemia, Scholastici & Canonici Præbendati Ecclesiæ Pragensis, sacre Theologiæ, & Liberalium Artium Professoris studii Parisiensis, Apologia. Nar- rat se cum Archiepiscopo Pragensi, nescio quam disputationem habuisse, & Wenceslaum Cæsarem, & Regem Bohemiæ (ut sæpe solebat) in Castro suo dicto vulgariter Hradek in præsentia Episcopi proposuisse quandam Quæstionem de Purgatorio: An omnes salvandi, sint prius a scoria peccati purgandi? &c. Secundus Articulus mihi objectus fuit, quod obstiterim in Capitulo, ne novum festum induceretur, quod Antistes appellare volebat festum Visitationis S. Mariæ in montanis (resistebat Rankonis, quod prius deberet ea de re consuli Pontifex Romanus, & quod esset novum, & in Romana Ecclesia inusitatum) ne confunderetur Ecclesia Pragensis, & Collegium, in quo, ut ait, sunt plures Magistri S. Theologiæ & Doctores, ac Licentiatii in Jure Canonico, & etiam Magistri Artium Liberalium &c. 3. Articulus fuit de devolutionibus Ecclesiæ Pragensis, an sint licitæ &c. quæ disputatio eo Sæculo multorum fatigabat ingenia. In fine Apologiæ Author submittit se se, totumque hunc Tractatum S. Ecclesiæ Romanæ judicio.

Petri de Cyperia de oculo Liber moralis, & prorsus egregius. *Bosquier* hunc Librum citans appellat *Joannem de Cyperia*.

Lumen animæ incerti Authoris, qui in Præfatione fatetur se annis triginta hunc elucubrasse. Notis eum illustravit P. Georgius Ferus S. J.

Ægidii Romani expositio in Ecclesiastem, notas adscripsit P. Georgius Ferus S. J.

Re-

Responsiones M. Jacobi adversus dicta M. Andreæ de Broda de Communione Calicis.
Est ingens Codex.

Thomæ de Caderto Sermones Synodales.
Est nobilissimus Liber, quantum ex inspectione prima intelligi potuit.

Tertia Pars Postillæ Zderazensis. Authorem infra nominabo.

Gorras supra Joannem. Duo Tomi.

Huquitii Dictionarium, quis ille Huquitius fuerit, nusquam additur.

Sermones Militii quam plurimi.

Sermones de Sanctis incerti Authoris cum Annotationibus P. Georgii Feri S. J.

Forma Contractuum Civilium, Liber est lectu dignissimus, continet enim plurimas Epistolas, ex quibus potest quædam Epistolâris Historia confici de temporibus Caroli IV.

Jura vetustissima Regni Bohemiæ, quibus videlicet ante *Carolus IV.* Bohemia regebatur.

Michael de Massa super Evangelium Matthæi, Librum hunc esse singularem, & lectu dignissimum ostendunt notæ, quas huic operi P. Georgius Ferus S. J. adjecit.

Postilla Zderazensis Pars I. Author est Frater Geslinus de Wodnian, Bohemus, Canonicus Zderazensis sub regula S. Augustini, studens quondam Almæ Vniuersitatis Pragensis. Dedicat hanc Postillam Author Sbynkoni Ecclesiæ Pragensis Archiepiscopo, & Vniuersitatis Pragensis Cancellario, nec non Venerabilibus

Facultatis Theologicæ Magistris in Alma Universitate Pragensi. Fuit hic *Geslinus* percelebris ætate sua in Bohemia Ecclesiastes, itaque in Præfatione ait, se illa scribere & dedicare, quæ prius ad populum declamarat. Sunt autem tres hujus Postillæ Partes. Prima Adventualis pro incipientibus. II. Quadragesimalis pro proficientibus. III. Æstivalis pro statu perfectorum. Scriptus hic Codex fuit an. Christi 1407.

Postilla Joannis de Hesdino cum notis P. Georgii Feri S. J.

Albertanus de modo loquendi & linguam formandi. Item Tractatus de duodecim abusionibus Claustri. Ibidem est expositio Cantici S. *Adalberti* per aliquem Monachum Benedictinum ex Cœnobio Braunoviensi an. 1397.

Opuscula quædam *Stephani Palecz*, hic fuit antagonista hæresiarchæ Hussii in Concilio Constantiensi, vir doctus admodum. In Bibliotheca Lipsiensi in repos. Theolog. serie 4ta reperitur codex MS. adversus Hussum Antihus dictus.

Postilla quædam incerti Authoris, cui notas addidit P. *Georgius Ferus S. J.*

Elucidarius per dialogi modum concinnatus, adjunctus est Tractatus de virtutibus herbarum scriptus an. 1398. Item alius de natura avium, & animalium. Ibidem sunt distinctiones *Mauricii* cujusdam per ordinem alphabeti A. D. 1347. in die Barbaræ finitæ sunt distinctiones istæ Fratris *Joannis de Olmucz* scriptæ pro D. *Blasio*. In eodem Codice est regula Decretalium *Joannis Andreae*, Juris Consulti Clarissimi.

Prima Pars *Wilbelmi de Vniverſo*. *Jus Bobemicum* bohemicæ, antiquiſſimo genere ſcripturæ, verbis etiam antiquiſſimis ſcriptum.

Tertia Pars *Poſtillæ Zderazenſis*, de qua ſuperius jam dixi.

Vitæ Summorum Pontificum incerti Authoris, qui ſcripſit ſub Clemente VI. quem ait vivere.

Cafus Conſcientiæ ſeu Quæſtiones Fr. *Stephani* olim Vicarii in ſpiritualibus D. Archiepiſcopi Arneſti, nunc Canonici in Rudnicz.

Conſtitutiones Regni Bobemiæ antiquiſſimo ſcripturæ genere bohémica lingua. Item *Nalezowe Panuw Czeſkych*, & *Conſtitutiones Regni* latæ a Domino de *Rofis* ſeniore. Ibidem ſunt *Jura Civitatis Pragenſis*. Hic Liber digniſſimus eſt lectu, ad cognoscendam optimam Regni gubernationem illis feliciffimis ætatibus. In his libris ad *Caroli IV.* Cæſaris nomen frequenter leges appoſitum Sancti titulum.

Rubrica Sacræ Eccleſiæ Pragenſis de tempore & de Sanctis, lectu digniſſima continet hic Liber.

*Articuli Piccardorum reprobat*i, eſt diſſertiffimus Tractatus adverſus articulos impietate pleniffimos incerti Authoris, ſed in Bohemia nati; vereor tamen ne Huſſita fuerit, in fine ſunt allegata quam plurimæ SS. Patrum & Doctorum Authoritates, quibus Author vult evincere purgatorium eſſe poſt mortem, item de ſuffragiis Sanctorum, quod Sancti, pie, & juſte invocentur a nobis.

Tractatus Angliæ Fratris Wodeford contra articulos Wicleſſi. Item Tractatus M. *Petri Anglici*

glici contra M. *Przibram*. Exemplar Compactatorum an. 1432. & quæ circa ea acciderint, historica narratio usque ad annum 1436. In eodem Codice sunt dicta *Jordani* de Passione Christi, de suffocatis positio M. *Jacobelli*. Item positio *Jacobelli* de *Miza* de imaginibus ante Latam Curiam Pragæ 1417. die Dominico ante Purificationem Mariæ. Videat, oro, Lector! in eodem Codice, quam varia contineantur, Petrus *Anglicus*, seu *Peyne* sceleratissimus homo magis ad Calvini scholam, quæ diu post patuit, quam ad Hussitas accedebat; *Jacobellus* ejusdem farinae, sed tamen Hussita. *Jordanus* vir sanctus fuit.

Speculum humanæ salvationis, incerti Authoris rhythmis scriptum, in eodem libro sunt Statuta Arnesti, & Joannis Archiepiscoporum. Ibidem expositio in Cantica Canticorum, est elegantissima, atque ut puto, nunquam typis edita incerti Authoris, descripta an. 1404. in fine Passionale Sanctorum.

Anglici Eremitæ incendium Divini amoris, libellus per insignis, *Richardi Eremitæ* de *Nomine Jesu*. *Odonis* de Pœnitentia & Confessione. Tractatus elegantissimus, & eruditissimus de laude Nominis Jesu in circumcissione, nunquam hactenus editus, Author ipse dedicat; *Joannes Dei gratia Patriarcha Alexandrinus*, olim Archiepiscopus Pragensis, Apostolicæ Sedis Legatus, Reverendissimo in Christo Patri D. *Wolfframo* eadem gratia Archiepiscopo Pragensi. Obiit hic *Joannes* Archiepiscopus Romæ, postquam longe ante Archiepiscopatum cessisset *Olbramo* cognoto suo, vide Epitomem nostram historicam, & *Weleslavinum* in Calend. Historico

rico ad I. Januarii. Fuit ex familia Baronum Bohemiæ de *Genstein*.

Liber singularis de Beata Virgine, ut annotat & intitulat P. Georgius *Ferus* S. J. *Biblia Mariana* nescio, an unquam hic Liber sit editus, est magni & eruditi Authoris partus.

Postilla Alberti Paduani, cui addidit notas P. Georgius *Ferus* S. J.

Tractatus contra Hussitas Constantiæ scriptus incerti Authoris.

Matthiæ de Lignicz Postilla, fuit hic præclarus Doctor in Vniversitate Carolina. *Articuli* propositi Dominis Bohemis in Concilio Constantiensi. *Sermones Synodales*, inter eos, duo sunt *Matthæi* de *Cracovia* Pragæ habiti. De Authore superius dictum est.

Sermones quidam incerti Authoris, facti & habiti Pragæ.

Articuli conclusi cum Legatis Concilii Basileensis, & Oratoribus Bohemiæ ac Moraviæ *Prothemata Milicii* de Beatiſſimæ Virgine. Liber egregius atque ut puto nunquam editus.

Biblia Beatiff. Virginis incerti Authoris, qui totam sacram Scripturam percurrit, eamque Virgini applicat.

Jus Saxonicum Bohemice antiquissimo & scribendi, & loquendi genere. II. Item *Postilla Joannis Militii*. De Authore jam multa superius dicta sunt. III. *Historia Austriaca* MS. lectu dignissima, præcipue qua parte narrat prælium *Ottogari*. IV. *Passionale*, in quo sunt etiam vitæ Sanctorum Bohemorum, ut *Wenceslai*,

slai, Ludmillæ, Procopii, Adalberti &c. & in fine *vita S. Hedvigis.* *V.* Comparationes & similitudines B. Virginis cum rebus diversis, ut montibus, fructibus &c. nihil habet simile cum *Manuali Ernesti.* *VI.* De *Veritate sacræ Scripturæ* Tractatus præclarus, sed sine Authoris nomine. *VII.* *Albertanus* de dilectione Dei, & proximi, bohémice conversus, liber dignus est typo ob raritatem. *VIII.* *Sophismata* quædam logica, & Elenchi captiosi. *IX.* *Tractatus Marianus*, in quo B. Virgo rebus diversis comparatur, suspicor esse *Jacobi de Voragine.* *X.* *Notæ super Joannem* excerptæ e *S. Bonaventura &c.* opera *Adalberti Ranconis.* *X.* *Postillæ Zderazensis* Pars Hyemalis *Jeslini de Wodnian*, de quo jam dixi. Liber hic nunquam publicam lucem aspexit. *XI.* *Manipulus Florum* ex SS. Patribus collectorum, nunquam ante nisi fallor, editus. *

Formulae & varii processus Juris collecti præcipue ex Epistolis *Joannis* Episcopi Olomucensis Cancellarii *Caroli IV.* Tractatus ejusdem Authoris de Advocatis, Judicibus, Syndico & Actore.

Sermones de Sanctis a Patrio aliquo homine, ut videtur, scripti.

Tractatus de hymnis Ecclesiasticis, Author est Patrius, Liber vero descriptus an. 1383.

Expositio Symboli scripta & composita an. 1402. Item alia ejusdem Symboli expositio an. 1406. Ibidem est *Tractatus contra Waldenses.* Item *Legendæ S. Procopii, Wenceslai, Adalbert-*

* Hi omnes Libri non in uno, sed in diversis Codicibus, & separatis extant.

berti, lectu dignissimæ ob accuratam diligentiam Scriptoris, maxime *S. Wenceslai*, cujus etiam translatio diligentissime describitur, item Sanctorum *Severini & Victorini*, & *S. Ludmille* una cum translationis historia. Sunt hic etiam aliquot Sermones de B. V. cum glossis *P. Georgii Feri*. Item Sermones ad Bonifantes Ecclesiæ Pragensis, de quibus alibi dictum est, indicantur autem ab his verbis *Pueri dilecti*.

Postilla de Sanctis, & Sermones super Evangelia Dominicalia, cum scholiis *P. Georgii Feri*. *II.* Dialogus de vitiis. Item MS. *Apoloogia S. Cyrilli*. *III.* *Historia scholastica* bohemice, digna lectione, atque etiam typo pro Patriis hominibus.

Liber bohemicus *Thomæ de Zasmuk* Catholici Equitis Bohemi, continet instructionem filiorum, in eodem libro est explicatio orationum Pater noster, & Salutationis Angelicæ affectuosa. Compositus est hic Liber an. 1412. & descriptus.

Postilla Conradi ab *Austria* cum notis *P. Georgii Feri*, de Authore multa dixi in Epitome historica Bohemiæ. *II.* *M. Procopii de Plsna expositio vocabulorum Biblicæ*, Liber antehac nunquam editus. *III.* *Legendæ SS.* etiam Patronorum Bohemiæ præcipue *S. Wenceslai*.

Postilla Conradi Concionatoris Pragæ in Tein, qui obiit an. 1369. ejus defensionem habes in Epitome historica. Huic *Postillæ* notas addidit *P. Georgius Ferus*. *II.* *Joannaus* super Dominicas de tempore Pars æstivalis. *III.* *Tractatus* de Victoria Christi contra diabolum, ibidem sunt formulæ Juridicæ Consistoriales. *Honorii*

norii Commentarius in Cantica Canticorum, seu sigillum Mariæ. Ibidem Summa virtutum & virtiorum. De decem Plagis Ægypti. De Antichristo. *F. David* de septem Processibus Religionis.

Liber de naturis rerum variarum, de quadrupedibus, avibus, insectis, arboribus, gemmis &c. Ejusdem Authoris expositio Symboli valde docta, Author est utriusque *Bernardus de Sicca*, seu de *Sufficz*; in fine Libri hæc leguntur: Explicit expositio Symboli bona, & valde subtilis D. Bernardi de Sicca.

Magistri Albici Pragensis Archiepiscopi *Liber de Argumentis fidei*, seu Tractatus de communione Sacramenti altaris contra Hussitas. Hunc prima fronte titulunt habet ille Liber, sed postea tamen dicitur, eum Librum tantum ordinante *Albico* Archiepiscopo Pragensi fuisse conscriptum, verum Authorem ejus fuisse D. *Henricum* de Ordine Prædicatorum Budvicensem, qui eum in Conventu Budvicensi composuerat an. 1419. Ibidem Authoritates Doctorum super diversa dicta. Item Tabulæ Ecclesiæ Pragensis, scilicet Authoritates Sanctorum de diversis, quæ in Ecclesia Pragensi in Tabulis grandibus olim descriptæ pendebant.

Tractatus quidam spirituales de Pœnitentia, de quatuor instinctibus interioribus. *De quinque statibus humanæ vitæ*, qualiter cogitationibus malis sit resistendum. *De virtutibus Theologicis*, & Cardinalibus. *Explicatio Decalogi M. Procopii de Plsna*.

Psalterium de Laudibus S. Mariæ, seu quod Typographi Pragenses appellarunt, *Ernesti*

Manuale. Continet Liber capita CL. & descriptus est anno 1385.

Dictionarium Hugvicionis per Alphabetum, scriptum an. 1357. per manus *Joannis de Gdanzk*, id est ut interpretor de Dantisco. II. Liber *Itinerarium eternitatis* Fratris minoris. De preparatione cordis *Hugonis*. III. MS. Codex in cuius fine sunt quædam Epistolæ *Andree de Broda* Magistri Vniversitatis Pragenfis. IV. *Tractatus de quotidiana communione Ven. Sacramenti* Authoris non est nomen adjectum.

Sermo habitus in Concilio Constantiensi an. 1417. per *Joannem Gugneti*. Item *Epistola Andree de Broda* contra Hussum, fundamentaliter & efficaciter scripta. Item *Epistola Concilii Constantiensis* ad Barones Regni Bohemiæ.

Alii Libri MMss. membranacei in Collegio Clementino, certo in loco depositi.

Liber *Homiliarum S. Remigii*. II. *Sermones incerti Authoris*, an unquam sint editi, nescio. III. *Summulæ de Jure*. Item *Sermones viginti octo* de tempore Authoris innominati, scriptum *de unitate & uno*, Authore Magistro *Joanne Erfordia*. IV. Duo Libri *Sermonum asceticorum*, de Obedientia & Humilitate. V. Liber *de septem donis Spiritus S.* incerti Authoris. VI. *Explicatio Tbrenorum Hieremiæ*. VII. *Notæ super Cantica Canticorum* anonymi, in fine libri hujus sunt accurate notati limites bonorum *Domus S. Mariæ Policensis* ad fluvium *Methuge*. VIII. *D. Thomæ Aquinatis super Can-*

Cantica Commentarius. IX. *Alberti de Padua* Ord. Eremit. S. Augustini *Postilla Evangeliorum.* X. *Speculum Ecclesiæ*, est Postilla incerti Authoris. XI. *Homiliæ S. Gregorii Papæ.* In fine expliciunt Homiliæ per anni circulum tam de Sanctis, quam de tempore, scriptæ in Monasterio S. Spiritus Montis Paraclyti in Oywin an. D. 1470. pro quo sit Deus benedictus. * XII. *Summa F. Henrici de Fiumaria*, continens Sermones de Sanctis. XIII. *Sermones Petri-Areoli* Ord. S. Francisci Aquensis Episcopi. IV. *Sermones per annum* incerti Authoris, qui se ait scribere in laudem B. Dominici Patris nostri in fine: Spectat hic Liber ad Ven. PP. in Oywin. XV. *Quadragesimale* ex Oybinensi Monasterio. *Jacobiri Quadragesimale.* Sermones SS. PP. *Mauricii* (at quis ille) *Iwonis*, *Augustini*, *Gibovini* & *Hugonis*.

Liber vetustissimus membranaceus continens Homilias per annum Episcopi alicujus Bohemi, ut probat is, qui fecit indicem, & clare appareret in Sermone de S. Adalberto, item ex Sermone de Ascensione Domini, & Sermone de S. Wenceslao, item Ser. de Sacerdotibus, & in anniversario Principis, ac iterum de S. Adalberto, & Ser. in Cœna Domini, nec non Serm. ad populos, in Commemoratione Om. SS. & in modo confitendi, exhibui hunc Librum Illustriss. & Reverendissimo D. Episcopo Samadriensi *Thomæ Pessinæ*, uterque suspicati sumus esse *Gregorii* Episcopi, qua de re nihil hoc loco dicam,

A a 2

cum

* Oybin, vel Oywin, quondam Monasterium Cœlesti-
norum in superiori Lusatia, a Carolo IV. fundatum,
& injuria temporum sub regimine Ferdinandi I. sæ-
cularisatum; proventusque annui 1400. Imperialium
ab eodem Ferdinando I. Collegio Clementino assignati.

cum Epitome nostra historica legi possit. Sunt autem Homiliæ brevissimæ, quales olim ab Episcopis inter Sacrificium Missæ post Evangelium habebantur ad populum, in eo Sermone *Sanctum Adalbertum* vocat Patronum nostrum, idemque est de *Sancto Wenceslao*, & ut agnoscas Authoris ætatem, *Sanctum Emeramum* eodem Patroni titulo condecorat, unde intelligimus huius Episcopi tempore Bohemiam adhuc Moguntinis Præsulibus fuisse subiectam. In fine est admonitio seu prædicatio S. *Bonifacii* Episcopi, de abrenuntiatione Baptismatis, & Sermo de vera Christianitate. Recitantur ibidem pœnæ Canonice veterum temporum, quot diebus, & annis scilicet jejunandum sit, & pœnitendum pro singulis peccatis.

Liber MS. sine titulo, sed continet omnia nomina propria Bibliorum ab Abel inchoando. In fine additur annus 1246. II. *Summa de casibus*. In fine hæc scripta sunt. *Ego Petrus complevi banc summam apud Marsilium in vigilia S. Vincentii An. C. 1239.* suspicor esse summam *Petri de Tarento*. III. *Summa Fratris Richardi* de Ordine Prædicatorum.

Compendium Theologiæ veritatis Liber totus membranaceus. Ibidem Tractatus de *Natura Animalium*, & conclusiones selectissimæ. *Summa M. Joannis de Villa* compendiose abbreviata. Item *Summa Thomæ Abbatis* de *Præparatione cordis*. *Distinctiones super Cantica Canticorum*. *Sermones Fratris Alexandri*, & *Fratris Joannis de Rupella*. *Summa abbreviata Cancellarii Philippi*, & plurimi alii pro Concionibus utilissimi Tractatus.

Liber MS. in membrana in rubro pereleganti Corio, cui titulus Pantbeon. In Libro adscriptum. Istum Librum Fr. Theodoricus Ord. FF. Minorum quondam Capellanus D. Rigensis Archiepiscopi portavit Ven. Domino Arnesto Pragensi Archiepiscopo primo & dignissimo.

Passionale. Sunt in eo vitæ SS. Bohemiæ, ut S. Adalberti &c. ex quo conjicias Librum in Diœcesi Bohemiæ scriptum fuisse. II. *De tribus punctis nostræ Religionis M. Thomæ Hibernici* an. 1316. Ibidem *Sermo subtilis* in studio Parisiensi editus. Tractatus de regimine sanitatis.

Fasciculus herbarum Novi & Veteris Testamenti. *Summa S. Thomæ.* Ibidem est *Evangelium Nicodemi*, Liber curiosus. II. *Divi Thomæ Commentarius in Cantica.* III. *Nicolai de Lyra* contra Judæos opusculum completum. IV. *Dialogi S. Gregorii Papæ. Passio S. Blasii, Leonardi, & Lamberti.* V. *Fratri Huberti Lombardi de Nomine Jesu* volumen. VI. *Breviloquium Fr. Bonaventuræ* Ord. Minorum. VII. *Cassiani Collationes*, & earum Compendium carmine Libri initio scriptum an. 1400. VIII. *Expositio Bernardi Abbatis Cassinensis in Regulam S. Benedicti.* Liber typo dignissimus. *Wodofredi* Angli refutatio XIX. *Articulorum Wicleffi* an. 1431. Ibidem Liber de *Domo Aristotelis*, sed falso illi attributus, item Tractatus de unitate. Acerbissima Satyra seu Epistola in *Sigismundum Imperatorem*, ab Vtraquistis Calixrinis. IX. Explicatio Hymnorum Ecclesiæ Pragensis. X. *Diæta Salutis.* Item Vita B. Hieronymi ab Eusebio scripta. XI. *Historia & Miracula S. Barbaræ*, Liber ante nunquam editus. XII. *Martyrologium MS. & Constitutiones Ord. Prædicatorum.*

Relatoria Miraculorum novi Sancti in Dice-
cesi Wratislaviensi *Joannis de Schwenckfeld* Ord.
FF. Prædicatorum, cujus aniversalis dies in No-
vembri. Item Epistolæ cujusdam Friderici Vi-
terbiensis ad Cardinales &c. sunt hæc collecta a
Petro de Vineis, quem Scriptorem adscribit qui-
dam rarissime inveniri.

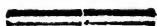
Concionale MS. scilicet Conciones latine
habitæ a R. P. Edmundo Campiano Pragæ. II.
Annotationes in III. Partem *D. Thomæ* dictatæ
per Eximium Doctorem *Franciscum Toletum*,
Romæ scripsit *Wenceslaus Sturmius* Tinenfis
Bohemus S. J. finis 19. Maji an. 1564. Themata
pro orationibus componendis R. P. *Reineri* S. J.
dictata Monachii an. 1581. Tres libri proximi
non sunt in membranis scripti, sed in papiro,
revertor ad membraneos.

Antirufinus seu Anticlaudianus Ven. *Alani*.
De Christi Incarnatione summa *Monoldi*. II.
Capitula Decretalium Martiniana, id est per Fr.
Martinum Ord. Prædicatorum. III. *Magistri*
Stephani Aurelianensis super Decreta Gratiani
scriptus an. 1316. IV. *Practica Rogerii* adversus
morbos. V. *Aristotelis Metaphysica*. Hunc
Librum in studiis suis, dum Philosophiam Pra-
gæ in Carolino doceret hæresiarcha *Joannes*
Hus, vel *Hussius* damnatus Author tractavit, &
notis quibusdam illustravit, in fine libri additur:
Signaturas in Marginibus bujusce libri fecit M.
Joannes Hus prædicator Veritatis Jesu Christi
Domini nostri Salvatoris mundi, qui pro nobis
voluit mori. Apparet, aliquem ex Hussi disci-
pulis hæc addidisse verba in commendationem
Magistri sui.

Vale-

Valerius Maximus, Frontinus de re Militari. Historia Daretis Phrygii, tres isti Libri pervenisti, & correcte descripti. II. *Virgilii Æneis* vetustissima. III. *Statii Thebais* in Codice vetustissimo MS. membranaceo. IV. *Lucanus* MS. vetustissimum. V. *Cicero de Officiis* MS. VI. *Ovidii Heroidum Epistolæ* in membrana pervetusta manu. VII. *Ovidius de Ponto*. VIII. *Ovidii Metamorphosis*. IX. *Ovidii* omnia opera elegantissime scripta. X. In alio Codice *Ovidii* opera omnia. XI. Item ejusdem *Metamorphosis* perelegans. XII. *Horatii Flacci Epistolæ* antiquissima manu. XIII. Rhetorica opera M. *Tulii Ciceronis*. XIV. *Architremii* carminum Liber. XV. *Pomponius Mela* de situ Orbis. XVI. *Prudentii Hymni* MS. in membrana. XVII. *Priscianus Grammaticus* antiquissimus Codex, & antiquissimo charactere exaratus. XVIII. *Donati* Commentarius in *Æneidem Virgilii*. XIX. *De natura gemmarum* Liber MS. germanice & latine. XX. *Vita Alexandri Magni* bohemicè scripta an. D. 1433.

In Manuscripto Philosophicæ Facultatis Codice Carolinæ Vniversitatis ad an. 1538. mentio est probatissimi exemplaris calamo exarati, qui *Plinii* naturalem historiam continebat, eum *Philippus Melancthon* in usum Typographis Basileensibus mitti petierat, & impetratum anno ab hinc altero, ut ibidem annotatur, remisit, hunc Codicem multum quæsitum nunquam inveni.

S E C T I O IV.

Indiculus Manuscriptorum Librorum in Bibliotheca Domus Professæ S. J. Pragæ, & Novæ Domi in Collegio S. J.

xc Bibliotheca toties ab hostibus Vrbe capta, spoliata est, ut mirum sit superesse libros, qui nomen Bibliothecæ tueantur. Porro

Manuscripti Libri pauculi, qui sequuntur, Pragam allati sunt partim ex deserto Monasterio Canonorum Regularium S. Augustini prope Oppidum *Segeberge* domus B. Mariæ Virginis, & S. Joannis Evangelistæ, partim Holsatiæ, Diœcesis Lubecensis, partim ex Bibliotheca Ranzoviana, quam scilicet *Henricus Ranzovius* heros & armis, & studiis liberalibus inclytus, olim collegerat, & maximis sumptibus compararat; attulit hanc Bibliothecam, aut forte venalem emit, non enim certo constat, Fridlandiæ Dux *Albertus Waldsteinus*, qui iis in locis pro Cæsare Ferdinando II. bellum gerebat, donavitque Domui Professæ Pragenfi, quam consentiente Magno Cæsare per idem tempus fundarat; at postea & a Saxonibus, & dein a Svecis capta minore Praga, potissima Biblothecæ pars a Prædicantibus Evangelicis, & verbi Ministris direpta est; Manuscripti paucissimi Codices re-

man-

manferunt, quos ipsa lacera antiquitas, & fugientes antiquitate characteres defenderunt, ne ab hostibus rapacissimis tollerentur.

Chronicon Arnoldi Benedictini, seu continuatio *Helmoldi* de subactione, & ad fidem vocatione Slavorum.

Historia Danica Danorum lingua, quam continuavit Henricus Ranzovius est grande volumen. *Vita S. Lebvini* Presbyteri & Confessoris. Hanc vitam in Belgium misi viris Sanctorum inferendam.

Bernardi de Reida Quaestiones Theologicae, item opuscula quaedam Gersonis II. *Quaestiones morales*, seu casus conscientiae incerti Authoris. III. *Determinatio M. Alberti Krantz* de tribus calicibus venditis. IV. *Gersonis* de consolatione Theologiae cum metris, & imitatione Boerii. V. *Compendium veritatis*. VI. *Regula S. Augustini*. Viri Illustres Ordinis Eremitarum S. Augustini Scriptore *Jordano* ejusdem Ordinis. *Epistola de Regimine Sororum*. *De arte moriendi*. *De laude Cellae B. Petri Damiani*. *De sterilitate animae Jacobi Carthusiensis*.

Statuta Capituli Generalis in Windefem, & alia ad Canonicos Regulares spectantia. *Sancti Joannis Climaci* Gradus cum glossa, scriptus in membrana an. 1462. jubente Joanne Walbert Priore. *Elucidarius*. *Summula de virtutibus*. *Pigmenta S. Ansbarii super Psalmos*. *Liber Comparationum*. *Sermones de Sanctis diversi*. *Quadragesimale dictum Vlulate*. *Sermones parati Henrici de Frimaria*. *Ebrardi textus carmine expressus cum glossis*. *Glossa super Parabolas*. *Gaufredi Poetica*. *Tabula perfectissimi*.

Ætissima in membrana, super Moralia B. Gregorii super Job, edita a Fratre *Joanne de Quivernis* de Conventu S. Quintini Ordinis Prædicatorum.

Sermones Subuli (Author est Bohemus) scripsit an. 1534. in Parochia S. Nicolai Minoris Civitatis Pragensis. II. *Jordani* Sermones de Sanctis. III. *Statuta*, & alia spectantia ad Ordinem Canonorum Regularium. IV. Breviaria, Psalteria, Antiphonaria, Ritualia &c. in membrana scripta quam plurima. V. *Speculum B. Mariæ*, & expositio super Ave Maria.

Lucanus. Item Ovidii Fastorum Libri antiquissima manu in membrana, & de Nativitatibus. Alius Liber medicinalis sine Authoris nomine. Liber Nativitatum, & *Omer Arabs*. Liber de herbis, & earum nominibus. Ibidem Carmina *Macri* de herbis. Disputatio Judæi cum Christiano dedicata *Anselmo* Contuariensis Ecclesiæ Archiepiscopo, a *F. Gilberto* Monasterii Westmonasteriensis Procuratore. Revelatio facta S. Anselmo de Passione Christi, loquente B. Virgine. Liber S. Mariæ Virginis in Reynevelde. Liber MS. de pronuntiatione, & quantitate syllabarum in Martyrologio, & in Breviario. Hic Liber fuit scriptus in *Bdelze* Monasterio Ord. Canonorum Regularium prope Paderbornam pro devotis Fratribus in Zegenberga. Adscriptum:

Nemo tollat hunc ex Refectorio.

Mathematicus, & Astrologicus Liber pessimus de constellationibus & domibus &c. Sunt plures manuscripti in hac Bibliotheca Libri, sed nunquam otium suppetebat reliquos pervolvendi.

Libri

Libri Collegii Novo-Domensis.

In Bibliotheca Collegii S. J. Novæ Domi aliquot Codices manuscripti reperiuntur valde præstantes; principatum obtinet *Paulus Zidek* MS. in quo: Instructiones Regi *Georgio* datæ. Item vita *Caroli IV.* Liber Chronicorum &c. Hunc Librum alio in loco non facile reperies; de Authore dixi in Catalogo doctorum Viro-
rum Bohemiæ.

In Archivo Slavatino ibidem Novæ Domi calamo exarata volumina pauca, at lectissima reperiuntur. Vt est Apologia *Wilhelmi Slavatæ* Cancellarii, adversus Mathiam Comitem de Turn, grandibus aliquot voluminibus constans, quæ non Apologia sed rectius historia Bohemiæ dici potest; de qua quid sententiam, dixi in Scriptoribus Bohemiæ. Item historia Pragensis Bartholomæi quatuor Libris comprehensa. *

Acta Concilii Basileensis. MS. Volumen de compactatis incerti Authoris. Lites & Controversiæ Bohemicæ Nobilitatis, de generis antiquitate, *Zdislao Berka* Supremo Regni Bohemiæ Præfecto sententiam ferente, Ferdinando I. regnante apud nos. Liber iste auri tanto pondere, quantus est, emi posset, ob Nobilitatis universæ memorias, & gloriam.

Wogtiechi Berliczka (est Author Adalbertus Scipio S. J.) refutatio Apologiæ Ordinum hæreticorum Bohemiæ adversus Ferdinandum II. Imperatorem. Liber iste inchoatus, sed ab Authore non est perfectus.

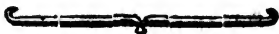
SECTION

* Nomine Bartholomæi intelligit Burianum a Kornitz, aut Barthossium Scribam Antiquæ Pragæ, de quo videatur Tractatus I.

S E C T I O V.

*De Bibliotheca Manuscriptorum Co-
dicum Cœnobii Canonorum Regularium S. Au-
gustini Trebonæ, tum de aliis in Arce
Trebonensi.*

Fuit percelebris in Antiquitate Biblio-
theca Trebonensis, tum illa, quam
Rosenbergici Dynastæ primarii in Bo-
hemia Barones (foris etiam Princi-
pum titulis honestati) sumptibus prorsus regiis
congresserant, tum aliæ duæ Trebonensis, &
Borovanensis Canonorum Regularium, quas
cum Cœobia illa deserta starent, superiori illi
sux conjunxerunt; meliores Libri deveci sunt
Pragam, atque ibi rapti sunt, ut ante narravi;
neque dubito sæpius harpyas hæreticas (maxi-
me *Petro Wok* Calviniano regnante) aduncas un-
ques in Bibliothecas istorum Cœnobiorum strin-
xisse. Cum in Collegio S. J. Crumloviensi de-
gerem, ex proximo, impetrata a Majoribus ve-
nia, Trebonam accessi, & per favorem Viri
Nobilis utriusque Bibliothecæ, tam celebris quon-
dam quisquilias, nec enim aliter appellari me-
rentur, summo labore & celeritate usus (nam
hanc curiositatem meam laudabilem alioquin,
suspectam fuisse nonnullis scio) & omnes ma-
nuscriptos Codices pervolvi; meliores, ut dixi,
ex oculis amissi sunt; in Arce Trebonensi super-
erant

erant Manuscripti paucissimi, iique ad Borovanense Cœnobium spectantes. In Cœnobio Canonorum Trebonæ vim innumeram Codicum manuscriptorum reperi, sed Codicum prorsus nihili, SS. Patres excipio, qui fere omnes in membraneis voluminibus grandibus descripti, veterem Bibliothecæ magnificentiam & splendorem satis indicabant: Antiphonaria, Missalia, Breviaria, Diurnalia, Legendæ, Responsoria aliaque ad Chorum & Ecclesiam spectantia maximo numero visebantur, omnia tamen ut dixi, pervolvi, & annotavi factò Codicum paulo rariorum aut ineditorum (quos ab aliis inutilibus vel jam typo editis separavi) Catalogo, cujus unum exemplar Reverendissimo Domino Prælato *Norberto Hermann* reliqui, alterum hoc loco inferendum & recitandum putavi.

*Rariores Libri MS. Bibliothecæ Trebonensis Canonorum Regularium
S. Augustini.*

APIARIUS Liber memorabilis & aureus, non tam ob præstantiam sui, quam ob notas *Arnesti I.* Archiepiscopi Pragensis, quas cuique Capiti adscripsit, scilicet orationem Pontificalem, qua a Deo petit virtutem illam, quæ in eo capite commendatur, referam eas notas aptiore loco, cum de eo agemus in *Bohemia Pia*. In eodem Codice MS. *Vita S. Ludmillæ & S. Wenceslai* nunquam ante hac edita, Authore *Cbristanno* Monacho Benedictino Brevnoviensi, qui fuit filius *Boleslai Sævi*, eamque vitam dedicavit *S. Adalberto II.* Episcopo Pragensi. In hoc Co-

Codice sunt aliquot Tractatus ante non editi, qualis est Tractatus de Confessione M. *Matthæi de Crakovia*, de quo vide indicem Clementinæ Bibliothecæ. Item declaratio quæstionum de Corpore Christi Doctorum Studii Viennensis. Item de eodem declaratio Doctorum Studii Pragensis, cum adhuc esset Catholica Vniversitas.

Multi Tractatus parvi, nunquam ut reor, editi, v.g. Tractatus & litteræ *Andreae de Raudnicæ* Canonici Regularis adversus Hussitas. Item *Jacobi disputatio Pragensis, Hussii bæresiarchæ dicta in Clericos &c.* Tractatus *Joannis Rokyczanæ de Compactatis*. Multa alia historica spectantia ad Concilium Basileense. Tractatus M. *Joannis Præibram &c.* quæ omnia multum illustrant historiam illorum temporum.

Est Codex Concionum incerti Authoris, sed tamen in Bohemia degentis, invehitur perpetuo in Hussitas tanquam præsentis.

Postilla Conradini, alii vocant Conradum de Austria Concionatoris in Læta Curia, seu in Tein Pragæ, nunquam edita. In Libri Titulo appellatur *Conradinus Vir illuminatissimus*.

Tractatus ejusdem Doctoris Catholici adversus *Joannem Rokyczanam* hæreticum sub Georgio Rege Bohemiæ; adjecta *Postilla* nunquam edita.

In alio Codice MS. sunt vitæ quædam Sanctorum Patronorum Bohemiæ vix unquam editæ, ut vita *S. Wenceslai*, quæ est scripta a *Joanne* Episcopo Olomucensi, cujus exemplaria paucissima sunt, item vita *S. Adalberti* & quinque Fratrum. Vita *B. Arnesti I.* Archiepiscopi Pragensis. Vita *S. Guntheri*.

Ser-

Sermones Rusticani sic dicti, eruditi & typo digni.

Traſtatus Spirituales aliquot, ut *Sermones Odonis Abbatis Morimundensis*, & alia ejus opera nescio an unquam edita.

Lxplicatio Psalterii Viennensis incerti Authoris, non puto editam esse.

Postilla Militii Tom. II. variant de Militio Scriptores: nimis Liber indictis fuisse dicitur, ab aliis laudatur, ut plenus Spiritu prophetico. Vide, quæ scripsi in Epitome historico Regni Bohemiæ, & Indice Bibllothecæ S. Clementis S. J. In fine Codicis est Epistola incerti Authoris, qua Trebonense Cœnobium, quod in eo regularis disciplina vigeat, supra modum laudatur.

Sermones Rusticani de tempore Tomi VII. II. *Sermones* incerti Authoris, qui legi vix possint. In fine adjecta est vita Ven. *Militii* a discipulo ejus scripta prorsus mirabilis pro patientiæ exemplo. *Postilla* Studentium sanctæ Pragensis Vniuersitatis nunquam ante typis edita.

Lectura Magistri Matthiæ Lignicensis Prag. Vniuers. descripta a D. Petro Canonico Regulari Trebonensi in exilio ad *S. Florianum* in Austria, quo Religiosi Trebonenses an 1420. confugerant. Plures ejusdem Magistri *Hillradi de Lignicz* parvus in aliis Bibliothecis inveniuntur, ut in Bibliotheca MS. Lipsiensi inter Theologos Repos. 3. Serie 4ta.

Wilbelmi Pisecensis expositiones omnium Epistolarum per totum annum currentem. Traſtatus de tempore & *Sermones*, qui dicuntur
Au-

Aurea Cappa Mag. *Papufskonis* Præpositi Lito-
mericensis, qui exilium pro Religione pertulit,
& quem Pius II. Pontifex summe laudat.

*Tractatus complures Catholicorum Docto-
rum in Bohemia adversus Hussitas, Stepbani
Palecz, Andreae de Broda &c.* aliqui eorum,
nisi fallor, editi sunt a *Cochlæo*, & *Canisio*.

*Statuta Provincialia V. Arnesti Archiepi-
scopi Pragensis. II. Opuscula plura Catholico-
rum Doctorum contra Hussitas, v. g. Planctus
Andreae de Broda super Civitatem Pragensem.
M. Papufskonis Tractatus contra usum Calicis
Laicorum, & complura alia contra Communio-
nem sub utraque nunquam hætenus edita.*

Mag. Buskonis de Praga Sermones de tem-
pore super Evangelia totius anni, nunquam ap-
paruerunt in typo. II. *Statuta Provincialia Ar-
nesti*, & cæterorum Pragensium Antistitum, at-
que etiam *Wenceslai* Decani Ecclesiæ Pragensis.

*Bernazandi Sermones de tempore. II. Cu-
jusdam Episcopi in exilium relegati consolatio.
Item Tractatus quidam spectantes ad Diocesium
Pragensem. Statuta Arnesti. Item Nicolai de
Horzepnik Tractatus de Communionem unius spe-
ciei. Item Papufskonis declaratio super Com-
pactata. III. Tractatus Spirituales ad perfe-
ctionem Religiosam spectantes, videntur non
esse adhuc editi typis.*

*Malogranati partes tres, seu de triplici
statu Religiosorum. In titulo hæc leguntur:
Nota, quod Author Malogranati fuit Ven. Pater
Dominus Abbas Aulae Regiæ, qui fuit miræ de-
votionis Vir, ita, ut Abbas esse resignaverit ob
devotionem ante mortem.*

Adapta-

Adaptationes Sermonum Fr. Martini Fridlini de Kladrub Presbyteri; non est hic liber ante editus, videturque ex nomine *Fratris*, & de *Kladrub*, argui posse quod sit Author Ord. S. Benedicti ex Monasterio *Kladrubiensi*.

M. Procopii Plebani a S. Henrico in Nova Civitate Pragenſi, *bortus falsæ opinionis cum fructu suo*, contra Communicantes sub utraque, & Hussitas. Suspicabar aliquando hunc Mag. *Procopium* martyrio affectum in primo illo tumultu hæreticorum in Nova Praga, sed ultra suspicionem habeo nihil.

Sermones de Sanctis incerti Authoris, reperiuntur inter eos Patroni Regni Bohemiæ, ut *S. Wenceslaus*, *S. Vitus*, *quinque Fratres S. Adalberti*. II. *Tractatus* incerti sed docti Authoris *contra Articulos Hussitarum & Taboritarum*, non est hucusque typis editus. III. *Juramentum Ecclesiæ Olomucensis*. IV. *Andrææ de Brodæ* opera diversa, præcipue contra communionem Laicorum. V. *Tractatus perfidi Rokyczanæ hæresiarchæ* (hic Libri est titulus) & responsio contra illum *F. Henrici*; non puto hæc esse edita.

Taboriensium Articuli, & errores enumerati. Item *Synodus sub Conrado Archiepiscopo* habita Pragæ an. 1421. Item aliæ *Synodi habitæ Cuttnæ*, aliisque in locis. *Flores S. Evangelii*, sunt Homiliæ breves. *Quædam scripta de rebus bohemicis* diversorum Authorum, maxime *Christanni de Prachaticz*; de quo in I. Parte Miscellaneorum fuse egimus.

Matthæi de Cracovia Rationale Divinorum Operum. Liber hic præstantissimus est, & quod
B b sciam

sciam nondum editus. II. *Expositio Symboli Apostolorum* M. Marienverder Venerabilis Doctoris Studii Pragensis.

Albici Medici, postea Archiepiscopi Pragensis, Liber Medicinæ, de quo dixi in Epitome Historica. In Bibliotheca manuscripta Lipsensi, hic titulus Libri legitur: *Albici solennissimi Doctoris & Physici Regis Bohemiæ practica*.

Tractatus diversi contra Hussitas. Oratio ad Pium II. Papam per M. Wenceslaum Conradum, & Wrbensky. Juramentum perjuriosum Regis Georgii. Oratio Doctoris Hilarii de Litomericæ Decani adversus Hussitas. Revocatio Rokiczanæ ad Græcos. M. Simeonis de Tiffnow Liber II. Liber de Ludo Scachorum Jacobi Cestalis. III. Prima Pars Sermonum Thomaskonis. Quis ille? unde domo? qua vixerit ætate? nihil additum. IV. *Legendæ Sanctorum selectæ*.

Codex varia continens: in fine Codicis Sermo Joannis Huss (postea hæresiarchæ tum adhuc Catholici) quem habuit in Synodo Pragensi, nihilominus sunt acerbæ invectivæ in Clerum & Religiosos. II. M. Andreæ de Broda *Tractatus contra Wicleffistas*. III. Vegii *disceptationes inter terram, solem, & aurum*.

Speculum futurorum Temporum, seu Prophetia S. Hildegardis de nostris temporibus, rarus Liber inventu.

Tractatus diversi M. Simeonis de Tiffnow *de Ecclesiastica lenitate*. Nota hujus Libri fuisse possessorem Joannem de Pomuk, ut in primo folio apparet, & quia duo hujus nominis Doctores in Academia Pragensi Joannes Nepomuceni fuerunt, non satis scire licet, an ad B. Joannem Nepomucenum Liber iste spectaverit.

SECTIO

SECTIO VI.

Indiculus paucorum manuscriptorum

*Codicum Cœnobii Borovanensis Canonorum Regu-
larium S. Augustini, qui Codices adhuc asser-
vantur in arce Trebonensi.*

*Postilla sanctæ Pragensis Vniversitatis
Catholica, est incerti Authoris, ne-
que puto hætenus ad typum per-
venisse.*

*Tractatus Mag. Cunssonis contra M. Al-
bertum Rankonis de Erinicio: de devolutioni-
bus non recipiendis a Rusticis Ecclesiæ, vel
Dominorum. Præmium libri ita habet: Reve-
rendissimo in Christo Patri, Domino Joanni san-
ctæ Pragensis Ecclesiæ Archiepiscopo, Apostolica
Sedis Legato, Cunssø Custos & Canonicus Eccle-
siæ Pragensis, vestræ Paternitatis indignus Vi-
carius, & Decretorum Doctor.*

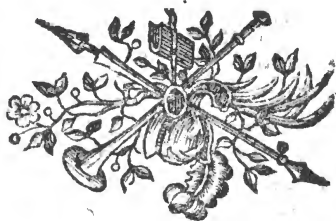
*Joannis Hussii hæresiarchæ Expositio seu
Glossa super Evangelia. II. Malogranatum Au-
thore Abbate Aulæregensi, de quo plura jam
diximus superius. III. Sermones de tempore &
Sanctis incerti Authoris, patrii tamen ut ex mul-
tis rebus intelligi potest. IV. Postilla itidem in-
certi Authoris, composita seu collecta an. 1404.
Sunt in ea festa Sanctorum Bohemiæ Patrono-*

rum. *V. Sermones Magistri Marci de Cracovia* (ita Autographum meum, at suspicor mendum esse, & fortasse legendum Matthæi de Cracovia) *de Communione SS. Eucharistiæ.*

Tractatus varii plerique jam ante typis editi, unus rarus, & nunquam, ut reor, editus *Adalberti Rankonis* de Communione. *II. Sermones de tempore & Sanctis* incerti Authoris nunquam impressi typis. *III. Postilla super Dominicas & Festa*, Author vixit in Bohemia, ut ex festis apparet S. Wenceslai, S. Adalberti &c.

Haftenus Indices duarum Bibliothecarum *Trebonæ*, quarum paucula hæc fragmenta, quasi de naufragio quasdam tabulas reliquit hæresis, quæ in Bohemia uno & dimidio prope sæculo regnavit. Libros hosce ipsemet litteris Alphabeti distinxit & secrevi, precibus additis, ut servarentur; at male metuo, ne, ut fratribus eorum factum est, in chartas ineptas, & cucullos vertantur. Ante non multos annos (quod oblectandi Lectoris gratia referam, neminem tamen nominabo) ante annos inquam non multos incidi in Librorum manuscriptorum justum cumulum sub tecto quodam jacentium, foliis & paginis partim laceratis, partim in altum surrectis; in eo cumulo reperi non paucos præstantes libros, eosque Domino exhibitos laudavi; at ille: *Pater*, inquit, *si ante annos 30. advenisses, non magis horreum ullum frumento, quam tectum hoc nostrum omne libris refertum subter vidisses; at nos quotidie ex hisce libris chartam petere in varios usus consuetudinem nobis fecimus; ante annum Draco quem pulvere pyrio impletum in auras misimus, ultra 30. hujusmodi libros absumpsit, & quis hæc curet, quæ nemo potest legere?* ita ille: gemitum mihi

mihi excidisse memini, & quia fera fuit in fundo parsimonia, ut est vetus proverbium, nihil adjeci, quam ut mihi Libri, quos selegeram, donarentur; ille ejusmodi rerum, & omnis veræ doctrinæ expers, *vestra respondit culpa accidit, quod sero advenitis, currus a me integros membranaceorum Librorum antiquissimorum retullissetis! quos & quot vultis (si lubet omnes) accipite!* Scio si locum nominarem, indignationem eruditi Lectoris me provocaturum (non enim ejusmodi ignorantia in Viro tali placide ferri posset) sed ego nomen dicere parco, ne Benefactoris jam mortui nomen prostituam, & beneficium ejus quodammodo corrumpam, si tantam, & tam insignem Viri ignorantiam Lectoribus prodidero.

SECTIO VII.

Indiculus Manuscriptorum Ecclesiæ Crumloviensis.

Nollem meam in MMSS. Codicibus investigandis diligentiam insolentius venditare, illud tamen cogor dicere, non processisse mihi laudabilem alioquin curiositatem meam; sed ubi minime debuit, repulsam tulisse, negantibus accessum iis, quos, si modo sapuissent, operam meam emere oportuerat (nolo iratior quidquam scribere) quo laudandi & commendandi sunt magis, qui aperuere viam ad videnda secreta Librorum (aliter dici non potest) sæpe sub imbricibus & tectis, quasi in Epicuri intermundiis jacentium ab ipsa antiquitate conditis, ne facile perirent, ultra invitavere. Ex eorum numero Archidiaconi Crumloviensis infulati, Reverendissimi Prælati æterna memoria dignissimi, *Georgius Pilek*, tum *Joannes Chwaleniczky*, nihil reliquum fecere, quidquid usquam erat antiquitatis, quod monstrare nollent, & exhibere causarentur. Nunc de MMSS. Libris dicam, qui cum in locis solis conditi & compositi essent, ostensi sunt.

Libri MMss. Crumloviensis Ecclesiæ.

INDICVLVS *historicus rerum gestarum*, continet præcipue bella Taboritarum ad annum usque 1430.

Libel-

Libellus manuscriptus de Pœnitentia, & de iis, quæ pœnitentiam consequuntur. In eodem Libro scripta est Vita & Martyrium S. Wenceslai, cujus initium: Oriente jam sole Christianæ Religionis. Sed passim, atque in ipso Surio reperitur hæc vita. Item Vita S. Adalberti, cujus principium: Est locus in partibus Germaniæ; ea vita impressa est Hanoviæ a Marquardo Frehero. Addita est vita & passio SS. quinque Fratrum & Martyrum, cujus initium: Cum Beatissimus Christi Martyr. Sequitur Vita S. Procopii, & tandem Vita S. Elisabeth Vngariæ seu Thuringiæ, Venerabilis & illustris: quæ copiosa est & novem paginas implet.

Volumen MS. in folio. Continentur hoc volumine *accusationes Mendicantium, seu quæ prædicavit Conradus Prædicator S. Galli Pragæ in Ecclesia, & in foro adversus Religiosos Minorum, & Mendicantium verecundiam & destructionem coram omni populo.* Hic Libri titulus: suntque accusationes deductæ, rursusque ejusdem *Conradi* refutationes, & responsiones ad objecta. Videtur hic *Conradus* germanice ad populum dixisse, cum in quodam loco scribat, se annis ipsis quatuordecim coram Ducibus Austriæ prædicasse. Scriptus est Codex, ut Librarius annotavit in fine, Pragæ feria IV. post Dominicam invocavit an. 1364. Sunt ibidem Homiliæ quædam Doctorum, & spirituales Tractatus, nihil ad superiora pertinentes. Porro de litibus illis Parochorum, & Ordinum ab Apostolica Sede privilegiatorum legatur Baronius, & qui eum continuavit Odoricus Raynaldus in Annalibus Ecclesiasticis: eo usque in Bohemia, ut alibi dixi altercationes istæ infelices progres-

ſæ ſunt, ut hominum cædes in Eccleſiis quibusdam perpetratae ſint, geſta omnia per tumultum, ut hic vides in foro declamatum, quod nonniſi ſeditionis tuba & clauſicum fuit; donec tandem Summi Pontifices partibus ſilentium impoſuiſſent, & Religioſos in tutelam ſuſcepſſent.

Aliud Volumen MS. pelle nondum elaborata involutum, continet *Statuta Provincialia Erneſti I. Archiepiſcopi*

Summulam de tribus eſſentialibus punctis noſtræ Religionis, per *Thomam Hibernicum* anno 1316. collectam. *Speculum Sacerdotum* de ſeptem Sacramentis incerti Authoris. Item *Tractatum de Confeſſione* perutilem.

MS. in quarto de *Officio Inquiſitoris* incerti Authoris, in cujus fine hæc leges: *Explicit Tractatus optimus de modo & forma Inquiſitionis hæreticorum peſſimorum ad mandatum Domini mei.* In eodem Libro *Statuta ſunt Erneſti Archiepiſcopi.* Incipiunt *Conſtitutiones D. Conradi Epſcopi Olomucenſis.*

Volumen MS. N. XIV. addito, multos Scriptores diverſi argumenti continens. *Iſidorum de ſummo bono.* *Auguſtinum de cognitione veræ vitæ.* *Meditationes S. Bernardi.* *Planctum Origenis*; quosdam minores *Tractatus S. Auguſtini, Hugonis & Ambroſii.* Item *Synodum Conſtantiensem 1417.* *Epistoſas Hieronymi*; his addita eſt *Seſſio IX. Concilii Baſileenſis contra Wicleſſi articulos an. 1439.* *Refutationem incerti ſed Catholici Authoris Concionis M. Jacobi de Miza*, qua probat Author licere Clericis bona terreſtria poſſidere, quod *Jacobus de Miza* hæreticus negabat. Item *Speculum peccato-*

torum; est Epistola aut Sermo in illud: *utinam saperent!* in fine descripta est formula honestæ vitæ.

MS. grandis Codex Juris Canonici Joannis de Zanis. Ita enim in fine Codicis legitur: *Finitus est Liber V. per egregium utriusque Juris interpretem D. Joannem de Zanis Civem Bononiensem, in Universitate Bononiensi, quæ est mater Studiorum, ordinarie sero legentem, & superius dicta scribentem An. D. 1466. 22. Julii. Per me vero Henricum Egrecz de Litomericz studii mei anno tertio cum scriptura finitus est eodem anno die 25. Augusti.*

Volumen aliud MS. grande in I. Librum Decretalium. In fine leges: *Finis bujus partis per Excellentissimum utriusque Juris interpretem D. Jacobum de Zebis Civem Patavinum præclarissimum; scriptus & reportatus per Wenceslaum de Crumpnau in scholis in lectione ordinaria An. Dom. 1445. vivat Illustris Rex!* De Wenceslao de Crumpnau seu de Crumlow dictum est in Indice Authorum Bohemicorum.

Volumen MS. in quarto, ut vocant, in quo descripta sunt sequentia: primo Libellus de septem donis Spiritus Sancti, & alius de septem peccatis mortalibus, super illa sententia: Apprehendent septem mulieres virum unum &c. est Scriptor patrius, & Sacerdos ex Ordine Melitensium, præfatio sic habet: Cbarissimis Fratribus Nicolao & Georgio Professis Ordinis S. Joannis Hierosolymitani, Wenceslaus indignus & inutilis ejusdem Ordinis, salutem & fraternam cbaritatem. Postulastis a me &c. Sequitur Liber Imaginum innominati Scriptoris, quo descri-

scribitur ambitio, veritas, intelligentia, & fortitudo &c. Itidem *Metamorphosis Ovidii moralisata*. *Sermones de Pœnitentia*. *Speculum Ecclesiæ*, Hugonis a S. Victore. *Liber casuum Conscientiæ* compositus per quendam Fratrem Carthusiensem.

Volumen MS. in quarto, quo continetur *Tractatus moralis de oculo* valde bonus M. Petri de Cyperia Lemovicensis Diœcesis, & in fine: scriptus an. 1374. die Vincentii Martyris almi. Item Commentarius in Cantica Anonymi Authoris, & primo in sensu historico scriptus an. 1383. feria quarta prius S. Viti. Item *Index Librorum S. Dionisii, Augustini, Hieronymi, Gregorii, Bernardi, Hilarii, Isidori, Chrysostomi, Rabani, Damasceni, Anselmi, Ricardi de S. Victore, Alani, Alvini*. Item Libelli quidam minores Ciceronis, Plinii, Boetii, Senecæ. Item *Tractatus de sectis Hæreticorum*, quem scriptum esse ante annum 1415. patet ex eo, quod Hussitas neque nominet.

Volumen aliud MS. in quarto. Libellus de *domo & morte Aristotelis* cum Commentariis Anonymi, perperam hic Libellus adscribitur Aristoteli. Item *Formula honestæ vitæ S. Bernardi*, descripta an. 1415. post festum S. Lucie in Miliczin. *Seneca de quatuor virtutibus* cum commentario (neque hic Liber Authorem habuit Senecam) scriptus an. 1390. Item *Hymni S. Pragensis Ecclesiæ*, in bohemicum sermonem translati.

Liber MS. membranaceus (uti & alii superiores non parvo pretio exarati) cujus Libri titulus est: *Laus Mariæ*. Continet Lectiones
Erne-

Ernesti Archiepiscopi Pragensis; ejus Epistolam approbantem illud officium, & concedentem, si quis illud recitare velit loco alterius de tempore, & Indulgentias impertientem. *Donavit hunc Librum mihi Dominus Crumloviensis, & ego rursus (quod a Carthusiano quodam magna diligentia collectus esset ex tot SS. Patribus pro quolibet anni die) eundem Librum donavi Carthusiæ Waldicensi ad Giczinium in Bobemia, idque munus meum tenue, gratissimo animo Religiosissimi illi Viri susceper.*

Volumen MS. grande in folio, in corio sa-phirini coloris. Tractatus Andreae J. C. Clarissimi, super arbore consanguinitatis cum Glossis, & Commentariis in eundem Tractatum, Authore Henrico de Swolenka Egretz de Litomiericz. In fine operis hæc leguntur: An. D. 1488. Honorabilis Vir D. Henricus de Swolenka Baccalaureus in Decretis banc Arborem sic scribi per puncta fecit, & Glossas circumferentiales collegit, in scholis quoque Juristarum publice legit. Sequitur solutio Glossarum contrariarum in Jure Canonico. Item notæ super Libros Decretorum. Explicatio quarundam quæstionum Juridicarum, quarum initio ait Author, se in studio Jurisprudentiæ, nondum completo decimo ætatis suæ anno, apud Repetitorem fuisse collocatum, quare ait istud per Commentum (Commentarium) innovare dispono.

Liber Formularum Consistorialium confectus ex litteris Wenceslai & Przeslai Episcoporum Wratislaviensium.

Item Litteræ foundationis Academiæ Carolinæ Pragensis.

Epi-

Epistola de Reginine bono, duro stylo scripta est, ut conjecturam aliquam facere de Scriptore possimus. Sermo insignis dictus ad Clerum de Confessione. Authoris nomen nusquam apparet, ait tamen se dicere in præsentia Domini Bobuslai Decretorum-Doctoris, & aliorum Doctorum, ideoque Capitulum hoc aggredi; citat sæpe Hostiensem & Abbatem. In ejus Sermonis fine hæc leguntur: Ego Nicolaus quondam Pauli de Praga publicus auctoritate Imperiali Notarius huic sanctioni non interfui.

Additæ sunt *Excommunicationes tredecim solemniter publicatæ adversus Regem Georgium; quarta excommunicat perfidissimum hominem Joannem de Rokiczana, & V. Gregorium de Haimburg, qui alias hæreticus declaratus, in sua perfidia obstinatus, in ipsa quoque-Bobemia Petra scandali, & lapis offensionis factus est, ipseque hæreticis copulatus, ibi animam suam vendidit, cornua contra S. Ecclesiam Romanam non cessat erigere, & ejus, quæ omnium Mater est & Magistra, mandata contemnere, & pertinaci spiritu censuras Apostolicas ferre &c. Sequuntur Instructiones Prædicatorum a nobis Laurentio Episcopo Ferrariensi Apostolicæ Sedis Legato &c. Omnes Articuli (ut ibi legimus) sunt Classicum adversus hæreticos, & fideles incitantur ad eleemosinas pro auxilio Serenissimi Domini Mathiæ Regis Vngariæ &c. In quorum fidem &c. Datum & actum Grecz (Reginæ Hradecii) in Monasterio Fratrum Ordinis S. Francisci, sub anno a Nativitate Domini 1468. Indictione I. die vero Sabbati 9. Julii anno IV. præsentibus Prospero Nicolai de Medices Cive Januensi Serenissimi Imperatoris Friderici Con-*
filia-

filiario &c. ex præcepto S. D. N. Pauli Divina Providentia Papæ II. Item copia duarum Bullarum Pauli II. quibus excommunicatur Rex Georgius, & Hussitæ. Eas Bullas Alexius Bemar Decretorum Doctor vidimat, præsentibus Hilario Ecclesiæ Pragensis Decano, & Catholico-Boronum Regni Bohemiæ Oratore, & D. Henrico Egrecz de Litomericz Ecclesiæ Mielnicensis Præposito, ac Decretorum Doctoribus Wenceslao & Rudolpho Ecclesiæ Pragensis Canonicis &c.

Alio in loco secretiore in eadem Ecclesia Crumloviensi Libros manuscriptos reperiens depositos.

MALOGANATVM *Mattbæi Abbatis Aulæ Regiæ ad Pragam Pars I.* vide, quæ diximus in Bibliotheca Clementina. Sunt ibidem *Fratris Stephani quæstiunculæ conscientiæ de multis casibus.* Notandum, fuisse hunc *Stephanum* sub Arnesto Archiepiscopo Pragensi (qui anno 1364. obiit) Consistorialem, ac deinde rebus humanis vale dicto, Canonicorum Regularium S. Augustini institutum amplexum.

Postilla super Credo, quæ Tomaskoni adscribitur, hætenus Titulus, sed nihil adjectum est quis, aut qua ætate vixerit ille *Tomasko*.

Quodlibetum Pragensæ (est Libri pereruditi titulus) *M. Joannis Papuskonis*, laudatur a Catholicæ Religionis constantia, & velut Martyr celebratur ab *Ænea Sylvio* in historia Bohemiæ, fuit primum Parochus Pragensis ad B. V. Teinensem, post etiam Præpositus Litomericensis.

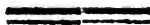
Visto

Vifio S. Hildegardis, ejusque vaticinia in Bohemicam linguam converfa, rariffimus eft Liber.

Catbolicon M. Matbiae de Wladislawicz ingens opus, quod voces S. Scripturæ omnes explicat, ad inftar Calepini, nifi quod ifte in argumento profano, *Matbias* noster in Sacro & cœlefti verfatur.

Postilla Zderazensis fratris Jeslini de Wodniano dedicata Vniverfitati Carolinæ, de hoc Libro alibi dictum eft a nobis.

Wenceslai de Crumlow Decani Ecclefia Pragenfis Tractatus I. *de Signis hæreticorum*. II. *de Signis Wickleffitarum*. III. *Accufationes contra Joannem Rokiczanam tempore Regis Ladislai*, per Decanum prædictum confcriptæ. Primus Tractatus eft eruditiffimus, totus ex authoritate facrarum Litterarum, fanctorum Patrum, ac præcipue Juris Canonici conftat; hunc primum & tertium Tractatum a *Wenceslao* compositum dubitari non poteft, cum in ipfo contextu nomen Authoris legatur. De fecundo Tractatu dubium oritur ex eo, quod in fine Tractatus ille editus dicatur in Vniverfitate Parifiensi; responderi poteft, prædictum *Wenceslaum* in Vniverfitate Parifina ftuduiſſe.

S E C T I O VIII.

Libri manuscripti in Bibliotheca Crumlovienſi Collegii Societatis Jeſu,

Per quam dolendum eſt: manuſcriptam Crumlovienſis Collegii Bibliothecam, unde minime oportuit, damnum accepiſſe, qui ad uſque mea tempora Codices reliqui fuerunt An. Chr. 1660. adferentur; adjiciam altero Indiculo Libros rariores, præſertim patria lingua ſcriptos, vel etiam typis editos hoc conſilio, ut qui in auxilium Patriorum hominum editum aliquem librum vellent, habeant unde petere exemplar poſſint: tanta enim hac ætate noſtra bohemicorum Librorum eſt caritas & raritas, ut nihil magis; fuit tempus me puero, paulo poſt victoriam Pragenſem, cum omnes omnino bohémica lingua ſcripti libri, eo ipſo hæretici & ab hæreticis ſcripti exiſtimarentur ignorantia hominum quorundam, ideoque nullo discrimine an boni an mali forent, nullo delectu utilium, inutilium quærentur ad flammæ; ex angulis domorum extracti, vel e manibus excuſſi (eſſi hiſtorica nihil ad Religionem pertinentia tractarent) lacerarentur, & excitaſtis alicubi rogis (ut Pragæ medio in foro factum meminimus) injecti perierint. Laudo ſtudio Religionis, at non ſine modo, conſtat enim, ut ab iis accepi, qui pars tum erant facti,

Ati, temere omnes sæpe nec inspectos Codices exustos; eadem militum Wallonorum præcipue sub Buquoio cura fuit, omnes repertos in Bohemia libros incendere; at fera est hæc post tempus querela, ut *Crumlovium* redeam, veteres omnes Collegii Societatis Codices liberalissimus Fundator *Wilhelmus a Rosis* Regni Burgavii ex arce sua Crumloviensi translato donavit, quorum ego Catalogum non texam, sed manuscriptos tantum ut prædixi digniores, deinde rariores & bohémico idiomate scriptos adducam.

Libri manuscripti in Bibliotheca Crumloviensi Societatis Jesu, ac primum Latini.

VOLUMEN antiquissimum MS. albo corio insutum, vetustissimis characteribus cum titulo: *Variae Homiliae*, ipso initio Tragica mors *Vdonis* Archiepiscopi Magdeburgensis recitatur, quam etiam in *Speculo Exemplorum* legimus. Sequitur *Sermo M. Jacobi de Miza* S. Theologiae Baccalaurei, in cujus fine hæc leguntur: *Hæc M. Jacobellus de Miza prædicavit ad populum convenientem in Ecclesia S. Michaelis Antiquæ Urbis Pragensis de An. D. 1407.* Nota, totus hic Sermo viam paravit, & prætruxit hæresi Hussitarum, estque hæreticus, quo conatur probare Jacobellus, Ecclesiasticos non posse habere verum dominium rerum temporalium, quod etiam Huss sensit, quæ præpositio damnata est in Concilio Constantiensi & Basileensi; Item probare contendit: nihil esse curandos Episcopos, sequendam esse solam Apostolorum & Christi doctrinam. Hunc hæreticum sermonem
multi

multi Catholici Doctores scriptis refutavere; vide Indicem Librorum Ecclesiæ Crumloviensis.

Tomus grandis MS. in folio, continet *Historiam Scholasticam Petri Comestoris*; in fine voluminis: *finitus est Liber An. D. 1406. feria III. in Octava S. Margaretbæ.*

Codex membranaceus insignis, continens *Summam Fr. Raymundi de casibus conscientie*. Eadem Summa in alio Codice membranaceo descripta. Alius Codex membranaceus cum titulo: *Fratri Joannis de Ordine FF. Minorum dicti de Somerveldt Glossa in Psalterium compilata* An. D. 1318. Liber est typo dignissimus.

Missale membranaceum MS. ex quo Festa Dioecelis Pragensis, aliæque ante duo & plura Sæcula Solemnitates cognosci possunt.

Breviarium MS. perelegans in membrana, maximo sine dubio pretio comparatum, nam quotiescunque majuscula aliqua littera librum scripturæ, vel horam vel festum inchoat, ejus loco venustissima imago (quam etiam pictores Sæculi nostri commendant) libera manu, ut vocant, picta cernitur, auro etiam pictorali illusa, arte, nisi fallor, Sæculis nostris ignota, aptissimeque ad festa sua jam sancta aliqua Virgo, jam Martyr, aut S. Antistes auro & coloribus illuminatus apparet. Initio Libri hæc leguntur. *Ego Benedictus Episcopus Ecclesiæ Caminensis, hunc Librum Venerabili Monasterio Trebonensi dono dedi, usum ejus ad vitam propriam reservans, manu propria. An. D. 1493. XX. die Junii: commendans me patrocinio gloriosissimi Patris Ægydii, & Fratrum loci jam dicti sanctis orationibus. Ac ne quis dubitare possit, quis ille*

Benedictus Episcopus. Additur in margine: *Reverendissimi in Christo Patris & Domini Benedicti Baronis de domo Waldstein Episcopi.* De hoc Præsule plura in Catalogo Episcoporum & Præsulum ex gente Bohema. Etsi autem hic Codex nihil præferat singulare præter antiquitatem & Episcopi nomen, nolui Illustrissimæ Familiæ veneratione, cui sum deditissimus hæc silentio præterire.

Codex grandis membraneus in folio, ut dici solet, cui Libro initio titulus præfixus est: *Glossa super Psalterium F. Joannis de Ordine Minorum dicti de Sommerveldt* compilata A. D. 1318. *Item casus Episcopales, & Statuta Archiepiscopi Pragensis.* *Item Quæstiunculæ M. Stephani Fratris & Canonici Regularis super illa Statuta.* *Item Speculum Sacerdotum.* *Orationes super Evangelia*, quæ adscribuntur Bedæ. *Liber B. Augustini ad Orosium.* *S. Bernardi de diligendo Deo.* *S. Augustini dicta de Incarnatione Domini, & Virginitate S. Mariæ.* *Statuta Provincialia communia Arnesti*, elegantissimo charactere exarata, initio præmittuntur crimina, quibus obstricti ab Eucharistiæ communione sunt arcendi. *Mandata generalia D. Archiepiscopi Arnesti &c.* Liber hic scriptus est an. 1350. vivente adhuc Archiepiscopo Arnesto,

Tomus MS. cujus initio signum ☉ XVI. appositum est, in saphirini coloris corio, continet sequentia. *V. Epistolas Urbani Papæ ad Wenceslaum Romanorum & Bohemiæ Regem*, adhortantis ut Romam se conferat ad coronationem & patrocinium suscipiat Sedis Apostolicæ adversus Gallos Regnum Neapolitanum affectantes. *Item Historiam trium Regum accuratissimam.* *Scalam Claustralium S. Bernardi.* *Item stimulum*

lum Divini amoris. Alani Apocalypsim metricè (describuntur vitia Monachorum Angliæ) *Vitam Arnesti I. Archiepiscopi*, cujus Author est *Wilhelmus Wissehradenfis Decanus stirpe Hazemburgicus. Vitam S. Hieronymi ab Eusebio scriptam*, & de ejus laudibus alia plurima. *Innocentii Papæ II. libellum de vilitate conditionis humanæ*, & tandem *Glossam Cassiodori super VII. Psalms pœnitiales.*

Tomus MS. in corio rubro, in quo sunt plurima opuscula *Albertani Causidici Brixiani de hora S. Agathæ*, conscripta an. 1245. I. *De modo dicendi.* II. *De Consolatione & Consilio*; scriptum Mense Aprili & Majo an. 1246. III. *De Dilectione Dei & proximi*, quem scripsit, cum esset in carcere Domini Imperatoris F. II. in Civitate Cremons an. 1238. Mense Augusto in die S. Alexandri, quo obsidebatur Civitas Brixia per eundem Imperatorem. IV. *Sermones ejus complures* an. 1243. Incerti Authoris *Tractatus: Quod panis & vinum in Altari transsubstantientur.* *Alani Tractatus pereruditus de arte prædicandi. Præfationes S. Hieronymi in Libros S. Scripturæ.* Ad extremum *Litteræ Fratris Henrici de Slaven Ordinis Teutonicorum Equitum Magistri Generalis statuentis pacem, & fœdus cum Domino Wladislao Rege Poloniæ, Lituaniæque Principe, simulque Alexandro, alias Vitoldo Magno Duce Lituaniæ*, datæ anno 1411.

Tomus MS. in albo corio, in quo continentur *Tractatus Innocentii III. Papæ super Psalmos pœnitentiales.* Item *Sermones de laudibus & pœnitentia S. Joannis Baptistæ. De S. Antonio Magno. Legenda S. Regina. Sermones super Evangelia incerti Authoris, & varia opuscula*

spiritualia, & Sermones quam plurimi de virtutibus, & diversissimis argumentis.

Volumen in quarto albo corio contextum. Sermones totius anni ex Chrysostomo aliisque Patribus collecti super Evangelia. Altera Voluminis parte continentur Vitæ Sanctorum præcipue ad Bobemiam spectantium, ut SS. Cyrilli & Methodii, S. Adalberti, Sigismundi, Stanislai, Viti & Procopii, hujus Vita accuratissime scribitur, sed grande in Chronologiam peccatum admisit Author, cum S. Procopium affirmat discipulum fuisse S. Cyrilli Moravorum Episcopi. Item Translatio S. Ludmillæ, & Translatio S. Wenceslai; in hac postrema recensentur quædam miracula stupenda, & alias vulgo ignota, quæ ad S. Wenceslai tumulum Divina manus est operata.

Volumen MS. in rubro corio, in quo explicantur omnes Hymni in Divino Officio Pragensis Diœcesis usitati; item Hymni proprii SS. Patronorum, & aliorum Sanctorum. Authoris nomen appositum non est.

Liber MS. in rubro corio, continet innumera documenta spiritualia; in fine adscriptum est mirabile vaticinium de futuro statu Regni Bobemiæ.

Volumen MS. in rubro eleganti corio, olim cum Bullis, quæ ablatae sunt, habet Explicationem Missæ & Cærimoniarum. Item Dialogum, seu potius interpretationem Dialogi more scriptam, præcipuorum locorum, Parabolarum Salomonis, item Evangeliorum.

Tomus grandis, cum E. VIII. inscripto, in albo corio. Titulus est: Mistificatio Librorum Veteris Testamenti. Scriptor est valde eruditus, sed nomen nusquam apparet. Post libros Regum in Ecclesiasten multas pagellas mala manus alicujus laceravit, cætera sunt integra usque ad

Pro-

Proverbiorum finem. Addita est Epistola quædam super hanc sententiam : *utinam saperent ! &c.* huic Epistolæ in prima littera infusa Episcopalis appicta est (quasi innueretur Authorem hujus Epistolæ Episcopum fuisse) in fine operis hæc leguntur : *Explicit speculum peccatorum valde utile.*

Liber MS. qui in principio Epistolam, seu verius *Tractatum Catholicum de una specie scriptum, & missum ad A. Divini Verbi seminatorem in Praga* : demonstrans solide usum utriusque speciei Laicis non deberi &c.

Volumen vastum MS. in albo corio, cui titulus : *Incipit Tractatus fidei contra diversos errores, super titulum de Summa Trinitate, & fide Catholica, in Decretalibus.* Tractatus iste eruditissimi Scriptoris est partus, cui præmisit professionem fidei Catholicæ, & in fine hujus grandis Voluminis hæc verba leguntur Rubrica scripta : *Explicit Tractatus bonus de fide Catholica super Symbolo Concilii Lateranensis, scilicet : firmiter credimus. Generosi ac Magnifici Domini Domini Vlrici de Rosenberg &c.* Crederem ex his verbis Authorem fuisse *Vlricum*, at tanta eruditio & doctrina superat profani alicujus (etsi *Vlricum* doctum Dynastam fuisse accepimus) ingenium.

Sunt alii manuscripti Codices in hac Bibliotheca plures quinquagenis, sed mihi orium defuit titulos annotandi ; pervolvi tamen obiter singulos, & animadverti singularia non continere ; plerique habent Sermones in Dominicis & Festa per annum ; item legendas seu vitas Sanctorum ; item Opuscula spiritualia de virtutibus, præcipue ad Monachalem vitam spectantia ; plerique ex his Codicibus, aut in Bohemia compositi sunt, aut certe apud nos descripti, ut ex amanuensium nominibus, ætatibus, annis ac locis datur intelligi.

S E C T I O IX.

*Manuscripti quidam Codices Bobemici
in eadem Bibliotheca Crumloviensi S. J.*

*L*itæ SS. Patrum scriptæ an. 1510. uti-
nam prodirent in typo! certe cum
utilitate maxima legerentur.

Statuta Regni Bobemiæ, vetustissimus Co-
dex manuscriptus.

Thomas a Kempis veteri bohémica lingua
ex Latino versus; editi etiam quidam Libri *Ger-
sonis de Meditatione Cordis &c.* Item *Francis-
ci Petrarchæ Dialogus inter sapientem & rudem:
mezi Mudrcem a nedaubem.*

*Libri Joviani Pontani de Magnanimitate
ad Alphonsum Aragoniæ Regem* conversi an. 1511.
Dedicantur Illustrissimo Bohemiæ Baroni; sed
neque illius Dynastæ, neque interpretis nomen
usquam reperire potui.

Preces antiquissimæ Catholicæ, vetusta lin-
gua bohémica elegantissime conscriptæ in mem-
brana, in usum alicujus Matronæ *Rosenbergicæ*
(nam omnes orationes in fæmineo genere effe-
runtur, superant certe annos trecentos, & con-
tinent aureas & prorsus cælestes preces).

Traclatus Christianus e sacris Scripturis
decerptus, & Generoso Domino *Leopoldo Cza-
sto-*

stolar de Longa Villa Domino in Kotaun dedicatus an. 1573. Continet controversias Catholicas præstanter & solide defensas contra hæreticos, abest nomen Authoris.

Etlica. Complectitur illustres sententias variorum Authorum, Senecæ, Petrarchæ &c. scripta an. 1509. Libellus typo dignus.

Tractatus MS. bobemicus Hilarii Decani Pragensis: Defensio fidei Catholicæ adversus Georgium Podiebradium, magno fidei zelo conscriptus, continet IX. Capitula. Dedicatur ab Authore Illustrissimo D. Joanni de Rosis. Hic Tractatus latine impressus legitur in Henrici Canisii antiquis lectionibus.

MS. Codex, in quo descripti sunt Prophetæ majores & minores ex S. Scriptura bohémice.

MS. Volumen in folio de quatuor Novissimis venusto charactere exaratum, Authoris nomen non additur, sed initio operis pictus est Monachus scribens discalceatus; sed habitum fert instar Cisterciensium cum scapulari. Liber est valde doctus & spiritualis, publica luce dignus, descriptus an. 1514. II. *Nicolai Lyrani expositio in Matthæum MS.*

Fratris Joannis Vodnizensis Ordinis S. Francisci Minorum ex Monasterio SS. Angelorum in suburbio Horazdowiczensi MS. Tractatus de Immaculata Conceptione B. V. Mariæ; est ardentissimo in Dei Matrem affectu scriptus hic Liber, sed non minore odio in Religiosos partis adversæ. *

C c 4

Bib-

* Paulo fufius recensetur hoc opus a Balbino, ast cum plurima sacro Ordini Prædicatorum injuriosa, partim

Biblia integra, id est vetus & novum Testamentum in membrana nitidissime scriptum manu faminea cujusdam *Molitrice*; quam in rem sunt testimonia Fratrum Rosenbergicorum; litteris elegantissimis, & picturis initio capitum.

Libri variores tam scripti, quam typis editi in eadem Bibliotheca Crumlovii latine a patriis hominibus compositi, vel ad res Bohemicas pertinentes.

Magistri *Albici* arte Medici, nec non Ecclesiæ Pragensis Archiepiscopi *Regimen Sanitatis*, quod alio nomine *Vetularium* nuncupatur, impressum in Lipczk An. D. 1484. 26. Augusti. Nihil fædus esse potuit quam Archiepiscopum *Vetularium* scribere, * vide, quæ in *Arnesti* vita ex *Pontano* de hoc *Albico* scriptum: memorabilem unicamque sententiam ex hoc libro adducere placet: *Medicus doctus, inquit, in Italia, non valet in Bohemia vel Silesia, quia ægritudines in una terra discordant ab ægritudinibus alterius terræ, nec diæta cibi & potus in una terra concordat cum diæta alterius terræ.* Hæc *Albicus*.

Pane-

tim etiam fabulosa, & sanæ Theologiæ repugnantia contineat, satius eadem silentio præmenda, quam typis evulganda duximus.

- * Immerito subirasceatur *Balbinus Albico*, offensus inscriptione hac libri (*Vetularius*) quasi de rebus officio suo indignis scripsisset. Existimabat nimirum vetularum mulierum negotia, & artem absteretricandi in eo pertractari. At nihil aliud titulo hoc innuere voluit Author, quam regulas conservandæ sanitatis, quibus servatis, unusquisque vetulus & ætate grandævus evadere possit.

Panegyres heroicæ editæ a *Sigismundo Dominatio* a *Pisnicz* Equite Bohemo ad Gregorium XIII. Pontificem Maximum ; impressæ Bononiæ an. 1580. Est Panegyris Pontificis Gregorii, alia Rudolphi Imperatoris, tum aliorum Principum, in fine etiam Stanislai Episcopi Olomucensis, & tandem Panegyris *Sbinkoni Berka* Wissehradensi Præposito dum primum Sacrum faceret. Nec non Oratio ad Rudolphum II. Imperatorem, *de afflictæ Ecclesiæ statu*, dicta & excusa Pragæ an. 1572.

Sermones Doctoris Joannis Fabri habiti Pragæ ad Bohemos de SS. Eucharistiæ Sacramento. Typis editi Friburgi An. D. 1529.

Carmina funebria Crumloviensis Collegii *Guilielmo a Rosis* Fundatori: edita 1592. addita est Oratio R. P. *Joannis Rotarii* S. J. de eodem argumento, & in eodem funere. II. *Nicolai Racovii* S. J. Oratio in funere ejusdem *Guilielmi Rosensis* Pragæ ad S. Thomam habita ad Regni Proceres an. 1592. VII. Calendas Novembris : impressa typis Pragæ.

Oratio funebris in Exequiis D. *Adami* de *Nova Domo* Fundatoris Collegii Novodomensis, a *Christophoro Steffetio* S. J. dicta Pragæ an. 1596. ibidemque excusa. II. Musa dicata Consecrationi *Caroli* de *Lamberg* Archiepiscopi a Rhetoribus in Vniversitate Pragensi. III. Oratio de dignitate Episcopali, Authore *Wenceslao Lariscb* de *Nazeslavicz* Archidiacono Bechinenfi & Decano Crumloviensi. Ejusdem Authoris impressa Oratio habita Crumlovii an. 1606. in Exequiis Archiepiscopi *Zbignæi*.

Laudatio funebris ejusdem *Zbignæi*, habitata in templo Metropolitano Pragæ an. 1606. a *Georgio Bertholdo Pontano*, ad *Ladislauum Berkam*, *Zbignæi* fratrem. II. *Sigismundi Dominatii* a *Pisnicz* Equitis Bohemi Oratio in funere *Maximiliani* II. Imperatoris an. 1577. edita, & dedicata D. *Wilhelmo* Principi *Vrsino*. III. *Epithalamium* Domino *Wenceslao Guilielmo* de *Lobkowicz*, Domino in Dux &c. & *Franciscæ Margarethæ* Comitissæ de *Dietrichstein* obtulit Episcopale Collegium Olomucii An. D. 1616.

Ad Illustriss. & Excellentiss. Principem D. *Guilielmum Vrsinum* a *Rosenberg*, in nuptiarum ejus honorem an. 1577. *Vincentii Pistalocii Clavennatis* Oratio. Carmen nuptiale eidem D. *Guilielmo* de *Rosis*, & Illustrissimæ *Annæ Mariæ Marchionissæ Badensi* scriptum a *Davide Crinito* Nepomuceno an. 1578. *Epithalamium* in ejusdem nuptias cum *Polexina Wratislai* a *Pernstein* Regni Bohemiæ Cancellarii filia, a *Jacobo Chimarrhæo* an. 1587.

Conciones funebres in Exequiis Illustrissimæ Dominæ *Margarethæ Franciscæ* a *Lobkowicz*, natæ Comitissæ a *Dietrichstein*, quarum altera germanica, habitæ a RR. PP. *Georgio Dingnaven* S. J. & *Francisco Maria* Capucino de *Veldkirch*. Oratio in solenni reconciliatione *Almæ Metropolitanæ Ecclesiæ Pragensis*, atque consecratione summi Altaris S. Viti, habitata 28. Februarii an. 1621. per D. *Casparum Arsenium* a *Radbusâ* S. Metropolitanæ Ecclesiæ Pragensis Decanum. *Laudatio funebris* in Exequiis Illustrissimi D. D. *Georgii Ludovici* S. R. I. Comitis a *Sterenberg* Principatum *Swidnicensis*, & *Jaurovienti* Capitanei, a Collegio *Nissen* S. J. Stre-

Strena Charitum Rokyczanæ Civitatis Regiæ in Regno Bohemiæ ad Illustrissimum Dom. Zdenkonem Libsteinsky Comitem de Kolowrat, a Bartholomæo Cirrino an. 1625. II. Disticha Chronologica de Regibus Bohemiæ, Authore Davide Crinito Nepomuceno, singulari felicitate conscripta.

Wenceslai Larisch a Nazeslawicz, Theologi Silesii Oratio, quam scripsit in Palinodiam Wenceslai Altwasseri Olsnenfis Silesii a Religione Catholica transfugæ Presbyteri an. 1612. dedicata Illustrissimo D. Jaroslao a Martinicz Smeczna Domino.

Brixia Bohemiæ Civitas, carmine delineata, rebusque suis memoralibus illustrata, Authore Georgio Bertholdo Pontano Poeta laureato Anno Dom. 1593.

SECTIO

S E C T I O X.

*Libri variores Bohemici , typis olim
editi, & in Bibliotheca Crumloviensi Soc.
Jesu asservati.*

*tatuta Boh. sub Ferdinando I. Jus Mu-
nicipale Bobemicum impressum anno
1536. Constitutiones R. B. bohemicæ
an. 1530. duo exemplaria. Nalezowe Praw
Zemskych an. 1536.*

*Vincentii Lirinensis Liber adversus hæreses,
interprete Balthasare Hostovino S. J. dedicatus
Stanislao Episcopo Olomucensi an. 1584. Ejus-
dem Hostovini Thomas a Kempis de signis veræ
Ecclesiæ Authore Petro Litomericensi Sacerdote
Catholico, editus Liber an. 1593. Litomislíi.
Sztjtek wjry Clypeus Religionis Catholicæ Lau-
renti Hermantii. Georgii Schererii S. J. Tra-
ctatus de Antichristo, interprete Bartholomæo
Flaxio Archidiacono Plsnensi an. 1589. ad D. Ge-
orgium Juniozem de Lobkowicz Appellationum
Præsidem.*

*Bibite ex hoc omnes. Justus Tractatus ad-
versus Vtraquistas incerti Authoris. Tractatus
de SS. Eucharistiæ Communione, & de vocatio-
ne Ministrorum Doctoris Joannis Pistorii. Li-
bellus de Confessione & de Communione D. Petri
Ca-*

Canisii. Nullus & nemo, duo Evangelia; Liber in 4to sat magnus editus an. 1602. agit de Ecclesia invisibili ante Lutherum, & ceteros Sectarios. *Catechismus D. Petri Canisii*; sed longe auctor ordinario, adduntur preces multæ, editus 1584. *Quinque Conciones contra Piccardos & Lutheranos Jacobi Feichtii* versæ in Bohemicum an. 1589. a *Wenceslao Brosio* Decano Litomislensi, ibidem excusæ an. 1591. & dedicata *D. Vdalrico Felici de Lobkowicz. Evangelia bohemica antiqua & Catholica. Victoria fidei Christianæ Simonis Lomniceni*, dedicata Crumloviensi Civitati.

Descriptio Waldensium Piccardorum Wenceslai Sturmii S. J. an. 1585. Ejusdem *Sturmii Tractatus contra Waldenses*, cui titulus: *Kratke Ozwanj* ad Illustrissimum D. *Guilielmum de Rosis*, in Collegio S. J. Crumlovii an. 1584. *Wenceslai Sturmii* contra Cationale Piccardorum an. 1589. ex Collegio S. J. Crumlovii, dedicatus est Liber Civitati Budvicensi. *Sylvii Vberini* Liber adversus *Sturmium* an. 1587. Apologia *Sturmii* contra *Sylvium Vberinum* 1587.

Rozbrog o Kalich, seu certamen de Calice *Francisci de Rozdrazow* Capucini, dedicatum *Zdenkoni Adalberto de Lobkowicz* a M. *Johanne Swossowsky* Præposito Raudnicensi An. D. 1626. *Postilla Catholica Joannis Hoffmagsteri* an. 1551.

Tractatus Blasii Noziczka de Wolina contra Piccardos. Fuit hic *Blasius* Vir Catholicus, sed cæcus, qui libros dictabat, ut ex Epistola Archiepiscopi Pragensis *Antonii* ad eum anno 1566. data, quæ huic operi præfixa est, colligi-

gimus. Fuit antea *Blasius* Consiliarius Appellationis ex Cive Antiquæ Urbis Pragensis.

Georgii Sebereri major Catechismus, interprete *Joanne Peito Hostaunensi* Archidiacono Bilinenfi an. 1612. ad D. *Wilhelmum de Lobkowicz* Bilinensem.

Hæreticum quare, & Catholicum quia: Liber ex Latino conversus a M. *Joanne Wenceslao Cælestino* Archidiacono Reginæhradecensi an. 1625. dedicatus *Guilielmo Slawatæ*, & *Jaroslav Martinicio*. *Lubirynthus Lutheri*, seu de ejus inconstantia libellus incerti Authoris, anno 1585. *Examen Cantionalis Piccardorum* a D. *Wenceslao Sturmio* S. J. ad *Stanislaum Pawlowsky* Episcopum Olomucensem. *Aurea Biblia* Novi & Veteris Testamenti, interprete *Wenceslao Hagek a Liboczan* an. 1543. *Postilla Jacobi Wugek* S. J. an. 1592.

Enchridion, seu de Sacramentis Liber, Authore Fratre *Joanne Bosak de Chiss*, Concionatore Plsnensi, dedicatum D. *Joachimo de Novadomo* supremo Cancellario Regni Bohemiæ an. 1554. *Stanislai Hosii* Cardinalis Tractatus de expresso Dei verbo, dedicat D. *Adamo de Novadomo Balthasar Hostovinus* S. J. Pragæ an. 1590. *Expositio Communionis Eucharistiæ sub utraque specie Joannis Peiti Hostaunensis*, Archidiaconi Bilinenfis an. 1614. *Concordia fidei Christianæ contra Piccardos* Doctoris *Wenceslai Sturmii*, dedicata D. *Guilielmo a Rosis* an. 1582. typis Litomislîi.

Enchridion S. Augustini interprete *Joanne Makowsky*, dedicatum D. *Wenceslao Albino* de *Helffenburg* Cancellario Domus Rosenbergicæ.

Fuit

Fuit hic *Wenceslaus* Pater D. Episcopi Olomucensis. *Conciones Hieronymi Savanarolæ*, dedicatæ D. *Wilhelmo Malowecz* a *Georgio Melantrich* an. 1573. *Tomus grandis, Commentarium in Ecclesiasticum*, dedicatus D. *Wilhelmo* a *Rosis*, ab eodem *Georgio Melantrich* Pragæ an. 1575. *Speculum beatæ vitæ*, Authore *Thoma Baworowsky* Archidiacono Plsnensi, dedicatum *Henrico seniori de Szwamberg*. *De actu Contritionis & amoris Dei*, pulcher Tractatus Authoris incerti. *De quatuor Novissimis P. Costeri S.J.* Interpretes suum nomen non addidit. *Libellus precatorius Annæ* Imperatricis, editus an. 1550.

Desiderius, seu de virtutibus consequendis, bohemicè *Zadoſtiwi*. Typis editus an. 1596. *Monita Christiana*, & preces pestilentix tempore, Authore *Adamo de Winorze* Decano Carlsteinensi an. 1599. addita est admonitio ad populum *Sbignæi Berka* Archiepiscopi Pragensis. *Cantionale Bohemicum* impressum Olomucii an. 1559. *Conciones de Pœnitentia Thomæ Baworowsky* Archidiaconi Plsnensis an. 1552. in Poczatek typis excusæ, & D. *Annæ de Novadomo* dedicatæ. *Conciones de miseriis vitæ humanæ* Authore *Georgio Netoliczky* Canonico & Concionatore Metropolitanæ Ecclesiæ Pragensis anno 1568. dedicatæ D. *Zdenkoni de Sternberg*. *De amore Dei Tractatus*, ex Germanico vertit K. O. M. an. 1602. *Alberti Magni Paradisus animæ*, interprete *Adamo de Winorze* an. 1589.

Didacus Stella de contemptu mundi Libri tres, editi ab *Adamo de Winorze* Parocho Brannensi an. 1569. & dedicati *Mariæ Waldsteinianæ de Martinicz* relictæ viduæ post D. *Zdenkonem Stiepaniczky de Waldstein* in Stiepanicz

nicz & Dimokur, sororis D. *Georgii Borzita* de *Martinicz* & in *Smeczna*, S. C. M. Consiliarii, & supremi Judicis in Regno Bohemix. NB. Librum primum vertit ex Latino D. *Wilhelmus* de *Waldstein* filius Illustrissimæ D. *Mariæ*, duos vero reliquos *Adamus* de *Winorze*, id temporis ejus adolescentiæ Præfectus.

Cantionale Bobemicum a *Simone Lomniceno* dedicatum Archiepiscopo Pragenſi an. 1595. De *Charitate & Concordia conjugali* Magistri *Johannis Rosacini* Sufficensis an. 1583. *Planctus* SS. *Patrum*, dedicatus D. *Wilhelmo Rosenſi* a Typographia in *Poczatek* an. 1572. *Vita* S. *Joseph* Patriarchæ e Latino conversa an. 1568, & dedicata *Margarethæ Sternbergicæ* natæ *Malovecianæ* de *Paczow*, viduæ post D. *Adamum* de *Sternberg* supremum Camerarium Regni Bohemix. Videtur mihi hæc laudatio esse ex S. *Epbrem* desumpta. S. *Gregorii Papæ Dialogi* a *Sebastiano Scipione* conversi in Bohemicum, & *Olomucii* an. 1602. editi. *Concio de Colloquio Christi*, vel *Conciones* ad duos discipulos in *Emaus*, Authore *Urbano Regio* an. 1545. dedicata D. *Joanni* de *Pernstein*, & in *Helffenstein* a *Prostanensibus* Typographis.

Historia Ecclesiastica tripartita. *Francisci Petrarchæ* opus de *remediis utriusque fortune*; bohemicè interpretatus est *Georgius Hruby* a *Gelenie* an. 1501. editus, fuit hic *Georgius Pater Sigismundi Gelenii* Viri doctissimi, de quo alibi diximus.

Historia Tamerlani Tartarorum Ducis. *Vita honesta: Żiwot poczciwy a cztnosny*: M. *Trajani Nigelli*, edita cum facultate Archiepiscopi

scopi Zbignæi Berka an. 1596. *De septem catenis diaboli* Tractatus Simonis Lomniceni an. 1586. dedicatus *Wilbelmo a Rosis*. *Ejusdem Lomniceni Bohemico Carmine Oeconomia* an. 1597. dedicatus *D. Petro de Rosis*. *Ejusdem Comædia de Resurrectione Christi* carmine Bohemico, dedicata *D. Wilbelmo de Rosis*.

Politia historica, Volumen justum libris quinque constans, *Danielis Adami a Weleslawina*, impressum an. 1584. *Cosmographia Münsteri* in Bohemicum conversa, & typis edita an. 1554. a *Joanne de Puchow* Archiepiscopatus Pragensis Administratore & Archidiacono. *Sententiæ Philosophorum M. Briccii de Liczka* Civis Pragensis an. 1540. *De rebus Turcicis historię Pauli Jovii Episcopi*, & Maximiliano, ac Ferdinando Archiducibus dedicatæ a *Sixto & Ambrosio* Syndicis Pragensibus. *Chronicon Turcarum Levenclavii*, interpretantibus *Joanne Cocino*, & *Daniele Adamo Weleslawino* an. 1594. dedicatum *D. Petro Wok*, & *D. Fridecico de Zerotin* Capitaneo Moraviæ. Sunt partes XI. additum est *Iter Turcicum Augerii Busbequii*.

Iter Hierosolymitanum Vlrici Præfat de Wlkanow an. 1546. dedicatum *D. Wenceslao de Hasmburg* supremo Priori Melitensium, & excusum 1563. *De stella nova in Cassiopæa appa-
rente* an. 1572. Tractatus Astronomicus scriptus a Baworio juniore Rodowsky de Hustirzan Equite Bohemo, Domino in Radoştow, editus anno 1573. & dedicatus Illustrissimo Domino *Wilbelmo de Rosis*. *Herbarium Bohemicum* Authoribus *Nicolao Claudiano* Boleslaviensi, & *Joanne Czerni* Litomislensi, Medicinæ Doctoribus, editum Norimbergæ an. 1517.

Dialogus Medici & Rustici de Peste anno 1582. Authore Joanne Parocho in Civitate Bawow. *Joannis Garcei Tractatus de Peste*; addita Epistola de eodem argumento M. Albici. Typis excusus liber an. 1568. *Regimen Sanitatis* Volumen magnum *Joannis Koppe* Medici Regii apud Ferdinandum I.; translatus in Bohemicum ab Illustri Viro D. *Hinkone Krabicze* de *Weitmil*, impressus an. 1535. *Calendarium historicum* Danielis Adami Weleslawini, dedicatum Vrbi Pragensi. Prima editio an. 1578. *Dictionarium Bohemicum* F. Joannis Aquensis, seu de Wodnian Ord. Minor. de Observantia, impressum Norimbergæ an. 1508; probat ibidem omnia exprimi posse vocabulis Bohemicis, quæcunque græce dicuntur. De hoc Authore dixi, supra, cum agerem de manuscriptis Codicibus hujus Bibliothecæ.

Thomæ Jordani Liber de aquis memorabilibus Marchionatus Moraviæ, editus an. 1580. *Nenia super morte D. Joannis Comitis Serinii*, Domini in Rosenberg an. 1612. qui post D. *Petrum* de *Rosis* diebus 24. obiit, anno ætatis 46. fuit ex Sorore D. D. *Wilbelmi & Petri Rosensium*, filius D. Nicolai Comitis de Serin, qui fortissime contra Turcas dimicans cecidit. De finibus & terminis &c. (o *Mezech*, *Hraniczycz*, *Saudu*, a *Rozepři meznj*) Authore *Jacobo Menssik* de *Mensstein* Vice-Judice Regni Bohemiæ, editus Liber an. 1600. *Aritmetica Bohemica*. *Dictionarium* Bohemico - Latinum *Thomæ Resselii* Parochi Jarossowiensis. Olomucii an. 1562.

Liber Titularis Regni Bohemiæ an. 1534. Enumerantur de nomine Barones Bohemi legitimæ ætatis, & uxorati, trecenti duo; Equitum
iniri

iniri numerus non potuit. Inter Prælatos legitur: *Ernestus de Sslenicz*, & in *Lowosicz*, Præpositus Metropolitana Ecclesiæ Pragensis & Misenensis.

Libri Hæretici.

Liber *Piccarditicus* (o *Puwodu Cyrkwe*) de Ecclesia. Sunt in eodem Codice plures Scriptores *Piccarditici* impressi an. 1522. na *Poldolczy*. *Postilla Parvulorum*, ex Germanico translata a *Thoma Sobieslawsky Rzeszatto* an. 1689. dedicata Civitati Sufficensi, conscripta germanice a quodam *M. Christophoro Fisser*. *Refutatio armaturæ (obrana)* vel defensionis Christianæ, edita an. 1629. sine Authoris nomine.

Sebastiani Castalii Dialogi ex S. Scriptura desumpti, in Bohemicum versi an. 1558. *Cantionale Piccarditicum*, editum an. 1564. In quo delicatis cantibus, & musicis modulis, omnes errores *Piccardorum* blande insinuantur, ejus *Cantionalis* refutationem edidit *Wenceslaus Sturmius* S. J. *Biblia Piccardorum* elegantissimis & minutulis typis expressa an. 1596. *Novum Testamentum Bohemicum* a *Piccardis* expressum an. 1601. *Chronicon mundi* *Autbore Carione* translatum ante quadraginta tres annos a *Buriano de Kornitz*, & post editum typis an. 1584.

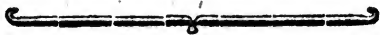
Notandum :

Codices recensitos partim MMSS., partim etiam impressos Bibliothecarum, Domus Professæ, nec non *Crumloviensis*, & *Novodomensis*, amodo translatione facta, locatos esse in Bibliotheca publica Regia Clementina Pragæ Veteris.

SECTIO XI.

De Bibliotheca Cæsarea Viennensi, quantum Libros attinet ad Bobemiam argu- mento pertinentes.

Cæsareæ Viennensis Bibliothecæ præstantiam nemo satis agnoscet, nisi qui aut in rem præsentem venerit, aut commentarios de augustissima illa Bibliotheca a Clarissimo Viro *Petro Lambecio* partim editos, partim propediem edendos diligenter eolverit; ego solis lumen me accendere crederem, si eam hoc loco commendare amplius vellem. Anni complures sunt, quod me cupido incessit sciendi, si quid ad res bohemicas pertinens eo thesauro contineretur, pronior spes erat, quod indicio quarundam memoriarum hæresi apud nos regnante, libros ex Bohemia complures & Archiva certarum Ecclesiarum legeram, Budam (ut de Archivo Boleslaviensis vetustissimi Capituli constat) evecta; ad hæc aliquot Cancellarii apud Cæsarem *Sigismundum* ex Bohemis fuere, ibique decessere; postea a secretis Alberto Cæsari, & *Ladislao* posthumo, ac deinde *Matthiæ* Bibliothecæ Budensis Authori, cum ille se Bohemiæ Regem ferret, tandem etiam *Wladislao* ejus successori, & *Ludovico* Vngariæ & Bohemiæ Regibus, Proceres Bohemos semper adfuisse legebam; ergo per litteras primum, deinde etiam

coram secundo meo Viennam accessu, humanitate & benevolentia Clarissimi Viri *Lambeccii*, quod cupiebam maxime, in Bibliothecam penetravi, inveni opinione mea minus, quod res bohemicas attinet, nam cætera mihi miraculo fuerunt; consignabo quidquid ad Bohemiam pertinens, sive illud typis excusum, sive scriptum tantummodo, in Bibliothecæ forulis prostat.

Rerum bohemicarum antiqui Scriptores, Hanoviæ typis Wecheliani 1602. in fol. *Nota*: Hoc Volumen passim in Bibliothecis paululum illustrioribus inveniri; continet *Cosmæ Decani Historiam*. *Adelbovi narrationem de conversione Carentanorum*. *Petri Abbatis Chronicon Aulae Regiæ*. *Vitam Caroli IV. ab ipsomet scriptam*. *Æneæ Sylvii Historiam Bobemiæ*. *Joannis Dubravii Historiam Bobemiæ*. Pontani Bohemiam Piam, & si quæ alia sunt, quæ longe auctiora & emendatiora (maxime *Cosmæ Historia*) in MMSS. Bibliothecis Bohemiæ leguntur.

Joannis Dubravii Olomucensis Episcopi Historia Bohemiæ, Basileæ apud Petrum Perman. 1575. in fol. Item ejusdem Authoris editio alia Hanoviæ 1602. fol. *Chronicon Bobemiæ Wenceslai Hagecii germanice* 1596. Pragæ in fol. *Cosmographia Münsteri bohemicæ* 1554. Pragæ in fol. *Historiæ Regni Bohemiæ Libri XXIII.* an. 1552. Prostanæ in Officina Joannis Gantheri in fol. Notandum esse historiam *Dubravii* eandem omnino ut supra. *Chronicon Bobemiæ germanice Martini Boregk Wratislaviensis*. Wittenbergæ 1587. in fol.

Annales gentis Silesiæ per Joachimum Curæum Freystadiensem. Wittenbergæ in fol. latine. *Silesiæ & Urbis Wratislaviæ generale Chronicon Authore Joachimo Curæo*, Francofurti ad Mœnum 1585. germanice in fol.

Melchioris Goldasti Hëimfeldii Commentariorum Libri VI. de Bohemiæ Regni Juribus & Privilegiis Francofordiæ apud Joannem Jacobum Porcium impressi 1627. Novem hi Libri in plerisque Bibliothecis inveniuntur. *Acta inter Ferdinandum I. & quosdam Ordines Bohemiæ.* Bohemice an. 1547. Pragæ in IV. *Catalogus Ducum Regumque Bobemorum*, cum iconibus illuminatis, & singulis distichis: Authore *Martino Cutheno* 1540. Pragæ in IVto. *Ducum & Regum Bobemiæ Series*, carmine a *Simone Proxeno* descripta Wittenbergæ 1556. in 4to. *Acta inter Ferdinandum I. & quosdam Ordines Bohemiæ.* Pragæ 1548. germanice. Est idem Liber ut supra.

Bobemais, sive de Ducibus Bohemiæ Libri duo, de rebus bohemicis Libri V. carmine; Authore *Pantaleone Candido* Argentorati 1597. in 4to. *Rerum bobemicarum Ephemerides Historiæ* Libri VII. Authore *Procopio Lupacio* Norimbergæ 1578. in 8vo. *Commentarius de vita Caroli IV.* Imperatoris, ab ipso Carolo conscriptus. Editus a *Reinero Reineccio* Helmstadii 1585. in 4to. *Commentarius brevis Itineris Baronis de Rozmital & Blatna Olomucii* 1577. in 8vo. *Jura & Constitutiones Regni* an. 1564. bohemice. Eadem Constitutiones germanice an. 1617. Item tertia editio nova Viennensis an. 1627. *Jura Montium in Bobemia* germanice (*das Königl. Bömisch - Berg Buch*) per *M. Joannem Peucerum* Lipsiæ an. 1616. in fol. Hac-

Hactenus Libri rariores inventu, inveniuntur tamen in Bibliothecis Pragensibus; eos, qui sequuntur, rarissime extra hanc Bibliothecam inveneris.

Jura Montium & Statuta in Bohemia Authore & Conditore Wenceslao IV. Rege Bohemix. Latine scriptus Codex in pergamina in fol. *Tertio Zdislai* B. XVII. scriptus in fol. continet fragmenta Tabularum Regni Bohemix. Item alius Liber MS. uterque bohemicæ, continens pervetustas Tabulas ab an. 1348. Ex his duobus descripsi, quæ in usum Regni venire poterant, & retuli cum de legibus agerem.

Victorini de Wssebrd Secretarii Regii Commentarius de Juribus & Legibus Regni Bohemix. Liber est præstantissimus, & inventu rarissimus: ex eo quam plurima excerpti, & in opus meum inserui. *Jura, Leges & Statuta Bohemix* a *Przemislao* usque ad *Wenceslaum Caroli* filium, Liber auro contra pretiosus.

Joannis Baronis ab Hasenburg Domini in Budin, Liber MS. ad *Ferdinandum* Archiducem Austriæ Governatorem Regni Bohemix, Ferdinandi I. filium, de vita sua, & de multis calamitatibus, quas domi, militixque ab adversariis perpeffus est: scriptus 1553. cum figuris, multa curiosa continens, quæ loco suo referemus. *Bobemicæ Cantilenæ Piccarditicæ*, quibus titulus: *Pisnie bratra Jana Augusty, kterež dielal u wiezenj.* *

D d 4

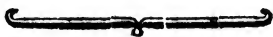
SE-

* Joannes Augusta Senior Vnionis Fraternalis, & per Bohemiam ac Moraviam supremus Sacrorum Antistes, confecto feliciter bello Smalcaldico, & Bohemis, qui contra Saxonem pugnare renuebant, castigatis,
&

SECTIO XII.

In Bibliotheca Cænobii Plagensis in Austria Ordinis Præmonstratensis aliquot reperiuntur manuscripti Codices ad Bobemiam ratione Authorum pertinentes.

Inter alios complures Codices sunt aliquot nunquam typis editi Jurisconsulti, Homiliarii &c. *Arnesti* Archiepiscopi Pragensis statuta cum casibus adiunctis.

Liber Epistolarum Rokyczanæ hæretici ad B. Capistranum, ac rursus responsoriæ B. Capistrani. Epistolæ bene multæ. Codex MS. cum titulo: Postilla Studentium sanctæ Pragensis Universitatis super Evangelia Dominicalia pars hiemalis; hos Sermones se de proprio gutture ad populum declamasse fatetur Author. In eodem Codice MS. reperitur Tractatus Magistri Adalberti de Communione, qui incipit: Clarissimo socio suo, & amico, & Plebano S. Martini in vico Armificum majoris Civitatis Pragensis, Alber-

& ipse jussu Ferdinandi I. captus, & primo quidem carceri in alba turri mancipatus, abindeque Krzywokladium, ac subinde ad Collegium Clementinum translatus, ibique honestiori custodiæ traditus, ac cum resipiscere noller, iterato in albam turrem compactus, in his carceribus varias cantiones, & quosdam Tractatus pro Fratribus Boleslaviensibus composuit.

*bertus Rankonis de Heituno, indignus in sacra pagina, & in Artibus Magister Parisiensis, Scholasticus Pragensis Ecclesiæ, salutem in Domino. Probat autem pererudite: Laicis sub una specie Eucharistiam porrigendam. **

SECTIO

- * In Monasterio Melicensi in Austria inferiore Ord. S. Benedicti, servatur *Codex MS. Diplomaticus Caroli IV.* Imperatoris, aliter *Cancellaria* ejusdem *Caroli* nuncupatus, in quo plurima *Diplomata* inedita legi possunt. Habentur etiam alia quam plurima, in prædicti Monasterii famosa Bibliotheca antiqua Monumenta, Historiam Bojemam mirum in modum illustrantia, ex quibus quædam Juris publici fecit Clarissimus Peczius.

S E C T I O XIII.

*Libri Manuscripti in Cœnobio Offe-
censi sacri Ordinis Cisterciensis.*

Magnus Codex, cui præfixus titulus : *Liber Doctoris Joannis de Bor.* Continentur in illo : *Distinctiones quinque contra Pseudo-Prædicatores, & penetrantes domos.* Suspectus mihi hic Liber est, & videtur Author scribere adversus Ordinem Prædicatorum, item adversus omnes mendicantes Religiosos. Ibidem est alius Tractatus *de opere Monachorum*; in cuius fine scriptum est : *Explicit Tractatus Joannis de amore Dei, finitus an. 1418. in die S. Victorini.* Hic Liber similiter agit contra Pseudo-Prædicatores. Ibidem est *Prophetia B. Hildegardis*, an. 1141. in fine illius additur : *Explicit Liber de periculis Ecclesiæ, inductis & inducendis propter Pseudo-Propbetas, & Prædicatores falsos, non missos, scilicet se ingerentes, non habentes curam animarum, & qui non sunt vocati per Rectores Ecclesiarum.* Ex quibus apparet scopus & intentio Authoris, & inutilis zelus adversus Religiosos.

Cana Cypriani : est tota sacra Scriptura lepide in unam Epistolam compendio contracta, scriptus Liber an. 1419. *Tractatus Stephani Monachi, Carthusiensis Religionis in Prioris Dolan* (fuit hoc Cœnobium dictum Vallis Josaphat) addidit huic

huic titulo mala manus, & hæretica hæc verba: *Erat Stephanus Curienfis Imperatoris, & quia talis erat, scivit maledicere.* Porro ipse Tractatus *F. Stephani* agit contra Wicleffi Trialogum, & confutat hæresim illius, dedicatusque est *M. Joanni* dicto *Kbel*, Reverendissimi Domini *Zbinkonis* Pragensis Ecclesiæ Archiepiscopi, & Apostolicæ Sedis Legati, Vicario in Spiritualibus generali, sacrorum Canonum famoso Doctore, & Pragensis Ecclesiæ Canonico. Est valde doctus & pius Tractatus, scriptus an. 1407.

Bulla Joannis Papæ, pro Civili Dominio a Clericis habendo, cujus contrarium quidam Frater minor asseruerat. Datum Avenione Pontificatus anno XIV.

Tractatus ad Cardinales & Archiepiscopos &c. ignoti Authoris, de Beneficiis & Simonia, per modum Dialogi, loquitur Petrus cum Paulo Titulus: *Speculum aureum de Titulis Beneficiorum Ecclesiasticorum.* Anno 1414.

Tractatus contra Curiam Romanam, quomodo traxerit ad se omnes collationes Beneficiorum, est Liber omnino hæreticus. Scriptum *M. Jacobi* de *Noviocomo Parisiensis*, in quo disputat: *Vtrum liceat Viris Ecclesiasticis aliquid possidere*, quod Scriptor affirmat, & probat licere contra Wicleffum. Scriptum aliud incerti Authoris, sed Catholici: qui sint hæretici, unde cognoscendi, & quomodo corrigendi. An. 1395. Feria 4ta ante divis. Apostolorum. *Postillæ* multæ inutiles. *Epistolæ Pharaonis ad Josephum Proregem Ægypti*, res est tota conficta. *Liber de exemplis sacre Scripturæ Nicolai* de *Hanojus* Ord. Præd. Patriarchæ Jerosolymitani.

Libri spirituales : *Isidorus de summo bono*, *Richardus &c. scripti an. 1407. Libellus de quatuor instructionibus incerti Authoris. Manuale S. Augustini, & ejusdem Meditationes. Liber de vita Christiana, Enchiridion. Soliloquia de fide, ad Petrum scripta, hæc an. 1385. & 1387.*

Liber Exemplorum. Exempla ex vitis Patrum. S. Augustini de contemptu mundi. Honorii Papæ super Cantica. Tractatus de Angelis. Meditationes S. Bernardi, & ejusdem monita. Monita S. Thomæ de Aquino. Speculum breve peccatorum. Postilla in Evangelia. Concioniones, quas sibi ex diversis Authoribus collegit Nicolaus Kuschl Monachus Ossecensis. Sermones varii in Evangelia. Sermones super Canticum incerti Authoris. Tractatus contra Judæos de Christi Divinitate. Annulus Divini Amoris S. Bernardi. Pastorale S. Gregorii Papæ. Parvi Tractatus diversorum Authorum : de contemptu mundi & mulierum, de miseria humana, de vita & honestate Clericorum, sermones ad Clerum.

Institutio boni Prædicatoris, & Sermones super Evangelia, Authoris valde docti, & in sacris Scripturis versati. Partes quædam V. Testamenti bohemicè conversæ, sed sine omni ordine. Summulæ, seu Logica Petri Hirpani, est Commentarius in Porphyrium. Dictys de bello Trojano redditus bohemicè, & scriptus an. 1468. Itinerarium Joannis de Mandivila Equitis Angli in terram sanctam, & per totam Asiam, Cairum, & ad Presbyterum Joannem &c. Hunc Librum translatum ex Italico in idioma germanicum, transtulit rursus in Bohemicum M. Laurentius Wenceslai Cæsaris Aulicus, est supra modum curiosa & jucunda historia. Prisciani Gram-

Grammatica reddita metricè. *De modo sciendi*
Tractatus incerti Authoris.

Admirabiles Visiones & raptus Venerabilis
D. Dorotheæ, quæ a Confessario ejus descriptæ
videntur. Sunt autem omnia lectu dignissima.
Sed quænam illa fuerit Domina Dorothea, aut
ubi vixerit, & an in Religione, an in Sæculo,
nullibi potui reperire; appellatur autem hic Li-
ber *Septilicium*. Fuit reclusa more illorum Sæ-
culorum, visiones sunt prorsus admirandæ.

Commentarium in Cantica Canticorum, in
fine etiam germanice, & metricè sunt reddita
Cantica. Liber scriptus an. 1337. in vigilia S.
Catharinæ. *Liber Evangeliorum*, qui intitula-
tur unum ex quatuor, scilicet de concordia &
consensu quatuor Evangelistarum. Liber hic
egregius, collectus est quodammodo ex omnibus
SS. Patribus græcis & latinis. *Tractatus de VII.*
peccatis mortalibus. Hugo de domo conscientiæ.
Elogia Illustrum Virorum in sacra Scriptura.

Lectura super totam Apocalypsim per Rev.
Magistrum, est ingens, & valde doctus Com-
mentarius; in fine hæc leguntur: *Anno Incar-*
nationis Domini 1402. finita est hæc lectura super
Apocalypsim per Rev. Magistrum & Doctorem
Hermannum, pro tunc in Praga existentem, ac
promoventem, finita in die S. Benedicti, pro qui-
bus omnibus peractis & conservatis, sit laus
Deo, a quo omnis Sapientia dependet, & qui est
Pater luminis inaccessibilis, & omnium gratia-
rum fons uberrimus, per infinita sæcula sæculo-
rum, Amen. In eodem Volumine est Libellus
doctissimus & piissimus de bono mortis, editus
per Reverendum Joannem Archiepiscopum tunc
Pra-

Pragensem Apostolicæ Sedis Legatum. Initium est tale : *Religioso Viro D. Benedicto Præposito S. Apollinaris in Saczka. Incipit Libellus de bono mortis ad honorem S. Ambrosii intitulatus. Accipe Frater in Christo charissime pagellam, de mortis præssura compilatam, quam tibi pollicitus fueram &c.* Est Tractatus hic typo dignissimus, atque utinam proferatur in publicum!

Sermones de Sanctis, grande Volumen M. Henrici de Fumaria, SS. Theologiæ Doctoris, Ord. Eremit. S. Augustini, scripti an. 1408. *Præcepta quædam ad bonam vitam metricè scripta. Sermones ad Clerum Authoris incerti*, in fine Horatii Sermones & Epistolæ cum Commentario, ac tandem Persius Poeta Satyricus *Alphabetum Theologicum* & spirituale incerti Authoris, quid explicet hic Liber, Index in fine ostendit. *Sermones diversi in diversis Solemnitatibus*, Item *Expositio Hymnorum Ecclesiæ*, & alia plura, quæ legi vix possunt. *Novum Testamentum integrum. Postilla Studentium S. Pragensis Universitatis super Evangelia Dominicalia.* Hæc Postilla Conradi Prædicatoris in Ecclesia Teinensi Pragæ, nunquam fuit edita. Quis vero fuerit Conradus ab Austria, & quam excellens Concionator, scripsi in Epitome historica Regni Bohemiæ.

Liber præclarissimus de bono ordine moriendi, nunquam ante typis editus, initium : *Venerabili Viro Domino & amico mihi in Christo charissimo Holmoldo Gledenstende de Zoltwedel, SS. Theologiæ Baccalaureo, & Collegii Illustrissimi Principis Regis ac DD. Wenceslai Romanorum ac Bobemiæ Regis, Almæ Universitatis Pragensis Collegiato, Joannes de Miza Clericus humilis*

milis Pragensis Canonicus, Rectorque Parochialis Ecclesiae S. Galli Majoris Civitatis Pragensis, nec non ejusdem Civitatis Decanus salutem &c. In eodem Volumine continetur justus *Tractatus de Confessione*, ex quo (ubi agit de poenitentiis injungendis) satis apparet quam olim rigide cum poenitentibus processerint Sacerdotes. Item ibidem legitur *Processus Judicialis*, quomodo sit instituendus, & alia, quæ sunt minora.

Homiliæ Origenis Adamantii in Pentatevum Moyfi. Epistolæ S. Pauli, descriptæ an. 1375. Item quidam *Hymni de SS. Virginibus. Tractatus præclarissimus F. Huberti Lombardi* de Ordine Prædicatorum, de Nomine Jesu, & ejus amore, descriptus an. 1414. Ibidem est *Tractatus S. Bernardi de Passione Domini. Authoris incerti expositio in dialogum. Postilla dicta M. Bricci*, quæ nunquam est typis edita. *Compendium Theologiæ Veritatis. De laude Nominis Mariæ.* Item *Sermones S. Bernardi Abbatis. Dictionarium Latino - Germanicum. Lexicon Theologicum incerti Authoris. Rationale Divinorum Officiorum* in octo libros divisum, scriptum an. 1373. *Dialectica M. Burdani. Tractatus Astronomicus. Sermones de tempore, Sagittarii. Synodus Arnesti I. Archiepiscopi Pragensis.* Item *Summulæ de tribus punctis essentialibus nostræ Religionis. Sermones quidam, & Homiliæ. Item Æsopi Fabulæ.*

Summa vitiorum, & Summa virtutum. In fine *Tractatus apocryphus Nicodemi de morte Christi. Sermones Discipuli. Malogranati I. & II. Pars pro Incipientibus. Sermones hyemales in Evangelia, usque ad Pascha. De VII. Donis Spiritus S. Volumen prorsus insigne & valde spirituale. Tertia Pars S. Thomæ de Aquino Doctoris Angelici.*

*In alio Cœnobii ejusdem loco, servantur
quædam Manuscripta, sed recentia.*

Liber MS. in albo corio continet varia, & multa digna lectu, *exempli gratia*: *Novum Regimen Ferdinandi I.* in Austria conscriptum. An. 1522. *Statuta novi Hospitalis Viennæ.* An. 1551. *Passaviensis Recessus.* An. 1552. *Quinque Provinciarum inferioris Austriæ ad Edictum de Religione replica, triplica, & Regis desuper responsa.* A. 1556. *Institutio Cameræ Silesiacæ, & Instructio a Rege data an. 1558.* *Scripta Colloquii Augustani,* ab an. 1559. inter Protestantes Ordines & Cæsarem in Comitiis. *Nuptialis Contractus inter Joannem Fridericum Comitem ab Hardegg, & D. Elisabethæ viduam post D. Ludovicum de Tobar an. 1560.*

Sententia Judicialis Cæsaris inter Dominos Plawenios, & qui nam in eo Judicio federint, aliaque huc pertinentia 1561. Lis erat de bonis quibusdam Regni Bohemiæ feudalibus. *Testamentum Baltasaris Episcopi Wratislaviensis 1561 Nissæ.* *Definitiva sententia Cæsaris de Statu Finarii, inter Alphonsum de Caretto Marchionem Finarii, & Ducem, ac Rempublicam Genuensem.* *Oratio Oratoris Poloni ad Pontificem Pium IV., & responsio Pontificis ad gratulationem sui Pontificatus.*

Ossecæ apud Reverendiss. D. Abbatem habetur Volumen MS. elegantissimum, aureis initialibus litteris & variis picturis exornatum artificiosissime, multo ubique auro lucente: continetur eo Volumine *Psalterium totum Davidis, & post singulos Psalmos devotissima ad Deum oratio, deinde sunt Psalmi septem Francisci de Petraco (Petrarchæ).* Item Psalmi septem contra mortalia peccata.

cara. Ejusdem *Petrarchæ orationes* contra aereas potestates. In fine sunt omnes Hymni, qui in Breviario inveniuntur. Apparet hunc Librum fuisse Reverendissimi D. de *Kolowrat*, nam hæc verba initio Voluminis leguntur: *Psalterium Nobilis Domini Hanussi de Kolowrat, Præpositi Ecclesiæ Pragensis* A. D. MCCCCXXXVIII. *Sabatbo ante palmas finitur.*

N o t a :

Codex MS. *Balbini* ultimo agit de Librorum Bibliothecæ *Hassensteinianæ* Catalogo; ast cum *Thomas Mitis*, in operibus *Bobuslai Lobkowiczii* ab *Hassenstein* de hac Bibliotheca accurate egerit, eumque Catalogum typis excudi fecerit, ne quod jam semel editum est, repetamus, hic loci omittendum duximus.

EPILOGVS.

Sed jam infiniti hujus laboris tædet me, pigetque. Nulli hac mea tractatione præjudicare velim, si quos omisi, non continuo contempni, sed ignoravi. Multorum nomina & Patriam Doctorum in Bohemia Virorum recitat *Paulus Stransky* variis Reipublicæ Bojemæ locis, ego eos fere adduxi, qui se libris editis posteritati commendarunt, extant volumina duo* Poetarum Bohemorum, Baronis Hodiegovini sua ætate Viri doctissimi, & omnium Eruditorum per Bohemiam Mæcenatis liberalissimi, sumptibus edita, quæ quia ad manum non sunt, Authores prætereo, sed ægre fero, & *Thomæ*

Miti subirascor, qui Voluminibus his titulum: *Farriginem* dedit, cum exemplo *Italarum*, & *Gallorum*, & *Germanorum Delicias Bohemorum Poetarum* dicere potuisset. Ad extremum *M. Pauli Stransky*, quem ante nominavi, malam & subleſtam fidem ſilentio tranſire non poſſum, qui cum illuſtres eruditione Viros in ſingulis Civitatibus enumeraret, quid quid prope Catholicorum Scriptorum nominare potuit, flagitioſo & in hiſtoria non ferendo ſilentio omiſit. Eſſi ignorare non poſſet, ſi quis alius Bohemiæ peritus Eruditorum inter Catholicos Patriam & nomen, nimirum hæreſis eum cæcutientem & ſponte immemorem faciebat.

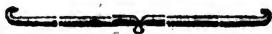
ADDI.

* *Ferraginum Boemorum Poetarum*, a *Thoma Miti* editorum, extant Volumina IV.

ADDITIONAMENTA EDITORIS.

*Induculus quorundam Manuscriptorum
Codicum Historiam Bojemam Illustrantium Biblio-
thecæ Conventus S. Wenceslai Erem. Discal.
S. P. Augustini Pragæ Novæ.*

I.

Bohuslai Balbini Rationarium tempo-
rum. II. Ejusdem de Regni Bo-
hemix Statu, ac præcipue de Bo-
hemicæ seu Sclavicæ linguæ in Bo-
hemia auctoritate, deque ejus abo-
lendis noxiis consiliis brevis, sed
accurata tractatio ad Thomam de
Czechorod. III. Ejusdem Liber
de Magistratibus, seu de antiquis inaugurationibus &
coronationibus Ducum ac Regum nostrorum, de ve-
tigalibus, ac veteri militia Bohemorum, officialium,
& officiis Regni publicis & id genus aliis quam pluri-
mis. IV. Ejusdem varia notata & excerpta de Prin-
cipibus & Regibus Bohemix. V. Adaucti Pulkava
de Tradenin Chronica a Czecho & Lecho usque ad
an. 1300. & cum suo continuatore usque ad annum
1393. VI. Dalimilli Mezericky Chronicon a Cze-
cho usque ad an. 1315. VII. Benessii ab Horzovitz
continuatio Chronici ab an. 1393. usque ad Joannem
Zischkam. VIII. Jaroslai Præmonstratensis Chroni-

con ab an. 1125. usque ad an. 1322. IX. Chronica Francisci Canonici Pragensis ab an. 1260. usque ad an. 1342. X. Martini Kutheni Chronicon MS. ab an. 754. usque ad an. 1527. XI. Historia Klatovienſis Radimili & Bohdani ab an. 745. usque ad an. 1527.. XII. De incendio minoris Urbis Pragensis & infelici conflagratione Tabularum Regni anno 1541. XIII. Funestus Casus Gitschinentſis accenſi pulveris pyrii an. 1620. XIV. Pauli Zidek Fragmentum Chronicæ de Wenceslao IV. XV. Petri Abbatis Aulæ Regiæ fragmentum Imæ partis Chronicæ Aulæ Regiæ, & Compendium Historiæ Caroli IV. ex Beneschio de Weitnil excerptum. XVI. Buriani a Korniz Chronica Pragensis ab an. 1482. usque ad an. 1532. XVII. Laurentii Brzezina Chronicon de bello Hussitico ab an. 1415. usque ad an. 1421. XVIII. Sixti ab Ottersdorff Acta sub Regimine Ferdinandi I. XIX. Ejusdem MS. Autographum varia miscellanea Historica continens. XX. Anonymi Chronicon Bohemicum de rebus gestis sub Rudolpho Imperatore. XXI. Joannis Skala a Zhorze de expeditione Caroli V. contra Electorem Saxoniz, & de prælio & victoria ad Albim an. 1547. XXII. Ejusdem Collectanea varia Historica, XXIII. Litteræ Ferdinandi I. sub Sigillo minori ad diversos in Bohemiam & Moraviam missæ; volumen grande in folio. XXIV. Diplomatarium Silesiacum Ducatum Opoliensis & Ratiborensis cum variis Contractibus testamentis & id genus aliis; volumen vastum in folio. XXV. Diplomatarium Marchionatus Moraviæ a Joanne Rege usque ad Mathiam Imperatorem. XXVI. *Poznames nánj některých Puobonuw, a Nálezuw, Přípowědi, Pamněti, a giných potřebných Wěcý w Nášej grabstwj Morawském zběhlých.* XXVII. Jus Municipale Pragenſe scriptum an. 1300. XXVIII. Registerium variarum litterarum Privilegiorum, Contra-

tractuum, Vrbariorum &c. arcis Zvikoviensis Dominorum a Schvamberg. XXIX, Privilegia, quæ a Johanne, Regibusque Bohemiæ & Imperatoribus Anti-
quæ Vrbi Pragenſi data ſunt & confirmata una cum
huc pertinentibus Cæſareis inſtructionibus, Mandatis
aliisque rebus variis. XXX. Pána Jana Lobkowicze
& Hazenſteinu s Towaryſſem ſwým P. Gerřichem &
Gutrenſteinu Ceſta do Jeruzaléma k Bořimu Hro-
bu Léta 1493. začata a ſſiaſtně wykonána MS. Sæ-
culi XV. XXXI. Wraſlawa & Mitrowic Jana
Wáclawa Ceſta do Konſtantinopole & Prahy.
XXXII. Eigentliche Beſchreibung der Conſtantinopoli-
tanischen Reis durch Hrn Grafen Hermann Czernin.
XXXIII. Adeliſche Platiſiſche Stamm - Chronica.
XXXIV. Memorabilia de Erneſto Platiſio Electo Epi-
ſcopo Olomucenſi. XXXV. Brevis enarratio eorum,
quæ a quibusdam Locumtenentibus &c. tempore bel-
li Svecici geſta ſunt. XXXVI. Diploma Regis Prze-
miſlai Ottocari datum pro Civitate Przelautſch.
XXXVII. Rudolphi Schleinitzii Proto - Epiſcopi Lito-
mericenſis Wandalo - Bohemia. Ejusdem de Bohe-
micis Familiis ab antiquo Baronalibus. Idem opus a
Balbino notis criticis illuſtratum. XXXVIII. Vita S.
Norberti Archiepiſcopi Magdeburgenſis Codex mem-
branaceus. XXXIX. R. P. Vincentii a S. Paulo Or-
dinis noſtri Tabularium Bohemo - Genealogicum,
præcipue veterum nobilium Regni Bohemiæ Familia-
rum, allegatis publicis ex Tabulis Regni excerptis, &
aliis authenticis inſtrumentis munitum, opus vaſtum
in Tom. VI. XL. Collectio 600. Scutorum Gentili-
tiorum antiquiſſimarum Nobilium Familiarum Bohe-
micarum. XLI. Hystorye Cyrkewnj Gednory Bra-
rſké Tomi II. in folio. XLII. Obeslání k Sandu
Komornjmu Pána Synka & Waldſteinu a na Daubra-
wicy an. 1617. XLIII. Apologia, neb Wypſanj
ſeſtřetj, w křeré pp. Synek & Waldſteinu půwot-
dem

dem a Spifnutj zſých Lidj vveden byſ an. 1618. Tom. II. in 8vo. XLIV. Vera narratio de ſtatu Religionis in Bohemica gente, addito aliquot Doctorem Eccleſiæ Cathalogo. XLV. Petri ſturba Böhmiſche Landes-Ordnung ins Deutſche überſetzt MS. autographum. XLVI. Narratio hiſtorica de ortu & progreſſu Hospitalis Crucigerorum ad pedem pontis. XLVII. Relatio Electionis Præpoſiti Fulnecenſis die 4. Julii an. 1625. factæ: Franciſco Cardinali Principi a Dietrichſtein exhibita. XLVIII. Quæſtio an aliqua ex Monaſteriis & Bonis Eccleſiaſticis a Perduellibus receptis ad Collegia & Seminaria poſſint applicari. XLIX. Reformatio Bohemica in fide Catholica. L. Brevis relatio Arcis Pragenſis cum Parva Parte captæ, & quid deinceps ſingulis diebus ibidem & in tota Civitate, extraque notatu dignum utrinque contigerit. LI. Pamět, kteraſ gſau Měſto Wiſſtow w Morawě w Czās Kbelligi Kbellantum podali, a co kterj proti G. B. Miſtoſti mſuwili. LII. Compactata Concilii Baſileenſis. LIII. Informatio de famoſo Negotio compoſitionis inter Concilium & Bohemos, ad Reges & Principes Chriſtianos. LIV. Quædam quæſita in ſpeciali viſitatione Parochiarum Pragenſium facta. LV. Relatio ſuccincta eorum, quæ poſt victoriam Ferdinandeam, & deditionem Pragenſem anno 1620. die 8. Nov. factam in emolumentum fidei Orthodoxæ in Archidiœceſi Pragenſi permanaverunt. LVI. Requiſita Commiſſionis in materia reducendorum ad fidem Catholicam hæreticorum pro quinque Regni Bohemiæ diſtriſtibus, utpote Pilsnenſi, Prachenſi, Bechinenſi, Czaslavienſi, & Chrudimenſi ordinata. LVII. Concordia inter ſpiritualem & ſæcularem Statum utriusque Sileſiæ per Regios Commiſſarios facta an. 1504. LVIII. Litteræ Wladislai Regis Bohemiæ ad Status Ducatus Sileſiæ. LIX. Supplicium Ducis Nicolai Oppolienſis. LX. Privilegia

gia & Litteræ publicæ donationis Civitati Gablonensi, vulgo Gabl factæ a Dominis de Duba, alias Berca, una cum variis Confirmationibus & Privilegiis a Regibus Bohemiæ eidem Civitati concessis. LXI. Unterschiedliche zur Herrschaft München = Graß, böhmisch: Sradiste genannt Instructiones und Informationes. LXII. Caroli Josephi Kittlitz Systema Status publici, & cameralis in Regno Bohemiæ, una cum Catalogo Nobilitaris Bohemæ. Tom. VII. in folio. LXIII. Kurzer Auszug der Böhmischen Landtags-Schlüssen in folio. LXIV. Epistola Bohuslai Lobkoviczii ab Hassenstein idiomate bohémico scripta ad Petrum de Rosis Supremum Gubernatorem Regni Bohemiæ, in qua præter alia vivis coloribus depingit statum Regni Bohemiæ temporibus Wladislai Regis &c. &c. &c. tredecim phileras excedit. LXV. R. P. Athanasii a S. Josepho Ord. Discalc. S. P. Augustini Annales Ecclesiastici Regni Bohemiæ ab an. 899. usque ad an. 1188. LXVI. Diploma foundationis Ecclesiæ Collegiatæ, nunc Cathedralis Litomericensis ad S. Stephanum notis historico criticis illustratum. LXVII. B. Viti Martyris vitæ & rerum gestarum orbita. LXVIII. R. P. Athanasii a S. Josepho O. N. Apologia contra Examen alterum criticum Historiophili. LXIX. Compilatio Chronologica a temporibus Caroli Magni ad an. 1410. LXX. Chronicon Bohemiæ ex Libro chartaceo caractere Gottico excerptum. LXXI. Brevis narratio de successu rerum Ecclesiasticarum in Regno Bohemiæ sub finem anni 1620. usque ad annum 1628. inclusive. LXXII. Processus in reformatione, seu restauratione Religionis Catholicæ hætenus in Regno Bohemiæ observatus. LXXIII. Decretum contra Prædicantes bohémicum. LXXIV. Postaupenj Záračného Obrazu Pánz ny Marye Bostelu Blatowstému. LXXV. Confirmatio foundationis hospitalis pro Bohemis Romæ Urbani

bani VI. LXXVI. Przemislai Ottogari confirmatio omnium actuum, fundationum, donationum Monasterii S. Joannis in Insula. LXXVII. Notata quædam de Præpositura Slanensi. LXXVIII. Litteræ donatiales Præpositi & Conventus Domus Zderasensis Ordinis Dominici Sepulchri. LXXIX. Confirmation über die Hospitalischen Gründe, und Güter zu Trautenau. LXXX. Confirmatio Henrici Episcopi Pragensis super concessa Ecclesia S. Joannis in Boistie Fratribus Hierosolymitanis cum Villa Tinetz. LXXXI. Wenceslai Pisececi aliter Medek Disputatio inter Magistrum & doctum Monachum de Communionem utriusque speciei, una cum Tractatu Historico de ortu & progressu hujus Communionis in Bohemia. LXXXII. Ejusdem aliquot doctissimæ Epistolæ. LXXXIII. Collectio Comitiorum Regni Bohemiæ ab anno 1515. partes 207. desunt adhuc partes 50. LXXXIV. Excerpta ex Chronico a Christi Nativitate usque ad annum 1158. ex Codice MS. Bibliothecæ Vindobonensis. LXXXV. Claviculæ Salomonis Idiomate Bohemico in cuius fine habetur : *Turo giž se dořonáwá Bniha genž slowe Ráziel, a slowe Bniha wo Moscedh a Tegnostech ič. začata gest 12. Julii a dořonáwá 24. Augusty per Generosum Dominum Joannem Polentarium de Polentario Ponte & Monte, Regino-Hradecenum anno 1595. Inter prohibitos.*

*Quidam MMss. Codices Bibliothecæ
Electoralis Dresdensis, ad Bobemiam
pertinentes.*

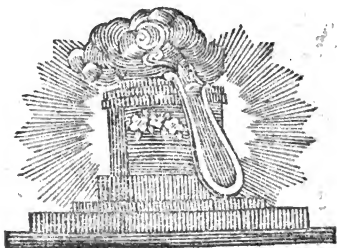
Biblia sacra *Veteris & Novi Testamenti*, vetere Bohemica lingua, nitido, & majori charactere ante aliquot centenos annos, in membranaceo grandi Codice conscripta, initialibus litteris auro & coloribus ornatis. De hac versione Bibliorum, ex latina vulgata, in Bohemicam, quæ autem nostris temporibus ipsis Bohemis ignota est, sequentia meminit *Jonas Gelenius* Rector Scholæ ad S. Crucem majorem in Vrbe Veteri Pragensi: *Præsens opus Veteris & Novi Testamenti, in pargamena scriptum, in quo annus scriptio- nis desideratur, traditione accepimus, a quadam Nobili Virgine ex Familia Lefskovicz conscriptum fuisse. Qua de causa semper penes Familiam Dominorum a Lefskovicz, & quidem apud natu majorem servabatur; postquam vero ad Dominam Annam Schleiniczianam, natam de Lefskovicz hæreditate pervenisset an. 1596. noviter illud compingi curavit, & scutis gentilitiis Hascmbergico, Guttensteinio, Rizenbergico, Lefskoviczio, & Schleinicziano exornavit. Creditur esse primo prima versio ex latina vulgata in Bohemicum.*

Historia Satirica gestarum rerum Regum, atque Regnorum, & Summorum Pontificum, a mundi creatione usque in Henricum septimum Romanorum Augustum. In fine legitur: Scriptus est iste Liber anno Domini millesimo quadrigentesimo octavo & nono, & finitus est tertio die ante Festum Sancti Joannis Baptiste per manus Laurentii Pi. Ja. de Bruna, Pragæ. Ad mandatum honorabilis Viri Domini Wenceslai Pragensis & Olomucensis Ecclesiarum Canonici, de Olmutz, tunc
ad Lit. E c sem-

temporis Officialis Curia Archiepiscopalis Pragensis, & Protonotarii Serenissimi Regis Wenceslai Romanorum & Bohemia: nec non licentiati Decretorum. Orate pro eo. Qui ducis vultus, & non vides ista libenter, omnibus invideas, invidet nemo tibi. Forma, genus, mores, & sapientia, res & honores, morte ruunt subita solum manent merita. Explicit Liber mirabilis in dictis. MS. in fol. maximo. In fine Codicis inserta est: Geographica descriptio Orbis: Provinciale Romanae Curia: Visitationum Romanam Curiam secundum ordinem Fratrum Minorum: Tractatus de Diis gentium, & fabulis Poetarum: Tractatus de ludo Scacorum.

Laurentii Span a Spanow Medici. Tres Libri de Peste Heroico carmine scripti, una cum Paraphrasi Psalmi XC. Qui habitat in adjutorio Altissimi &c. incipitque: Dum sava pestis vulnere grassatur atroci improbe, & multa passim corpora circumvenit crudeliter &c. Porro inscriptus est hic Liber Augusto Electori Saxoniae.

FINIS TRCTATVS SECVNDI.

INDEX

*Bibliothecarum vetustarum Regni Bobemiæ, &
in iisdem contentorum MMss. Codicum præcipuorum, quæ
in hoc Tractatu II. continentur.*

B orovanensis quondam Bibliothecæ Canonicorum	
Regularium S. P. Augustini Codices MMss.	61
Clementini Collegii Bibliotheca Pragæ Antiquæ	23
— — Index MMss. Codicum ejusdem Bibliothecæ	24
Crumloviensis Ecclesiæ Bibliotheca una cum Indice	64
Crumloviensis Collegii quondam S. J. cum Indice	73
Domus Professæ S. J. una cum Indice	50
Dresdensis Bibliothecæ manuscripti Codices ad Bohe-	
miam pertinentes	115
Hazmburgica Bibliotheca, quondam Budinæ	3
Hodiegovina quondam Pragæ	8
Horzowicensis Baronum a Rziezan, defacto extat	5
Indiculus quorundam MMss. Codicum Bibliothecæ	
Conventus S. Wenceslai Augustinianorum Dis-	
calceatorum Pragæ Novæ	109
Lobkowicziana Bibliotheca	1
Metropolitane Ecclesiæ Pragensis Bibliotheca	6
Novo-Domenfis Collegii S. J. una cum Indice	53
Offecenfis Cænobii Ord Cisterciensis, una cum Indice	100
Plagensis Cænobii in Austria	98
Postoloprtenfis Cænobii	9

Tre.

I N D E X.

Trebonensis Canonic. Regul. S. P. Augustini, una cum Indice	54
Trebonensis Arcensis.	61
Viennensis Bibliotheca Casarea, quoad Libros res Bohemicas pertractantes	94
Viri Clari ex Ord. S. Francisci Reformatorum	14
Viri Clari variorum Ordinum Regularium	19
Wrzeczoweziorum Baronum Bibliotheca	3

